অমৃতধাৰা

নৱম সংখ্যা - ২০১৪-১৫

খাগৰিজান মহাবিদ্যালয়

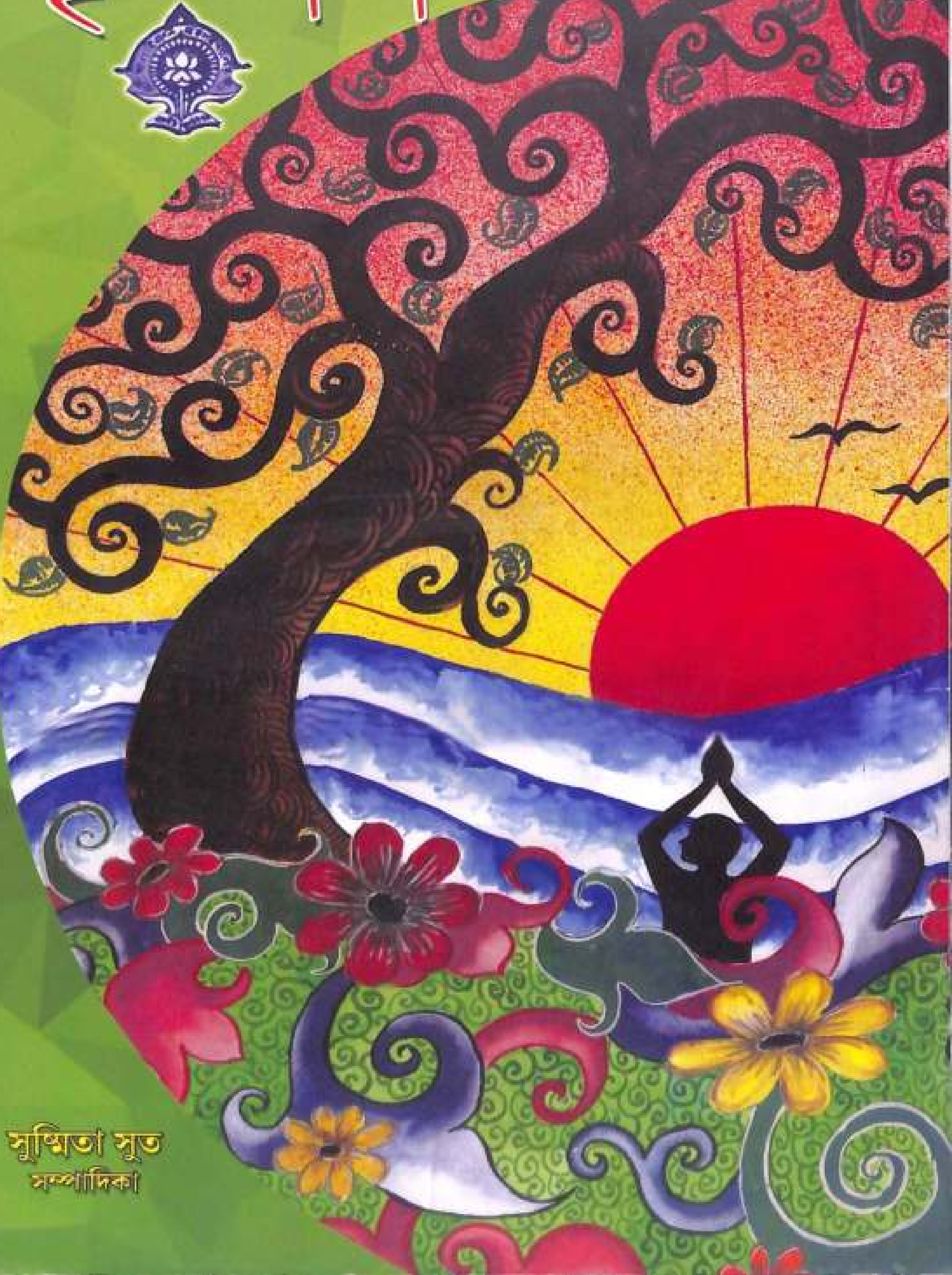

সুস্মিতা সুত
সম্পাদিকা

মহাবিদ্যালয়ত স্বচ্ছ ভাৰত অভিযানৰ
আলোক চিত্ৰ

শিক্ষামূলক ভ্ৰমণ, শিৱসাগৰলৈ যোৱা বাহন

মহাবিদ্যালয়ৰ সপ্তাহ সমাবোহ উদ্বোধনী অনুষ্ঠানৰ দৃশ্য

নবাগত আদৰণি উৎসৱৰ
কোৰাচৰ দল

স্নাতকোত্তৰ অসমীয়া বিভাগৰ
উদ্বোধনীৰ দৃশ্য

অমৃতধাৰা

বছৰেকীয়া মুখপত্ৰ
নৱম সংখ্যা
(২০১৪-২০১৫ বৰ্ষ)

শ্ৰদ্ধাৰে -
শ্ৰীযুত/শ্ৰীযুতা ....
..........লৈ আগবঢ়োৱা হ'ল।
সম্পাদিকা

খাগৰিজান মহাবিদ্যালয়

স্থাপিত ঃ ১৯৭২ চন
নগাঁও ঃ অসম

অমৃতধাৰা
খাগৰিজান মহাবিদ্যালয়ৰ বাৰ্ষিক মুখপত্ৰ
দশম সংখ্যা, ২০১৪-১৫ বৰ্ষ

Amritdhara : An annual publication of the students of Khagarijan College. Edited by Susmita Sut and Published by the Principal, Khagarijan College, Nagaon, Assam, Pin- 782002.
Session 2014-15

Editorial Board :

Chairman :
Dr. Sagar Boruah

Prof-in-charge :
Prof. Swapan Jyoti Nath

Editor :
Sushmita Sut

Members :
Prof. Kabita Goswami
Prof. Joyshree Choudhury
Prof. Tapashi Saha

Cover Design :
Ajoy Dutta

Graphics Design :
Prof. Swapan Jyoti Nath

Published : 2014-15
Layout : Ratul Bora, Jaman Uddin Ali

Printed at :
Swapna Press & Glowsign,
J.M. Road, Nagaon (Assam)
Cont.No.: 9435286887

'অমৃতধাৰা' বছেৰেকীয়া মুখপত্ৰ ২০১৪-১৫ বৰ্ষত প্ৰকাশ পোৱা সমূহ লেখাৰ বাবে সম্পাদনা সমিতি দায়ী নহয়।

অৰ্পণ

জীৱন আৰু জগতৰ ঘাত-প্ৰতিঘাত
অতিক্ৰমি দেশমাতৃৰ হকে প্ৰাণ আহুতি
দিয়া জাতীয় বীৰ শ্বহীদসকলৰ হাতত
এই সংখ্যাৰ অমৃতধাৰা
অৰ্পণ কৰা হ'ল।

অধ্যক্ষৰ কলম

নগাঁও চহৰৰ অন্যতম শিক্ষানুষ্ঠান খাগৰিজান মহাবিদ্যালয়ৰ ২০১৪-১৫ বৰ্ষৰ আলোচনী 'অমৃত ধাৰা' প্ৰকাশৰ পথত। ই এক আনন্দৰ বিষয়। কিয়নো মহাবিদ্যালয় এখনৰ আলোচনীখন অনুষ্ঠানটোৰ ইতিহাস, শৈক্ষিক বাতাবৰণ, জ্ঞানৰ চৰ্চা আদি কৰি সকলোবোৰ দিশৰ প্ৰতিফলন ঘটায়। আশাকৰো ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী, কৰ্মচাৰীসকলৰ লিখনিয়ে আলোচনীখনৰ মানদণ্ড উন্নত কৰিব।

আলোচনীখন সৰ্বসুন্দৰ কৰি প্ৰকাশ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত তত্বাৱধায়ক অধ্যাপক স্বপন জ্যোতি নাথ আৰু সম্পাদিকা সুস্মিতা সুতে অশেষ চেষ্টা কৰিছে। তত্বাৱধায়ক নাথ আৰু সম্পাদিকাৰ লগতে 'অমৃত ধাৰা'ৰ সম্পাদনা সমিতিৰ সকলো সদস্য-সদস্যালৈ আমাৰ তৰফৰ পৰা ধন্যবাদৰ শৰাই আগবঢ়ালো।

জয়তু খাগৰিজান মহাবিদ্যালয়

ড° সাগৰ বৰুৱা

সম্পাদিকাৰ প্ৰতিবেদন

জয়জয়তে প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভণিতে মই মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ মহোদয় আৰু সমূহ শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীলৈ মোৰ সেৱা আগবঢ়ালো লগতে যিসকল ছাত্ৰ-ছাত্ৰী তথা বন্ধু-বান্ধৱীৰ সহযোগত মই ২০১৪-১৫ বৰ্ষৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ আলোচনী সম্পাদিকাৰ কাৰ্যভাৰ গ্ৰহণ কৰিবলৈ সক্ষম হ'লো তেওঁলোকলৈ মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলো।

সাহিত্য এটা জাতিৰ দাপোণ। সভ্যতা আৰু সংস্কৃতিৰো ই ধ্বজা বাহক। গতিশীল সমাজৰ ঘটনা-পৰিঘটনা, ব্যক্তি বিশেষত্ব, ভাব-অনুভূতি, আবেগ, প্ৰকৃতিৰ চিত্ৰ কিম্বা যোগাত্মক আত্মসচেতনতাই সাহিত্য সৃষ্টিত ইন্ধন যোগায়।

নগাঁও জিলাৰ এখন আগশাৰীৰ শিক্ষানুষ্ঠান আমাৰ এই 'খাগৰিজান মহাবিদ্যালয়'। মহাবিদ্যালয়ৰ সাহিত্য চৰ্চাৰ অন্যতম উৎকৃষ্ট মাধ্যম হ'ল মহাবিদ্যালয়ৰ আলোচনী 'অমৃত ধাৰা'। এই 'অমৃতধাৰা'য়ে মহাবিদ্যালয়খনৰ শিক্ষাৰ্থীসকলৰ দ্বাৰা স্বৰচিত গল্প, কবিতা, প্ৰবন্ধ আদি প্ৰকাশৰ সুযোগ দিয়াৰ লগতে তেওঁলোকৰ মানসিক উৎকৰ্ষ সাধন কৰাত সহায় কৰি আহিছে। আশাকৰো তেওঁলোকৰ এই লিখনিসমূহ ভৱিষ্যতে 'অমৃত'ৰ ৰূপত পাঠক-পাঠিকাৰ মনত অমৃত ৰসৰ সৃষ্টি কৰিব।

শেষত আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ মুখপত্ৰ হিচাপে ২০১৪-১৫ বৰ্ষৰ 'অমৃতধাৰা'খন প্ৰকাশত মই নথৈ আনন্দিত হৈছো। এই চেগতে মই মোক বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত দিহা পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱাৰ বাবে মই মহাবিদ্যালয়খনৰ শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীবৃন্দ বিশেষকৈ তত্বাৱধায়ক অধ্যাপক শ্ৰীযুত স্বপন জ্যোতি নাথ ছাৰক মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছো। লগতে বেটুপাতৰ শিল্পী স্নাতক ৩য় যান্মাসিকৰ ছাত্ৰ অজয় দত্তক বিশেষভাৱে ধন্যবাদ জনাইছো।

সদৌ শেষত 'খাগৰিজান মহাবিদ্যালয়'ৰ সৰ্বাংগীন উন্নতি আৰু 'অমৃতধাৰা'ৰ দীৰ্ঘায়ু কামনা কৰি মই মোৰ প্ৰতিবেদন ইমানতে সামৰিছো।

জয়তু খাগৰিজান মহাবিদ্যালয়
জয়তু অমৃত ধাৰা

সুস্মিতা সুত

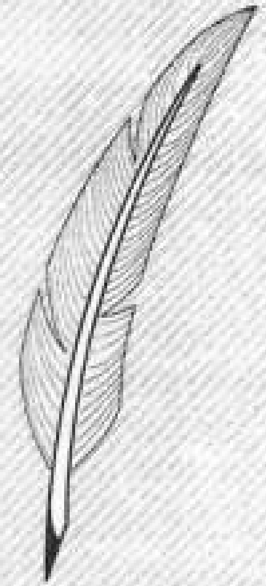

সাধাৰণ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

খাগৰিজান মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ সাধাৰণ সম্পাদকৰ পদত নিযুক্তি হোৱাটো মোৰ বাবে আছিল এক অবৰ্ণনীয় সপোন। এদিন আপোনালোকৰ উৎসাহ আৰু সহায়ত মই খাগৰিজান মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ সাধাৰণ সম্পাদকৰ পদত প্ৰতিদ্বন্দিতাৰে বিজয়ী হৈছিলো আৰু সেই দিনটো আছিল মোৰ জীৱনৰ এক স্মৰণীয় দিন। এয়া একমাত্ৰ সম্ভৱ হৈছিল আপোনালোকৰ মোৰ প্ৰতি থকা আস্থা, মৰম লগতে শিক্ষাগুৰুসকলৰ অমূল্য আশীৰ্বাদৰ বাবে।

আমাৰ মহাবিদ্যালয়খনত প্ৰতিভাৰ অভাৱ নাই আৰু প্ৰত্যেক বছৰে আমাৰ মহাবিদ্যালয়ত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ উত্তীৰ্ণৰ হাৰ বৃদ্ধি পোৱাৰ লগতে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সংখ্যাও যথেষ্ট বৃদ্ধি হোৱা পৰিলক্ষিত হৈছে। ছাত্ৰ একতা সভাৰ কাৰ্যকালৰ আৰম্ভণিতে আমাৰ সন্মুখত আহি পৰিছিল মহাবিদ্যালয়ৰ সপ্তাহ সমাৰোহপতাৰ গধুৰ দায়িত্ব। সেয়ে আমি মহাবিদ্যালয়ত অতীজৰ পৰা চলি অহা প্ৰতিযোগিতা তথা কিছু নতুন নতুন প্ৰতিযোগিতা অনুষ্ঠিত কৰি মহাবিদ্যালয়ৰ সুপ্ত প্ৰতিভাসমূহক বহিৰ্জগতলৈ উলিয়াই অনাৰ চেষ্টা কৰিছিলো। ক্ৰীড়া বিভাগৰ কিছুমান প্ৰতিযোগিতা নগাঁও আৰক্ষী বিভাগৰ খেল-পথাৰত অনুষ্ঠিত কৰা হৈছিল। ইয়াৰ বাহিৰেও নবাগত আদৰণি সভা, নেতাজী সুভাষ চন্দ্ৰ বসু, ভূপেন হাজৰিকাৰ জন্মদিন উদ্‌যাপন, শংকৰদেৱৰ তিথি, সৰস্বতী পূজা উদ্‌যাপন, শিক্ষক দিৱস ইত্যাতি বিভিন্ন কাৰ্যসূচী সূচাৰুৰূপে পৰিচালিত কৰিলো। ইয়াৰ বাহিৰে আন কিছুমান গুৰুত্বপূৰ্ণ কাম কৰি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে বহুদিন ধৰি পাই অহা অসুবিধাসমূহ দূৰ কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিছিলো। যেনে-

(ক) মহাবিদ্যালয়খনৰ সকলো ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আৰু শিক্ষক কৰ্মচাৰীসকলৰ সুবিধাৰ্থে কেণ্টিনৰ ব্যৱস্থা, বিশুদ্ধ খোৱাপানীৰ বাবে এটা একুৱাগাৰ্ডৰ ব্যৱস্থা আৰু কন্ড বাটাৰৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে।

(খ) মহাবিদ্যালয়ৰ পুনৰ ৰংকৰণ আৰু ছাত্ৰীৰ বাবে Girls Hostelৰ ব্যৱস্থা কৰাৰ উপৰিও অসমীয়া বিভাগৰ স্নাতকোত্তৰৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে।

(গ) Gym ৰ সকলো সামগ্ৰীৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে আৰু অনতি পলমে আৰম্ভ কৰা হ'ব।

খাগৰিজান মহাবিদ্যালয়ৰ বৰ্তমান পৰিবৰ্তনৰ পথত কিছুদিনৰ ভিতৰত মহাবিদ্যালয়ৰ আন্তঃগাঁথনি যথেষ্ট উন্নতি হোৱাৰ ফলত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকল যথেষ্ট উৎসাহিত হোৱা দেখা যায়।

শেষত মোৰ কাৰ্যকালত বিভিন্ন ধৰণে সহায় আগবঢ়োৱা ছাত্ৰ একতা সভাৰ সতীৰ্থ সম্পাদকসকল, অধ্যক্ষ মহোদয় ড° সাগৰ বৰুৱা ছাৰ, তত্বাৱধায়ক স্বপন ছাৰ, আশ্ৰাফুল ছাৰ, দীপক ছাৰ, কবিতা বাইদেউৰ লগতে সমূহ শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীকে আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলো। লগতে মোক সহায় কৰা প্ৰাক্তন সাধাৰণ সম্পাদকসকল আৰু সকলো বন্ধু-বান্ধৱী, দাদা-বাইদেউ, ভাই-ভণ্টি সকলোকে আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছো।

সৰ্বশেষত খাগৰিজান মহাবিদ্যালয়ৰ সৰ্বাংগীন উন্নতি আশা কৰি আৰু মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ উজ্বল ভৱিষ্যত কামনা কৰি মোৰ প্ৰতিবেদন সমাৰিলো।

জয়তু অসমী আই
জয়তু খাগৰিজান মহাবিদ্যালয়
জয়তু খাগৰিজান মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ একতা সভা

জাহাংগীৰ শ্বাহ আলম

মহাবিদ্যালয় সংগীত

কথা ঃ লুতফুৰ ৰহমান
প্ৰাক্তন উপাধ্যক্ষ,
খাগৰিজান মহাবিদ্যালয়
সুৰ ঃ শ্ৰী মুকুল বৰা

নব নব সৃষ্টিৰে আমি আগুৱাওঁ
জ্ঞানৰ জ্যোতি আৰু কৃষ্টি বিলাঁও
গঢ়িম আমি এই সমাজ মহান
মাতৃ আমাৰ এই খাগৰিজান

চহৰৰ 'অতীত' তোমাৰ নাম
চিৰ নমস্য খাগৰিজান,
চৰণত বৈছে জুৰি খনাজান
তোমাক জনালোঁ প্ৰণাম।

তুমি সেউজীয়া, তুমি অপৰূপা
তোমাৰ নাই যে তুলনা
আশীৰ দশকতে জন্মি আজি
হ'লা চিৰ যৌৱনা।

আই আমাক শকতি দিয়া
আই আমাক আশিস দিয়া
তোমাৰ চৰণ শিৰত লৈ
গাওঁ আমি জয়ৰে গান,
মাতৃ আমাৰ এই খাগৰিজান।

তুমি গঢ়িছা যুগৰ মানুহ
গঢ়িবা আমাকো বীৰ লাচিত কৰি,
দুস্কৃতি বিনাশি গঢ়িম সমাজ
গঢ়িম আমাৰ স্ব-জাতি।

তুমি গঢ়িছা যুগৰ নাৰী
আমাকো গঢ়িবা মূলা গাভৰু কৰি,
ভেদাভেদ বিনাশি গঢ়িম জাতি
দিলো তোমাক আমি প্ৰতিশ্ৰুতি।

শংকৰদেৱৰে ৰৰঘৰ মজিয়াত
তুমি আই জন্ম ল'লা।
মাধৱ আজানৰ সমন্বয়ৰ গীত
আমাৰ প্ৰাণত সিঁচি দিলা।

আই আমি কৰোঁ অংগীকাৰ
ৰাখিম তোমাৰ মান
তুমি আই চিৰ মহান
মাতৃ আমাৰ এই খাগৰিজান।
তুমি আই চিৰ মহান
মাতৃ আমাৰ এই খাগৰিজান।। ❐

সূচীপত্ৰ

অধ্যক্ষৰ কলম		
সম্পাদিকাৰ প্ৰতিবেদন		
সাধাৰণ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন		
মহাবিদ্যালয় সংগীত		
<u>সত্ৰ আৰু বৈষ্ণৱ সংস্কৃতি</u>		
দক্ষিণপাট সত্ৰৰ বিষয়ে কিছু আভাস	বন্দনা বৰা	১
ৰুক্মিণী হৰণ নাট	নিকুমণি লস্কৰ	২
কীৰ্তন-ঘোষা ঃ এক আলোকপাত	পুৰ্ণ কুমাৰ চেট্টী	৪
পবিত্ৰ বটবৃক্ষ	অন্তৰা আজিজা আওৱাল চৌধুৰী	৮
ৰাস ক্ৰীড়া	শ্ৰী ৰাজশ্ৰী ডেকা	১০
শ্ৰীশ্ৰী দক্ষিণপাট কছাৰী সত্ৰৰ ইতিবৃত্ত	দীপাঞ্জলী দাস (বন্দনা)	১৩
বৰগীত	মিছ্ মমতাজ বেগম	১৭
<u>বৰেণ্য ব্যক্তিসকল</u>		
ড° মামনি ৰয়ছম গোস্বামী	প্ৰাণকৃষ্ণ দাস	১৮
চাৰ্লচ ৰবাট ডাৰ্বউইন	প্ৰাঞ্জল দাস	২০
যতীন্দ্ৰ নাথ দুৱৰা আৰু তেওঁৰ সাহিত্যিক অৱদান	আফছানা বেগম	২২
অসম ৰত্ন ড° ভূপেন হাজৰিকা	আজনিন খানম	২৪
ড° এ.পি.জে. আব্দুল কালামৰ চমু জীৱনী	জাকিৰ হুছেইন	২৬
বোলছবি শিল্পী ঃ ৰূপকোঁৱৰ জ্যোতি প্ৰসাদ	প্ৰিয়া কোঁৱৰ	২৯
গোৱালপৰীয়া লোকগীতৰ প্ৰতিষ্ঠাতা প্ৰতিমা বৰুৱা পাণ্ডে	পৰী শইকীয়া	৩১
<u>অসমৰ লোক সংস্কৃতি</u>		
অসমৰ লোক-সাহিত্য এক চমু আলোচনা	ৰাজেনা ভূঞা	৩৩
কুকুৰা কিম্বদন্তি	ৰুবী গগৈ	৩৫
ৰঙালী বিহুত আহোমৰ পৰম্পৰাগত লোক বিশ্বাসৰ মাজেদি গছ-লতাৰ ব্যৱহাৰ	কৰবী গগৈ	৩৭
বস্ত্ৰ	লোনামণি হীৰা	৩৯
অসমীয়া সমাজত ফকৰা যোজনা আৰু প্ৰবাদ পটন্তৰ	প্ৰাৰ্থনা ভূঞা	৪১
তিৱা জনগোষ্ঠীৰ লোক কথা	ৰুকছানা বেগম	৪৪
অসমৰ লোক জীৱনত গামোচা	মনীষা দাস	৪৫
<u>সাহিত্য পুঞ্জ</u>		
হেৰাই যাবনে নে?	অধ্যাপক স্বপন জ্যোতি নাথ	৪৯
তোমাৰ মৰম বিচাৰি	মনীষা দাস	৫০
মা	অজয় দত্ত	৫০
জ্ঞানৰ সাগৰ	চাহিন চুলতানা	৫১
ভ্ৰূঁ	গৌৰী দাস	৫১
জীৱন	দিম্পী ভূঞা	৫১

সূচীপত্ৰ

ৰঙালীৰ বং	অন্তৰা আজিজা আওৱাল চৌধুৰী	৫২
<u>গল্প</u>		
অঘটন	লোনা মণি হীৰা	৫৩
নাৰীৰ কতৰ্ব্য	ৰীমা বৰা	৫৪
<u>প্ৰবন্ধ প্ৰপঞ্চ</u>		
বৰ্তমান সমাজত ম'বাইল ফোনৰ প্ৰভাৱ	হাবিবুল ইছলাম	৫৫
'অসম সাহিত্য সভা'ৰ ইতিবৃত্ত	পল্লৱী বৰ্ণিয়া	৫৭
Indoor Air Pollution	**Mamoni Bhuyan**	৫৯
কলেজীয়া জীৱনৰ অভিজ্ঞতা	শ্ৰী পূজা ৰাজখোৱা	৬১
পৰিৱেশ	আছিফা চুলতানা	৬৩
আধুনিকতাৰ অভিশাপ ড্ৰাগচ	লোনামণি হীৰা	৬৬
সমাজ গঠনত ছাত্ৰৰ ভূমিকা	ৰাহিদা বেগম	৬৮
নগাঁৱত সঙ্গীত চৰ্চা ঃ তেতিয়া আৰু এতিয়া	সুস্মিতা সাহা	৭১
আজিৰ সমাজত নাৰীৰ ক্ষমতা ও অধিকাৰ	চাহিন চুলতানা	৭৫
মানৱ সভ্যতাত বিজ্ঞানৰ প্ৰভাৱ	ৰিপুমণি বৰা	৭৭
মহিলা সৱলীকৰণ	হাচিনা বেগম	৭৯
ভাৰতৰ কিছুমান ঐতিহ্য	কৰিশ্মা বেগম	৮১
গোলকীয় উত্তাপ আৰু আমাৰ পৃথিৱী	বেনজিৰ আফতাৰ আহমেদ	৮৩
দিল্লীৰ এক ক'লা অধ্যায়	শ্ৰী দিম্পী ভূঞা	৮৪
মাতৃভাষাৰ ক্ষেত্ৰত ব্যাকৰণ শিক্ষাৰ প্ৰয়োজনীয়তা	অনুৰাগ শৰ্মা	৮৬
শিশুৰ বিকাশত পিতৃ-মাতৃ, শিক্ষক আৰু সমাজৰ ভূমিকা	শ্ৰী নিকুমণি বৰা	৮৮
থডিকতে খাগবিজান মহাবিদ্যালয় ২০১৪-১৫ বৰ্ষ		৯০

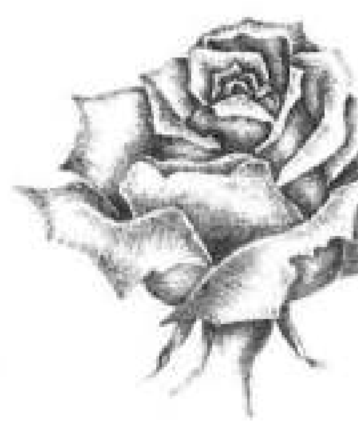

সত্ৰ আৰু বৈষ্ণৱ

সংস্কৃতি

দক্ষিণপাট সত্ৰৰ বিষয়ে কিছু আভাস

বন্দনা বৰা
স্নাতক দ্বিতীয় ষাম্মাসিক

সম্ভৱতঃ বৰ্তমানৰ নগাঁও সদৰক পূৰ্বে 'খাগৰিজান' বোলাৰ দৰে এই কলং সুঁতিৰ পাৰৰ বৃহৎ অঞ্চলটোও 'খাগৰিজান' অঞ্চলেৰে অন্তৰ্গত আছিল। মাজুলীৰ শ্ৰীশ্ৰী দক্ষিণপাট সত্ৰৰেই এখনি সত্ৰ এই অঞ্চলত প্ৰতিষ্ঠিত হোৱাৰ পৰাই অঞ্চলটো 'দক্ষিণপাট' নামেৰে প্ৰসিদ্ধ হয়।

নগাঁও জিলাৰ পৰা প্ৰায় ১৪-১৫ কিঃমিঃ পশ্চিমে কলং সুঁতিৰ পাৰত অৱস্থিত দক্ষিণপাট কছাৰী সত্ৰ। আজিকালি অৱশ্যে দক্ষিণপাট নামেৰে জনাজাত। আচলতে দক্ষিণপাট নামটো সত্ৰখনৰ নামক ভিত্তি কৰিহে চলতি হৈছে। অৱশ্যে সত্ৰখন প্ৰতিষ্ঠাৰ আগতে এই অঞ্চলটোক কি নামেৰে জনা গৈছিল সেই কথা গম পোৱা নাযায়। সম্ভৱতঃ বৰ্তমানৰ নগাঁও সদৰক পূৰ্বে 'খাগৰিজান' বোলাৰ দৰে এই কলং সুঁতিৰ পাৰৰ বৃহৎ অঞ্চলটোও 'খাগৰিজান' অঞ্চলেৰে অন্তৰ্গত আছিল। মাজুলীৰ শ্ৰীশ্ৰী দক্ষিণপাট সত্ৰৰেই এখনি সত্ৰ এই অঞ্চলত প্ৰতিষ্ঠিত হোৱাৰ পৰাই অঞ্চলটো 'দক্ষিণপাট' নামেৰে প্ৰসিদ্ধ হয়।

দক্ষিণপাট কছাৰী সত্ৰখনি মূল সত্ৰৰ আৰ্হিতে প্ৰতিষ্ঠিত। সত্ৰ আবৃত্ত হৈছে সুদীৰ্ঘ কৰাপাটৰে। পূব ফালে মণিকূট আৰু নামঘৰ, উত্তৰফালে ফাকুৱাৰ দৌল আছে। দক্ষিণফালে আছে নামঘৰৰ লগতে এটি পুখুৰী। যিটোৱে সত্ৰখনৰ শোভা বৰ্ধন কৰি আছে। সত্ৰখন আগুৰি আছে চাৰিহাটী আৰু চাৰিহাটীৰ সংলগ্ন হৈছে বিভিন্ন উপ পথেৰে। সত্ৰৰ উপাস্য বিগ্ৰহ হৈছে মূল সত্ৰৰ দৰেই 'শ্ৰীশ্ৰী যাদৱ ৰায় মহাপ্ৰভু'। সত্ৰখনত মহাপ্ৰভু যাদৱ ৰায়ৰ বিগ্ৰহৰ উপৰিও দৌল গোবিন্দৰ মহাপ্ৰভুৰ সুৰ্বণৰ মূৰ্তিভাগো আছে। সত্ৰৰ প্ৰাচীন তামৰ কলহ, ঘণ্টা, পিতলৰ দবা আৰু তামৰ থাল আদিও আছে। সত্ৰৰ পূৰ্বৰ এগৰাকী নামলগোৱা প্ৰয়াত সম্পুৰ খনিকৰে (হাতীমতা) কাঠত কাটি উলিওৱা গৰুড় পক্ষী আৰু ফাঁকুৱা দৌলৰ জয়-বিজয়ৰ মূৰ্তিয়ে শিল্পী গৰাকীৰ দক্ষতাৰ কথা আজিও সোঁৱৰাই দিয়ে।

মাজুলীৰ শ্ৰীশ্ৰী দক্ষিণ হাটি সত্ৰৰ সত্ৰাধিকাৰ প্ৰভুৱে ইতিপূৰ্বে কেইবাবাৰো এই সত্ৰলৈ আহি সত্ৰখন সু-পৰিচালনাৰ বাবে ৰাইজৰ সহায়-সহযোগ কামনা কৰিছে। দৌলঘৰ উন্নয়নৰ বাবে বিধায়ক পুঁজিৰ পৰা পোৱা ধনৰ উপৰি সাংসদ শ্ৰী ৰাজেন গোঁহাইদেৱেও কীৰ্তনঘৰ পুনৰ নিৰ্মাণৰ বাবে কিছু অনুদান প্ৰদান কৰিছে। শেষত দক্ষিণপাট কছাৰী সত্ৰৰ নিবাসী শ্ৰী প্ৰদীপ শৰ্মাই তেখেতৰ পিতৃ স্বৰ্গীয় টংকেশ্বৰ শৰ্মাদেৱৰ স্মৃতিত এটা সুন্দৰ তোৰণ সত্ৰৰ মূল প্ৰৱেশদ্বাৰত নিৰ্মাণ কৰাই দিছে। এই অঞ্চলত সত্ৰৰ অধিকাৰসকলে ভালেখিনি জনহিতকৰ কামো কৰিছে। জানিব পৰা মতে প্ৰয়াত নাৰায়ণদেৱ গোস্বামী প্ৰভুৰ দিনত ইংৰাজী ১৯৩৬ চনত দক্ষিণপাট মজলীয়া বিদ্যালয় (বৰ্তমানৰ দক্ষিণপাট উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়) প্ৰতিষ্ঠাৰ বাবে সত্ৰৰ মাটি দান কৰি দক্ষিণপাট অঞ্চলত শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত সত্ৰৰ অধিকাৰসকলে ভূমিকা লৈছিল।

সত্ৰখনিত নৃত্য পূজা সেৱাৰ বাবে এজন পূজাৰী, এজন দেউৰী, এজন নামলগোৱা আৰু এজন নামঘৰীয়া আছে। দৈনিক প্ৰভুৰ পূজা-অৰ্চনা কৰি সন্ধিয়া বন্তি প্ৰজ্বলন কৰাৰ পিছতেই নাম আচৰণ কৰা হয়। ইয়াৰ উপৰিও দূৰ-দূৰণিৰ যাত্ৰীয়েও শৰাই-শলিতা দিবলৈ এই সত্ৰলৈ আহে। আহোম, কোঁচ, কছাৰী এই তিনিও ৰাজ্যৰে বন্দনীয় থান হিচাপে মূল সত্ৰৰ দৰে এইখনি সত্ৰই আজি পৰ্যন্ত ভক্তপ্ৰাণ ৰাইজৰ অন্তৰত স্থান লাভ কৰি আহিছে। ❑❑

ৰুক্মিণী হৰণ নাট

নিকুমণি লস্কৰ
স্নাতক ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক

শংকৰদেৱৰ অনুপম সৃষ্টি ৰুক্মিণী হৰণ নাটৰ উদ্দেশ্যাত তেওঁৰ আন সাহিত্যৰাজিৰ দৰে ভক্তি ধৰ্ম প্ৰচাৰ কৰা। নাটকখনক শ্ৰীকৃষ্ণ আৰু ৰুক্মিণীৰ মাজেদি নাট্যকাৰে ভগৱানৰ প্ৰতি ভক্ত তথা ভক্তাৰ ভক্তিৰ মাহাত্ম্য প্ৰকাশ কৰাৰ প্ৰয়াস কৰিছে।

মহাপুৰুষ শংকৰদেৱৰ ৰচিত নাটকেইখনৰ ভিতৰত ৰুক্মিণী হৰণ নাটখন কলেবৰ ডাঙৰ। শংকৰদেৱে নিজেই ইয়াক নাট-পৰধান বুলিছে। ৰুক্মিণী হৰণ আখ্যানভাগ ভাগৱতৰ দশম স্কন্ধৰ পৰা লোৱা হৈছে। শংকৰদেৱৰ অনুপম সৃষ্টি ৰুক্মিণী হৰণ নাটৰ উদ্দেশ্যাত তেওঁৰ আন সাহিত্যৰাজিৰ দৰে ভক্তি ধৰ্ম প্ৰচাৰ কৰা। নাটকখনক শ্ৰীকৃষ্ণ আৰু ৰুক্মিণীৰ মাজেদি নাট্যকাৰে ভগৱানৰ প্ৰতি ভক্ত তথা ভক্তাৰ ভক্তিৰ মাহাত্ম্য প্ৰকাশ কৰাৰ প্ৰয়াস কৰিছে। এজন ভাটৰ মুখত কৃষ্ণৰ ৰূপ-গুণৰ বৰ্ণনা শুনি একান্ত ভক্তি সহকাৰে ৰুক্মিণীয়ে জগদীশ্বৰ কৃষ্ণক স্বামীৰূপে পাবলৈ ইচ্ছা কৰিছে। ইফালে কৃষ্ণয়ো এজন ভাটৰ মুখত ৰুক্মিণীৰ ৰূপ-যৌৱনৰ বৰ্ণনা শুনি ৰুক্মিণীক বিবাহ কৰিবলৈ ইচ্ছুক হৈছে। কিন্তু ককায়েক ৰুক্মবীৰে ৰুক্মিণীক শিশুপাললৈহে বিয়া দিবলৈ স্থিৰ কৰে। ৰুক্মিণীয়ে এজন বিশ্বস্ত ব্ৰাহ্মণক দ্বাৰকালৈ পত্ৰসহ পঠিয়ালে। শ্ৰীকৃষ্ণই ৰুক্মিণীৰ পত্ৰ পাই সেইমতে হৰণ কৰি ৰুক্মিণীক দ্বাৰকালৈ বুলি লৈ যায়। হৰণ কৰি নিয়াত ৰুক্মিণীক নোপোৱাৰ বেদনাত শিশুপাল তথা আন আন ৰজাসকলে শ্ৰীকৃষ্ণক আক্ৰমণ কৰে, দুয়োপক্ষৰ মাজত তয়াময়া যুদ্ধ লাগে আৰু যুদ্ধত শিশুপাল আদি ৰজাসকল পৰাজিত কৰি পুনৰ ৰুক্মবীৰকো পৰাজিত কৰি মূৰটো কাটি পেলাবলৈ উদ্যত হোৱাত ৰুক্মিণীয়ো বিহ্বল হৈ কাতৰভাৱে ককায়েকৰ প্ৰাণভিক্ষা কৰে আৰু শ্ৰীকৃষ্ণই ৰুক্মবীৰক এৰি দিয়ে। লাজে অপমানে ৰুক্মবীৰ কুণ্ডিললৈ নগৈ তাতে ভোজকট নামে নগৰ নিৰ্মাণ কৰি তাতে থাকিবলৈ লয়। তাৰ পাছত দ্বাৰকাত শ্ৰীকৃষ্ণ-ৰুক্মিণীৰ বিবাহ সম্পন্ন হয়।

ভগবান কৃষ্ণ আৰু ৰুক্মিণীৰ মিলনক ভক্তিৰ দৃষ্টিৰে ৰূপায়ন কৰিছে যদিও প্ৰকাশৰ মাধ্যম লৌকিক। ডেকা-গাভৰুৰ প্ৰেমৰ মিলনত সমাজ পিতৃ-মাতৃ তথা জ্ঞাতি-কুটুম্বই যিদৰে বাধা প্ৰদান কৰে, জাত্যাভিমানৰ বশৱৰ্তী হৈ আপোনজনেই যিদৰে মিলন পথৰ কণ্টক স্বৰূপ হৈ থিয় দিয়ে, নাটকখনতো তেনেদৰে কৃষ্ণ-ৰুক্মিণীৰ মিলনত নিজ ভাতৃ ৰুক্মবীৰে বাধা প্ৰদান কৰিছে; গতিকে লৌকিক তথা বিবাহ অনুষ্ঠানৰ দৰে জনসাধাৰণ অতি জনপ্ৰিয় বিষয়বস্তুৰ আধাৰত চৰিত্ৰ-চিত্ৰণ, পৰিৱেশ সৃষ্টি সংলাপ আদিৰ ক্ষেত্ৰত অপূৰ্ব নাটকীয় ক'লা-কৌশলৰ প্ৰয়োগেৰে নাটখন ৰচনা কৰাত এইখনো শংকৰদেৱৰ এখন শ্ৰেষ্ঠ আৰু অতি জনপ্ৰিয় নাট হিচাপে পৰিগণিত হৈছে। নাটখন কেৱল ভক্তি আদৰ্শ প্ৰকাশৰ অনুষংগ নহৈ মানৱীয় আশা-আকাংক্ষাৰ প্ৰতিভূ ৰূপেও থিয় হৈছে। ☐☐

তত্ত্বমূলক ৰচনাৰ ভিতৰত মাধৱদেৱৰ শ্ৰেষ্ঠ ৰচনা নামঘোষা। এহেজাৰ ঘোষা থকাৰ কাৰণে ইয়াক 'হেজাৰী ঘোষা'ও বোলা হয়। মাধৱদেৱৰ আধ্যাত্মিক জীৱনৰ পৰিপূৰ্ণ অভিব্যক্তি এই গ্ৰন্থত লক্ষ্য কৰা হয়।

মাধৱদেৱৰ বংশ পৰিচয়

জোন মণি শইকীয়া
স্নাতক দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক

মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱৰ একান্ত প্ৰিয়শিষ্য মহাপুৰুষ মাধৱদেৱৰ জন্ম হয় ১৪৮৯ খ্ৰীষ্টাব্দত বৰ্তমানৰ লখিমপুৰ জিলাৰ নাৰায়ণপুৰ অঞ্চলত। তেওঁৰ পিতৃৰ নাম আছিল লামকানা বা গোবিন্দগিৰি আৰু মাতৃৰ নাম আছিল মনোৰমা। মাধৱদেৱৰ শিশু কালছোৱা দাৰিদ্ৰ আৰু অনাটনৰ মাজত অতিবাহিত হৈছিল। বাপেক গোবিন্দগিৰিয়ে মাধৱদেৱৰ ভনীয়েক উৰ্বশীক ৰামদাস নামৰ এজন লোকলৈ বিয়া দি প্ৰাচীন ঘৰ বাণ্ডুকালৈ মাধৱদেৱক লৈ যায় আৰু তাতে ৰাজেন্দ্ৰ অধ্যাপকৰ টোলত পঢ়িবলৈ দিয়ে। ইয়াতে মাধৱদেৱৰ বিদ্যা শিক্ষা শেষ হয় আৰু তাতে গোবিন্দগিৰিও ঢুকায়। মাধৱদেৱৰ মাক আৰু ভনীয়েকৰ ওচৰলৈ ঘূৰি আহে আৰু বিয়া কৰিবৰ বাবে নেঘেৰীটিঙৰ এজনী ছোৱালীক জোৰোণ পিন্ধাই। কিন্তু ১৫২২ খ্ৰীষ্টাব্দত মাকৰ হৈ গোসাঁনীলৈ আগ কৰা ছাগৰ কথালৈ বেলগুৰিত শংকৰদেৱ-মাধৱদেৱৰ মাজত তুমুল তৰ্কযুদ্ধ হয়। সেই তৰ্কযুদ্ধৰ পাছতে মাধৱদেৱে শংকৰদেৱ প্ৰবৰ্তিত ভক্তি ধৰ্মত শৰণ লয় আৰু জোৰোণ পিন্ধোৱা কন্যা পৰিত্যাগ কৰি ধৰ্মৰ হকে জীৱন উছৰ্গা কৰে।

<u>সাহিত্যকৃত্তি</u> ঃ- মহাপুৰুষ শংকৰদেৱৰ দৰে মাধৱদেৱো বহুমুখী প্ৰতিভাৰ অধিকাৰী আছিল। তেওঁ আছিল একাধাৰে ধৰ্ম প্ৰচাৰক, ভক্ত, শাস্ত্ৰবক্তা, কবি, নাট্যকাৰ আৰু সুগায়ক। সাহিত্য ৰূপ অনুসৰি মাধৱদেৱৰ ৰচনাৰাজিক এনেদৰে ভগাব পাৰি-

(ক) আখ্যানমূলক ৰচনা (খ) তত্ত্বমূলক গ্ৰন্থ (গ) নাট আৰু (ঘ) গীত।

(ক) <u>আখ্যানমূলক ৰচনা</u> ঃ- আদিকাণ্ডৰ ৰামায়ণৰ আৰু ৰাজসূয় কাব্য এই দুইখনেই মাধৱদেৱ বিৰচিত আখ্যানমূলক ৰচনা। মহাপুৰুষ শংকৰদেৱৰ জীৱিত কালতে মাধৱ কন্দলিৰ ৰামায়ণ লুপ্ত হোৱা আদি আৰু উত্তৰাকাণ্ড দুটা পূৰ কৰিবলৈ মাধৱদেৱে গুৰুৰ লগত সহযোগ কৰে। এইখিনি গ্ৰন্থ বাল্মিকীৰ আদিকাণ্ড ৰামায়ণৰ চমু অনুবাদ। এই অনুবাদত সংস্কৃত ৰামায়ণৰ মূল কথাখিনি কবিয়ে এনেদৰে প্ৰকাশ কৰিছে যে সেই মনোৰম পদসমূহ কবিৰ মৌলিক সৃষ্টি যেনেই লাগে।

(খ) <u>তত্ত্বমূলক গ্ৰন্থ</u> ঃ- মাধৱদেৱ বিৰচিত তত্ত্বমূলক গ্ৰন্থসমূহ হ'ল নামঘোষা, জন্ম ৰহস্য, ভক্তি ৰত্নাৱলী আৰু নাম মালিকা।

তত্ত্বমূলক ৰচনাৰ ভিতৰত মাধৱদেৱৰ শ্ৰেষ্ঠ ৰচনা নামঘোষা। এহেজাৰ ঘোষা থকাৰ কাৰণে ইয়াক 'হেজাৰী ঘোষা'ও বোলা হয়। মাধৱদেৱৰ আধ্যাত্মিক জীৱনৰ পৰিপূৰ্ণ অভিব্যক্তি এই গ্ৰন্থত লক্ষ্য কৰা হয়। তেওঁ শাস্ত্ৰজ্ঞান, পাণ্ডিত্য, কবিত্ব, ধাৰ্মিক মতবাদ, আধ্যাত্মিক আদৰ্শ আৰু ধৰ্মৰ ক্ষেত্ৰত লাভ কৰা অভিজ্ঞতাৰ ই পূৰ্ণ প্ৰকাশ। গুৰুৰ পৰা লাভ কৰা শিক্ষা, শাস্ত্ৰৰ পৰা সংগ্ৰহ কৰা সিদ্ধান্ত আৰু নিজ হৃদয়ত উপলব্ধ হোৱা সত্য স্বৰূপ এই গ্ৰন্থত প্ৰকাশিত হৈছে। ভাৱৰ প্ৰাণময়, প্ৰগাঢ়তা, ভাষাৰ ছন্দোময় প্ৰাঞ্জলতাই নামঘোষাৰ ঘোষাবোৰ ভক্ত কবিজনাৰ অন্তৰ তলিৰ পৰা ওলাই অহাটো সূচায়। স্তুতি, কাকুতি, প্ৰাৰ্থনা আদি শীৰ্ষযুক্ত খণ্ডবোৰ প্ৰাণৰ কাতৰ আকুতি পাঠক শ্ৰোতাৰ প্ৰাণস্পৰ্শীভাৱে ধ্বনিত কৰি তুলিছে।

(গ) <u>নাট</u> ঃ- মাধৱদেৱ বিৰচিত নাটৰ সংখ্যা পাঁচখন- অৰ্জুন ভঞ্জন, চোৰধৰা, পিম্পৰা গুচোৱা, ভোজন বেহাৰ আৰু ভূমি লোটোৱা। এই নাট কেইখনিত শিশু কৃষ্ণৰ বাল্যসুলভ দুষ্টালি, ভেম, অভিমান, চাতুৰি, চৌৰ্যক্ৰিয়াৰ আমোদজনক ৰূপ দিয়া হৈছে। শংকৰদেৱৰ নাটসমূহৰ দৰে মাধৱদেৱৰ নাটসমূহত একোটা পূৰ্ণ পৰ্যায়ৰ কাহিনী পোৱা নাযায়। শ্ৰীকৃষ্ণৰ ল'ৰালিকালৰ একো একোটা মুহূৰ্তৰ ঘটনাক আমোদজনক বা কৌতুকপূৰ্ণ পৰিস্থিতিৰ যোগেদি নাটকীয় ৰূপ দিয়া হৈছে। প্ৰকৃততে শংকৰদেৱৰ আৰ্হিত মাধৱদেৱে কেৱল 'অৰ্জুন ভঞ্জ' নাটকখনহে ৰচনা কৰিছিল। শংকৰদেৱৰ আৰ্হিৰ পৰা পৃথক মাধৱদেৱৰ নাটকেইখনক ঝুমুৰাহে বোলা হয়।

(ঘ) <u>গীত</u> ঃ- মাধৱদেৱৰৰ বিৰচিত গীত দুই শ্ৰেণীৰ- বৰগীত আৰু ভটিমা। মাধৱদেৱে বিৰচিত এই গীত আৰু ভটিমাসমূহ অসমীয়া সাহিত্যৰ আপুৰুগীয়া সম্পত্তি। চৰিত পুথিমতে শংকৰদেৱৰ দ্বাৰা বৰগীত সমূহ কমলা বায়ন নামৰ এজন ভকতে আওৰাবলৈ নি বহাত খণ্ডতে বনপোৱা জুয়ে ভকতৰ বহাটো পোৰাত বৰগীতসমূহো জুইত জাহ গ'ল। মহাপুৰুষ জনাই তেতিয়া খেদ কৰি নিজে গীত ৰচনা নকৰি মাধৱদেৱক গীত ৰচনা কৰিবলৈ কয়। গুৰুবাক্য শিৰত তুলি মাধৱদেৱে ন-কুৰি এঘাৰটা বৰগীত ৰচনা কৰে। বৰ্তমানে গুৰু দুজনাৰ নামত প্ৰচলিত বৰগীতসমূহৰ ডেৰকুৰিমানহে শংকৰদেৱৰ, বাকী ন-কুৰিমান গীত মাধৱদেৱৰ ৰচনা। ☐☐

কীৰ্তনৰ সাঙ্গীতিক আৰু সাহিত্যৰ মূল লক্ষণীয়। এই গ্ৰন্থ লোক সংগীত আৰু মাৰ্গ সংগীতৰ অপূৰ্ব মিশ্ৰণ। ই 'কেৱল লোক সংগীত নহয়'। ইয়াৰ উদ্দেশ্য, পাঠ আৰু গায়ন ব্যৱস্থাত মাৰ্গ সংগীতৰ লক্ষণ ভালেখিনি লুকাই আছে। সেইবাবে ইয়াক মাৰ্গ মিশ্ৰিত লোক সংগীতহে বুলিব পাৰি। বাদ্যসহ সমৱেত সংগীত ৰূপত কীৰ্তনৰ যি প্ৰভাৱ তাৰ সামাজিক আৰু আধ্যাত্মিক মূল্য উপেক্ষা কৰিব পৰা বিধৰ নহয়। (শ্ৰী বাপচন্দ্ৰ মহন্ত ঐতিহাসিক পটভূমিত মহাপুৰুষ শংকৰদেৱ)।

কীৰ্তন-ঘোষা ঃ এক আলোকপাত

পূৰ্ণ কুমাৰ চেট্টী
স্নাতক দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক

মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱে ভাগৱত, শ্ৰীমদ্ভাগৱত গীতা, পদ্মপুৰাণ, বহ্মাপুৰাণ আদি শাস্ত্ৰৰ সাৰ সংগ্ৰহ কৰি কীৰ্তন পুথিখন ৰচনা কৰিছিল। কীৰ্তনৰ ভালেখিনি অংশ তেওঁ বৰদোৱাত ৰচনা কৰে আৰু বাকী অংশবিলাক তেওঁ আহোম ৰাজ্য, হাজো, বৰপেটা, কালজাৰ, ভবানীপুৰ আদি ঠাইত ৰচনা কৰিছিল। শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱে এইবোৰ য'তে ৰচনা কৰিছিল তাতে এৰি থৈ গৈছিল। শেষত নৰনাৰায়ণৰ ৰাজসভা কোচ ৰাজ্যত থকা সময়ছোৱাতহে কীৰ্তন পুথিখনসম্পূৰ্ণ হৈছিল। গুৰুজনাই তেওঁ প্ৰিয়শিষ্য মাধৱদেৱক সেইবোৰ এক লগ কৰিবলৈ আজ্ঞা দিয়ে। কিন্তু হঠাৎ মাধৱদেৱে বেহাৰলৈ যাব লগা হোৱাত তেওঁ ভাগিনীয়েক ৰামচৰণ ঠাকুৰক সেই কামৰ দায়িত্ব দিয়ে। ৰামচৰণ ঠাকুৰে এবছৰমানৰ ভিতৰত বিভিন্ন ঠাই ঘুৰি কীৰ্তনৰ বিভিন্ন অংশবোৰ একলগ কৰি কোচবেহাৰত শ্ৰীমাধৱদেৱৰ ওপৰত অৰ্পণ কৰে।

কীৰ্তনৰ সাঙ্গীতিক আৰু সাহিত্যৰ মূল লক্ষণীয়। এই গ্ৰন্থ লোক সংগীত আৰু মাৰ্গ সংগীতৰ অপূৰ্ব মিশ্ৰণ। ই 'কেৱল লোক সংগীত নহয়'। ইয়াৰ উদ্দেশ্য, পাঠ আৰু গায়ন ব্যৱস্থাত মাৰ্গ সংগীতৰ লক্ষণ ভালেখিনি লুকাই আছে। সেইবাবে ইয়াক মাৰ্গ মিশ্ৰিত লোক সংগীতহে বুলিব পাৰি। বাদ্যসহ সমৱেত সংগীত ৰূপত কীৰ্তনৰ যি প্ৰভাৱ তাৰ সামাজিক আৰু আধ্যাত্মিক মূল্য উপেক্ষা কৰিব পৰা বিধৰ নহয়। (শ্ৰী বাপচন্দ্ৰ মহন্ত ঐতিহাসিক পটভূমিত মহাপুৰুষ শংকৰদেৱ)।

"কীৰ্তনে কাব্য আৰু ভক্তিতত্ব উভয়কে একেটা মানসিক স্তৰলৈ তুলিব পাৰিছে। লীলা আৰু তত্ত্বজ্ঞানৰ মাজত ঐক্য স্থাপন কৰি হৃদয় আৰু বুদ্ধিৰ উৎকৰ্ষ সাধন ব্যৱস্থাও ইয়াত মনস্তাত্বিক আধাৰত কৰা হৈছে। লগতে ধৰ্মীয়, আদৰ্শ আৰু কলাত্মক ৰুচিৰ সহায়েৰে লোক সংস্কৃতিক আগবঢ়াই নিয়াৰ প্ৰেৰণা যোগাইছে।

বিষয়বস্তুৰ ফালৰ পৰা কীৰ্তনত "লীলাৰ পৰিমাণেই সৰ্বাধিক"। "প্ৰাসংগিকভাৱে লীলাৰ লগতে উপদেশ, তত্ত্বজ্ঞান, প্ৰাৰ্থনা, প্ৰভৃতি অন্যান্য বস্তুৱেও ঠাই পাইছে। আন দুই শ্ৰেণীৰ বিষয়বস্তুৰ ভিতৰতে এক শ্ৰেণীত লীলাহীন প্ৰাৰ্থনা তত্ত্বজ্ঞান আৰু ব্যৱস্থাপ্ৰধান কীৰ্তনসমূহ পৰে। আনটো শ্ৰেণী বিশেষকৈ অন্য কাহিনী আৰু তীৰ্থ বৰ্ণনা প্ৰধান"।

শ্ৰী বাপচন্দ্ৰ মহন্তই তলত দিয়াৰ দৰে শ্ৰেণী বিভাগ কৰিছে-

<u>(ক) লীলা বিষয়ক লগতে উপদেশ, তত্ত্বজ্ঞান প্ৰাৰ্থনা আদি-</u> (১) চতুৰ্বিংশতি অৱতাৰ বৰ্ণন (২) প্ৰহ্লাদৰ চৰিত্ৰ (৩) গজেন্দ্ৰো উপাখ্যান (৪) হৰমোহন (৫) শিশুলীলা (৬) ৰাসক্ৰীড়া (৭) কংস বধ (৮) গোপী উদ্ধৱ সংবাদ (৯) কুঁজী বাঞ্ছা পূৰণ (১০) অক্ৰুৰৰ বাঞ্ছা পূৰণ (১১) জৰাসন্ধ বধ (১২) কালযৱন বধ (১৩) স্তুতি (১৪) সমান্তক হৰণ (১৫) নাৰদৰ কৃষ্ণ দৰ্শন (১৬) বিপ্ৰপুত্ৰ আনয়ন (১৭) দামোদৰ বিপ্ৰ আখ্যান (১৮) দৈৱকীৰ পুত্ৰ আনয়ন (১৯) লীলা মালা (২০) শ্ৰী কৃষ্ণৰ বৈকুণ্ঠ প্ৰয়াণ।

<u>(খ) লীলাহীন প্ৰাৰ্থনা তত্ত্ব আৰু ব্যৱস্থা প্ৰধান</u>- (২১) নামপৰাধ (২২) পাষণ্ড (২৩) ধ্যান বৰ্ণন (২৪) অজামিলো উপাখ্যান (২৫) বলিচলন (২৬) বেদস্তুতি (২৭) তাৎপৰ্য।

<u>(গ) অন্য কাহিনী আৰু ব্যৱস্থা প্ৰধান</u>- (২৮) উৰেষা বৰ্ণন।

<u>কীৰ্তন ঘোষাৰ বিভিন্ন খণ্ডসমূহ-</u>

(১) চতুৰ্বিংশতি অৱতাৰ বৰ্ণন ঃ- এই খণ্ডৰ প্ৰথম দুটা অধ্যায়ত থকা দশাৱতাৰৰ ক্ৰম আৰু বৰ্ণনা ভাগৱতৰ লগত নিমিলে। কীৰ্তনৰ চতুৰ্বিংশতি অৱতাৰ বৰ্ণন, অগ্নি, মৎস্য, কুৰ্ম্ম, বৰাহ, গৰুড়, প্ৰভৃতি বিষয় প্ৰধান পুৰাণসমূহৰ আৰম্ভণিতে থকা দশাৱতাৰৰ লগতহে মিলে। ১২ শতিকাৰ জয়দেৱৰ গীত-গোবিন্দতো দশাৱতাৰৰ এই ক্ৰমে আছে। সম্ভৱতঃ শংকৰদেৱ তৎকালীন আৰু পূৰ্বকালীন আদৰ্শতেই কীৰ্তনৰ আৰম্ভণিতে দশাৱতাৰৰ বৰ্ণনা দিছে। কিন্তু শ্ৰীকৃষ্ণক দশাৱতাৰৰ ভিতৰত নধৰি পূৰ্ণ পুৰুষোত্তম ৰূপে সকলো অৱতাৰৰ মূল নাৰায়ণ বোলা হৈছে"।

(২) নাম পৰাধ ঃ- এই খণ্ড পদ্মপুৰাণৰ স্বৰ্গখণ্ডৰ ৪৮শ আৰু ৩৪শ অধ্যায়ৰ পৰা লিখা। নাম-অপৰাধত শুদ্ধ চৈতন্য স্বৰূপ নাম উপলব্ধিৰ কাৰণে পূৰ্ব প্ৰস্তুতিসমূহৰ বিধান আছে।

(৩) ধ্যান বৰ্ণন ঃ- এই খণ্ডত ভাগৱত পুৰাণৰ তৃতীয় স্কন্ধৰ পঞ্চদশ আৰু অষ্টবিংশ অধ্যায়ৰ কিছু প্ৰভাৱ পৰিলক্ষিত হয়, ঘাইকৈ বৈকুণ্ঠ আৰু বৈকুণ্ঠপতিৰ ধ্যানত।

(৪) পাষণ্ড মৰ্দন ঃ- শ্ৰীমদ্ভাগৱত, পুৰাণ, বিষ্ণুধৰ্মোত্তৰ আগমবেদান্ত, বৃহন্নৰদীয় পুৰাণ। পদ্মপুৰাণৰ উত্তৰখণ্ডৰ বৃহৎ সহস্ৰনাম আৰু সুতসংহতিৰ কথাৰে। ঘাইকৈ ভাগৱতৰ দ্বাদশ স্কন্ধৰ সাৰ উদ্ধাৰ কৰি শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱে পাষণ্ড মৰ্দন ৰচনা কৰে। চিত্তশুদ্ধি বা নামৰ স্বৰূপ উপলব্ধি কৰিবলৈ হ'লে পাষণ্ড আচাৰ ত্যাগ কৰিব লাগে।

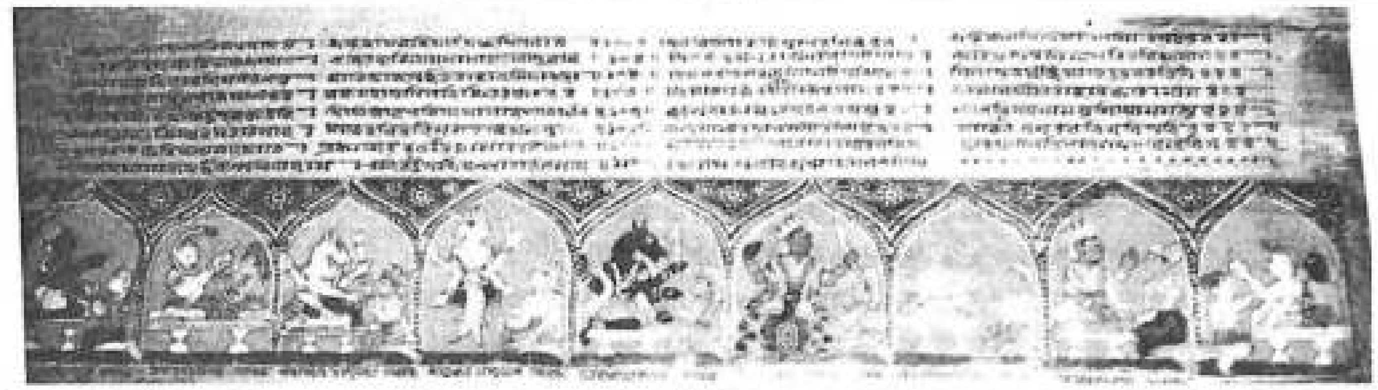

(৫) অজামিল উপাখ্যান ঃ- ষষ্ঠ স্কন্ধ ভাগৱত পুৰাণৰ প্ৰথম তিনিটা অধ্যায় অজামিল উপাখ্যান প্ৰকাশ কৰিছে যদিও শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱে অজামিল উপাখ্যান আৰম্ভ কৰিছে ভাগৱতৰ পঞ্চম স্কন্ধৰ এই অংশৰ নৰক বৰ্ণনাৰে প্ৰায় অবিকলভাৱেই ৰূপায়িত কৰিছে।

(৬) প্ৰহ্লাদ চৰিত্ৰ ঃ- শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱে ভাগৱত অনুসৰি বৈকুণ্ঠৰ বৰ্ণনা দিলেও ঠায়ে ঠায়ে গুৰুজনাই নিজস্ব কল্পনাৰ পৰশ বুলাইছে। সেয়েহে প্ৰথম দ্বিতীয় কীৰ্তনৰ বৈকুণ্ঠ বৰ্ণনা মনোৰম। হিৰণ্যকশিপুৰ ক্ৰোধ আৰু তপস্যাৰ জ্বলন্ত বৰ্ণনা নৰসিংহৰ মূৰ্তিৰ বৰ্ণনা পঢ়িলে গাৰ নোম শিয়ৰি উঠে। প্ৰহ্লাদ চৰিত্ৰ আখ্যানসমূহ মনোৰম।

(৭) গজেন্দ্ৰ উপাখ্যান ঃ- এই খণ্ডটো অষ্টম স্কন্ধ ভাগৱতৰ দ্বিতীয় চতুৰ্থ অধ্যায়ৰ পৰা গৃহীত। ইয়াত ক্ষীৰসাগৰ আৰু তাৰ মাজৰ ত্ৰিকূট পৰ্বতৰ বৰ্ণনা কবিত্বপূৰ্ণ।

(৮) হৰমোহন ঃ- এই খণ্ডটি ভাগৱতৰ অষ্টম খণ্ডত দ্বাদশ অধ্যায়ৰ অৱলম্বন কৰি লিখা। বিষ্ণুৰ মায়াত বন্দী হোৱা শিৱ চৰিত্ৰৰ মাজেদি যোগৰ দ্বাৰা ব্ৰহ্ম সাক্ষাৎকাৰৰ সাধন কৰা যোগীৰ চৰিত্ৰ প্ৰকাশ পাইছে। এই হৰমোহন খণ্ডটো শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱে মূলৰ কথা বহুতো সাল-সলনি কৰিছে। তেওঁ পাৰ্বতীৰ চৰিত্ৰ সু-মহান কৰি অংকিত কৰি পাৰ্বতী গোসাঁনী গৌৰীমাক জগতৰ মাৰ বুলি সন্মান প্ৰদৰ্শন কৰিছিল। শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱে ভাগৱতত থকাতকৈয়ো বৈছিকৈ নিজৰ কবিত্বভাৱ সুমুৱাই দি কাহিনীটো সুষম আৰু সুদীৰ্ঘ কৰি লিখিছে। এই খণ্ডৰ বৈশিষ্ট্য হৈছে তেৰাৰ কবিত্ব দাৰ্শনিক ভাৱৰ উচ্চতা, সাম্প্ৰদায়িক সমন্বয়, প্ৰকাশভংগীৰ পূৰ্ণ প্ৰকাশ।

(৯) বলি চলন ঃ- বলি চলন আখ্যান পুৰাণ প্ৰসিদ্ধ। ভাগৱত পুৰাণ (৮/১৫-২৩), বামন পুৰাণ (২৭-৩১ ত আৰু ৮৯-৯২ অধ্যায়) হৰিবংশ (৩/৭০-৭২) আদি গ্ৰন্থত যৎসামান্য হ'লেও ভিন্ন বৈশিষ্টৰে সৈতে এই (২৪) আখ্যান পোৱা যায়। কিন্তু কীৰ্তন ঘোষাৰ এই তিনিটা কীৰ্তনক 'ভাগৱত পদচয়' বুলি ক'লেও এই খণ্ডৰ আধাৰ ভাগৱত নহয়। ইয়াত বলিয়ে সুতল পুৰীত হৰিভক্তি প্ৰচাৰৰ কাৰ্যহে শ্ৰীশংকৰদেৱে বৰ্ণাইছে।

(১০) শিশু লীলা ঃ- এই খণ্ডৰ মূল হ'ল দশম স্কন্ধ ভাগৱতৰ তৃতীয়ৰ পৰা অষ্টম অধ্যায়। ইয়াত শ্ৰীকৃষ্ণৰ জন্মৰ পৰা কালীয়দমনলৈকে বৃন্দাবন লীলাৰ কথাখিনি ভাগৱতৰ ক্ৰমত সংক্ষেপে বৰ্ণনা কৰা হৈছে। ইয়াত শ্ৰীকৃষ্ণৰ শিশু জীৱনৰ আভাস পোৱা যায়। 'দাৰ্শনিক তত্বৰে ভৰা শ্লোকৰ' অনুবাদ প্ৰায়ে বাদ দিয়া হৈছে।

(১১) ৰাস ক্ৰীড়া ঃ- এই খণ্ডটিৰ বিষয় বস্তু দশম স্কন্ধ ভাগৱতৰ ২৮শ ৩৬শ অধ্যায়ৰ পৰা গ্ৰহণ কৰা হৈছে। শ্ৰীশংকৰদেৱ টীকাকাৰ শ্ৰীধৰ স্বামীৰ সুৰত কৈছে "ইটো ৰাস-ক্ৰীড়া কেলি নামে কাম জয়"। এই ৰাসলীলা জীৱ ব্ৰহ্মৰ আলিঙ্গনৰ অভিনয়"। ই জীৱাত্মৰ সৈতে পৰমাত্মা শ্ৰীকৃষ্ণৰ লীলা। গোপীসকলক ব্যভিচাৰিণী পৰনাৰীৰূপে থিয় কৰি ভগৱন্তৰ ভক্তক পাবৰ উৎকণ্ঠা দেখুওৱা হৈছে অৰ্থাৎ জীৱৰ এনেকুৱা উৎকণ্ঠা হ'লেও জীৱই ভগৱন্তক পাব। এয়ে ৰাসলীলাৰ থাই শিক্ষা। এই ৰাসলীলাত সম্ভোগ নাই, ফল আছে, কামনা নাই, তৃপ্তি আছে, সম্ভোগ নাই, আনন্দহে আছে। এই খণ্ডত গোপীসকলৰ লৌকিক প্ৰেমক ভগৱৎ পৰায়ণ কৰি চৰম আধ্যাত্মিক উৎকৰ্ষ লাভৰ উদাহৰণ স্বৰূপে দেখুওৱা হৈছে।

(১২) কংস বধ ঃ- এই খণ্ডটিত ভাগৱত কথাৰে চমুকৈ বৰ্ণন হৈছে। ইয়াত দাৰ্শনিক অংশবিলাক সংক্ষেপে কৰিছে বা বাদ দিছে। এই খণ্ডৰ ঘটনা আৰু পৰিস্থিতিৰ উপযোগী বিভিন্ন ছন্দ ব্যৱহাৰ কৰিছে। ইয়াত শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱে কৃষ্ণ বিৰহাতুৰ গোপীসকলৰ মনোগ্ৰাহী বৰ্ণনা দিছে। অন্য দেৱ পূজাৰ যোগেদি যে অজ্ঞজনে হৰি ভক্তিৰে কৰে সেই বিষয়ে তত্বদৰ্শী অক্ৰূৰে কৈছে- "নজানি লোকে আন দেৱ পূজে সিও বিধিহীন তোমাৰ মজে"।

(১৩) গোপী উদ্ধৱ সংবাদ ঃ- এই খণ্ডটি ভাগৱত দশম স্কন্ধ ভাগৱতৰ ৪৭শ অধ্যায় 'কৃষ্ণ পৰশণে' কুঁজী সুন্দৰী যুৱতী হৈ পৰিল। পূৰ্বৰ প্ৰতিশ্ৰুতি অনুসাৰে শ্ৰীকৃষ্ণই কংসক বধ কৰি কুঁজীৰ ভৱনলৈ গ'ল। আত্মাৰাম আপ্তকাম শ্ৰীকৃষ্ণই মনুষ্য সুলভ ৰতি ক্ৰীড়াৰ কুঁজীৰ বাঞ্ছা পূৰণ কৰে।

(১৫) অক্ৰূৰৰ বাঞ্ছা পূৰণ ঃ- এই কীৰ্তনটিৰ মূল দশম স্কন্ধ ভাগৱতৰ ৪৮শ অধ্যায়।

(১৬) জৰাসন্ধৰ যুদ্ধ ঃ- এই খণ্ডটিৰ মূল হ'ল ভাগৱতৰ দশম স্কন্ধৰ ৫০শ অধ্যায়।

(১৭) কালযৱন বধ ঃ- এই খণ্ডৰ মূল দশমৰ ৫১শ অধ্যায়।

(১৮) মুকুন্দ স্তুতি ঃ- এই খণ্ডটিৰ মূল দশমৰ ৫১শ অধ্যায়।

(১৯) স্যমন্তক হৰণ ঃ- এই খণ্ডটিৰ অতি জনপ্ৰিয়। শ্ৰীকৃষ্ণ ঘুণি নহা মানে। পূজিলা বলি বিধানে। কথাযাৰি তাৎপৰ্যপূৰ্ণ।

(২০) নাৰদৰ কৃষ্ণ দৰ্শন ঃ- এই খণ্ডটিৰ মূল দশমৰ ৬৯শ অধ্যায়। ইয়াত 'কৃষ্ণক গৃহসম্পদ' দেখি নাৰদ বিস্ময়াভিভূত হৈছে।

(২১) বিপ্ৰ-পুত্ৰ আনয়ন ঃ- এই খণ্ডটিৰ মূল ভাগৱতৰ দশম ৮৯শ অধ্যায়।

(২২) দামোদৰ বিপ্ৰ আখ্যান ঃ- এই খণ্ডটিৰ মূল দশম স্কন্ধ ভাগৱতৰ ৪০-৮১ অধ্যায়। শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱে আখ্যানটো নিজৰ ৰূপ সজাইছে।

(২৩) দৈৱকীৰ পুত্ৰ আনয়ন ঃ- এই খণ্ডটিৰ মূল দশমৰ ৮৫শ অধ্যায়।

(২৪) বেদস্তুতি ঃ- এই খণ্ডৰ মূল দশমৰ ৮শ অধ্যায়। 'ভাগৱত পুৰাণৰ আধাৰত ৰচিত হ'লেও বেদস্তুতি অন্বজ্ঞান আৰু প্ৰাৰ্থনা প্ৰধানহে।' ইয়াত মূলৰ 'তত্ব গধুৰ' অনেক কথা বাদ দিয়া হৈছে। ঠায়ে ঠায়ে শ্ৰীধৰ স্বামীৰ আখ্যানৰ অন্তৰ্গত শ্লোকবো ভাঙনি পোৱা যায়।

(২৫) লীলা ৰচনা ঃ- এই খণ্ডটি দশম স্কন্ধ ভাগৱতৰ কৃষ্ণ লীলা সাৰাংশ স্বৰূপ।

(২৬) শ্ৰীকৃষ্ণৰ বৈকুণ্ঠ প্ৰয়াণ ঃ- শ্ৰীকৃষ্ণৰ প্ৰয়াণৰ লগতে অৰ্জুন যুধিষ্ঠিৰ সম্বাদ আৰু বিলাপ সাঙোৰা হৈছে। শ্ৰীকৃষ্ণৰ বৈকুণ্ঠ প্ৰয়াণৰ মূল ভাগৱতৰ একাদশ স্কন্ধ। অৰ্জুন যুধিষ্ঠিৰ সম্বাদৰ মূল একাদশ স্কন্ধ ভাগৱতৰ ৩১শ অধ্যায় আৰু প্ৰথম স্কন্ধৰ ১৪-১৫শ অধ্যায়। উদ্ধৱ বিলাক অনুখণ্ডৰ মূল ভাগৱতৰ তৃতীয় স্কন্ধৰ প্ৰথম চাৰিটা অধ্যায়। ইয়াত ভক্তি তত্বৰ অনেক মূল কথা সন্নিবিষ্ট হৈছে।

(২৭) উৰেষা বৰ্ণন ঃ- উৰেষা বৰ্ণনৰ প্ৰথম বিশটা কীৰ্তন ব্ৰহ্ম পুৰাণৰ ৪৩-৫১শ, ৫৭-৬০শ আৰু ৬৩শ সংখ্যক অধ্যায়ৰ সংক্ষিপ্ত অনুবাদ। একবিংশ কীৰ্তনত জগন্নাথৰ ক্ষেত্ৰত জীতি ধৰ্ম ভেদা-ভেদহীনতাৰ কথা কোৱা হৈছে। মহাপ্ৰাসাদৰ মাহাত্ম্য কীৰ্তন প্ৰসংগত স্কন্ধ পুৰাণৰ উৎকল খণ্ডৰো প্ৰভাৱ পৰিব পাৰে।

(২৮) ভাগৱতৰ তাৎপৰ্য ঃ এই খণ্ডটি ভাগৱতৰ দ্বাদশ স্কন্ধৰ ১২শ অধ্যায়ৰ আধাৰত লিখা হৈছে। ইয়াত প্ৰথমটো কীৰ্তনত 'নাম সঙ্গে কৃষ্ণ সুৰ্য ভৈলন্ত বিদিত বোলা হৈছে। এই দুটা কীৰ্তনত নামৰ মাহাত্ম্য প্ৰচাৰ কৰা হৈছে।

ৰত্নাকৰ কন্দলি 'সহস্ৰ নাম বৃত্তান্ত'ঃ সুক বিশেষৰ ৰত্নাকৰ কন্দলি 'আসাম' আকাশত শংকৰৰূপী চন্দ্ৰক পৰিবেষ্টন কৰি থকা বৈষ্ণৱ তৰাসকলৰ ভিতৰৰে এজন আছিল। গুৰিতে তেওঁ আৰু ব্যাসকলাই নামে আৰু এজন পণ্ডিত পণ্ডিত শংকৰৰ ভাগৱতী ধৰ্ম প্ৰচাৰৰ প্ৰধান সহায়ক আছিল। তেওঁ শ্ৰী শংকৰদেৱৰ প্ৰিয়জন হোৱাৰ কাৰণে গুৰুজনাই বৰ আদৰ কৰি 'সহস্ৰ নাম বৃত্তান্ত' কীৰ্তনৰ ভিতৰত ঠাই দিছে। কন্দলিয়ে ভাগৱতৰ দ্বিতীয় স্কন্ধৰ তৃতীয় অধ্যায়ৰ পৰা প্ৰথম আৰু পদ্ম পুৰাণৰ স্বৰ্গ খণ্ডৰ কথাৰে দ্বিতীয় অধ্যায়ৰ পৰা প্ৰথম আৰু পদ্ম পুৰাণৰ স্বৰ্গ খণ্ডৰ কথাৰে দ্বিতীয় কীৰ্তনটি ৰচি নামৰ সাতকাব্য বৰ্ণনা কৰিছে। তৃতীয় কীৰ্তনৰ পৰা পদ্ম পুৰাণ উত্তৰ খণ্ডৰ কথাৰে তেওঁ ভক্ত প্ৰবৰ শিৱৰ মুখেদি বিষ্ণু ৰাম সহস্ৰ নামৰ মহিমা কীৰ্তন কৰাইছে। কবিত্ব শব্দ যোজনা আৰু পদৰ লালিত্যই এই ৰচনা নিশ্চয় অতি সুন্দৰ।

শ্ৰীধৰ কন্দলিৰ ঘুনুচা কীৰ্তন ঃ ঘুনুচা কীৰ্তনৰ সকলোবিলাক কীৰ্তনত পোৱা নাযায়। শ্ৰীধৰ কন্দলিয়ে 'জগন্নাথ পুৰাণৰ কথা বিতোপন' লৈ তাতে "আনোহাশ্যামত আনি মিশ্ৰ কৰি মাজে মাজে" ঘুনুচা কীৰ্তন ৰচনা কৰিছে।

কীৰ্তন ঘোষাৰ মূল্যায়ন প্ৰসংগত ক'ব পাৰি কীৰ্তনৰ কাব্যমোদীৰ বাবে কাব্য, দাৰ্শনিক জ্ঞানমাৰ্গৰ বাবে তত্বজ্ঞান, ভক্তৰ বাবে কৃষ্ণৰ কথা বা লীলা, গায়কৰ কাৰণে গীত আৰু গুৰুৰ পৰা উপদেশ বিচৰাসকলৰ বাবে বিধি ব্যৱস্থা বা উপদেশ সকলো এক লগ হৈ থুপ খাই আছে। বাদ্যৰহিত আৰু বাদ্যসহিত উভয় প্ৰকাৰে। লোক আৰু শাস্ত্ৰীয় প্ৰভাৱ মিশ্ৰিত। গোৱাৰ ব্যৱস্থা থকা এই পুথিৰ কীৰ্তন নামটো সাৰ্থক হৈছে। শাস্ত্ৰীয় সংগীতৰ ধ্ৰুৱপদৰ দৰে বাৰে বাৰে গাই থাকিবৰ কাৰণে দিয়া ইয়াৰ 'ঘোষা' অংশই কীৰ্তনত সমূহীয়াকৈ গোৱাৰ সুবিধা কৰিব দিলে।" ভাষাৰ লালিত্য, ছন্দৰ ঝংকাৰ, সুৰৰ লাৱণ্য, ভাৱৰ মাধুৰ্য্য, ব্যক্তিৰ দৃঢ়তা, চিন্তাৰ উচ্চতা আদিৰ সমষ্টিৰে শংকৰদেৱৰ কীৰ্তন ৰচিত। বিভিন্ন ৰসক অৱলম্বন কৰি কীৰ্তন ৰচিত হ'লেও জনসাধাৰণৰ মনত শান্ত ৰসলৈকে টানি নিয়ে।

□□

পবিত্ৰ বটবৃক্ষ

অন্তৰা আজিজা আওবাল চৌধুৰী
স্নাতক দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক

বটৰ অন্য এক নাম বোধি, অৰ্থাৎ প্ৰজ্ঞাৰ বৃক্ষ— হয়তো বুদ্ধদেৱে এনে গছৰ তলতে প্ৰজ্ঞা লাভ কৰা বাবেই গছজোপাই এইটো নাম পালে। কোনো কোনো ভাৰতীয় সম্প্ৰদায়ৰ লোকে বিশ্বাস কৰে যে মৃতকৰ পানীৰ পিয়াহ গুচাবলৈ বটগছেই হ'ল মাধ্যম। এই বিশ্বাসৰ বাবেই হিন্দু পঞ্জিকাৰ বিশেষ দিনত বটৰ গুৰিত পানী দি মৃতকৰ পানীৰ পিয়াহ গুচোৱাৰ পৰম্পৰা আছে।

বটবৃক্ষ পবিত্ৰ ডিমৰু বংশৰ অন্য এক গুৰুত্বপূৰ্ণ সদস্য। এই গছবোৰ দেখাত অতি ধুনিয়া। বতাহ নবলিলেও বটৰ ধুনীয়া পাতবোৰ লাটুমৰ দৰে ঘুৰি থাকে, মুঠতে যিকোনো উপায়েৰে গছজোপাই তোমাৰ মন আকৰ্ষিত কৰে। গছজোপাৰ দীঘল লাহী ঠেঙুলীবোৰ, ইডাল সিডালৰ লগত ঘঁহনি খাই মনমোহা শব্দ তোলে। শব্দটো শুনি এনেহে লাগে যেন বৰষুণৰ টোপালহে পৰিছে।

বটগছৰ আয়ুস বৰ দীঘল। খ্ৰীষ্টপূৰ্ব ২৮৮ চনত ভাৰতৰ পৰা শ্ৰীলংকালৈ লৈ যোৱা গছ এজোপা ২২৫৭ বছৰ বয়স হৈ এতিয়াও সজীৱ হৈ জাতিষ্কাৰ হৈ আছে। দেৱাল, ঘৰৰ চাল বা অইন গছৰ ঠেঙুলী - মুঠতে যতে গছজোপাৰ গুটি পৰে তাতে এই জোপা গছ হয়। আঁহতৰ দৰে, বটৰ শিপাও ইটা, শিল ভাঙি ওলাই আহিব পাৰে। সেয়ে এইবিধ গছপুলি লগাওতে সাৱধান হ'বা।

বটৰ অন্য এক নাম বোধি, অৰ্থাৎ প্ৰজ্ঞাৰ বৃক্ষ— হয়তো বুদ্ধদেৱে এনে গছৰ তলতে প্ৰজ্ঞা লাভ কৰা বাবেই গছজোপাই এইটো নাম পালে। কোনো কোনো ভাৰতীয় সম্প্ৰদায়ৰ লোকে বিশ্বাস কৰে যে মৃতকৰ পানীৰ পিয়াহ গুচাবলৈ বটগছেই হ'ল মাধ্যম। এই বিশ্বাসৰ বাবেই হিন্দু পঞ্জিকাৰ বিশেষ দিনত বটৰ গুৰিত পানী দি মৃতকৰ পানীৰ পিয়াহ গুচোৱাৰ পৰম্পৰা আছে।

বটগছ থাইলেণ্ডতো পবিত্ৰ গছ বুলি গণ্য কৰা হয়। তাত বটগছক ফ'গছ বুলি জনা যায়। ফ'গছবোৰক পবিত্ৰ বুলি গণ্য কৰা হয়। কিয়নো ভগবান বুদ্ধৰ জীৱনৰ প্ৰায় আটাইবোৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ ঘটনা এই গছৰ তলতে ঘটিছিল। গএগ ৰাইজে যেতিয়া এজোপা গছ কইছিল, সন্মুখৰ মাটি পৰিষ্কাৰ কৰি অশৰীৰি আত্মাৰ বাবে এখন সৰু বেদী থাপনা কৰিছিল। বেদীৰ সন্মুখত তেওঁলোকে জীৱজন্তুৰ খোদিত মূৰ্তি, ধুপদানী, মমবাতি আৰু ফুল ভৰাই ফুলদানী থৈছিল। মাজে সময়ে তেওঁলোকে বেদীৰ খুটাত বা ফ'গছজোপাতে পূজাৰ প্ৰতীক হিচাপে ৰঙীণ কাপোৰ বান্ধিছিল। ফ'গছ কটাৰ সাহ কাৰো নাছিল। কোনোবাই এনে সাহস কৰিলেও, এইটো তেওঁলোকৰ নিজৰেই ধৰ্মীয় বিশ্বাস অস্বীকাৰ কৰাৰ নিচিনা বুলি ভবা হৈছিল। এনে লোকবিশ্বাস গছবোৰ সংৰক্ষণ কৰাত সহায়ক হৈছিল।

তাৰোপৰি, জীৱজন্তু আৰু মানুহৰ বাবে ফ'গছ কিমান প্ৰয়োজনীয়। খেতিয়ক, বাটৰুৱা, সকলোধৰণৰ চৰাই-চিৰিকতি আৰু বনৰীয়া জীৱই ফ'গছৰ ডালৰ শীতল ছাঁ আৰু আশ্ৰয় বিচাৰে। ইয়াৰ ছাঁই মাটি আৰ্দ্ৰ কৰি ৰাখে আৰু সেউজীয়া পাতবোৰে আকাশলৈ এৰি দিয়া পানীবোৰ পুণৰ বৰষুণ হৈ পৰেহি। ইয়াৰ সৰি পৰা পাতবোৰে ওপৰৰ মাটি সংৰক্ষণ কৰি সাৰুৱা কৰে। আনহাতে, ইয়াৰ শিপাবোৰে পানী ধৰি ৰাখে আৰু পানীয়ে মাটি ধুৱাই নিয়াত বাধা দিয়ে। কাঁহ, দাঁতৰ বিষ, ফুলি অহা পেশী আৰু উখহাৰ ঔষধ হিচাপে ফ'গছৰ ছাল ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি। দৰাচলতে, ই এক অতি প্ৰয়োজনীয় গছ।

বটগছত নানা দুষ্ট ভূত-প্ৰেতে বাস কৰে বুলিও ভবা হয়। আটাইতকৈ দুষ্ট ভূত হৈছে মুজ্জিয়া। সি অকলশৰীয়া বটগছত থাকে আৰু পাৰ হৈ যোৱা গৰুগাড়ী আৰু বাচত জপিয়াই পৰি অসুবিধা কৰে। আমাৰ আইতাহঁতে এতিয়াও বটগছৰ তলেৰে যাওঁতে আমাক হামিয়াবলৈ মানা কৰে। অগত্যা যদি হামিয়াবলগা হয়, মুখখন হাতেৰে ঢাকি, টিলিকি মাৰিব লাগে। নহ'লে মুজ্জিয়া আমাৰ মুখেৰে সোমাই পৰি আমাৰ পাচন ক্ৰিয়া নষ্ট কৰিব পাৰে।

বটগছৰ তলত মিছা নামাতিবলৈ আৰু কাকো নঠগাবলৈকো আমাক সতৰ্ক কৰি দিয়া হয়। বটগছে মিছলীয়া আৰু প্ৰৱঞ্চকক ভাল নাপায়।

কিছুলোকে কৌতুক কৰি কয় যে এই কথা যদি সঁচা বুলি ধৰি লোৱা হয় তেতিয়া হ'লে দেখোন দোকানীয়ে দোকানৰ ওচৰত কেতিয়াও বটগছ ৰোৱা উচিত নহয়। কিন্তু বজাৰততো বহুতো বটগছ দেখিবলৈ পোৱা যায়।

বটগছ কটা যিদৰে এটা সময়ত ভয়ংকৰ পাপ বুলি ধাৰণা কৰা হৈছিল তেনেদৰে বটগছ ৰুলেও কেইবাপুৰুষলৈকে আশীৰ্বাদ প্ৰাপ্ত হয় বুলিও ভবা গৈছিল। সম্প্ৰতি আমাক কেৱল বটগছৰ পৰাই নহয়- অন্য বহু গছৰ পৰাও আশীৰ্বাদ প্ৰয়োজন হৈছে। আমি গছ ৰোৱা আৰু সংৰক্ষণ কৰা উচিত যাতে আমাৰ উত্তৰপুৰুষে গছৰ ছাঁত জিৰাব পাৰে, ৰ'দে-বৰষুণে গছৰ তলত আশ্ৰয় ল'বহি পাৰে, সৌন্দৰ্য উপভোগ কৰিব পাৰে আৰু গছৰ প্ৰয়োজনীয়তা অনুভৱ কৰিব পাৰে।

□□

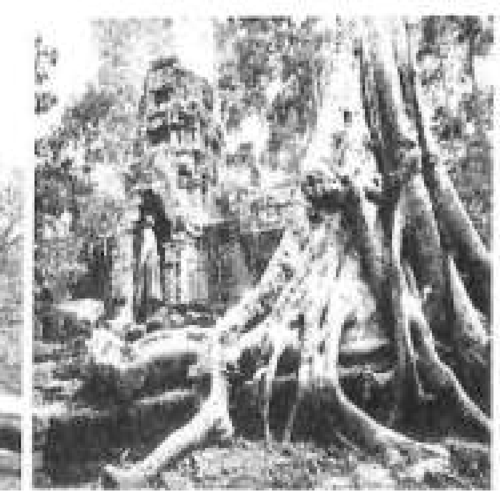

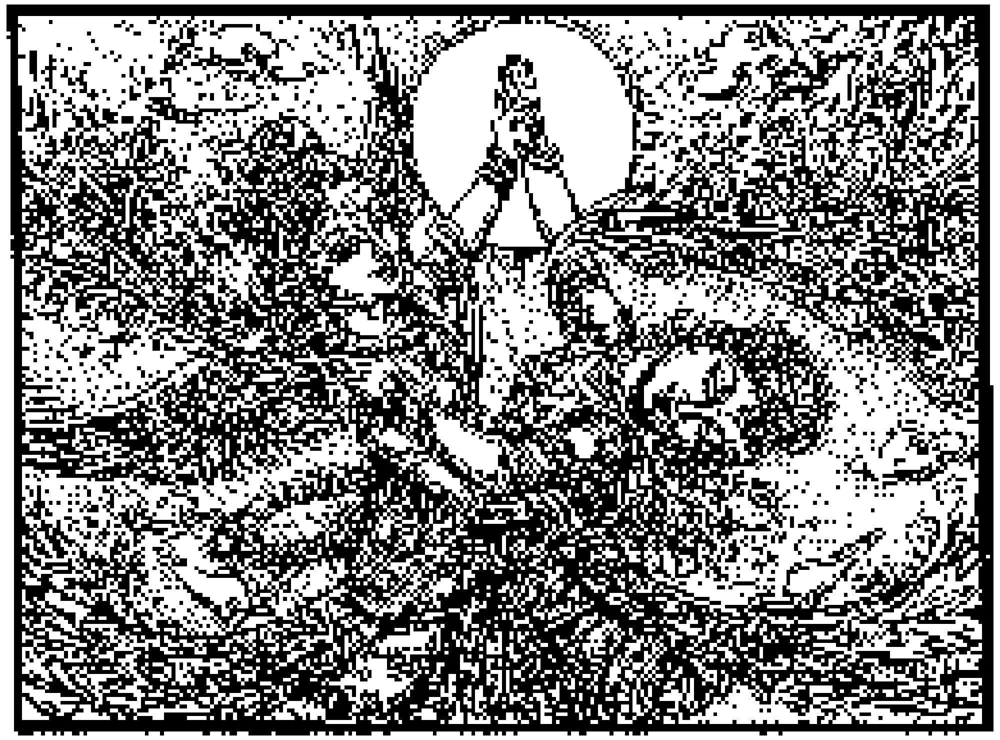

শ্রীমদ্ ভাগবতে রাসক্রীড়ায় শ্রীকৃষ্ণকে ভগবান এবং গোপীদের একান্ত ভক্তরূপে চিত্রিত করে অতিলৌকিক মহিমা প্রতিষ্ঠিত করিয়া। দুর্দান্ত রাসলীলা প্রতিপাদ্য হেতু স্বয়ং শ্রীকৃষ্ণ লীলা। শ্রীভাগবত একমাত্র শাস্ত্র হিসেবে পরমার্থের ভিত্তিতে মনে-প্রাণে শ্রীকৃষ্ণকে পাইতে সংসারের মায়া মোহ ত্যাগ করিয়া মুক্তির প্রতিষ্ঠা করিয়াছে, তেমনি কৃষ্ণ প্রেমের মধুরসের মূর্তি শ্রীকৃষ্ণ রূপে গোপীসকলের সাধ্বী করি শ্রীমৎ ভগবৎ অর্থে ব্রজলীলার নতুনত্বে কৃষ্ণের প্রেম করিল বারা গোপীসকল সর্বত্যাগী আছিলা।

রাস ক্রীড়া

শ্রী লক্ষ্মী দেবনাথ
স্নাতক দ্বিতীয় বর্ষ

[illegible] পুরাণ শতকের [illegible] কীর্তন তোলা একাদশ স্কন্ধে ১৯ কীর্তনের পরা ১৯ কীর্তন পর্যন্ত ২১টি পদে রাস ক্রীড়া বর্ণিত হয়েছে। শ্রীমদ্ভাগবত দশম স্কন্ধ ১২০৭ ও পরা ১৩৩১ পদ পর্যন্ত রাসলীলার বর্ণনা [illegible] এবং [illegible] বর্ণনা [illegible] পাওয়া যায়।

শারদীয়া বিভাবরী পূর্ণিমার রাত্রি পূর্ণিমা, তাহাতেই যোগমায়া শারদ জ্যোৎস্না শক্তিকে আশ্রয় করি [illegible] বৃন্দাবনে [illegible]। [illegible] মধুর বংশী [illegible] বাঁশী বাজিয়ে রাসলীলার নিমন্ত্রণ জানালে [illegible] গোপীসকলের [illegible] করিল। [illegible] আনন্দে বিহ্বল হৈ পড়িল। তাহারা [illegible] শ্রীকৃষ্ণের দর্শনে [illegible] সকলো ব্যস্ত হৈ পড়িল। [illegible] বিরোধ আবদ্ধতা [illegible] এবং [illegible] করিল। [illegible] গোপীর বেণী, পুষ্প, হার পরিধান করি [illegible] শ্রীকৃষ্ণের কাষ চাপিল। [illegible] হৈ পড়িল। ভগবানের মায়ায়া [illegible] শক্তিতে গোপীসকলে [illegible] করি ভুলিলে শ্রীকৃষ্ণের [illegible] মোহিনী শক্তিয়ে [illegible] অলৌকিক [illegible] পেলালে। [illegible] সুখে সুখী হৈ কৃষ্ণগোপীসকল শ্রীকৃষ্ণের সঙ্গ পাইল।

[illegible] অথবা [illegible] শিলিগুড়ি [illegible] ক্রীড়ার পরা হাত নাকি [illegible]। প্রথমতঃ [illegible] বিতীয়তঃ [illegible] তৃতীয়াতো [illegible] কৃষ্ণ [illegible] গোপী [illegible] শ্রীর সর্বত্র [illegible] করিলে। [illegible] রাসলীলার যোগ দিলা।

প্রসঙ্গত মন্তব্য [illegible]—

"পূর্ণিমার [illegible] উদয়
[illegible] প্রীতি ভক্তজন।
হাসি পাতে গোপ [illegible] চিত্ত।
[illegible] কোপি বিপরীত।"

শ্রীমদ্ ভাগবতে লিখিত—

[illegible]
[illegible]

অর্থাৎ [illegible] গোপীসকল [illegible] করিলেও [illegible] হোৱা নাছিল, তাতেই [illegible] হ'ল [illegible] "ভগবান শ্রীভাগবত [illegible]" [illegible] রাসলীলা (রাসক্রীড়া) [illegible] শ্রীকৃষ্ণ [illegible] রাসলীলা শ্রীকৃষ্ণ [illegible] নাম। এই [illegible] গমন জোগা।

[illegible] বলা হয়, [illegible] গোপীর মাজত এজন কৃষ্ণ

"দুজনা গোপীমাজত এক [illegible] মাধব।
[illegible] রাসক্রীড়া মাহাত্ম্য।।
[illegible]
[illegible] আছে ধরি।।"

— কীর্তন ঘোষা।

[illegible] শ্রীধর স্বামীও [illegible] অর্থ করিছে। "রাসক্রীড়া [illegible] নাম [illegible] নৃত্য বিশেষঃ" অর্থাৎ [illegible] একজনে [illegible] রাস [illegible]। [illegible] শ্রীকৃষ্ণ [illegible] নৃত্য [illegible] আছে। [illegible] মূল উদ্দেশ্য [illegible]—

"[illegible] মানব [illegible]।
[illegible] ক্রীড়া যা শ্রুত্বা [illegible]।"

[illegible]

"[illegible]
[illegible] হরি [illegible]
[illegible] কৃপাময়।"

[illegible] শ্রীকৃষ্ণ [illegible] করিলে। [illegible] গোপীসকলে [illegible] রাসলীলা [illegible] রাস [illegible] হ'ল। [illegible] এতিয়া হৈ রাস ক্রীড়া উপভোগ [illegible]।

[illegible] শ্রীকৃষ্ণই [illegible] গোপী [illegible] রাসক্রীড়া করিছিল। [illegible] নদী [illegible] বাণ কাঢ়িলে [illegible] শ্রীকৃষ্ণ [illegible]। [illegible] গোপীসকলক [illegible] প্রকাশ [illegible] বাল্যলীলা [illegible]। [illegible] গোপীসকলর [illegible] কি?

ভাগবত আছে—

[illegible]
[illegible]

রাসলীলা [illegible] গোপী [illegible] গোপীসকলক [illegible] মুখি [illegible] নাট্যশিল্পক [illegible]।

[illegible] গোপীসকলে [illegible] অহংকারে [illegible] গোপীসকলর [illegible] অর্থাৎ শ্রীকৃষ্ণ [illegible] হ'ল। [illegible] গোপীসকলক [illegible] বিরহে বিলাপ [illegible] করিলে। [illegible] গোপীসকলে—

"এক্ষণ [illegible] প্রেমভাবে।
[illegible] অরণ্যে।
[illegible] বৃন্দাবনে
[illegible] মত।।"

[illegible] শ্রীকৃষ্ণক [illegible] সকলো [illegible] গোপীসকলে [illegible] শ্রীকৃষ্ণক [illegible] করিলা [illegible]। [illegible] বট, [illegible], অশ্বত্থ, অশোক, চম্পা, তুলসী, [illegible], মালতী, আম, জাম, [illegible] আদিক [illegible] কথা সুধিলে [illegible]। [illegible] শ্রীকৃষ্ণর [illegible] করিলে [illegible]—

"[illegible]
[illegible]
[illegible]"

দেখি কৃষ্ণ খোজে স্ত্ৰীৰ খোজ আছে পড়ি।।

ভগৱানৰ চৰণ চিহ্নৰ লগত অন্য নাৰীৰ ভৰিৰ খোজ দেখি ব্ৰজনা বিষাদ বিমনা হৈ পৰিল। ভগৱন্তৰ লগতে যোৱা গোপীজনীয়ে নিজকে শ্ৰেষ্ঠ বুলি ভাবি গপত ওফন্দি উঠি ভৰিত কাইটে বিন্ধা বুলি কোবাত গোপনে ক'লে–

"শুনি হেন হৰিৰ বুলিলা তহিক হাসি।
যাইবে যেবে নপাৰ কান্ধত উঠা আসি।।
শুনি উঠিবাক তাই গৈল কাছি পৰি।
দেশি অন্তৰ্দ্ধান ভৈলা তথাতে মুৰাৰি।।

ওচৰতে নাৰী কান্দোন শুনি গোপীগণে গোপনাৰী এজনীক সুধি সমস্ত বিতান্ত জানিব পাৰিলে। চাৰিওফালে কৃষ্ণ সুখ নোহোৱা দেখি ঘুৰ অন্ধকাৰ দেখিলে। শেষত গোপীসকলে যত কৃষ্ণক লগ পাইছিল সেই কালিন্দী তীৰত উপস্থিত হ'ল। স্বামী, পুত্ৰ, দেহ, গৃহ সকলোকে পাহৰি ব্যাকুলিত চিত্তে কৃষ্ণ গুণ-গান কৰি থাকোতে গোপনাৰীসকলৰ বনমালাধাৰী পীতাম্বৰে মদন মোহন বাসুদেৱ জগমোহন মুৰ্তি অকস্মাৎ আবিৰ্ভাৱ হ'ল।

তেওঁ " প্ৰকাশ কৰন্ত কৃষ্ণ গোপী মধ্যত। সুৱৰ্ণমনিৰ মাজে যেন মৰকত।" স্বৰ্গৰ দেৱ-দেৱী, গন্ধৰ্ব-কিন্নৰ, অপ্সৰা সকলো বিমোহিত হৈ ৰাসক্ৰীড়াত নিমগ্ন কৃষ্ণ গোপীৰ ওপৰত পুষ্প বৃষ্টি কৰিছিল। পূৰ্ণকাম হৰিয়ে ৰাসক্ৰীড়া কৰি গোপীসকলৰ মুখত ঘাম মচি শান্তি প্ৰশমন কৰিলে। তাৰ পিছত ব্ৰজ গোপীসকলক লৈ যমুনাত জলক্ৰীড়া কৰিলে। জলক্ৰীড়ান্তে বৃন্দাবনত বিহাৰ কৰিব ধৰিলে।

"ৰাস যেন এক সৰ্বোদয় সম্মিলনহে। দেৱনদী গঙ্গাত পৰা পিছত যেনেকৈ নদী-নলা, পবিত্ৰ-অপবিত্ৰ সকলো গঙ্গা হৈ যায় ঠিক তেনেকৈয়ে ৰাসৰ নিমন্ত্ৰণ পোৱাৰ পিছত সকলো অভিমুখী জীৱ সমান স্তৰৰ গোপী হৈ যায়, ভক্তাচাৰ্য্যা, প্ৰেম পূজাৰিণী। গোপীয়ে গছে-বনে, ঘাঁহ-পাতে আকাশে-বতাহে কেৱল প্ৰেমস্পদকেই দেখে। তেতিয়া আৰু সি গোপন হৈ নাথাকে, থাকিব নোৱাৰে। কেতিয়াবা আকৌ নিজেই প্ৰেমাস্পদ কৃষ্ণ হৈ যায়। কবি দাসে কৈছে- "লালী দেখনে হৈ গয়ী, মৈঁভী হৈ, গয়ী লাল।।"— (ৰাসক্ৰীড়া১৬৭)

শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰে ৰাসক্ৰীড়াত শ্ৰীকৃষ্ণক ভগৱান আৰু গোপীক একান্ত ভক্তৰূপে চিত্ৰিত কৰি অদ্বিতবাদী দৰ্শণ প্ৰতিফলিত কৰিছে। মুঠতে ৰাসলীলা জীৱাত্মাৰ সৈতে পৰমাত্মা শ্ৰীকৃষ্ণ লীলা। জীৱাত্মাৰ একমাত্ৰ লক্ষ্য হৈছে পৰমাত্মা। যিসকলে মনে-প্ৰাণে শ্ৰীকৃষ্ণক পাবলৈ সাংসাৰিক মায়া মোহ ত্যাগ কৰি হৃদয়ত কৃষ্ণক প্ৰতিষ্ঠা কৰিব পাৰে, তেওঁৰ কৃষ্ণ প্ৰেমেই অতুলনীয় বুলি স্বীকৃত হয়। গোপীসকলক পৰস্ত্ৰী কৰি লীলা কৰাৰ অৰ্থ হ'ল সৰ্বত্যাগ নকৰিলে কৃষ্ণক পোৱা কঠিন হয়। গোপীসকল সৰ্বত্যাগী আছিল। তেওঁলোকে পতি-পুত্ৰ কুলস্থ ধীৰ ধৰ্ম ত্যাগ কৰিহে ভগৱানক লাভ কৰিব পাৰিছিল। ৰাসক্ৰীড়াত শৃঙ্গাৰ ৰসৰ যোগেদি ভক্তিৰস প্ৰতিভাত হৈছে। মুঠতে ৰাসলীলাৰ প্ৰাসঙ্গিকতা আজিও ভক্ত সমাজত আগৰ দৰে বৰ্ত্তি আছে। অন্তমুখী ভক্ত ভাবনাৰে হিয়াত শ্ৰীকৃষ্ণক স্থাপিত কৰিব পাৰিলেহে জীৱন অমৃতময় হ'ব পাৰে এয়ে ৰাসলীলাৰ তাৎপৰ্য।

বৰ্তমান দেশ সৰ্বত্ৰ সংঘৰ্ষ হত্যা, শোষণ, ধৰ্ষণ, নিষ্ঠুৰতা, ভ্ৰষ্টাচাৰ আদিয়ে মানৱ সমাজ কুলষিত কৰি তুলিছে। শুভবুদ্ধি আৰু মাঙ্গলিক পৰিবেশ সৃষ্টিৰ বাবে আধ্যাত্মিক চিন্তা-চৰ্চাৰ অতীৱ প্ৰয়োজন অনুভৱ হৈছে। সেইবাবে ৰাস উৎসৱৰ লেখীয়া উৎসৱবোৰত শ্ৰীকৃষ্ণৰ চৰণ কমলত আত্ম সমৰ্পন কৰাটো প্ৰাসঙ্গিক কৰ্তব্য বুলি বিবেচনা কৰোঁ। ❑❑

শ্ৰীশ্ৰী দক্ষিণপাট কছাৰী সত্ৰৰ ইতিবৃত্ত

দীপাঞ্জলী দাস (বন্দনা)
স্নাতক দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক

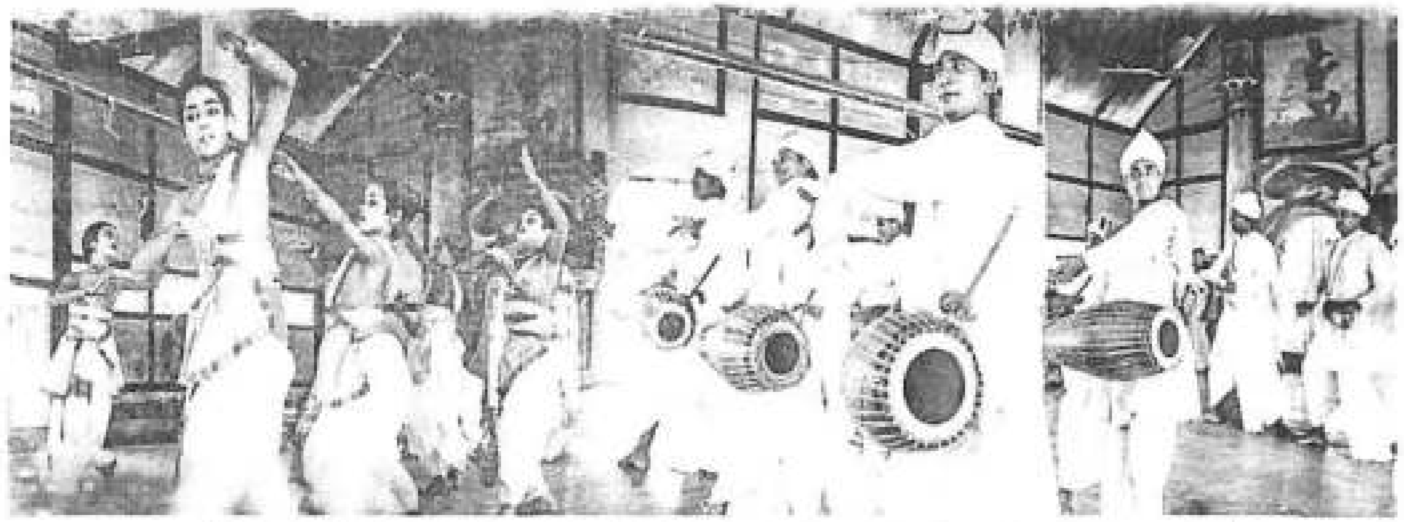

'দক্ষিণপাট' নামটোৰ আঁতি-গুৰি বিচাৰ কৰিলে স্বৰ্গদেউ জয়ধ্বজ সিংহৰ দিনত ১৫৮৪ শকত (ইংৰাজী ১৬৬২ চনত) প্ৰয়াত বনমালী দেৱ গোস্বামীৰ দ্বাৰা প্ৰতিষ্ঠিত মাজুলীৰ চাৰিসত্ৰৰ অন্যতম ৰাজসত্ৰ শ্ৰীশ্ৰী দক্ষিণপাট সত্ৰৰ কথাই মনলৈ আহে। বুৰঞ্জীবিদ প্ৰয়াত 'বেণুধৰ শৰ্মাই' দক্ষিণপাট নামটো মহাভাৰতৰ যুদ্ধৰ দিনৰে বুলি কৈছে। তেখেতৰ মতে প্ৰাচীন কালত ইয়াৰ নাম 'দক্ষিণপাটক' আছিল আৰু লুইতৰ 'দক্ষিণপাৰে' থকা এটা বন্দৰ বা বাণিজ্য কেন্দ্ৰকে বুজাইছিল। সংস্কৃতজ্ঞসকলেও এই ব্যাখ্যাকে দিছে। কিন্তু অসমীয়াত 'পাটৰ' অৰ্থ ৰাজপাট বা ৰজাৰ সিংহাসন বা ৰজা থকা ঠাই। সেই অনুসৰি 'দক্ষিণপাট' শব্দই ৰাজধানীৰ এটা অংশ বা বাণিজ্য কেন্দ্ৰকে বুজাইছে। মাজুলীৰ শ্ৰীশ্ৰী দক্ষিণপাট সত্ৰৰেই এখনি সত্ৰ এই অঞ্চলত প্ৰতিষ্ঠিত হোৱাৰ পৰাই অঞ্চলটো 'দক্ষিণপাট' নামেৰে প্ৰসিদ্ধ হয়।

নগাঁও সদৰৰ পৰা প্ৰায় ১৪-১৫ কিঃমিঃ পশ্চিমে কলং সুতিৰ পাৰত অৱস্থিত দক্ষিণপাট কছাৰী সত্ৰ। আজিকালি অৱশ্যে দক্ষিণপাট নাম হে জনাজাত। এই দক্ষিণপাট নামটো সত্ৰখনৰ নাম ভিত্তি কৰিহে চলন্তি হয়। অৱশ্যে সত্ৰখন প্ৰতিষ্ঠাৰ আগতে এই অঞ্চলত কি নামে জনা গৈছিল সেই কথা জনা নাযায়। সম্ভৱতঃ বৰ্তমানৰ নগাঁও সদৰক পূৰ্বে "খাগৰিজান" বোলাৰ দৰেই এই কলং সুতিৰ পাৰৰ বৃহৎ অঞ্চলটোও 'খাগৰিজান' অঞ্চলৰে অন্তৰ্গত আছিল। 'দক্ষিণপাট' নামটোৰ আঁতি-গুৰি বিচাৰ কৰিলে স্বৰ্গদেউ জয়ধ্বজ সিংহৰ দিনত ১৫৮৪ শকত (ইংৰাজী ১৬৬২ চনত) প্ৰয়াত বনমালী দেৱ গোস্বামীৰ দ্বাৰা প্ৰতিষ্ঠিত মাজুলীৰ চাৰিসত্ৰৰ অন্যতম ৰাজসত্ৰ শ্ৰীশ্ৰী দক্ষিণপাট সত্ৰৰ কথাই মনলৈ আহে। বুৰঞ্জীবিদ প্ৰয়াত 'বেণুধৰ শৰ্মাই' দক্ষিণপাট নামটো মহাভাৰতৰ যুদ্ধৰ দিনৰে বুলি কৈছে। তেখেতৰ মতে প্ৰাচীন কালত ইয়াৰ নাম 'দক্ষিণপাটক' আছিল আৰু লুইতৰ 'দক্ষিণপাৰে'

পদ্ধা এটি বন্দর বা বাণিজ্য কেন্দ্রকে বুঝাইয়াছে। সংস্কৃতজ্ঞসকলের এইরূপ ব্যাখ্যাতে গিয়ে। কিন্তু অন্যমতে 'পাঠ' অর্থ রাজপাটি বা কাপড় বিছাইয়া বসা অর্থ হইয়াছে। সেই অনুসারে দক্ষিণপাট শব্দেই বৃন্দাবনীয় এক স্থান বা বাণিজ্য কেন্দ্রকে বুঝাইত। মধুপুরীর শ্রীশ্রী দক্ষিণপাট সত্রখনি যখন এই অঞ্চলে প্রতিষ্ঠিত হয়েছিল তখনই এক একটি 'দক্ষিণপাট' নামেও প্রসিদ্ধ হয়।

আহোম স্বর্গদেউ জয়ধ্বজ সিংহর আমলেই এখানে উত্তরাপথের (কামরূপের পূর্বে) পানী ক্ষেত্রে সমর্থ গোস্বামী সম্প্রদায় সিংহাই ইহাকে কর্মক্ষেত্রে রূপে গ্রহণ করে। শ্রীমন্ত শঙ্করদেবের প্রবর্তিত ধর্ম [illegible] পর্যালোচনা করিলে দেখা যায় ইহার দক্ষিণপাট নামেও প্রসিদ্ধ। ১৫৮৪ শকত (ইং ১৬৬২ সনত) শ্রীশ্রী দক্ষিণপাট সত্র প্রতিষ্ঠা করে।

এই দক্ষিণপাট সত্রের প্রথম সত্রাধিকার প্রভাত বিষ্ণুদেব গোস্বামীর আমলে স্বর্গদেউ গৌরী নাথ সিংহর রাজত্ব বিদ্রোহ ঘটে। গৌরীনাথ সিংহই নিজ বিক্রমে উহা দমন করিয়া উহার সমাধান নিজে একজন গৌণিক গোস্বামীর চেষ্টা চালাতে ইহাকে বিষ্ণুদেব গোস্বামীকে এতে করে পরস্পর বিরোধী তুমিও প্রতিষ্ঠিত আছিল তাঁহাদের মতাদর্শ নিয়ন্ত্রণ করিবার কোনও স্বর্গদেউ গৌরীনাথ সিংহ আৰু প্রভাত বিষ্ণুদেব গোস্বামীর মনোমালিন্য হয়। এতেকে এখন স্বর্গদেউ গৌরীনাথ সিংহর লোক উঠি হানিসিনি আনিতে দেখা গেল। এইবার সত্রতে দেখিয়াই মধুপুরে সেনাপতির [illegible] একটি বিগ্রহ করাই দেখা গেল প্রায় ৩০ পুরা মাটি কোনেই রেখা নাই। অবিলম্বে সুন্দর মূর্তি তৈয়ার দক্ষিণপাটীয়া গোঁসাইসকলে বর্ণিত মূর্তিটি সেই পাইলে। [illegible] সেইখনে বি পূর্বমুখে গাঢ়বিশ্বাসিক মূর্তিটো। পূর্বে বৃন্দাবনীয় [illegible] সাবেকি বড়ীয়া সকলে প্রস্তর মেখে সেই বেদীত রাখিলে। কাষতে দক্ষিণপাট সত্রলৈ দিলে। স্বর্গদেউর মূর্তিটি মাতৃরূপ গোঁসাইয়ে মাটি আনি মাতৃমূর্তি মূর্তি প্রসাদ কৰাৰ পাছত কেতিয়াও এই মূর্তিটি অন্যত্ৰ বাহিৰ কৰাই নিয়ালে। সত্ৰতে প্ৰভাত বিষ্ণুদেব গোঁসাইয়ো কম সময়ত পাৰে। এই ঘটনা ১৭৯৪ চনৰ মাঘ মাহত। সেয়েহে "অষ্টভুজ দেবী দেখোঁ মানি নারায়ণ" বুলি সেইকেইবোৰ [illegible] মূর্তি আনিবলৈ বলতেও বাধা দিয়ে। সময় বহিঃশত্রুৰ আক্ৰমণৰ ত্ৰাসত অধিবাসীয়ে নগরত মূর্তি লুকাই রাখে।

প্ৰভাত বিষ্ণুদেব গোস্বামী পুনৰ বাৰ উন্নত পৰ্যায়ৰ সত্ৰৰ প্ৰতিষ্ঠা সম্ভৱ ৰূপত প্রবেশ কৰাইছিল। এনেতে প্ৰভু আহোম যাত্ৰীয়ে পাই আছিল।

বস্ত্ৰ বুনোতেই প্ৰচুৰ কোনো আধ্যাত্মিক আছিল। সেই সত্ৰগৃহত সময়ত দক্ষিণপাট এই অঞ্চলত কাৰ্য্যো বাজাৰ আৰু মন্দিৰ আছিল। কাৰ্য্য বহা কুলগুৰু আৰু সেইটো প্ৰথা প্ৰচলিত হয় আনুষ্ঠানিক ভাবে বিষ্ণুদেব গ্ৰহণ কৰাৰ পৰা ১৭৯৫ চনত। উৰিয়াত্বত ৰাজধানী আছিল সে সৌমি নাথ সিংহই এই পাৰ্যাৰ কৰিলে উদ্ভৱ হৈছিল আৰু কোন্দাৰ দাৰা চালাতে কইছিল। এইদৰে প্ৰতিষ্ঠিত লৌকিকতাৰে মূৰ্তি কাঁটি গোঁসাইসকলৰ গোঁসাইৰ সেইদৰে নিৰ্ণয় পৰিচয় হৈছে। গৌৰী নাথ সিংহৰ মানুহ আৰু গৌৰী নাথ সিংহৰ দাৰা পালে সত্ৰত সময় কৰ্ম চলাৰ সত্ৰত প্ৰতিষ্ঠা এতিয়া আছিল। কীৰ্তন গোস্বামীয়ে। এনেদৰে বিষ্ণুদেৱৰ গোঁসাইৰ পৰাত জীৱ আৰু বিষ্ণু পূজাৰ সেইটো ঘোষণা হৈছিল। সত্ৰসকলত এই দেউৰ প্ৰতিষ্ঠাত আছিল সত্য মানুহ কি দিয়া বাৰেও বিভিন্ন বাৰ যুক্তিৰ পাত এখনি সত্ৰ প্ৰতিষ্ঠা কৰে। অনুমানিক ইংৰাজী ১৭৯৫ চনত। কয়েকটা বছৰ পূৰ্বতে পোৱা বস্তুৰ প্ৰতিষ্ঠা আৰু এখন শ্ৰীশ্ৰী দক্ষিণপাট কনৰা সত্ৰ মূৰ্তি অনাগৰ সত্ৰ প্ৰতিষ্ঠা কৰাইছিল। সত্ৰৰ তাৰ পাটবোৰ। ইতিহাস অনুসৰি বিহাৰ সত্ৰাধিকাৰ বিষয়ক পৰা ইংৰাজী ১৭৯৫-৯৭ চনত বিভিন্ন সত্ৰৰ প্ৰতিষ্ঠা হয় মূৰ্তি কাৰি আৰু ইংৰাজী ১৭৯৮ চনত প্ৰথম বিষ্ণুদেৱ গোস্বামী মূৰ্তি স্থাপন প্ৰত্যাগমন কৰে।

নাইতে সত্ৰ একেটা হৈছে বৰ্তমান অবস্থা আছিল। ত্ৰিপিতাম্বৰ পৰা শ্ৰীশ্ৰীপ্ৰভু দক্ষিণপাটৰ সত্ৰাধিকাৰক। দক্ষিণপাট একেটা সত্ৰৰ অৱস্থিত এখন ও সত্ৰৰ পৰিচালক আৰু উৎসৱ আদিৰ বাবত বাগিচা, বৰকাপা, হাতী গড়, বৰপথাৰ, গেজীলা, মৰঙৰ বী কী আদি সত্ৰৰ অধীনত আছিল আছিল।

দক্ষিণপাট সত্ৰৰ মন্দিৰৰ মূল সত্ৰ এইখন সত্ৰ আৰম্ভ হৈছে সুৰ্ণা কলাপটিৰে। প্ৰধানকৈ মণিকূট আৰু নামঘৰ, উত্তৰমুখীকৈ আছে কপূৰৰ দৌল। দক্ষিণপাটৰ মণিকূটত এটা পুৰণিতে ৰক্ষণ কোৱা বৰ্ণন কৰিছে। মণিকূট আছে চাৰিচালি চালিৰ তলা সিংহাসন হৈছে বিষ্ণু উপাস্যদেৱ সকল উপাস্য বিষয় হৈছে মূল সত্ৰ দেৱেই "শ্ৰী দামোদৰ মহাপ্ৰভু"। এই দামোদৰ মহাপ্ৰভুৰ প্ৰতিমাখনি আছে বাসুদেৱৰ পুনৰ্গঠন কেৱল পৰা পাত কৰিছিল। মূৰ্তিটি হৈ সত্ৰৰ যেতিয়া বাজসূয় যজ্ঞ কৰে, তেতিয়া শ্ৰীকৃষ্ণৰ অনুপস্থিত বস্তুৰ মাতাৰ পৰা শিলা আনোৱাই এনেকৈ মনোৰ শ্ৰীকৃষ্ণ মূৰ্তি নিৰ্মাণ কৰে আৰু বাজসূয় যজ্ঞত সেইমূৰ্তি প্ৰতিষ্ঠা কৰি নিৰ্মিতে পূজা অৰ্চনা কৰে। মূৰ্তিখনিৰ বৰ্ণ শ্ৰেষ্ঠ

পাছত বাণিজ্যকালে সেইখনি দি পুনৰে মূল সেৱা হৈছে। সেই মূৰ্তিকে আনি প্ৰথমে নামঘৰ দেওৰ বেগাবৰ উত্তৰকালৰ পৰা প্ৰতিষ্ঠা কৰে সেই দামোদৰ মহাপ্ৰভু প্ৰতি। মূৰ্তিখনিয়েই মধুপুৰীৰ মূল সত্ৰ আৰু আক্ৰমণৰ পৰা মহাপ্ৰভুক অনুযায়ী বিষয় ভাবে পূজিত হৈ আছে। সাম্প্ৰতিক নিত্য পূজা সেৱাৰ বাবে এজন পূজাৰী, এজন দেউৰী, এজন নামলগুৱা আদি এজন নামঘৰীয়া আছে। দৈনিক মহাপ্ৰভুৰ পূজা অৰ্চনা কৰি দিয়া হয় আৰু উদ্ধৃত নামও কৰা হয়। বিভিন্ন উপাধি আদি উৎসৱ দি পূজা কৰা উৎসৱ বিভিন্ন তিথিত পালন কৰা হয়। বিষ্ণুদেৱ আদিৰ প্ৰতি যোগ্য ভিন্ন ভিন্ন মাহত প্ৰেম যত্ন সহ পালিত হৈ আহিছে। ইয়াতে পৰিৱৰ্ত্তন হৈছে আৰু দামোদৰ দেৱৰ তিথি, শ্ৰীশ্ৰী দক্ষিণপাট সত্ৰৰ ১৬৮৪ শকাব্দ সত্ৰাধিকাৰসকলৰ তিথি আদি, তাৰ মহত্ত্ব বেদিৰ পৰা আৰু তিথি আদি তিথিত পালিত হৈ আছে।

এই দক্ষিণপাট সত্ৰৰ সত্ৰৰ নৱম মুক্তৰ আগ্ৰহত জড়িত হৈ আছে। দক্ষিণপাট সত্ৰৰ প্ৰথম সত্ৰাধিকাৰ প্ৰভু বিষ্ণুদেৱ গোস্বামী এই কৰ্ম্মতে সিদ্ধান্ত আছিল আৰু মহাপ্ৰভু দামোদৰ মূৰ্তিৰ নিৰ্মাণ আৰু প্ৰকাশ কৰিছিল। ইয়াতেই বনমালী দেৱৰ প্ৰচাৰৰ আধিক্যৰ প্ৰকৃত হ'ল। [illegible] দক্ষিণপাট সত্ৰৰ সত্ৰাধিকাৰী অধিকাৰ প্ৰভাত বনমালী গোস্বামীৰ পৰা এই ঠাইত সত্ৰৰ দায়িত্ব বিষয়ৰ গোস্বামী। কিন্তু বৰ্ত্তমান হয়। সিখনত অধিকাৰ প্ৰভু উৎসৱ সম্পাদিত হওতে দিন ধৰি গুৰুজনা দেৱীৰ ভিতৰৰ পাণী গ্ৰহণ আদি কৰ্ম সময়ত পালে। বিষয়ত সময় বিনা কৰ্ম্ম কৰাৰ অধ্যাপক সময় আজাও ঘনিষ্ঠ হয় প্ৰভাত বাসুদেৱ গোস্বামী হৈছে বিষয়ত সমাপ্তি বাৰ্তা সংস্থাপন। প্ৰভু নিজে মানুহৰ দৰ আছি আছিলত উপস্থিত হৈছিল। কিন্তু বৰ্ত্তমান আদিলেহে বিষয়ত জড়িত। সেয়েহে আইনৰ ইংৰাজী ভাৰতত আৰ্ত্তিক কৰি তিনি কৰিলে। এইদৰে পৰৱৰ্তী সত্ৰত ইংৰাজী ১৮৫৭ চনত গোস্বামী দেৱৰ বিষয় এক দক্ষিণপাট আদিকৰ প্ৰভু প্ৰভাত সত্ৰৰ গোস্বামী হয়। সেইদৰে বিষয়ৰ প্ৰথম প্ৰতি অনুষ্ঠান দেৱৰ কাৰণে আদি পৰৱৰ্তী সত্ৰাধিকাৰ প্ৰভু পৰৱৰ্তী গোস্বামী বাৰ্ত্তা হয়। সেইদৰে বিষয়ৰ প্ৰথম সত্ৰত সেইদৰে সত্ৰৰ পাছত সত্ৰাধিকাৰী বিষয়ক পৰা ইংৰাজী ১৮৫৮ চনত কৰা হয়। কিন্তু বহুতৰ পাছত সত্ৰৰ মূৰ্তি বিষয়ক পৰা স্থানান্তৰ কৰাত পাছত মূৰ্তি এনেমূৰ্তিত কৰি কাৰ্য কৰাত বিষয়ে।

এই ক্ৰমে কিছু সময় পাছত পুৰণি কৰা মূৰ্তি পূজা আদি কোঁৱৰ আদি দিয়া মূৰ্তিত ধৰা আছে। সেইবাবে পৰাই এইখন আইনখন পাছত। কৰা পূৰ্ব মন্দিৰ পূৰ্ব পুৰাণ পাছত এইমূৰ্তিৰ আৰু পূৰ্ব মাতাৰখন আগত বাসকীয়া আদিৰ পৰা অনুসৰি এই মূৰ্তি বৰু পাছত দেৱতাতে আছিল পূৰ্ব মূৰ্তি বৰ্তমান ধৰাত পোৱা হয় আৰু প্ৰসাদ ছত্ৰ আদি উৰ্বসাৰ বৰ্ণ ছেটি।

এই বৰ্ষত সত্ৰত আছিল সেইক্ষেত্ৰত শিৱৰাত্ৰি কাৰ্য্যলোপ হয়। প্ৰভু শ্ৰীশ্ৰী বিষ্ণুদেৱ গোস্বামী এই সত্ৰ প্ৰতিষ্ঠা কৰা কিছু বছৰ পিছতে কাৰ্য্যতেই তত্ত্ব কৰা সিংহৰ দ্বিতীয় ইংৰাজী ১৮৫৭ চনত মানৰ হৈছিল আৰু স্বৰ্গদেউ পুনৰ নিৰ্মাণ দ্বিতীয় ইংৰাজী ১৮৬২ চনত মানৰ দ্বিতীয় বাৰৰ আৰু পুনৰ শ্ৰীশ্ৰী বিষ্ণুদেৱ গোস্বামীৰ দিনত স্বৰ্গদেউ আৰু এইবাৰ দ্বিতীয় মন্দিৰ নিৰ্মাণ ইংৰাজী ১৮৫১ চনত মাঘ তৃতীয় আৰম্ভ হয়। সত্ৰাধিকাৰসকলৰ মতে মান সময়ত আদিক চিকিৎসালয় মাটিটো বকৰ মূৰ্তি পৰা হৈ সম্প্ৰতি কৰে আৰু মন্দিৰত সময়ৰ পৰিবৰ্তন আৰু পৰিবৰ্ত্তনৰ প্ৰতিষ্ঠাত বাদি দিয়ে ২৫ বছৰ পৰ্যন্ত মানৰ আৰম্ভৰ অনুকূল হিচাপে পূৰ্বৰ সত্ৰত থকা এখনি বিষয়ত আৰু এক আছে। সত্ৰ পৰি হৈ থোৱা এই সত্ৰতো আদি কিছু সম্বল আছিল সত্ৰত আছিল।

মহাপ্ৰভুৰ বৃন্দাবনৰ বিগ্ৰহ উপাসনা দৌল তৰফ মহাপ্ৰভুৰ সুবৰ্ণ মূৰ্তিখনি এতে সকল প্ৰাচীন তাম্ৰ কলহ, ঘণ্টা, সিংহাসন দণ্ড আৰু তাম্ৰ পাত আদি আছে। সত্ৰ পূৰ্বৰ প্ৰধানকৈ আৰু সেখোৱা প্ৰথমে সম্পূৰ্ণ থকিলে বাজিত পাটি উৎসৱ সকল পাকী আৰু অধিক দৌলৰ মাত্ৰ সিংহাসন মূৰ্তিয়া দিনি বিষয়ৰ মহত্ত্ব দুধা আছিল গৌৰবেই দিয়ে। এইদৰে মধুপুৰী সত্ৰতেই উদ্ভাসিত ভক্ত হৈ থাকি ২৫ বছৰ বৰ্ণনাতেই সত্ৰৰ পৰা মেলানি দিয়াৰ সত্ৰাধীন সত্ৰৰ সদায় এখনি পৰৱৰ্তী সময়তে তেতিয়া দুই দশকৰ অধিক কাল দক্ষিণপাট আৰু এখন আনুষ্ঠিত দুৰ্গা পূজাৰ প্ৰতিমা তৈয়াৰ কৰি সম্ভাৰ 'খনিকৰ' হিচাপে প্ৰখ্যাত হৈ পৰে। সেয়েহে এই শিল্পকো মধুপুৰীৰ থকা কলাতে কায়ম কৰে।

অন্য উদাহৰণ "Religious Endowment Act" মতে সত্ৰ থকা মাটি ৫০ বিঘা মাটি বাকি কৰা মাটি সত্ৰত অধিগ্ৰহণ কৰা। বিষয়কৈ কৰ্মীসকলৰ বেলিকা মাত্ৰ ২৫ বিঘা মাটি মাটিত আছে। বাকী মাটিসমূহ ভোগ দখল কৰি থকাসকলে সত্ৰক চাৰিত কিন্তু থকাৰ পাল কৰাৰ। অধিকাংশ সত্ৰ মাটি প্ৰচলিত

হৈছে। মাজুলীৰ শ্ৰীশ্ৰী দক্ষিণপাট সত্ৰৰ সত্ৰাধিকাৰ প্ৰভুৱে ইতিপূৰ্বে কেইবাবাৰো এই সত্ৰলৈ আহি সত্ৰখন সু-পৰিচালনাৰ বাবে ৰাইজৰ সহায় সহযোগ কামনা কৰিছে। বৰ্তমানৰ পৰিচালনা সমিতিয়ে সত্ৰখনি উন্নয়নৰ ক্ষেত্ৰত বিশেষ পদক্ষেপ লৈছে। দৌলঘৰ উন্নয়নৰ বাবে বিধায়ক পুজিৰ পৰা পোৱা ধনৰ উপৰি সাংসদ শ্ৰী ৰাজেন গোঁহাইদেৱেও কীৰ্তন ঘৰ পুনৰ নিৰ্মাণৰ বাবে কিছু আৰ্থিক অনুদান প্ৰদান কৰিছে। শেহতীয়াকৈ দক্ষিণপাট কছাৰী সত্ৰ নিবাসী শ্ৰী প্ৰদীপ শৰ্মাই তেখেতৰ পিতৃ স্বৰ্গীয় টংকেশ্বৰ শৰ্মাদেৱৰ স্মৃতিত এটা সুন্দৰ তোৰণ সত্ৰৰ মূল প্ৰবেশদ্বাৰত নিৰ্মাণ কৰাই দিছে।

এই অঞ্চলত সত্ৰৰ অধিকাৰসকলে ভালেখিনি জনহিতকৰ কামো কৰিছে। প্ৰয়াত নাৰায়ণদেৱ গোস্বামী প্ৰভুৰ দিনত ইংৰাজী ১৯৩৬ চনত দক্ষিণপাট মজলীয়া বিদ্যালয় পিছলৈ দক্ষিণপাট উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয় প্ৰতিষ্ঠাৰ বাবে সত্ৰৰ মাটি দান দিয়ে। একেদৰে শ্ৰীশ্ৰী যাদৱ ৰায় বিদ্যাপীঠৰ বাবেও সত্ৰৰ মাটি দান কৰি দক্ষিণপাট অঞ্চলত শিক্ষাৰ প্ৰসাৰত অগ্ৰণী ভূমিকা সত্ৰৰ অধিকাৰ সকলেই লৈছিল।

দক্ষিণপাট কছাৰী সত্ৰই আজি ২০০ বছৰৰো অধিক কাল ইংৰাজৰ শ্ৰদ্ধা ভক্তি লাভ কৰি ধৰ্ম বন্তি গছি উজ্জ্বলাই ৰাখিবলৈ সমৰ্থ হৈছে। দুৰ-দুৰণীৰ যাত্ৰীও শৰাই শলিতা দিবলৈ এইখনি সত্ৰলৈ আহে। আহোম কোঁচ কছাৰী এই তিনিও ৰাজ্যৰে বন্দনীয় থান হিচাপে মূল সত্ৰৰ দৰে এইখনিও সত্ৰইও আজি পৰ্যন্ত ভক্তপ্ৰাণ ৰাইজৰ অন্তৰত স্থান লাভ কৰি আহিছে। বয়োজ্যেষ্ঠ সকলে কয় যে সত্ৰৰ এলেকাত কাৰোবাৰ সন্তান জন্মিলে ভক্তি পূৰ্ণভাৱে 'মহাপ্ৰভুৰ দাস বা গোলাম' জন্ম হৈছে বুলি পিতৃ-মাতৃয়ে নৱজাতকৰ অপায়-অমংগল দূৰ কৰিবলৈ 'যাদৱৰায় মহাপ্ৰভুক' কাকুতি কৰে। জগন্নাথ ক্ষেত্ৰৰ আৰ্হিত এই সত্ৰত প্ৰচলিত 'বৰভোগ' বা আটিকা প্ৰসাদ অন্য থান বা সত্ৰত বিৰল। 'বৰভোগ' হৈছে নিৰামিষ চাউল সিজোৱা প্ৰসাদ আৰু বিশেষভাৱে তৈয়াৰী দালি, আলু আৰু বঙালাওৰ ভোগ। ইয়াত মচুৰ দালি, পিয়াঁজ, নহৰু, জলকীয়া আদি মছলা দিয়া নহয়। গাই ঘিউ সম্ভাৰৰ দ্বাৰা এই ভোগ সত্ৰৰ মূল পূজাৰীয়ে তৈয়াৰ কৰে আৰু ভক্ত বৈষ্ণৱে এই ভোগ কল গছৰ দুনাত ঘৰলৈ আনিহে গ্ৰহণ কৰাৰ নিয়ম। আজি পৰ্যন্ত এই ভোগ চৰাবলৈ দূৰ-দূৰণিৰ যাত্ৰীও আহে।

ইতিহাস প্ৰসিদ্ধ শ্ৰীশ্ৰী দক্ষিণপাট কছাৰী সত্ৰখনিৰ উন্নয়নৰ বাবে ৰাইজৰ লগতে চৰকাৰে প্ৰয়োজনীয় সহায়-সহযোগ আগবঢ়ালে সত্ৰখনে পৰ্যটনৰ ক্ষেত্ৰ হিচাপেও অসমৰ ৰাইজক আকৰ্ষণ কৰিব পাৰিব বুলি আমাৰ বিশ্বাস। শেষত মহাপ্ৰভু শ্ৰীশ্ৰী যাদৱৰায়ৰ চৰণত প্ৰণিপাত জনাই সত্ৰখনিৰ উত্তৰোত্তৰ উন্নয়ন কামনা কৰিলো।

□□

বৰগীত

মিছ্ মমতাজ বেগম
স্নাতক ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক

বৰগীতসমূহক ড° বাণীকান্ত কাকতিয়ে Noble Numbers আৰু কালিৰাম মেধিয়ে Songs Celestial আখ্যা দিছে।

বৰগীত মহাপুৰুষ শংকৰদেৱৰ এক অভিনৱ অৱদান। বৰগীতৰ প্ৰথা সৃষ্টি খ্ৰীষ্টীয় পঞ্চদশ শতিকাৰ শেষ দশকৰ আৰম্ভণিতে বুলি চৰিত পুথিত উল্লেখ আছে। মহাপুৰুষজনাই প্ৰথমবাৰ তীৰ্থ ভ্ৰমণ কৰি ফুৰোতে যেতিয়া বদৰিকাশ্ৰমত উপস্থিত হয় তেতিয়া তেওঁ ১৪৯০ খ্ৰীষ্টাব্দত এটি বৰগীত ৰচনা কৰিছিল।

অসমৰ ধৰ্ম সমাজত, সাহিত্যৰ ক্ষেত্ৰত মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱৰ যি অৱদান তাৰ তুলনা আন ক'তো পাবলৈ নাই। তেওঁ একাধাৰে কবি, সমাজ, সংস্কাৰক, ধৰ্ম প্ৰৱৰ্তক, নাট্যকাৰ অভিনেতা, সঙ্গীতজ্ঞ আৰু পৰম ভক্ত।

বৰগীতসমূহক ড" বাণীকান্ত কাকতিয়ে Noble Numbers আৰু কালিৰাম মেধিয়ে Songs Celestial আখ্যা দিছে।

বৰগীত মহাপুৰুষ শংকৰদেৱৰ এক অভিনৱ অৱদান। বৰগীতৰ প্ৰথা সৃষ্টি খ্ৰীষ্টীয় পঞ্চদশ শতিকাৰ শেষ দশকৰ আৰম্ভণিতে বুলি চৰিত পুথিত উল্লেখ আছে। মহাপুৰুষজনাই প্ৰথমবাৰ তীৰ্থ ভ্ৰমণ কৰি ফুৰোতে যেতিয়া বদৰিকাশ্ৰমত উপস্থিত হয় তেতিয়া তেওঁ ১৪৯০ খ্ৰীষ্টাব্দত এটি বৰগীত ৰচনা কৰিছিল।

"মন মেৰি ৰাম চৰনেহি লাগু" ইয়াৰ পিছত মহাপুৰুষজনাই বহুতো বৰগীত ৰচনা কৰিছিল। সেই সকলোবোৰ গীত এখন পুথিত সন্নিবিষ্ট কৰি থৈছিল। এবাৰ কমলা গায়ন নামৰ ভকত এজনে সেই গীতবোৰ আওঁৰাবলৈ নিওঁতে জুইত পুৰি সকলো নষ্ট কৰিলে, প্ৰায় ডেৰকুৰিমান হে ভকতৰ মুখত থাকিল। মহাপুৰুষজনাই মনৰ বেজাৰতে আৰু গীত ৰচনা নকৰি প্ৰিয় শিষ্য মাধৱদেৱক নতুনকৈ গীত ৰচনা কৰিবলৈ কয়। এই কাৰণেই মাধৱদেৱতকৈ শংকৰদেৱৰ ৰচিত বৰগীতৰ সংখ্যা কম। এইটো পৰৱৰ্তী যুগত সৃষ্টি কৰা ব্যাখ্যাও হ'ব পাৰে।

অঙ্কীয়া নাটৰ দৰে বৰগীতৰ ভাষাও ব্ৰজাবলী। মিথিলাৰ বিদ্যাপতিৰ পৰা আৰম্ভ কৰি বঙ্গদেশ আৰু উৰিষ্যাৰ বৈষ্ণৱ কবিসকলেও কৃষ্ণলীলা বিষয়ক গীতসমূহ এই ব্ৰজাবলী ভাষাতে ৰচনা কৰিছিল। বৰগীতসমূহৰ মূল বৈশিষ্ট হৈছে প্ৰকাশৰ সংখ্যা, শাস্ত্ৰীয় ৰাগৰ প্ৰয়োগ, আধ্যাত্মিক ভাবৰ প্ৰাধান্য আৰু ভক্তি অনুভূতিৰ আন্তৰিকতা। বৰগীতবোৰত ৰাগৰ উল্লেখ থকা দেখা যায় আনহাতে, তালৰ উল্লেখ থকা দেখা নাযায়। বৰগীতবোৰত বাৎসল্য, শান্ত আৰু দাস্যভাবৰ প্ৰাধান্য বেছি দেখা যায়। সন্ত মহন্তসকলৰ মতে বৰগীতত মুঠ ৬টা ধাৰা দেখা যায়। যেনে- (ক) পৰমপুৰুষ ভগবান অৱতাৰী লীলা (খ) যশোদা আৰু গোপ-গোপীৰ কৃষ্ণ বিদায়ত বিৰহ দুখ (গ) পৰমাৰ্থ (ঘ) সংসাৰৰ প্ৰতি বিৰক্তি (ঙ) কৃষ্ণৰ চৌৰ্থ ক্ৰিয়া আৰু (চ) কৃষ্ণৰ চাতুৰি। লীলা বিষয়ত গীতবোৰ জাগৰণ, চলন, খেলন, নৃত্য আৰু নানা অৱতাৰী কাৰ্যৰে কৰা হয়। মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱে যিমানবোৰ বৰগীত ৰচনা কৰিছিল সেইবোৰ সৰহখিনিয়েই পৰমাৰ্থিক তত্ত্ব আৰু সংসাৰত প্ৰতি বিৰক্তি ভাব প্ৰকাশ পাইছে।

বৰগীতৰ প্ৰধান ৰস হ'ল ভক্তিৰস। কিন্তু এই ভক্তিৰস নৱৰসৰ অন্তৰ্ভুক্ত ৰস নহয়। কৰুণ আৰু শান্ত ৰসৰ মাজেদি বৰগীতত ভক্তিৰস প্ৰবাহিত হয়। বৰগীতবোৰক উপদেশমূলক, স্তুতিমূলক, বৰ্ণনামূলক আৰু বিবিধ বিষয়ৰ গীত হিচাপেও বিভাজন কৰা দেখা যায়।

বৰগীতৰ বিষয়বস্তু অতি বৈশিষ্ট্যপূৰ্ণ। এই বৰগীতবোৰ ভাৰতীয় সাহিত্যতেই নহয় বিশ্ব সাহিত্যতো ইয়াৰ স্থান অতি উচ্চ। বৰগীতৰ বিষয়বস্তু ভক্তিমূলক। ভগৱান বা বিষ্ণুৱে জগতৰ শ্ৰেষ্ঠ, সেয়ে তেওঁৰ উপাসনা কৰা বৈষ্ণৱসাধকসকলৰ মুখ্য সাধনা। এই সাধনাৰ প্ৰতি বৰ্তি থাকিবৰ বাবে বৰগীতসমূহ সৃষ্টি কৰাই মহাপুৰুষজনৰ মূল উদ্দেশ্য। শংকৰদেৱৰ বৰগীতৰ এটি নমুনা তলত দাঙি ধৰা হ'ল-

<u>ৰাগশ্ৰী</u>

"গোপাল কি গতি কৈলে, গোবিন্দ কি মতি দিলে
নাথ বিফলে বয়স সব গেলিৰে।। ধ্ৰুং
এ ভৱ গহন বন অতি মোহ পাশে ছন্ন
তাতে হামু হৰিণ বেৰায়।"

□□

ড° মামনি ৰয়ছম গোস্বামী

প্ৰাণকৃষ্ণ দাস
স্নাতক দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক

তেখেতৰ উপন্যাসত সমাজৰ দলিত শোষিত শ্ৰমিক শ্ৰেণীৰ অভাৱ-অনাটনৰ বিৱৰণ পোৱা যায়। মামনিয়ে নগৈ গড়গাঁৱৰ বাতৰি কোৱা নহয়। লিখিবলৈ লোৱা বিষয়টো সম্পূৰ্ণ আয়ত্ব কৰি ল'বৰ বাবে তেওঁ গভীৰভাৱে অধ্যয়ন কৰে, শাৰীৰিক কষ্ট স্বীকাৰ কৰি দুৰ্গম-সুগম যিকোনো ঠাইলৈ যায় আৰু সংশ্লিষ্ট সকলো তথ্যকে খৰচি মাৰি জানি লয়। লিখাৰ প্ৰয়োজনত তেওঁ মৰণোত্তৰ পৰীক্ষা কৰা শৱ, পৰীক্ষাৰ পিছত মানুহৰ কটা মূৰ আৰু তেজো স্পৰ্শ কৰিছে।

বহু প্ৰতিভাৰ গৰাকী জনপ্ৰিয় অসমীয়া ভাষা সাহিত্য অসাধাৰণ কৃতিত্ব অৰ্জন কৰা সেইগৰাকী লেখিকাই আছি অসমীয়া সাহিত্য জগতৰ ড° মামনি ৰয়ছম গোস্বামী। তে অসমীয়া সাহিত্য জগতত দ্বিতীয়গৰাকী জ্ঞানপীঠ বঁ বিজয়ীৰূপে খ্যাত। অকল অসমতে নহয় সমগ্ৰ ভাৰততে তেওঁ নাম উজ্বলি আছে। ৰামায়ণী সাহিত্যৰ প্ৰসিদ্ধ পণ্ডিত ৰূপে দে বিদেশত স্বীকৃতি প্ৰাপ্ত ড° মামনি ৰয়ছম গোস্বামীৰ নাম ড° ইন্দি গোস্বামী। তেওঁৰ জন্ম হয় ১৯৪২ চনত গুৱাহাটীত তেওঁৰ পি তেতিয়া ৰাজ্যিক শিক্ষা সঞ্চালক প্ৰয়াত উমাকান্ত গোস্বামী আ মাতৃ প্ৰয়াত অম্বিকা দেৱী গোস্বামী।

তেওঁলোকৰ ঘৰ গুৱাহাটীৰ পৰা ৩০ কিঃমিঃ আঁতৰৰ উত্ত গুৱাহাটীৰ জগলীয়া নদীৰ পাৰৰ আমৰঙা সত্ৰত। সৰুৰে প চাকৰিয়াল পিতৃৰ লগে লগে থাকিব লগা হোৱাত তেওঁ স্কুলী শিক্ষা গুৱাহাটী আৰু শ্বিলঙত ল'ব লগা হয়। গুৱাহাটী তাৰিণীচৰণ চৌধুৰী উচ্চতৰ মাধ্যমিক বালিকা বিদ্যালয়ৰ প তেওঁ মেট্ৰিক পৰীক্ষা পাছ কৰে। তেওঁ ১৯৬০ চনত বি. আৰু ১৯৬৩ চনত এম. এ. পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হয়। ১৯৬৫ চন তেওঁ বাংগালোৰৰ ইঞ্জিনিয়াৰ মাধৱেন ৰায়ছম আয়েংগাৰৰ লগ বিবাহ পাশত আবদ্ধ হয়। কিন্তু ১৯৬৭ চনত বিয়াৰ ডেৰ বছ পিছত এটা মটৰ দুৰ্ঘটনাত স্বামী মাধৱেনৰ মৃত্যু হয়। স্বামী মৃত্যুৰ পিছত মানসিক ভাবে ভাগি পৰা মামনিয়ে গোৱালপাৰ

বৰেণ্য ব্যক্তিসকল

দৃষ্টান্তৰ মাজেৰে তেওঁ সমাজৰ বিবেক জাগ্ৰত কৰিছে।

যিটো কথাৰ বাবে মামনি ৰয়ছমৰ লিখনি অতিকৈ আকৰ্ষণীয় সেইটো হৈছে তেওঁ সাহিত্য আৰু জীৱনৰ মাজেদি কৰা মানৱতাৰ সন্ধান। সাধাৰণ মানুহৰ বিশেষকৈ সমাজৰ অবহেলিত বঞ্চিত আৰু দলিত নাৰী জীৱনৰ মাজলৈ আমাক লৈ গৈছে তেখেতৰ মৰ্মস্পৰ্শী লেখনিয়ে। এখন হৃদয়মান সন্ধান কৰিছে সৰু সৰু মানুহৰ মৰম চেনেহ, ভালপোৱা আৰু জীৱনৰ নানা অভাৱ-অভিযোগ আৰু দুখ যন্ত্ৰণাৰ মাজেদি। তেখেতৰ বাস্তৱ জীৱনত আৰু বিভিন্ন লেখাৰ পাতে পাতে আমি সেই দিশটো দেখিবলৈ পাওঁ। তেখেতৰ উপন্যাসত সমাজৰ দলিত শোষিত শ্ৰমিক শ্ৰেণীৰ অভাৱ-অনাটনৰ বিৱৰণ পোৱা যায়। মামনিয়ে নগৈ গড়গাঁৱৰ বাতৰি কোৱা নহয়। লিখিবলৈ লোৱা বিষয়টো সম্পূৰ্ণ আয়ত্ব কৰি ল'বৰ বাবে তেওঁ গভীৰভাৱে অধ্যয়ন কৰে, শাৰীৰিক কষ্ট স্বীকাৰ কৰি দুৰ্গম-সুগম যিকোনো ঠাইলৈ যায় আৰু সংশ্লিষ্ট সকলো তথ্যকে খৰচি মাৰি জানি লয়। লিখাৰ প্ৰয়োজনত তেওঁ মৰণোত্তৰ পৰীক্ষা কৰা শৱ, পৰীক্ষাৰ পিছত মানুহৰ কটা মূৰ আৰু তেজো স্পৰ্শ কৰিছে। আকৌ দেহোপজীৱীসকলৰ বাসস্থানলৈ গৈয়ো তেওঁলোকৰ মনৰ বুজ লৈছে। হয়তো সেয়েই তেওঁৰ সৃষ্ট চৰিত্ৰসমূহ ইমান বাস্তৱ। কেৱল যে দলিত নিষ্পেষিত মানৱৰ কথাই তেওঁৰ লিখনিত প্ৰকাশ পাইছে এনে নহয়। অমাত জীৱ-জন্তুৰ প্ৰতিও তেওঁৰ সহমৰ্মিতা প্ৰকাশ পাইছে। দুৰ্গা পূজাত বলি দিবলৈ নিয়া অমাত জন্তুৰ চকুৰ চাৱনি দেখি তেওঁ শিহৰিত হৈ উঠে। সিহঁতৰ কৰুণ চকুযুৰিয়ে আজিও মাজনিশা তেওঁক টোপনিৰ পৰা জগাই তোলে। তেওঁ নিজে লিখা মতে সেই অমাত জীৱ-জন্তুৰ কৰুণ চকুযুৰিয়ে তেওঁক গোটেই জীৱনটোৰ এদিনলৈও শান্তিৰে থাকিব দিয়া নাই।

শেষত ড° মামনি ৰয়ছম গোস্বামীৰ সাহিত্যৰ পাৰদৰ্শিতাৰ কথা লিখি শেষ কৰিব নোৱাৰি। কেৱল বঁটা উপাধি আদিৰ প্ৰাপ্তিয়েই এগৰাকী লেখিকাৰ সাহিত্যিক প্ৰতিভাৰ মূল্যায়ন কৰিব নোৱাৰি। ভাৰতীয় সাহিত্য জগতৰ শ্ৰেষ্ঠ সন্মান জ্ঞানপীঠ বঁটাৰে সন্মানিত নোহোৱাহেঁতেন ড° মামনি ৰয়ছম গোস্বামী অসমীয়া সাহিত্য জগতৰ শ্ৰেষ্ঠ অৱদানকাৰীৰূপে সাহিত্য প্ৰেমীকাৰ অন্তৰত জিলিকি থাকিলেহেঁতেন এইগৰাকী অসমীয়া প্ৰগতিবাদী তথা নাৰীবাদী লেখিকা হিচাপেহে। ❑❑

সেমিনারী বিদ্যালয়ের শিক্ষয়িত্রী রূপে যোগদান করে। এরপর সমকালে প্রখ্যাত শিক্ষাবিদ ড° ভীমদেব গোস্বামীর আগ্রহে উচ্চ শিক্ষার্থে বর্ষ ধরে প্রায় সমগ্র রামায়ণ কাব্য তুলনামূলক বাল্মীকি রামায়ণ তুলনামূলক বিচারে উপদেষ্টা সংক্রান্ত গবেষণা করেন। ১৯৭২ সনত দিল্লী বিশ্ববিদ্যালয়ের অধীনে তুলনামূলক ভাষা বিজ্ঞানে অসমীয়া অধ্যাপিকা হিসাবে যোগদান করে, ইয়ার দুবছর পিছত তেওঁ বাল্মীকি সাহিত্যর ওপরত ডক্টরেট ডিগ্রী লাভ করে।

১৯৮২ চনত মার্কিন যুক্তরাষ্ট্রত প্রথমখন গ্রন্থ প্রকাশিত হৈছিল ... ইয়ার পাছত তেওঁ নাইন ফ্লাওয়ার্স এণ্ড নদীর নাম, চাবি নামক উপন্যাস সহিতে বিভিন্ন গ্রন্থ আদি তেওঁৰ পাঠক সমাজলৈ আগবঢ়ায়। তেওঁ ভেইয়ালনো উপন্যাসে বাস্তব কাৰে। 'চেনাবৰ স্রোত, নীলকণ্ঠী ব্রজ, অহিরণ, মামরে ধরা তরোয়াল, দুখ নদী সুখৰ বাহিৰা, দাঁতাল হাতীৰ উঁয়ে খোৱা হাওদা, দশদিগন্তৰ উদ্যম, সংস্কাৰ ইত্যাদি তেওঁৰ চমিত উপন্যাস, অন্তৰ্বাসী, তেওঁৰ প্ৰকাশিত গ্রন্থ সমূহ, জীৱনৰ বাটত, হৃদয় সমূহ, চিত্ৰ আদি তেওঁৰ উপন্যাস। জীবনী গ্ৰন্থখন হ'ল 'আধা লেখা দস্তাবেজ'। তেওঁ শিক্ষা জীৱনৰ পৰা লেখিকাজনা এখন অসমীয়া উপন্যাস অনুবাদ কৰে, যেনে ... প্ৰেমচন্দৰ চুটিগল্প, ... ইত্যাদি। গবেষণা সম্বন্ধীয় গ্ৰন্থখন তেওঁ লিখা গ্ৰন্থখন নাম হ'ল "Ramayana from Ganga to Brahmaputra."

গোস্বামীদেৱে তেওঁৰ অসমীয়া সাহিত্যত অৱদান বাবে বৈচিত্ৰ্যময় পুৰস্কাৰ লাভ কৰে। ১৯৮৩ চনত সাহিত্য অকাদেমী বঁটা লাভ কৰে। ... সাহিত্য অকাদেমী বঁটা লাভ কৰে। ... অসম সাহিত্য সভাৰ ... বঁটা লাভ কৰে। ২০০১ চনত তেওঁ অসমীয়া সাহিত্যত ভাৰতীয় সাহিত্যৰ সৰ্বোচ্চ সন্মান বাবে জ্ঞানপীঠ বঁটা লাভ কৰে। নিঃসন্দেহে মামনি ৰয়ছম গোস্বামী অসমীয়া সাহিত্যৰ এগৰাকী শ্ৰেষ্ঠ কথাশিল্পী। তেওঁ অসম তথা সমগ্ৰ ভাৰতৰ গৌৰৱ আছিল। তেওঁ জীৱন আৰু সাহিত্যৰ মাজেৰে নিৰ্যাতিত ... নিপীড়িত নাৰী সমাজৰ প্ৰতিনিধিত্ব কৰিছিল। তেওঁ গোস্বামী দুৰ্গা প্ৰসাদিনী, গিৰিবালা আদি চৰিত্ৰৰ মাজেদি নাৰীৰ ওপৰত সমাজে কৰা শোষণ-নিষ্পেষণৰ সুন্দৰ বৰ্ণনা দিছে, এইদৰেই দৃষ্টিভংগী মাজেৰে তেওঁ সমাজ নিৰ্মম আঘাত কৰিছে।

তেওঁ জীৱন কালত মামনি ৰয়ছম 'বুদ্ধি' আৰু যৌক্তিকতাৰে ... নিজৰ স্থিতি অটল ৰাখিছিল। সাধাৰণ মানুহৰ দুখ-দুৰ্দশাক তেওঁ নিজৰ দুখ বুলি গ্ৰহণ কৰিছিল। নাৰী শক্তিৰ প্ৰতিভূ স্বৰূপে ... সমাজৰ ... তেওঁ বহু ... সময় ... দুখী মানুহৰ ... নানা অভাব-অভিযোগ আৰু দুখ দুৰ্দশাৰ মাজত ... তেওঁৰ বাক্য উঁহৰত ... নিজা লেখনি ... পাঠক মনত ... স্থিতি গঢ়ি উঠিছিল। ... উগ্ৰপন্থী ... শান্তি প্ৰক্ৰিয়াৰ ... তেওঁ ... কোনো ... ভূমিকা ... অৱলম্বন কৰিছিল ... তেওঁ আৰু ... শান্তি ... তেওঁৰ ... মুক্তি-যুদ্ধ ... শান্তি আলোচনা ... হয়। তেওঁৰ মৃত্যুশয্যাত তেওঁ অসমবাসীৰ প্ৰতি এক ... সৰ্বসাধাৰণ মানুহৰ মনত দুখ ... বুকু ভাঙি, ... তেওঁৰ ... সমাজৰ ... আৰু আজীৱন ... তেওঁৰ উপন্যাসৰ চৰিত্ৰ সমূহ ... প্ৰকাশ পাইছে। মৃণাল ... মামনি ৰয়ছম ... নবজাগৰণ ... তেওঁ চিৰদিন ... মুক্তিযুদ্ধ ... সাহিত্য ... তেওঁৰ জীৱন ... তেওঁ নিজে ... ২০১১ চনৰ ... তেওঁৰ জীৱনৰ অন্তিম নিশ্বাস ... গুৱাহাটীৰ ... চিকিৎসালয়ত ... শেষ নিশ্বাস ত্যাগ কৰে।

লেখিকা মামনি ৰয়ছম গোস্বামী সাহিত্যৰ এগৰাকী কৰি তেওঁৰ ... অসমীয়া ... সাহিত্যিক অৱদান মূল্যায়ন কৰিব নোৱাৰি। অসমীয়া সাহিত্য জগত তেওঁ ... অসমীয়া ... ড° মামনি ৰয়ছম গোস্বামী ... সাহিত্য প্ৰেমী সকলৰ বাবে চিৰদিন অনুপ্ৰেৰণাৰ উৎস হৈ থাকিব। □□

পৃথিৱীৰ বহুতো প্ৰাণীৰ বংশ কেনেকৈ বিলুপ্ত হ'ল সেই বিষয়েও তেওঁ অধ্যয়ন কৰিছিল। তেওঁ লিখিছিল, "মই এই পাঁচবছৰ ভিতৰতে যিমান দেখিলো আৰু যিমান শিকিলো ঘৰত বহি থাকিলে কুৰি হেজাৰ বছৰতো সিমানখিনি শিকা মোৰ পক্ষে সম্ভৱপৰ নহ'লহেঁতেন।"

চাৰ্লচ ৰবাৰ্ট ডাৰউইন

প্ৰাঞ্জল দাস
স্নাতক দ্বিতীয় যাণ্মাসিক

আধুনিক যুগৰ ধ্যান-ধাৰণাৰ ক্ষেত্ৰত অভূতপূৰ্ব পৰিবৰ্তন অনা বৈজ্ঞানিকজন হ'ল চাৰ্লচ ৰবাৰ্ট ডাৰউইন। এওঁৰ আৱিষ্কাৰসমূহে ক্ৰমাগত ধাৰণাসমূহৰ ওপৰত কুঠাৰঘাত কৰি মানুহক নৱ চিন্তাৰে উদ্বুদ্ধ কৰি তোলে। সেয়ে কুৰি শতিকাৰ চিন্তাবিদসকলৰ চিন্তাৰ ভেটি এওঁৱেই নিৰ্মাণ কৰা বুলি ক'ব পাৰি।

এই মহান ব্যক্তিজনৰ ১৮০৯ চনত শ্ৰুজবেৰি নামৰ ঠাইত জন্ম হৈছিল আৰু তেওঁৰ পিতৃ আছিল এজন নামজ্বলা ডক্টৰ। ডাৰউইন সৰুৰে পৰা চঞ্চল প্ৰকৃতিৰ আছিল আৰু পঢ়া-শুনাত তেওঁৰ বিশেষ ৰাপ নাছিল। স্কুলীয়া শিক্ষাত বিশেষ কৃতকাৰ্যতা দেখুৱাব নোৱাৰাৰ বাবে দেউতাকে তেওঁক এডিনবাৰ্গলৈ ডক্টৰী পঢ়িবলৈ পঠালে। কিন্তু তাতো তেওঁ কোনো ধৰণৰ আগ্ৰহ দেখুওৱা নাছিল। সেই সময়তে তেওঁ সামুদ্ৰিক পেলুৰ বিষয়েহে গৱেষণা কৰি সেই বিষয়েহে কিছুমান নতুন কথা আৱিষ্কাৰ কৰিলে।

ডক্টৰী বিষয়ত মনোযোগ নোহোৱাৰ বাবে দেউতাকে তেওঁক কেম্ব্ৰিজলৈ পঢ়িবলৈ পঠায় আৰু তাত তিনিবছৰ অধ্যয়ন কৰি ডিগ্ৰী লাভ কৰে। দেউতাকে তেওঁক পাদুৰী কৰিবলৈ বিচাৰিছিল যদিও প্ৰকৃতিবিদ হিচাপে তেওঁ ইংলেণ্ডৰ ৰাজকীয় জাহাজ বিগলত দক্ষিণ আটলাণ্টিক

আৰু প্ৰশান্ত মহাসাগৰ ভ্ৰমণৰ কাৰণেহে ওলাল।

ডাৰউনে প্ৰকৃতিবিদ হিচাপেই কৰ্ম জীৱন আৰম্ভ কৰে। ১৮৩১ চনত তেওঁ বিগল জাহাজত প্ৰকৃতিবিদ হিচাপেই কাৰ্য কৰিবলৈ লয়। জাহাজতে তেওঁ লিখা-পঢ়া, গৱেষণা আদি কৰিবলৈ ধৰিলে। সেই সময়ত তেওঁ সমুদ্ৰ ৰোগত পৰে। তথাপিও তেওঁ নিষ্ঠাৰে কাম কৰি যাবলৈ ধৰিলে। পাঁচবছৰ ধৰি তেওঁ গৱেষণা কাৰ্যত প্ৰবৃত্ত হৈ আছিল আৰু সেই সময়তে তেওঁ বহুতো জীৱ-জন্তু, উদ্ভিদ আদিৰ আৱিষ্কাৰ কৰিছিল। পৃথিৱীৰ বহুতো প্ৰাণীৰ বংশ কেনেকৈ বিলুপ্ত হ'ল সেই বিষয়েও তেওঁ অধ্যয়ন কৰিছিল। তেওঁ লিখিছিল, "মই এই পাঁচবছৰ ভিতৰতে যিমান দেখিলো আৰু যিমান শিকিলো ঘৰত বহি থাকিলে কুৰি হেজাৰ বছৰতো সিমানখিনি শিকা মোৰ পক্ষে সম্ভৱপৰ নহ'লহেঁতেন।"

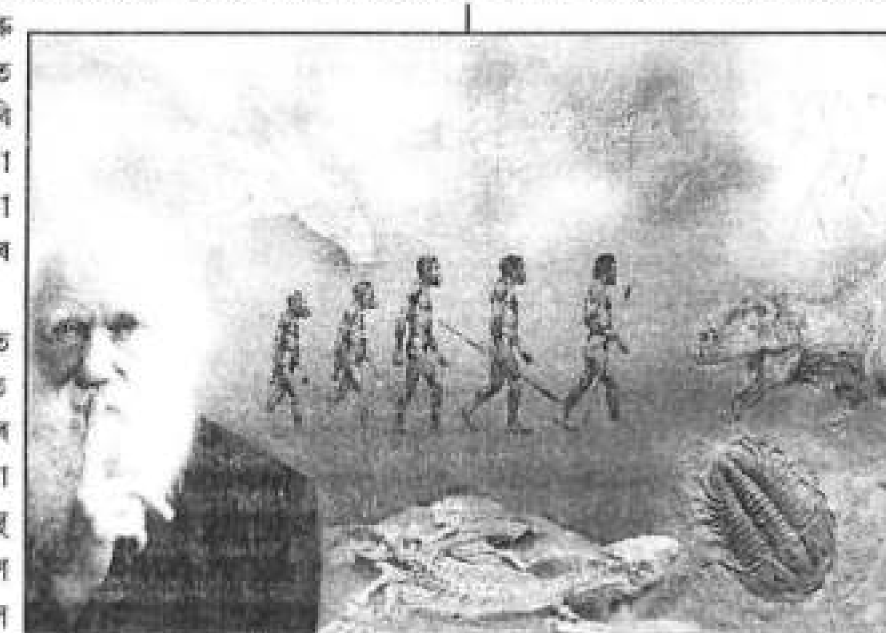

ডাৰউইনে ঘৰত বহি ভ্ৰমণ কালত সংগ্ৰহ কৰা বস্তুবোৰ পৰীক্ষা কৰি নানা তথ্য উদ্ভাৱন কৰি গ্ৰন্থ ৰচনাত মনোনিৱেশ কৰিলে। প্ৰবাল দ্বীপপুঞ্জ, আগ্নেয়পুঞ্জ আৰু দক্ষিণ আমেৰিকাৰ ভূ-তত্ত্ব নামৰ তিনিখন গ্ৰন্থ তেওঁ লিখি উলিয়াই। ১৮৫৯ চনত তেওঁ 'দি অৰিজিন অৱ্ স্পেচিচ' নামৰ প্ৰখ্যাত গ্ৰন্থখন প্ৰকাশ কৰি সকলোকে চমক খুৱাইছিল। ইয়াৰ পাছত তেওঁ মানুহৰ উৎপত্তিৰ বিষয়ে 'দি ডিচেণ্ট-অৱ-মেন' শীৰ্ষক আন এখন গ্ৰন্থ সংকলিত কৰে। এই গ্ৰন্থবোৰে মানুহৰ চিন্তাৰ জগতলৈ অভূতপূৰ্ব পৰিবৰ্তন আনিলে আৰু এই মতবোৰে সাহিত্য সৃষ্টিৰ ক্ষেত্ৰত বিশেষ প্ৰভাৱ পেলায়।

তেওঁ আৱিষ্কাৰ কৰা তথ্যসমূহৰ ভিতৰত প্ৰথমতে উল্লেখযোগ্য বন্য প্ৰাণীবোৰে জীয়াই থাকিবলৈ কৰা সংগ্ৰামৰ তথ্য। প্ৰত্যেক জীৱই হওক, উদ্ভিদেই হওক বা প্ৰাণীয়েই হওক সেই একে ধৰণৰ বহুত জীৱৰ সৃষ্টি কৰে। সকলো প্ৰাণীৰে বায়ু, পানী আৰু আহাৰৰ আৱশ্যক। এই তিনিটা বস্তু আয়ত্বৰ কাৰণে প্ৰাণীবোৰৰ মাজত অৰিয়াঅৰিৰ ফলতেই দুৰ্বল প্ৰাণীবোৰ নিশ্চিহ্ন হৈ যায় আৰু সকলোবোৰ পূৰ্ণাঙ্গপ্ৰাপ্ত হয়। ডাৰউইনৰ মতে ইয়েই হ'ল প্ৰাণীৰ জীয়াই থাকিবৰ কাৰণে কৰা জীৱন সংগ্ৰাম।

মানুহৰ ক্ৰমবিবৰ্তন সম্পৰ্কে তেওঁৰ নতুন তথ্য আৱিষ্কাৰ কৰি জগতবাসীক চমক খুৱায়। ক্ৰম বিবৰ্তনৰ সূত্ৰ অনুসৰি মানুহ বৰ্তমান অৱস্থাত উপনীত হৈছে। প্ৰাকৃতিক নিৰ্বাচন তেওঁৰ আৱিষ্কৃত আন এক তথ্য। এই সূত্ৰক আজি কোনেও নুই কৰিব নোৱাৰে।

ডাৰউইন এজন শিল্পীসদৃশ ব্যক্তি আছিল। তেওঁ সদায় নিজৰ ভাব জগতত বিচৰণ কৰি বিভিন্ন তথ্যৰ সন্ধান কৰিছিল। প্ৰকৃতিৰ প্ৰতি আছিল তেওঁৰ অগাধ প্ৰেম। নিজৰ দেশখনক তেওঁ গভীৰভাৱে ভাল পাইছিল। তেওঁ আছিল দয়ালু মহৎ চৰিত্ৰ সম্পন্ন আৰু অসাধাৰণ বুদ্ধিদীপ্ত। ১৮৮২ চনত ৭৪ বছৰ বয়সত এই মহান ব্যক্তিজনৰ মৃত্যু হয়।

সাধাৰণতে বৈজ্ঞানিক আৱিষ্কাৰবোৰে মানুহৰ প্ৰয়োজনীয় সা-সুবিধা যোগান ধৰি উন্নতৰ জীৱন যাপনত বিশেষ অৰিহণা যোগায়। কিন্তু ভাব জগতলৈ অভিনৱ অৱদান আগবঢ়াই ডাৰউনে নিজৰ নাম চিৰদিন উজ্জ্বল কৰি ৰাখিলে। তেওঁৰ অধ্যৱসায় চিন্তা আৰু সাধনা সঁচাকৈয়ে অতুলনীয়।

□□

দুৰবাদেৰ মুখ্যত প্ৰেমৰ কবি, সৌন্দৰ্য্যৰ উপাসক। তেওঁ 'প্ৰেমৰ সপোন দেখে, প্ৰেমৰ কবিতা লিখে।' কবি দুৰবাদেৱৰ মতে প্ৰেম আৰু সৌন্দৰ্য্য একে পাহি ফুলৰে বিভাজন ব্যৰ্থ বৰ্ণ আৰু সৌৰভ। আনহাতে তেওঁ প্ৰেমক 'জীৱন মহিমা' বুলিও প্ৰকাশ কৰিছে।

যতীন্দ্ৰ নাথ দুৱৰা আৰু তেওঁৰ সাহিত্যিক অৱদান

আফছানা বেগম
স্নাতক ষষ্ঠ ষান্মাসিক

পাশ্চাত্যৰ আদৰ্শত অনুপ্ৰাণিত হৈ বিংশ শতিকাৰ শ্ৰেষ্ঠ কবি গীতিকবি হিচাবে অসমীয়া সাহিত্য আকাশত যিসকলৰ উজ্বল প্ৰভাব দেখিবলৈ পাওঁ, সেই সকলৰ ভিতৰত সৌন্দৰ্য্য পিয়াসী প্ৰেম অভিলাষী কবি যতীন্দ্ৰ নাথ দুৱৰাদেৱৰ নাম উজ্বল হৈ থাকিব। শিৱসাগৰ জিলাৰ প্ৰখ্যাত দুৱৰা পৰিয়ালত স্বৰ্গীয় শ্যামসুন্দৰ দুৱৰাৰ পুত্ৰৰূপে যতীন্দ্ৰ নাথ দুৱৰাদেৱে ১৮৯২ চনত জন্ম গ্ৰহণ কৰে। স্থানীয় হাইস্কুলৰ পৰা দক্ষতাৰে প্ৰৱেশিকা পৰীক্ষা পাছ কৰি উচ্চ শিক্ষাৰ বাবে কলিকতালৈ যায়। ১৯১৩ চনত বি.এ. পাছ কৰি আইন পঢ়িবলৈ লয়। কিন্তু জীৱনলৈ অহা ব্যক্তিগত দুৰ্যোগত ছাত্ৰ জীৱনৰ আঁৰ কাপোৰ টানি স্কটিচ চাৰ্জ স্কুলত শিক্ষকতাৰ কৰ্ম জীৱনৰ পাতনি মেলে। তাৰ পিছত ডিব্ৰুগড়ৰ কানৈ কলেজৰ অসমীয়া অধ্যাপকৰ পদ অলংকৃত কৰে। শিক্ষা অনুষ্ঠানৰ লগত নিজকে জড়িত ৰাখিয়েই দুৱৰাদেৱে একানপতীয়াকৈ সাহিত্য সেৱাত লাগে। তেওঁ ছাত্ৰৱস্থাৰ পৰাই 'নহ'লে কাঁহী ভাত হ'ব বাহী' আদি কবিতা লিখি সাৰ্থকতা লাভ কৰে।

দুৱৰাদেৱ হাড়ে-হিমজুৱে ৰোমান্টিক কবি, ব্যক্তিগত প্ৰতিক্ৰিয়া আৰু দৃষ্টিভংগীৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰা, কল্পনাৰ বলত বাস্তৱ জগততকৈ অধিক মনোগ্ৰাহী জগতৰ বাবে ব্যাকুল হোৱা, প্ৰাকৃতিক প্ৰেৰণাৰ প্ৰাথমিক উৎস হিচাপে বিবেচনা কৰা, লিৰিকেল প্ৰকাশভংগীক পূৰ্ণ জীৱন দিয়া প্ৰভৃতি ৰোমান্টিক স্বভাৱেৰে পুষ্ট দুৱৰাদেৱৰ কবিতা এহাতে যেনেকৈ বিষাদপূৰ্ণ, আনহাতে তেনেকৈ আশাবাদী প্ৰত্যয়েৰে সমুজ্বল। অসমীয়া কাব্য-সাহিত্যত 'যদু' কবি নামেৰে পৰিচিত দুৱৰাদেৱে 'আবাহন' আৰু 'বাঁহী'ত কবিতা লিখিছিল। তেওঁৰ স্বৰচিত কবিতাৰ সংকলন হ'ল 'আপোনাৰ সুৰ' ১৯৩৮ চনত আৰু 'বনফুল' ১৯৫২ চনত প্ৰকাশ পায়। ইয়াৰ উপৰিও 'মিলনৰ সুৰ' আৰু তেওঁ ৰুছ লেখক টুৰ্গেনিভৰ "Poems in prose" ৰ আৰ্হিত কথা কবিতা লিখে। দুৱৰাদেৱৰ আন এটি কীৰ্তি হৈছে পাৰস্যৰ কবি ওমৰ খৈয়ামৰ 'ৰুবায়তৰ' সুন্দৰ অৱদান। পুথিখনৰ নাম হ'ল "ওমৰ তীৰ্থ"। এই "আপোন সুৰ" আৰু "বনফুল" দুয়োখন কাব্যতে বনগীতৰ সুৰীয়া প্ৰেমগীতি কবিতাৰ সমাবেশ আছে। দুৱৰাদেৱৰ কবিতা সৰ্বজন সমাদৃত হোৱাৰ মূলতে হ'ল তেওঁৰ কতিাৰ ভাষা। তেওঁৰ কবিতাৰ ভাষা শিশুৰ দৰে সহজ-সৰল, স্বভাৱ সুন্দৰী ৰমনীৰ দৰে নিৰলঙ্কাৰ দুৱৰাদেৱৰ কবিতাত পাহৰি যোৱা অসমীয়া বনগীতৰ সুৰ নতুন ৰূপত নবীন ছন্দত ধ্বনিত হোৱাৰ বাবে তেওঁৰ কবিতাক 'গীতাত্মক বা লিৰিক ধৰ্মী' বোলে।

কবি দুৱৰাদেৱ আত্মকেন্দ্ৰিক; তেওঁৰ কবিতাত কাব্যতকৈ নিজৰ কবি পৰিচয় পৰিস্ফুট। প্ৰতিফাঁকি কবিতা তেওঁৰ হৃদয় বীণৰ ঝঙ্কাৰ হে মাথোন নিজ অন্তৰত সৃষ্টি পাতনিৰ ভঙা পতা ছবি আঁকি নিজৰ ভাবতেই বিভোৰ সেয়ে তেওঁ নিজে গাইছে-

"মোৰ গান ময়ে গাওঁ
শুনি শুনি ময়ে তল যাওঁ।
গানৰ শেহত
শুনোতা গাওঁতা দুয়ো
একে হৈ পাৰকে নেপাওঁ।"

দুৱৰাদেৱ মুখ্যত প্ৰেমৰ কবি, সৌন্দৰ্য্যৰ উপাসক। তেওঁ 'প্ৰেমৰ সপোন দেখে, প্ৰেমৰ কবিতা লিখে।' কবি দুৱৰাদেৱৰ মতে প্ৰেম আৰু সৌন্দৰ্য্য একে পাহি ফুলৰে বিভাজন ব্যৰ্থ বৰ্ণ আৰু সৌৰভ। আনহাতে তেওঁ প্ৰেমক 'জীৱন মহিমা' বুলিও প্ৰকাশ কৰিছে।

আত্মকেন্দ্ৰিক কবি দুৱৰা 'কেবলীয়া কবি' নামে সমাজত পৰিচিত। প্ৰেমৰ লগত ব্যথা বেদনা বিচ্ছেদ; স্নেহ ভালপোৱাৰ বিষাদ, লাঞ্চনা-গঞ্জনা অৱসাদ অৱহেলা জড়িত হৈ সপ্তবৰ্ণ ৰঞ্জিত ইন্দ্ৰধনুৰ সৃষ্টি কৰিছে। সেয়ে তেওঁৰ কবিতাবোৰ নানা ভাবৰ বৈচিত্ৰৰে ভৰপুৰ। দুৱৰাদেৱৰ কবিতা সম্বন্ধে ড° বাণীকান্ত কাকতিয়ে কৈছে "দুৱৰাৰ কবিতাবোৰ বুকুৰ তেজেৰে উম দি সজীৱ কৰি তুলিছে। আনহাতে স্থূল সৌন্দৰ্য্যৰ পৰা ভূমাৰ সৌন্দৰ্য্যৰ বিৰাম বিহীনভাৱে অন্বেষণ সন্ধিয়া জিলিকা সৌ অজান দেশৰ অন্তহীন গীত এয়া দুৱৰাৰ কবিতাৰ দাৰ্শনিক পৰিচয়।"

মুঠতে কবি দুৱৰাৰ কবিতাবোৰৰ বিষয় বিচাৰ কৰি চালে দেখা যায় যে মানৱ হৃদয়ৰ প্ৰকৃত প্ৰেম বিচাৰি হতাশাত ওলাই অহা কবিৰ দীৰ্ঘ নিশ্বাসৰ উষ্ম বতাহ। এই বতাহ বোধ কৰিব খুজি ইন্দ্ৰিয় জগতৰ পৰা অতীন্দ্ৰিয় জগতত প্ৰৱেশ কৰি তাক সামৰিয়েই ল'লে। জীৱনৰ আশা-আকাংক্ষাক আঁতৰাই সুন্দৰৰ সান্নিধ্য লাভৰ আশাৰে অনন্ত যাত্ৰাত নাও মেলি দিছে।

"মুকলি মনেৰে দিম মেলি নাওখনি
পাছলৈ নেচাওঁ দুনাই
অনন্তত বই থকা সুৰৰ সোঁতত
নাওখনি যাব ভটিয়াই।"

যতীন্দ্ৰ নাথ দুৱৰাদেৱ কথা কবিতাৰ জনক। উদ্ভাৱনাৰ যুগ ১৯ শতিকাত টুৰ্গেনিভৰ আদৰ্শত সংসাৰৰ কাঁইটনিত পৰি ক্ষত-বিক্ষত হোৱা 'বনফুলৰ কবি' দুৱৰাদেৱে ১৯৩০ চনত কবিতা নামৰ কিতাপখনি প্ৰকাশ কৰে। কথা কবিতা অসমীয়া সাহিত্য ৰভাতলীৰ ন অতিথি। দুকুৰি কথা কবিতাৰে ভাৰাক্ৰান্ত এই পুথিখনিয়ে প্ৰমাণ কৰি গৈছে যে ছন্দ অবিহনেও কবিতাৰ সৃষ্টি হ'ব পাৰে। ড° বাণীকান্ত কাকতিদেৱৰ ভাষাত "এই গদ্য কবিতাসমূহত ৰূপৰ সমাবেশ আছে আৰু ই প্ৰায়ে ৰূপাত্মক। প্ৰকাশৰ মাধ্যম গদ্য হ'লেও ভাব অনুভূতি আৰু চিত্ৰাঙ্কনত এইবোৰ কাব্যধৰ্মী।"

গোটেই জীৱন সাহিত্য সেৱা কৰি প্ৰেমৰ কবিতা লিখি দুৱৰাদেৱে নিজৰ সাহিত্যিক প্ৰতিভাৰ বিকাশ ঘটাইছিল। 'বনফুলৰ বাবেই ১৯৫২ চনত ভাৰতৰ সাহিত্য একাডেমীৰ পুৰস্কাৰ লাভ কৰে। ১৯৫৫ চনত গুৱাহাটীত অনুষ্ঠিত হোৱা অসম সাহিত্য সভাৰ সভাপতি পদত অধিষ্ঠিত হৈ সেই কাম সুকলমে পৰিচালিত কৰিছিল। জীৱন ভৰা হা-হুতাশাক লগত লৈ ইংৰাজী ১৯৬৪ চনৰ জুলাই মাহৰ ৫ তাৰিখে কাঁইটীয়া সংসাৰৰ পৰা চিৰশান্তি ধামলৈ গতি কৰে। □□

অসম ৰত্ন ড° ভূপেন হাজৰিকা

আজনিন খানম
স্নাতক দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক

সূচনা :- "অসম আমাৰ ৰূপহী গুণৰো নাই শেষ, ভাৰতৰে পূৰ্ব দিশৰ সূৰ্য্য উঠা দেশ"- গীতটিৰে অসমী আইৰ গুণ গৰিমা বৰ্ণনা কৰি যি সুৰ মানুহৰ প্ৰাণত সিঁচি দিলে তথা সংগীতৰ জগতখনক চহকী কৰিলে সেই গৰাকী বিশ্ববৰেণ্য ব্যক্তিয়েই হ'ল স্বনামধন্য ড° ভূপেন হাজৰিকা। জীৱনৰ বিভিন্ন ঘটনা, প্ৰতিটো খোজত পাই যোৱা জ্ঞান অভিজ্ঞতাৰ ভাব গধুৰ তাত্ত্বিক ৰচনা আৰু শ্ৰুতিমধুৰ সুৰৰ মূৰ্চ্ছনাৰে মানুহৰ হৃদয়ত খলকণি তোলা সংগীত শিল্পী দ্বিতীয়জন অসমীয়া নাই। সু-সাহিত্যিক হোমেন বৰগোঁহাঞিৰ ভাষাত "তেখেত সৰ্বকালৰ সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ অসমীয়া।" গতিকে তেওঁক জনতাই সংগীত সূৰ্য আখ্যা দিয়াৰ লগতে অতুলনীয় কৰ্মৰাজিৰ বাবে অসম ৰত্ন সন্মানেৰে অসম চৰকাৰে তেওঁৰ যোগ্যতা প্ৰতিপন্ন কৰিলে।

***জীৱনৰ বিভিন্ন ঘটনা,
প্ৰতিটো খোজত পাই যোৱা জ্ঞান
অভিজ্ঞতাৰ ভাব গধুৰ তাত্ত্বিক ৰচনা আৰু
শ্ৰুতিমধুৰ সুৰৰ মূৰ্চ্ছনাৰে মানুহৰ
হৃদয়ত খলকণি তোলা সংগীত শিল্পী
দ্বিতীয়জন অসমীয়া নাই।***

জন্ম :- ড° ভূপেন হাজৰিকাদেৱৰ জন্ম হৈছিল ১৯২৬ চনৰ ৮ চেপ্তেম্বৰত উজনি অসমৰ শদিয়াত অৰ্থাৎ পূৰ্বৰ নেফাত। তেখেতৰ পিতৃৰ নাম নীলকান্ত হাজৰিকা আৰু মাতৃ শান্তিপ্ৰিয়া হাজৰিকা।

শিক্ষালাভ :- শদিয়াত প্ৰাথমিক শিক্ষা আৰু তেজপুৰত মাধ্যমিক শিক্ষা লোৱাৰ পিছত ১৯৪২ চনত কটন কলেজৰ পৰা ইণ্টাৰমিডিয়েট পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হয়। ১৯৪৪ চনত বেনাৰস হিন্দু বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা স্নাতক ডিগ্ৰী লাভ কৰে আৰু একেখন বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰাই ১৯৪৬ চনত বেনাৰচ বিশ্ববিদ্যালয়ৰপৰা ৰাজনীতি বিষয়ত এম,এ পাছ কৰে। ১৯৪৯ চনত আমেৰিকাৰ কলম্বিয়া বিশ্ববিদ্যালয়ৰপৰা গণসংযোগ বিষয়ত উচ্চশিক্ষাৰ কাৰণে যায়। ১৯৫২ চনত কলম্বিয়া বিশ্ববিদ্যালয়ৰপৰা ডক্টৰেট ডিগ্ৰী (গৱেষণাৰ বিষয় : প্ৰাপ্ত বয়স্ক শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত গণ সংযোগৰ ভূমিকা) আৰু চিকাগো বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা লিছুলে ফেল'শ্বিপ লাভ কৰে।

বিবাহ আৰু কৰ্ম জীৱন :- ১৯৫০ চনত হাজৰিকাদেৱৰ গুজৰাটিৰ যুৱতী প্ৰিয়ম্বদা পেটেলৰ সৈতে নিউইয়ৰ্কত বিবাহ পাশত আবদ্ধ হয়, কিন্তু বিবাহ বিচ্ছেদ ঘটে। ইয়াতেই বুজা যায় যে হাজৰিকাদেৱ সুৰ আৰু শব্দৰ মায়াতহে বন্দী, সংসাৰৰ মায়াত নহয়। কোনো নিৰ্দিষ্ট এটুকুৰা ঠাইত হাজৰিকাদেৱৰ যাযাবৰী শিল্পীমনে থিতাপি নলয় আৰু সেই বাবেই হয়তো সুন্দৰৰ নব দিগন্ত বিচাৰি তেওঁ সময়ৰ পখীঘোঁৰাত উঠি গোটেই জীৱন দিহিঙে-দিপাঙে লৰৰি ফুৰিলে। তাৰ পিছতে কিছুদিনৰ বাবে আকাশবাণীতো চাকৰি কৰে। নিউইয়ৰ্কত থকাৰ সময়ত আমেৰিকাৰ ভাৰতীয় ছাত্ৰসন্থাৰ প্ৰধান সম্পাদকৰ দায়িত্বও পালন কৰে। ১৯৫৫ চনত গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ত অধ্যাপকৰূপে যোগদান কৰি, এবছৰৰ পিছতে বিশ্ববিদ্যালয় ত্যাগ কৰে। তাৰ পাছতেই কলিকতালৈ গুচি যায়। ১৯৬৭ ৰ পৰা ১৯৭২ চনলৈ তেখেত নাওবৈচা সমষ্টিৰ বিধায়ক হিচাপে নিৰ্বাচিত হৈছিল।

১৯৬১ চনত 'শকুন্তলা' ছবিৰ বাবে ১৯৬৪ চনত 'প্ৰতিধ্বনি' আৰু ১৯৬৬ চনত 'লটি-ঘটি' বোলছবিৰ বাবে ৰাষ্ট্ৰীয় বঁটা লাভ কৰে। ১৯৭৭ চনত পদ্মশ্ৰী বঁটা আৰু অৰুণাচল প্ৰদেশৰ প্ৰথম হিন্দী ৰঙীন চলচ্চিত্ৰ 'মেৰা ধৰম মেৰী মা'ৰ বাবে অৰুণাচল চৰকাৰৰ পৰা সোণৰ পদক লাভ কৰে। একেবছৰতে 'চামেলী মেমচাহাব' ছবিৰ বাবে শ্ৰেষ্ঠ সংগীতজ্ঞৰ ৰাষ্ট্ৰীয় বঁটা লাভ আৰু বাংলা ছবিৰ 'দম্পতী'ৰ সংগীত পৰিচালনাৰ বাবে চলচ্চিত্ৰ প্ৰচাৰ সমিতি আৰু বাংলা চলচ্চিত্ৰ পুৰস্কাৰ সমিতিয়ে দুটা বঁটাৰে সন্মানিত কৰে। ১৯৭৮ চনত 'সীমনা পেৰিয়ে' ছবিত কৰাৰ অনবদ্য সংগীত পৰিচালনাৰ বাবে বাংলাদেশে এই বঁটা দুটা আগবঢ়ায়।

১৯৮৯ চনত 'শংকৰদেৱ বঁটা' লাভ আৰু সংগীত নাটক অকাডেমীৰ আৰু 'আছাম সেন অব দ্য ইয়েৰ' বঁটা লাভ কৰে। ১৯৯৩ চনত অসম সাহিত্য সভাৰ সভাপতি নিৰ্বাচিত হয় আৰু ভাৰতীয় চলচ্চিত্ৰৰ সৰ্বোচ্চ সন্মান 'দাদা চাহেব ফাল্কে' বঁটা লাভ আৰু ১৯৯৯ চনত পাঁচ বছৰৰ বাবে সংগীত নাটক অকাডেমীৰ অধ্যক্ষ পদত অধিষ্ঠিত হয়। তেখেতে সত্ৰীয়া নৃত্যক ৰাষ্ট্ৰীয় নৃত্যৰ স্বীকৃতি প্ৰদানত মুখ্য ভূমিকা গ্ৰহণ কৰে। তদুপৰি ২০০৮ চনত অসম সাহিত্য সভাৰ সাহিত্যাচাৰ্য বঁটা লাভ কৰে। ২০০১ চনত পদ্মবিভূষণ বঁটা আৰু মধ্যপ্ৰদেশ চৰকাৰৰ পৰা লতা মংগেশকাৰ বঁটা লাভ কৰে। ২০০৪ চনৰ বি. জে. পি.ৰ হৈ গুৱাহাটী সংসদীয় সমষ্টিৰ নিৰ্বাচনত অৱতীৰ্ণ হৈছিল যদিও জয়লাভ কৰিব নোৱাৰিলে। উল্লেখযোগ্য যে হাজৰিকাদেৱৰ মৃত্যুৰ পিছত বাংলাদেশ চৰকাৰে তেওঁলোকৰ সৰ্বোচ্চ অসামৰিক 'মুক্তি যোদ্ধা' সন্মানো আগবঢ়ায়।

ইহলীলা সম্বৰণ :- ২০১১ চনৰ ৫ নৱেম্বৰৰ দিনা এইগৰাকী মহান ব্যক্তিয়ে ইহলীলা সম্বৰণ কৰে। মৃত্যুৰ সময়লৈ তেখেতৰ বয়স ৮৫ বছৰ ১ মাহ ২৯ দিন হৈছিল। তেখেতৰ মৃত্যুয়ে অসম তথা বিশ্ববাসীক কন্দুৱাই থৈ গ'ল।

□□

ড° এ.পি.জে. আব্দুল কালামৰ চমু জীৱনী

জাকিৰ হুছেইন
স্নাতক দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক

সূচনা ঃ- 'তুমি মোৰ আটাইতকৈ প্ৰিয় ছাত্ৰ। মোৰ দৃঢ় বিশ্বাস, তোমাৰ কঠোৰ পৰিশ্ৰমে ভৱিষ্যতে আমাৰ শিক্ষকসকলৰ নাম উজ্জ্বল কৰিব'। ভাৰতৰ প্ৰাক্তন ৰাষ্ট্ৰপতি ড° এ. পি. জে. আব্দুল কালামক তেওঁৰ কলেজীয়া জীৱনতে তেওঁৰ এজন শিক্ষকে এনেদৰে কৈছিল। তেওঁৰ এই মন্তব্য যে কিমান সঁচা আছিল, তাক দোহৰাৰ কোনো প্ৰয়োজন নাই। আজি তেওঁৰ কৰ্ম আৰু সাধনাই সঁচাকৈয়ে তেওঁৰ শিক্ষকসকলৰ নাম গোটেই বিশ্বতে উজ্জ্বলাই তুলিছে।

দেশ আৰু জাতিৰ উন্নতিৰ বাবে আগবঢ়োৱা নানা ধৰণৰ সেৱামূলক কামৰ বাবে ভাৰত চৰকাৰে তেওঁলৈ ১৯৮১ চনত পদ্মভূষণ, ১৯৯০ চনত পদ্মবিভূষণ আৰু ১৯৯৭ চনত ভাৰত ৰত্ন বঁটা আগবঢ়ায়। আঠাইশ খনৰো অধিক বিশ্ববিদ্যালয়ে তেওঁক ডি. এছ্. চি. উপাধি প্ৰদান কৰে।

জন্ম আৰু বংশ পৰিচয় ঃ- মিছাইল মানৱ হিচাপে খ্যাত ড° এ. পি. জে. আব্দুল কালামৰ ১৯৩১ চনৰ ১৫ অক্টোবৰ দিনা দক্ষিণ ভাৰতৰ তামিলনাডু ৰাজ্যৰ ৰামেশ্বৰম নামৰ এখন সৰু দ্বীপ নগৰীত জন্ম হয়। এটা অল্প-শিক্ষিত পৰিয়ালত জন্ম গ্ৰহণ কৰা কৰ্মযোগী ড° কালামৰ সম্পূৰ্ণ নাম আভুল পাকিৰ জয়নুল আবেদিন আব্দুল কালাম। তেওঁলোকৰ নাম ৰখাৰ পৰম্পৰা অনুসৰি নিজৰ নামৰ আগত ক্ৰমান্বয়ে দেউতাকৰ নাম, ককাকৰ নাম আৰু আজো ককাকৰ নাম সন্নিবিষ্ট কৰা হৈছে।

ড° কালামৰ দেউতাক জয়নুল আবেদিনৰ কোনো আনুষ্ঠানিক শিক্ষা নাছিল। তেওঁলোক বহু ধন সম্পত্তি থকা মানুহ নাছিল। তেওঁৰ মাতৃ আছিয়াম্মা এগৰাকী আদৰ্শ গৃহিনী আছিল। আছিয়াম্মা এটা মানী বংশৰ জীয়ৰী আছিল। তেওঁৰ বংশৰে এজনক বৃটিছসকলে 'বাহাদুৰ উপাধি প্ৰদান কৰিছিল।

ড° কালামৰ পিতৃৰ কেইবোখনো নাওঁ আছিল। সেই নাও কেইখনৰ ওপৰতে তেওঁলোকৰ পৰিয়ালটোৰ জীৱিকা নিৰ্বাহ হৈছিল। তেওঁ সেইবোৰ ভাৰাত দিছিল। দেউতাকে সাগৰৰ

উপকূলত নাও বনোৱাৰ কামো কৰিছিল। এবাৰ ধুমুহাত তেওঁলোকৰ কেইবাখনো নাও নষ্ট হয়।

শিক্ষা আৰু ছাত্ৰ জীৱন ঃ- ড° কালামৰ শিক্ষা জীৱনৰ পাতনি মেলে ৰামেশ্বৰমৰে এখন প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ত। তাৰ পিছত নিলগৰ ৰামনাথ পুৰম চহৰত অৱস্থিত শ্বাট্জ হাই স্কুলত পঢ়িবলৈ যায়। তাতেই তেওঁ ইয়াদুৰাই চলমন নামৰ এজন পণ্ডিতক লগ পায়। তেওঁ ড° কালামৰ জীৱনত গভীৰ প্ৰভাব পেলাইছিল। পণ্ডিত ইয়াদুৰাই চলমনে কালামহঁতক প্ৰায়ে কৈছিল জীৱনত কৃতকাৰ্য হ'বলৈ আৰু মনে বিচৰা ফল লাভ কৰিবলৈ তোমালোকে তিনিটা ঘাই শক্তি বা গুণ আয়ত্ব কৰিব লাগিব। সেই কেইটা হ'ল ইচ্ছা, বিশ্বাস আৰু আশা। মনত ৰাখিবা নিষ্ঠা আৰু বিশ্বাসৰ গুণত তোমালোকে নিজৰ ভাগ্যক নিজে গঢ় দিব পাৰিবা।

১৯৫০ চনত তেওঁ ইণ্টাৰমিডিয়েট পঢ়িবলৈ তিৰুচিৰাপল্লীৰ ছেন্ট জোছেফ্ কলেজত নাম লগায়। তাৰ পৰা বিজ্ঞান বিষয়ত স্নাতক ডিগ্ৰী লাভ কৰাৰ পিছত ১৯৫৪ চনত ইঞ্জিনীয়াৰিং পঢ়িবলৈ মাদ্ৰাজ ইন্‌ষ্টিটিউট অৱ্ টেক্‌ন'লজি নাম লগায়। তাত নাম লগাবলৈ প্ৰয়োজন হোৱা এহেজাৰ টকা তেওঁৰ জোহৰা নামৰ ভনীয়েকজনীয়ে নিজৰ হাতৰ, কাণৰ, সোণৰ গহণা কেইপদমান বন্ধকত থৈ যোগাৰ কৰিছিল। এম. এ. আইটিৰ দ্বিতীয় বৰ্ষত তেওঁৰ বৈমানিকী ইঞ্জিনীয়াৰিংক প্ৰধান বিষয়ক হিচাপে বাচি লয়। এম. আই. টি. তো তেওঁ কেইজনমান পণ্ডিত ব্যক্তিক লগ পাইছিল।

এম. আই. টি. ৰ পৰা তেওঁক প্ৰশিক্ষণৰ বাবে বাঙ্গালোৰত অৱস্থিত হিন্দুস্থান এৰ'নেটিক্‌ছ লিমিটেডলৈ পঠোৱা হয়।

১৯৫৮ চনত এইচ. এ. এলৰ পৰা এৰ'নটিকেল ইঞ্জিনীয়াৰ হৈ ওলাই আহিয়েই তেওঁ ভাৰতৰ প্ৰতিৰক্ষা মন্ত্ৰালয়ৰ অধীনস্থ কাৰিকৰী বিকাশ আৰু উৎপাদন সঞ্চালকলয়ত, চমুকৈ ডি. টি. ডি. এণ্ড-পি. এটা চাকৰি পায়। চাকৰিটো আছিল জ্যেষ্ঠ বৈজ্ঞানিক সহকাৰীৰ পদ। এইখিনি সময়তে তেওঁ শব্দতকৈও দ্ৰুতগতি সম্পন্ন লক্ষ্যভেদী বিমান এখনৰ আৰ্হি প্ৰস্তুত কৰি সকলোৰে প্ৰশংসা লাভ কৰে।

কৰ্ম জীৱন ঃ- প্ৰথমতে তেওঁক টেকনিকেল চেণ্টাৰত নিযুক্তি দিয়া হৈছিল। কিন্তু বিমানৰ ৰক্ষন-প্ৰতিৰক্ষনৰ জ্ঞান লাভ কৰাৰ কাৰণে তেওঁক কানপুৰত থকা বিমান আৰু অস্ত্ৰ শস্ত্ৰ পৰীক্ষণ কেন্দ্ৰলৈ পঠিয়ায়। তাত তেওঁ নানা ধৰণৰ পৰীক্ষা-নিৰীক্ষাত আত্মনিয়োগ কৰে। তাৰ কেইবছৰ পিছত বাঙ্গালোৰত বৈমানিকী উন্নয়ন প্ৰতিষ্ঠান স্থাপন কৰা হয়। সেই নতুন প্ৰতিষ্ঠানটোলৈ তেওঁক স্থানান্তৰ কৰা হয়। সেই সময়ছোৱাত তেওঁৰ বিশেষ ভাৱে উল্লেখযোগ্য কামটো আছিল দেশীয় ভাসমান যান তৈয়াৰ কৰাটো। কিন্তু ৰাজনৈতিক মেৰপাকত পৰি হোভাৰ ক্ৰাফট্‌ৰ আঁচনিত যতি পৰে।

১৯৬২ চনত তেওঁ মহাকাশ গৱেষণা কেন্দ্ৰত নিযুক্তি পায়। পৰৱৰ্তী কালত কেৰালাৰ থুম্বাত প্ৰতিষ্ঠিত উপগ্ৰহ উৎক্ষেপণ কেন্দ্ৰত তেওঁক বিশেষ দায়িত্ব দি পঠোৱা হয়। পিছত তেওঁৰ ওপৰত এছ. এল. ভি. ৰ সঞ্চালকৰ দায়িত্ব অৰ্পিত কৰা হয়।

১৯৮০ চনৰ ১৮ জুলাই তাৰিখে ৰোহিণী উপগ্ৰহৰ উৎক্ষেপণ ড° কালামৰ জীৱনৰ এটা ডাঙৰ কৃতিত্ব। তেওঁ তেওঁৰ কৰ্ম জীৱনৰ ১৯ টা বছৰ ভাৰতীয় মহাকাশ গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠানৰ কামত ব্যয় কৰে।

১৯৮২ চনত তেওঁ ভাৰতৰ মিছাইল উন্নয়ন প্ৰকল্পত কাম কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰে। ইন্টিগ্ৰেটেড গ্ৰাইডেট মিছাইল ডেভেলপমেণ্ট আঁচনিৰ বিজ্ঞানী হিচাপে তেওঁ ভাৰতৰ প্ৰতিৰক্ষা আৰু মিছাইলৰ ক্ষেত্ৰত উল্লেখযোগ্য সহাঁৰি আগবঢ়ায়। এই আঁচনিৰ অধীনতে 'অগ্নি' আৰু 'পৃথ্বি' মিছাইল উৎক্ষেপণ কৰা হয়। ড° কালামৰ তত্ত্বাৱধানতে ১৯৯৮ চনত ভাৰতে এলানি পাৰমাণৱিক বোমাৰ পৰীক্ষামূলক বিস্ফোৰণ ঘটায়।

১৯৯২ চনত তেওঁক প্ৰতিৰক্ষাৰ মন্ত্ৰীৰ বৈজ্ঞানিক পৰামৰ্শদাতা হিচাপে নিয়োগ কৰা হয়। তাৰ লগতে তেওঁক জেনেৰেল অৱ্ ডিফেন্স ৰিছাৰ্চ এণ্ড ডেভেলপমেণ্ট অৰগেনাইজেচনৰ সঞ্চালকৰ পদত অভিষিক্ত কৰা হয়।

১৯৯৯ চনৰ নৱেম্বৰৰ পৰা ২০০১ চনৰ নৱেম্বৰ মাহলৈ তেওঁ কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ মুখ্য বৈজ্ঞানিক পৰামৰ্শদাতা হিচাপে কাম কৰে। ২০০১ চনত তেওঁ চেন্নাইৰ আন্না বিশ্ববিদ্যালয়ৰ গৱেষণামূলক কামত নিজকে জড়িত কৰি বহুতো উন্নয়নমূলক কাম কৰে। পিছত এই বিশ্ববিদ্যালয়খনে তেওঁলৈ 'প্ৰফেছৰ এমিৰিটাছ' উপাধি আগবঢ়ায়।

বঁটা সন্মান ঃ- দেশ আৰু জাতিৰ উন্নতিৰ বাবে আগবঢ়োৱা নানা ধৰণৰ সেৱামূলক কামৰ বাবে ভাৰত চৰকাৰে তেওঁলৈ ১৯৮১ চনত পদ্মভূষণ, ১৯৯০ চনত পদ্মবিভূষণ আৰু ১৯৯৭ চনত

ভাৰত ৰত্ন বঁটা আগবঢ়ায়। আঠাইশ খনৰো অধিক বিশ্ববিদ্যালয়ে তেওঁক ডি. এছ. চি. উপাধি প্ৰদান কৰে।

তেওঁলৈ ভালেকেইটা বঁটা আগবঢ়োৱা হয়। সেইবোৰ এনেধৰণৰ- নেচনেল ডিজাইন এৱাৰ্ড, ড° বীৰেন ৰয় স্পেছ এৱাৰ্ড, প্ৰফেছৰ ওৱাই নায়াজুমা মেম'ৰিয়েল গ'ল্ড মেডেল (১৯৯৫) ডি. এম. মোডি এৱাৰ্ডফৰ ছায়েন্স (১৯৯৬), আৰ. কে. ফিৰডিয়া এৱাৰ্ডফৰ এক্সেলেন্স ইন ছায়েন্স এণ্ড টেকন'লজি (১৯৯৬), জাতীয় সংহতিৰ ইন্দিৰা গান্ধী বঁটা (১৯৯৭), বীৰ ছাভাৰকাৰ বঁটা (১৯৯৮) আৰ্যভট্ট বঁটা।

শিল্প-সাহিত্য সাধনা ঃ- ড° কালাম অকল বিজ্ঞানী বা প্ৰশাসনিক নেতাই নহয়, তেওঁ এজন শিল্প সংস্কৃতিপ্ৰেমী আৰু সাহিত্যৰ সাধকো। আজৰি সময়ত তেওঁ বীণা বজায়। কৰ্ণাটকী সঙ্গীতৰ এজন ৰসগ্ৰাহী পণ্ডিত। তেওঁ লিখা-মেলাও কৰে। তামিল ভাষাত তেওঁ ভালেখিনি কবিতা ৰচনা কৰিছে। তাৰে ১৭ টা কবিতা ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰি তেওঁ এখন সংকলন প্ৰকাশ কৰিছে। "My Journey" নামৰ এই কবিতা সংকলনখন ১৯৯৪ চনত প্ৰকাশ পায়। তেওঁৰ প্ৰকাশিত ইংৰাজী গ্ৰন্থকেইখনৰ নাম- India 2020 : A vision for the new millennium 'wings of fire' 'An Autobiography' Ignited minds Unleashing the power within India.

ৰাষ্ট্ৰপতি নিৰ্বাচন ঃ- এই বিজ্ঞানী জনেই ২০০২ চনৰ ২৫ জুলাই তাৰিখে ভাৰত গণৰাজ্যৰ ৰাষ্ট্ৰপতি পদত অধিষ্ঠিত হয়। ৰাষ্ট্ৰপতি হোৱা সময়ত তেওঁৰ বয়স হৈছিল ৭০ বছৰ ৯ মাহ ১০ দিন।

ৰাষ্ট্ৰপতি হিচাপে শপত গ্ৰহণ কৰি ৰাষ্ট্ৰৰ উদ্দেশ্যে দিয়া দহ মিনিটৰ ভাষণত দেশৰ সামৰিক আৰু অৰ্থনৈতিক আত্মনিৰ্ভৰশীলতাৰ ওপৰতো অধিক গুৰুত্ব দিয়ে। দেশৰ পৰা দৰিদ্ৰ দূৰ কৰা, নিবনুৱা দূৰ কৰা, ৰাষ্ট্ৰীয় নিৰাপত্তা নিশ্চিত কৰা ইত্যাদিৰো ওপৰত তেওঁ বিশেষ গুৰুত্ব আৰোপ কৰে। ২০০৭ চনৰ ২৫ জুলাই তাৰিখলৈকে তেখেতে ভাৰতবৰ্ষৰ ৰাষ্ট্ৰপতি পদত অধিষ্ঠিত হৈ আছিল।

সামৰণি ঃ- ড° আব্দুল কালাম এজন আশাবাদী মনৰ ব্যক্তি। তেওঁ মনত কোনো ধৰণৰ নিৰাশাক ঠাই পাবলৈ নিদিয়ে। তেওঁ এজন উচ্চাকাংক্ষী মনৰ মানুহ। সেয়েহে তেওঁ দেশৰ যুৱসমাজক উদ্দেশ্য কৰি কৈছে যে সংকীৰ্ণ আৰু তুচ্ছ লক্ষ্য স্থিৰ কৰি আগুৱাই যোৱাটো এটা অপৰাধ। তেওঁ এজন কঠোৰ পৰিশ্ৰমী ব্যক্তি। তেওঁৰ সেই পৰিশ্ৰম অথলে যোৱা নাই। তেওঁ সময়ৰ কাম সময়ত সমাধা কৰে।

তেওঁৰ দ্বাৰা অনুপ্ৰাণিত হৈ আমিও কঠোৰ পৰিশ্ৰম কৰাৰ ব্ৰত ল'লে জীৱনত সাফল্যৰ জখলা বগাই ওপৰলৈ উঠি যাব পাৰিম। ☐☐

You have to DREAM before your DREAMS can come true.
-Abdul Kalam

বৰেণ্য ব্যক্তিসকল

বোলছবি শিল্পী ঃ ৰূপকোঁৱৰ জ্যোতি প্ৰসাদ

প্ৰিয়া কোঁৱৰ
স্নাতক দ্বিতীয় যাণ্মাসিক

ৰূপকোঁৱৰ জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালা অসমৰ এটি উজ্বল নক্ষত্ৰ। তেখেতৰ জন্ম হৈছিল ১৯০৩ চনৰ ১৭ জুনত ডিব্ৰুগড়ৰ তামোলবাৰী চাহ বাগিছাত। এইজনা মহান ব্যক্তিয়ে অসমীয়া সাহিত্য জগতত বিশেষ অৱদান আগবঢ়াইছে। এক কথাত ক'বলৈ গ'লে আধুনিক অসমীয়া জাতীয় জীৱনৰ সাংস্কৃতিক জগতখনৰ প্ৰতিটো দিশতেই জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালা অগ্ৰদূত স্বৰূপ। ভাবিলে আচৰিত লগা কথা যে যিখিনি সময়ত ভাৰতবৰ্ষত প্ৰথম বোলছবিৰ প্ৰচলন হৈছিল তাৰ ঠিক তিনি বছৰৰ পিছতে জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালাই অসমীয়া বোলছবি নিৰ্মাণ কৰি এক অভূতপূৰ্ব দক্ষতাৰ পৰিচয় দিছিল। ভাৰতবৰ্ষত পোন প্ৰথমে বোলছবি নিৰ্মাণ হয় ১৯৩১ চনত। সমগ্ৰ ভাৰতৰ তুলনাত আধুনিক বিজ্ঞানৰ পোহৰ নপৰা অসমৰ দৰে ৰাজ্যত জ্যোতিপ্ৰসাদে ১৯৩৪ চনতে অসমীয়া বোলছবিৰ কাম হাতত লৈ ১৯৩৫ চনৰ ১০ মাৰ্চৰ দিনা কলিকতাৰ 'ৰাওনাক' চিনেমা হলত জয়মতী চিনেমা প্ৰদৰ্শন কৰায়। যিখিনি সময়ত জ্যোতিপ্ৰসাদৰ চিন্তাত অসমীয়া বোলছবি নিৰ্মাণে উক দিছিল সেইখিনি সময়ত তেওঁৰ বয়স আছিল মাত্ৰ ওঠৰ বছৰ। জ্যোতিপ্ৰসাদদেৱে তেওঁৰ বন্ধু পৰশুৰাম বৰুৱাৰ সৈতে পঢ়াকালত কলিকতাত থকা সময়ছোৱাত প্ৰায়েই বোলছবি চলাইছিল। তাৰেই ফলস্বৰূপে এদিন জ্যোতিপ্ৰসাদ দেৱে 'আধাৰ আলো' নামৰ নিৰ্বাক বঙালী বোলছবি এখন চাই ইমানেই অভিভূত হৈছিল যে সেইদিনাই জ্যোতিপ্ৰসাদৰ মনত অসমীয়াত বোলছবি নিৰ্মাণ কৰাৰ সপোন এটাই থিতাপি লয়।

১৯৩০ চনত তেওঁ স্বদেশলৈ ঘূৰি আহি স্বাধীনতা আন্দোলনত জপিয়াই পৰে যাৰ ফলত তেওঁ ১৯৩২ চনত কাৰবাস খাটিব লগা হয়। জেলত আগৰৱালা দেৱে বন্দী হ'ল সঁচা কিন্তু তেওঁৰ সৃষ্টিশীল মনে বন্দীত্ব নামানিলে। জেলতেই তেওঁ জয়মতী বোলছবিৰ চিত্ৰনাট্য ৰচনা কৰিলে আৰু জেলৰ পৰা ওলাই এই বোলছবিখনৰ কাম হাতত ল'লে। ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ উত্তৰ পাৰৰ গমিৰী জাহাজ ঘাটৰ পৰা দহ-বাৰ মাইলমান দূৰৰ ডফলা পাহাৰৰ নামনিৰ ভোলাগুৰি চাহ-বাগিছাত 'হলিউড' নিৰ্মাণ কৰিলে। 'চিত্ৰবন' নামৰ ষ্টুডিঅ'ত জয়মতী বোলছবিৰ কাম আৰম্ভ কৰি আগৰৱালাদেৱে অসমত আগতে নোহোৱা এটা কামৰ শুভাৰম্ভ কৰিলে।

যিখিনি সময়ত জ্যোতিপ্ৰসাদৰ চিন্তাত অসমীয়া বোলছবি নিৰ্মাণে উক দিছিল সেইখিনি সময়ত তেওঁৰ বয়স আছিল মাত্ৰ ওঠৰ বছৰ। জ্যোতিপ্ৰসাদদেৱে তেওঁৰ বন্ধু পৰশুৰাম বৰুৱাৰ সৈতে পঢ়াকালত কলিকতাত থকা সময়ছোৱাত প্ৰায়েই বোলছবি চলাইছিল। তাৰেই ফলস্বৰূপে এদিন জ্যোতিপ্ৰসাদ দেৱে 'আধাৰ আলো' নামৰ নিৰ্বাক বঙালী বোলছবি এখন চাই ইমানেই অভিভূত হৈছিল যে সেইদিনাই জ্যোতিপ্ৰসাদৰ মনত অসমীয়াত বোলছবি নিৰ্মাণ কৰাৰ সপোন এটাই থিতাপি লয়।

আগৰৱালাদেৱে 'জয়মতী' বোলছবি কৰাৰ সময়তে অসমীয়া সমাজত আধুনিকতাৰ প্ৰভাৱ পৰা নাছিল আৰু সেয়ে তেওঁ অভিনেতা-অভিনেত্ৰীৰ প্ৰয়োজন বুলি 'বাতৰি' নামৰ কাকতত বিজ্ঞাপন দিলে। বিজ্ঞাপন প্ৰকাশ পোৱাৰ লগে লগে অভিনেতাৰ বাবে অনেক আবেদন আছিল যদিও অভিনেত্ৰীৰ বাবে এখনো আবেদন নাহিল। সেইখিনি সময়ত অৱশ্যে নহাটোও স্বাভাৱিক। কিন্তু আগৰৱালা দেৱে হতাশ নহ'ল। তেওঁ নানান প্ৰতিভাৰ আৰু উৎসাহী ব্যক্তিৰ (ফণী শৰ্মা, ধনু বৰুৱা, প্ৰফুল্ল চন্দ্ৰ বৰুৱা, ৰাজেন বৰুৱা আৰু নবেন বৰদলৈ) সহায়লৈ গাঁৱে-ভূঞে বোকা পানী গচকি উপযুক্ত অভিনেত্ৰী বিচাৰিবলৈ অভিযান চলালে। এই অভিযানৰ অন্তত আগৰৱালা দেৱে আইদেউ সন্দিকৈ, মোহিনী ৰাজকুমাৰী, পুনেশ্বৰী গগৈ, ৰামেশ্বৰী হাজৰিকা, স্বৰ্গজ্যোতি আদি অভিনেত্ৰী সকলক বিচাৰি আনি বোলছবিৰ কাম আৰম্ভ কৰিলে।

আগৰৱালাদেৱৰ শিল্প চেতনাৰ সম্যক প্ৰকাশ ঘটিছে তেওঁৰ চিত্ৰবন ষ্টুডিঅ'ৰ সাজ-সজ্জা, বোলছবিখনৰ বিভিন্ন অভিনেতা-অভিনেত্ৰীৰ সাজ-সজ্জা, বিভিন্ন ঘটনাৰ পটভূমি নিৰ্মাণ কৌশল আদিত। বোলছবিখন নিৰ্মাণ কৰাৰ সময়ত আগৰৱালাদেৱে ভোলাগুৰি চাহ-বাগিছাত সৰু-সুৰা মিউজিয়াম এটা নিৰ্মাণ কৰিছিল য'ত সত্ৰবিলাকত থকা ডাঙৰ ডাঙৰ পিতলৰ শৰাই, বঁটা, আহোম স্বৰ্গদেউসকলৰ দিনৰ নানান সাজপাৰ, ঢাল-তৰোৱাল, পুৰণি দিনৰ ডাঙৰ ডাঙৰ বন্দুক-বাৰুদ, সৰুদৈয়া জাপি, পচুৰ শিং, নতুন যুগত অপ্ৰচলিত হৈ পৰা সাজপাৰ আৰু আ-অলংকাৰ, কিংখাপ, গোমচেং, গামখাৰু, মুঠিখাৰু, জোনবিৰি আদি পুৰণি সম্পদ সমূহেৰে চিত্ৰবনৰ মিউজিয়ামটো উপচাই পেলালে। এই সম্পদবোৰ অৱশ্যে মিউজিয়াম নিৰ্মাণৰ বাবে সংগ্ৰহ কৰা নাছিল, এইবোৰ সংগ্ৰহ কৰিছিল জয়মতী বোলছবিত মধ্যযুগৰ বাতাৱৰণ নিৰ্মাণৰ বাবে আৰু বিভিন্ন সময় আৰু পৰিস্থিতিত প্ৰয়োগ কৰাৰৰ বাবে। পুৰণিকালৰ সম্পদ সমূহৰ সংগ্ৰহ আৰু প্ৰয়োগ আগৰৱালা দেৱৰ সাংস্কৃতিক চেতনাৰ গভীৰতাৰেই পৰিচায়ক।

সি যি নহওঁক জয়মতী বোলছবিৰ বিষয়বস্তু যিহেতু সামন্ত যুগীয়া গতিকে যুগ উপযোগী পৰিৱেশ সৃষ্টিৰ বাবেও জ্যোতিপ্ৰসাদে অসমীয়া জাতীয় জীৱনৰ নিত্য ব্যৱহৃত সম্পদ সমূহকে গ্ৰহণ কৰিব লগা হৈছিল। যিখিনি সময়ত ভাৰতবৰ্ষতে কোনো ছবিৰ বিকাশ হোৱা নাছিল সেইখিনি সময়ত অসমৰ দৰে পিছপৰা ঠাইত বোলছবি নিৰ্মাণ কাৰ্য্য একৰকম দুঃসাহসিক কাৰ্যই আছিল। কিন্তু শিল্পীগৰাকীৰ স্বতঃস্ফূৰ্ত মৌলিক সৃষ্টি প্ৰতিভাই অসম্ভৱ কামকো সম্ভৱ কৰি তোলাত প্ৰেৰণা যোগাইছিল। জ্যোতিপ্ৰসাদৰ জয়মতী বোলছবিৰ প্ৰসঙ্গত কলাগুৰু বিষ্ণুৰাভাই কোৱা "জয়মতী বোলছবিৰ জ্যোতিৰ প্ৰতিভাৰ পূৰ্ণ প্ৰকাশ" কথাষাৰ নিঃসন্দেহে সত্য।

কথাছবি শিল্পী জ্যোতিপ্ৰসাদ একেধাৰে গল্পকাৰ, ঔপন্যাসিক, প্ৰাবন্ধিক, নাট্যকাৰ আৰু কবিও আছিল। সাহিত্যৰ দৰেই জ্যোতিপ্ৰসাদে অসমীয়া সংগীত জগতত এক নতুন বৈচিত্ৰ্য প্ৰদান কৰিলে।

জ্যোতিপ্ৰসাদ যিহেতু এজন শিল্পী, মানুহক শিল্পী কৰা, মানুহক সুন্দৰ কৰা শিল্পী সেয়ে তেওঁৰ জীৱনকালত শিল্প জীৱনক সুন্দৰ কৰাৰ মাধ্যম হিচাপেহে গ্ৰহণ কৰিছিল। ১৯৫১ চনৰ ১৭ জানুৱাৰীৰ দিনা এই যুগান্তকাৰী মহাশিল্পী গৰাকীৰ নশ্বৰ জীৱনৰ অন্ত পৰিল। কিন্তু মহা শিল্পী গৰাকীৰ অসাধাৰণ প্ৰতিভা; চিন্তা, চেতনা আৰু কৰ্মৰাজি যুগ-যুগান্তৰলৈ প্ৰেৰণাৰ উৎস হৈ ৰৈ গ'ল।

□□

তেওঁ গোৱা গীতসমূহ প্ৰধানতঃ গৌৰীপুৰক কেন্দ্ৰ কৰি ৰচিত সেয়ে এই গীতবোৰক গৌৰীপুৰৰ গীত বুলিহে জনা যায়। এই গীতবোৰত মানৰ জীৱনৰ আশা-আকাংক্ষা, হৰ্ষ-বিষাদ, বিৰহ-বেদনা, দেহতত্ব, হাতী মাউতৰ জীৱন, ম'হৰখীয়া, নাৰবীয়া জীৱন আদি সকলোবোৰ ৰং-ৰূপ প্ৰতিফলিত হোৱাৰ বাবে এই গীতবোৰ সকলো শ্ৰেণীৰ শ্ৰোতাই আদৰি লৈছে।

গোৱালপৰীয়া লোকগীতৰ প্ৰতিষ্ঠাতা প্ৰতিমা বৰুৱা পাণ্ডে

পৰী শইকীয়া
স্নাতক ষষ্ঠ ষান্মাসিক

"হস্তীৰ কন্যা, হস্তীৰ কন্যা
বামুণেৰ নাৰী
মাথায় নিয়া তাম কলসী অ'
সখী হাতে সোণৰ ঝাৰি সখী অ'
অ' মোৰ হায়..................
..........................।"

এই গোৱালপৰীয়া লোকগীতটো হয়তো সকলো অসমীয়াৰে চিৰ পৰিচিত। লোকগীতটো গাইছিল অসমৰ এগৰাকী অতি জনপ্ৰিয় গায়িকা প্ৰতিমা বৰুৱা পাণ্ডে। তেওঁ এই গোৱালপৰীয়া লোকগীতসমূহক অসমৰ মানুহক পৰিচয় কৰাবলৈ যাওঁতে যথেষ্ট কষ্ট কৰিবলগীয়া হৈছিল।

প্ৰতিমা বৰুৱা পাণ্ডেৰ পূৰ্বপুৰুষ গোৱালপাৰাৰ গৌৰীপুৰৰ জমিদাৰ আছিল যদিও তেখেতৰ জন্ম হৈছিল ১৯৩৫ চনৰ ১১ অক্টোবৰত কলিকতাৰ বালিগঞ্জত। তেখেতৰ পিতৃৰ নাম আছিল প্ৰকৃতিশ বৰুৱা আৰু মাতৃৰ নাম আছিল মালতীলতা বৰুৱা।

১৯৪৮ চনত তেওঁ গৌৰীপুৰত স্কুলীয়া শিক্ষা শেষ কৰি উচ্চ শিক্ষাৰ বাবে কলিকতালৈ যায় আৰু তাৰ গোখলে মেমোৰিয়েল ছোৱালী স্কুলত নামভৰ্তি কৰে। ১৯৫৩ চনত তেওঁ মেট্ৰিক পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হয় আৰু ছাউথ কলিকতা ছোৱালী কলেজত ভৰ্তি হয়। তেওঁ ইণ্টাৰমিডিয়েটলৈ পঢ়িছিল।

প্ৰতিমা বৰুৱা পাণ্ডেই তেওঁৰ এই সুন্দৰ গীত গোৱা গুণ তেওঁৰ বংশানুক্ৰমিক ভাৱে আয়ত্ত কৰিছিল বুলিব পাৰি। তেওঁৰ ককাক আছিল গৌৰীপুৰৰ জমিদাৰ চন্দ্ৰ বৰুৱা এজন সাংস্কৃতিবান লোক। তেওঁ তেওঁৰ ৰাজদৰবাৰত ওস্তাদ ৰাখি সংগীত সাধনা কৰিছিল। প্ৰতিমা বৰুৱাই বিবাহ সূত্ৰে পাণ্ডে উপাধি গ্ৰহণ কৰিছিল। তেওঁ বিবাহ হৈছিল গৌৰীপুৰ প্ৰমথেশ বৰুৱা মহাবিদ্যালয়ৰ ইংৰাজী বিভাগৰ মুৰব্বী অধ্যাপক গংগা শংকৰ পাণ্ডেৰ লগত।

প্ৰতিমা পাণ্ডেৰ পিতৃ প্ৰকৃতিশ চন্দ্ৰ বৰুৱা এজন সুদক্ষ চিকাৰী আছিল। তেওঁ সৰুতে পিতৃৰ লগত চিকাৰলৈ গৈছিল আৰু তেতিয়াই মাউতসকলৰ মুখেৰে গীত শুনি গীতৰ প্ৰতি আকৃষ্ট হৈছিল। তেওঁ গোৱা গীতসমূহ প্ৰধানতঃ গৌৰীপুৰক কেন্দ্ৰ কৰি ৰচিত সেয়ে এই গীতবোৰক গৌৰীপুৰৰ গীত বুলিহে জনা যায়। এই গীতবোৰত মানৱ জীৱনৰ আশা-আকাংক্ষা, হৰ্ষ-বিষাদ, বিৰহ-বেদনা, দেহতত্ব, হাতী মাউতৰ জীৱন, ম'হৰখীয়া, নাৱৰীয়া জীৱন আদি সকলোবোৰ ৰং-ৰূপ প্ৰতিফলিত হোৱাৰ বাবে এই গীতবোৰ সকলো শ্ৰেণীৰ শ্ৰোতাই আদৰি লৈছে। এই গীতবোৰ পৰিৱেশন কৰোতে দোতাৰা, খোল, তাল, বেনা, বাঁহী, সৰিন্দা আদি বাদ্যযন্ত্ৰ সংগত কৰা হয়। গোৱালপৰীয়া লোকগীতৰ সম্পূৰ্ণ বৈশিষ্ট্য আৰু তাৰ ৰীতিমত শুদ্ধ ৰূপটো কেৱল প্ৰতিমা পাণ্ডেৰ গীতসমূহতে আমি দেখা পাওঁ। এতিয়ালৈকে তেওঁৰ এনে লোকগীতৰ সংখ্যা এহাজাৰৰ ওপৰ।

প্ৰতিমা পাণ্ডেৰ এই সাৰ্থকতাৰ আঁৰত আছিল তেওঁৰ কঠোৰ পৰিশ্ৰম, সাধনা আৰু সৃষ্টিশীলতা গুণ। তেওঁৰ গীত য'তেই শুনা যায় ত'তেই অসংখ্য মানুহ জমা হৈছিল। কিন্তু প্ৰথম অৱস্থাত তেওঁ এই পৰিৱেশ পোৱা নাছিল। এই লোকগীতক অসম তথা ভাৰতত প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ যাওঁতে তেওঁ বহুতো লাঞ্চনা তথা দুখ-দুৰ্গতি সহিবলগীয়া হৈছিল। এবাৰ গুৱাহাটীত অনুষ্ঠিত হোৱা সদৌ অসম ছাত্ৰ সন্থাৰ এখন অধিবেশনত তেওঁ গীত গাই থাকোতে ৰাইজে গীত বন্ধ কৰাৰ আদেশ দিলে কাৰণ সেইটো বোলে বঙালী গীত। তেতিয়া তাত উপস্থিত থকা ড' ভূপেন হাজৰিকাই ৰাইজক উদ্দেশি মাত লগালে 'ৰাইজ আপোনালোকে গোৱালপাৰক অসমৰ পৰা বাদ দিব খুজিছে নেকি? তেওঁ গোৱালপৰীয়া সুৰতহে গীত গাইছে।' তাৰ পাছত প্ৰতিমা বৰুৱাই সেই অধিবেশনৰ অনুষ্ঠানত এটা এটাকৈ বহুকেইটা গীত গাবলৈ সক্ষম হ'ল।

গুৱাহাটী অনাতাঁৰ কেন্দ্ৰত তেওঁ গীত পৰিৱেশন কৰিবলৈ যাওঁতে কৃৰ্তপক্ষই তেওঁ গোৱা গীতটো বঙালী বুলি কোৱাৰ লগতে গীতৰ শব্দবোৰ অসমীয়ালৈ ৰূপান্তৰ কৰি গাব দিলে। কিন্তু তেওঁ এটা শব্দও পৰিৱৰ্তন কৰিবলৈ মান্তি নহ'ল। অন্য এবাৰ কলিকতাত গীত পৰিৱেশন কৰোতে সেই একে ঘটনাৰে পুনৰাবৃত্তি ঘটিল তেওঁলোকে ক'লে গীতটো সম্পূৰ্ণ বঙালী হোৱা নাই পাছত তেওঁৰ গীত বাণীবদ্ধন কৰাৰ সুবিধা পাইছিল অসম আৰু বংগদেশৰ মাজৰ শিলিগুৰি কেন্দ্ৰত। তাৰ কিছুদিন পাছত গুৱাহাটী অনতাঁৰ কেন্দ্ৰৰ পৰা মানুহ গৈ তেওঁৰ গীত কেইটামান বাণীবদ্ধ কৰি আনিছিল।

এইদৰে কঠোৰ শ্ৰমৰ অন্তত তেওঁ ৰাইজৰ সমাদৰ পোৱাৰ লগতে ১৯৭৭ চনত অসম সাহিত্য সভাৰ পৰা "শিল্পী দিৱস" বঁটা লাভ কৰিছিল। ১৯৮৮ চনত ভাৰত চৰকাৰৰ পৰা "সংগীত নাটক অকাডেমী বঁটা" লাভ কৰিছিল। সেই চনতে তেওঁৰ গীতে "ৰাষ্ট্ৰীয়" মৰ্যদা পাইছিল। ১৯৯১ চনত ভাৰত চৰকাৰে তেওঁক "পদ্মশ্ৰী" উপাধিৰে সন্মানিত কৰিছিল। ২০০১ চনত উত্তৰ বংগ বিশ্ববিদ্যালয়ে তেওঁক 'ডি. লিট" সন্মান প্ৰদান কৰে।

আজীৱন গোৱালপৰীয়া লোকগীতৰ সাধনা কৰা এই গৰাকী মহান সংগীত শিল্পীৰ ২০০৫ চনৰ ২৭ ডিচেম্বৰত গুৱাহাটীত পৰলোক প্ৰাপ্তি হয়।

প্ৰতিমা বৰুৱা পাণ্ডেৰ এই মহান সৃষ্টিক আমি প্ৰচাৰ আৰু সংৰক্ষণৰ দ্বাৰা তেওঁৰ স্মৃতিক স্মৰণ কৰা উচিত।

সহায়ক গ্ৰন্থ ঃ- "ভাৰত ৰত্নৰ পৰা পদ্মীশ্ৰীলৈ।"
লেখক ঃ- সীমন কলিতা।

অসমৰ
লোক সংস্কৃতি

অসমীয়া জাতীয় জীৱনত লোক গীতবোৰ এক সুকীয়া আসন দখল কৰি আছে। সাহিত্যৰ দৃষ্টিভংগীৰে চালে লোক গীতবোৰৰ মূল্য বহুত বেছি। এই গীতবোৰৰ লগত গাঁৱলীয়া মানুহে জন্মৰ পৰা মৃত্যুলৈকে পালন কৰা বিভিন্ন ধৰ্ম-কৰ্ম, আচাৰ-অনুষ্ঠান আদিৰ এক সম্পৰ্ক আছে। লোক গীতবোৰক বৰ্ণনাৰ সৰলতা, ভাবৰ অকৃত্ৰিমতা, আৱেগ প্ৰৱণতা, ৰচনাৰ গঢ়, উপমা আদিৰ ব্যৱহাৰে এক সুকীয়া সাহিত্যিক সৌন্দৰ্য্য প্ৰদান কৰিছে।

অসমৰ লোক-সাহিত্য এক চমু আলোচনা

ৰাজেনা ভূঞা
স্নাতক ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক

লোক সাহিত্য ঃ- সাহিত্য বুলিলে কবিতা, নাটক, গল্প আদি লিখিত গ্ৰন্থৰ কথা মনলৈ আহে যদিও এনে গ্ৰন্থ সৃষ্টি হোৱাৰ বহু আগৰেপৰা জনসাধাৰণৰ মাজত আৰু এক প্ৰকাৰৰ সাহিত্য চলিছিল সেয়া হ'ল লোক সাহিত্য। নিৰক্ষৰ লোকসকলৰ দ্বাৰা এই শ্ৰেণীৰ সাহিত্য মুখে মুখে ৰচিত আৰু প্ৰচাৰিত হৈ আহিছে। লোক সাহিত্যত মানুহৰ সুখ-দুখ, আশা-নিৰাশা, হৰ্ষ-বিষাদ আদি বিভিন্ন অনুভূতি, সামাজিক চিত্ৰ, প্ৰকৃতিৰ বিচিত্ৰ ৰূপ প্ৰকাশ পাইছে।

অসমীয়া লোক সাহিত্যৰ ভিতৰত প্ৰধানকৈ এই কেইবিধ পৰে-

১। লোক গীত ২। ফকৰা যোজনা আৰু প্ৰবচন ৩। সাধুকথা।

১। লোক গীত ঃ-

অসমীয়া জাতীয় জীৱনত লোক গীতবোৰ এক সুকীয়া আসন দখল কৰি আছে। সাহিত্যৰ দৃষ্টিভংগীৰে চালে লোক গীতবোৰৰ মূল্য বহুত বেছি। এই গীতবোৰৰ লগত গাঁৱলীয়া মানুহে জন্মৰ পৰা মৃত্যুলৈকে পালন কৰা বিভিন্ন ধৰ্ম-কৰ্ম, আচাৰ-অনুষ্ঠান আদিৰ এক সম্পৰ্ক আছে। লোক গীতবোৰক বৰ্ণনাৰ সৰলতা, ভাবৰ অকৃত্ৰিমতা, আৱেগ প্ৰৱণতা, ৰচনাৰ গঢ়, উপমা আদিৰ ব্যৱহাৰে এক সুকীয়া সাহিত্যিক সৌন্দৰ্য্য প্ৰদান কৰিছে। লোক গীতবোৰত ব্যক্তি বিশেষৰ ভাব-অনুভূতি প্ৰকাশ হোৱাতকৈ সামূহিক জীৱনৰ আশা-আকাংক্ষাহে বেছি পৰিস্ফুট হৈছে। ছন্দ বা সুৰৰ লয় ৰাখিবৰ কাৰণে স্থান বিশেষে মূলভাবৰ লগত সংগতি থকা বা সম্বন্ধ নথকা একোফাকি পদ চৰণ ব্যৱহাৰ কৰা প্ৰায়বোৰ গীততে দেখা যায়। লোক গীতবোৰক প্ৰধানকৈ তিনি শ্ৰেণীত ভাগ কৰিব পাৰি-

ক) অনুষ্ঠানমূলক গীত খ) কৰ্ম বিষয়ক গীত আৰু গ) আখ্যানমূলক গীত।

ক) অনুষ্ঠানমূলক গীত ঃ-

বিহুগীত, বিয়ানাম, ভেকুলী বিয়াৰ নাম, আই নাম আদিবোৰ অনুষ্ঠানমূলক গীতৰ ভিতৰত পৰে।

খ) কৰ্ম বিষয়ক গীত ঃ-

ধাইনাম, নাও খেলৰ গীত, গৰখীয়া গীত আদি কৰ্ম বিষয়ক গীতৰ ভিতৰত পৰে। কাম কৰোঁতে আনন্দ লাভৰ উদ্দেশ্যে এইধৰণৰ গীত গোৱা হয়।

গ) আখ্যানমূলক গীত ঃ-

এই শ্ৰেণীৰ গীতৰ মাজেদি একোটি আখ্যান বৰ্ণনা কৰা হয়। ইয়াক কাহিনী গীত বা মালিতাও বোলে। যাক ইংৰাজীত Ballad বোলা হয়। এনে গীতত বীৰত্বব্যঞ্জক বা আদি ৰসাত্মক কাহিনী দুঃসাহসিক বা অতি প্ৰাকৃত ঘটনা আদিও বৰ্ণিত হয়। কিন্তু করুণ ৰসেই এনে গীতৰ প্ৰধান সুৰ। মণিকোঁৱৰৰ গীত, ৰবফুকনৰ গীত আদিবোৰ আখ্যানমূলক গীতৰ ভিতৰত পৰে।

২। ফকৰা যোজনা আৰু প্ৰৱচন ঃ-

লোকগীতৰ দৰে ফকৰা যোজনা প্ৰৱচন আদিও অসমীয়া লোক সাহিত্যৰ বহুমূলীয়া সম্পদ। যোজনাত এটা কথা বুজোৱাৰ নিৰ্মিত্তে আন এটা কথাৰ লগত তুলনা বা ৰিজনি দিয়া হয়। যেনে ঃ-

'তিনি গধুলি তৰিছে তাঁত।
উজুটিত ছিডিছে পৈয়েকৰ দাঁত।।'

যিবিলাক যোজনা একোটা পাৰমাৰ্থিক অৰ্থবাহক তাকেই ফকৰা বোলে। যেনে ঃ-

'কাপোৰত জুই বান্ধি ঘৰে লৈ যায়।
হাত মেলি চন্দ্ৰ ধৰে বাপৰ বেটা সেই।।'

ইয়াৰ অৰ্থ হ'ল যিজনে জ্ঞানেৰে চঞ্চল মনক দমন কৰি আনন্দ মনে থাকে তেওঁ মৃত্যুৰ পাছত সেই পূৰ্ণ্যৰ ফলত মুক্তি লাভ কৰে।

ভকতীয়া ফকৰা হৈছে ফকৰা যোজনাৰ বিশেষ এটা শ্ৰেণী। এইবিলাকৰ বাহিৰে দেখা অৰ্থতকৈ চৰ্যা গীতবোৰৰ দৰে পাৰমাৰ্থিক তাৎপৰ্যহে আছল, যিটি ভকতীয়া সমাজৰ চৰ্চাৰ (চৰ্চনি) বাহিৰত সহজে প্ৰকট নহয়। এইবিলাকৰ সেই দেখি এটা গোপন মূল্য আছে।

প্ৰবচন হৈছে জনসাধাৰণৰ দীৰ্ঘ অভিজ্ঞতাৰ সংক্ষিপ্ততম অভিব্যক্তি। প্ৰবচনৰ বুকুত ক'ত শতিকাৰ জ্ঞান আৰু পৰ্যবেক্ষণ বন্দিত হৈছে। আন আন লোক সাহিত্যৰ দৰে প্ৰবচন বা প্ৰবাদ বাক্যও প্ৰজ্ঞাৰ স্বতঃস্ফূৰ্ত প্ৰকাশ, জীৱনৰ টিপনি। কিছুমান প্ৰবাদ একোটি কাহিনী আশ্ৰয় কৰিও সৃষ্টি কৰা হয়। কিছুমানত ৰসিকতা আৰু উপদেশ বিৰাজমান। এক নিজস্ব ছন্দ বা বিদম প্ৰায়বোৰ প্ৰৱচনত বিৰাজমান।

৩। সাধুকথা ঃ-

শিশুৰ দৰে নিৰক্ষৰ জনসাধাৰণো সৰল বিশ্বাসী, সেয়েহে শিশুৰ নিচিনাকৈ জনসাধাৰণৰ মাজতো সাধুকথাৰ আদৰ দেখা যায়। পৃথিৱীৰ বিভিন্ন জাতিৰ দৰে অসমৰো বিভিন্ন জাতিৰ মাজত নানান সাধুকথা আছে। সাধুকথাৰ কোনো নিৰ্দিষ্ট ৰূপ নাথাকে। যদিহে ই গীতৰ ছন্দত বদ্ধ নহয়। ভাষা-সাহিত্যৰ বুৰঞ্জীত সাধুকথাবোৰৰ মূল্য কম। কিন্তু সমাজ বুৰঞ্জীৰ ফালৰ পৰা ইয়াৰ মূল্য উলাই কৰিব নোৱাৰি। ভাল একোটা কাহিনীত একোটা সজ নীতিশিক্ষা থাকে আৰু সেই কথাৰপৰা লোককথাক অসমীয়াত সাধুকথা বোলা হয়। সাধুকথাৰপৰা মানুহৰ ৰীতি-নীতি, সমাজব্যৱস্থা, চিন্তাধাৰা, লোক-বিশ্বাস, প্ৰেম-প্ৰীতি, ঈৰ্ষা-আসূয়া, নৈতিক আদৰ্শ আদি বিষয়ক কথা পোৱা যায়। সাধুকথাত বিশেষকৈ আলৌকিকতাই প্ৰাধান্য পাইছে। তাত মানুহ, ৰাক্ষস, ভূত-পিশাচ, যখিনী, শিয়াল, কাউৰী আদিৰ পৰা চৰিত্ৰ বাছি লোৱা হৈছে। মানুহৰ দৰে সেই চৰিত্ৰবোৰৰ মাজতো প্ৰীতি, আসূয়া, ধূৰ্তালি আদিৰ ভাব দেখুওৱা হৈছে। 'তেজীমলা', 'তুলা-তেজা' আদি সাধু কৰুণ ৰসাত্মক আৰু 'টেটোন', 'কুকুৰী কণা' 'জাবাই' আদি ধেমেলীয়া সাধু।

'পঞ্চতন্ত্ৰ', 'হিতোপদেশ', 'ঈছপৰ' সাধু আদি গ্ৰন্থ অসংখ্য সাধুকথাৰে ভৰপূৰ।

সহায়ক গ্ৰন্থপঞ্জী ঃ-

১। অসমীয়া সাহিত্যৰ সমীক্ষাত্মক ইতিবৃত্ত ঃ ড° সত্যেন্দ্ৰ নাথ শৰ্মা।
২। অসমীয়া সাহিত্যৰ ৰূপৰেখা ঃ ড° মহেশ্বৰ নেওগ।
৩। অসমীয়া সাহিত্যৰ দৃষ্টিপাত ঃ ড° হেমন্ত কুমাৰ শৰ্মা।

ভাৰতবৰ্ষত কুকুৰা 'নখিনাং শৃঙ্গিনাং......' হোৱাৰ নহ'ব পূজাত বলি দিয়া নহয়। উত্তৰ পূৰ্বৰ সকলো জন-জাতিয়ে কুকুৰাক পবিত্ৰ বুলি গণ্য কৰে আৰু পূজা-পাতলত উছৰ্গা কৰে। আহোমলোকসকলৰ মতে কুকুৰাৰ ঠেঁট নাড়ী-ভুক আৰু ঠেঙেৰে মংগল চোৱা হয়। কুকুৰাৰ মঙহ অতিকৈ পবিত্ৰ। ইয়াক খালে মানুহ বহু সম্পত্তিৰ অধিকাৰী হ'ব পাৰে।

সাহসিকতা, পংশক্তি, পূৰ্বাস্থত জ্ঞান আৰু বিশ্বাসৰ প্ৰতীক হিচাপে সৰ্বজন গ্ৰাহ্য কুকুৰা নামৰ চৰাইটোক প্ৰহৰী, সূৰ্যোদয়ৰ আভাষ দিওঁতা সৌৰ তথা মানসিক পুৰুষত্বৰ বাৰ্তাবাহক হিচাপে মান্যতা প্ৰদান কৰা হয়। কুকুৰাৰ গুণাগুণবোৰ সাংস্কৃতিক জগতত সৰ্বব্যাপ্ত আৰু তাৰ দম্ভ, মই-মতালি তথা যৌন সুধাকো সন্মানৰ চকুৰে চোৱা হয়। কেল্টিক আৰু দুইএক কিম্বদন্তিৰ বাহিৰে পৃথিৱীৰ প্ৰায় সকলোবোৰ কৃষ্টি ঐতিহ্যত কুকুৰাক সূৰ্য তথা পোহৰৰ লগত জড়িত কৰা পৰিলক্ষিত হয়।

ৰখা বতাহৰ গতি বুজোৱা যন্ত্ৰতো কুকুৰাৰ আকাৰৰ কাৰণ অমংগলৰ (Evil) বিৰুদ্ধে সৰ্তকতাৰ (Vigilence) এক প্ৰতীক হ'ল কুকুৰা। ছেইন্ট পিটাৰে কুকুৰাৰ তিনিটা ডাকক যীচুৰ তিনিটা অস্বীকাৰ (Denial) হিচাপে কুকুৰাক সময়ৰ লগত জড়িত কৰিছে। তেতিয়াৰ পৰা ঘড়ীৰ কাবিকৰৰ পৃষ্ঠপোষক পুণ্যাত্মা সাধু পিটাৰৰ এটা বিশেষ গুণ হিচাপে কুকুৰাকো মান্যতা দিয়া হৈছে।

কুকুৰা ডাকৰ লগে লগে ৰাতিৰ ভূত সদৃশ ছয়াময়া অৱস্থাবোৰ আঁতৰি যায়। ইছলাম ধৰ্মতো কুকুৰাক মান্যতা প্ৰদান

কুকুৰা কিম্বদন্তি

ৰুবী গগৈ
স্নাতক ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক

পশ্চিমীয়া শিল্প কলাত মতা কুকুৰাক (Rooster) যৌন ক্ষুধাৰ চৈতন্যধাৰী (Personification) হিচাপে গণ্য। খ্ৰীষ্টান ধৰ্ম বিশ্বাসমতে কোনো কুকুৰাই পোহৰ আৰু পুনৰ প্ৰতিনিধিত্ব কৰে আৰু আধ্যাত্মিক অজ্ঞতাৰ অন্ধকাৰবোৰ খেদি পঠায়। গীৰ্জাত

কৰা হয়। 'আল্লাৰ বাহিৰে অন্য ভগৱান নাই'- স্বৰ্গৰ পৰা অহা এইপ্ৰথম কাকলিটো প্ৰস্ফুট হোৱাত হজৰত মহম্মদে বৃহৎ আকাৰৰ কুকুৰা এটা দেখা পাইছিল।

জাপানত কুকুৰাক পুণ্যপ্ৰাণী বুলি গণ্য কৰা হয় আৰু

সেয়েহে চীনত ধৰ্ম মন্দিৰত কুকুৰাক অবাটে ঘূৰি ফুৰিবলৈ দিয়া হয়। তান্ত্ৰিক বৌদ্ধসকলৰ মতে কুকুৰা হ'ল কামাতুৰ হাবিয়াসৰ প্ৰতীক। কুকুৰা, গাহৰি আৰু সাপ হ'ল প্ৰতীকধৰ্মী প্ৰাণী আৰু ইহঁতে জন্ম মৃত্যুৰ পাক চক্ৰক বান্ধি ৰাখে। আনহাতে আকৌ চীনসকলে কুকুৰাক সৌভাগ্যৰ প্ৰতীক বুলি ভাবে। মতা কুকুৰাৰ ৰঙা ফুলটোৱে সূৰ্যস্তি আৰু শৰৎ কাল বুজায়। ৰঙা কুকুৰাই জুই আৰু বগা কুকুৰাবোৰে অপদেৱতাবোৰক দেখি পলায়। কুকুৰা অসামৰিক আৰু সামৰিক মূল্যবোধৰ সজগুণ, সাহস, বিশ্বাস, যোগ্যতা, উদাৰতাৰ প্ৰতীক। কৰ্দযতা দূৰীকৰণ কৰিব পৰা লোকজনক প্ৰতীক হিচাপেও কুকুৰাক ধৰা হয়।

ভাৰতবৰ্ষত কুকুৰা 'নখিনাং শৃঙ্গিনাং......' হোৱাৰ নহ'ৰ পূজাত বলি দিয়া নহয়। উত্তৰ পূৰ্বৰ সকলো জন-জাতিয়ে কুকুৰাক পবিত্ৰ বুলি গণ্য কৰে আৰু পূজা-পাতলত উছৰ্গা কৰে। আহোমলোকসকলৰ মতে কুকুৰাৰ ঠোঁট নাড়ী-ভুৰু আৰু ঠেঙেৰে মংগল চোৱা হয়। কুকুৰাৰ মঙহ অতিকৈ পবিত্ৰ। ইয়াক খালে মানুহ বহু সম্পত্তিৰ অধিকাৰী হ'ব পাৰে। আহোমে ডাখপূজাত কুকুৰাক ছন (উছৰ্গা) কৰি খায় (মাত্ৰ থাতি মৰা) তাইছি (মৰিয়াই মৰা) আৰু পাৎ-ছি .... কাৰেদি বেপ দি কটা) কৰা হয়। আহোমে কুকুৰা যুঁজ লগাই খেলবোৰ উপভোগ কৰে আৰু কণী যুঁজ পাতি ৰং-ৰহইচ কৰে। কুকুৰা যৌন ক্ষমতাৰ প্ৰতীক আৰু যিটো কুকুৰা বেছি যৌনক্ষম হয় সেইটো হ'ল বংশ বৃদ্ধিৰ কন-তুন (গুৰি)।

আহোমৰ দেও বুৰঞ্জী মতে আই-খুন্-লং আৰু ভি-খুন্-লাইক স্বৰ্গৰ পৰা মৰতলৈ পঠাওঁতে কাই-ছেং-মৌং দি পঠোৱা হৈছিল। সেই কাই-ছেং-মৌং বা দেও কুকুৰা বিধেই হ'ল দক্ষিণ চীন অঞ্চলত থকা ফিআজেণ্ট (Pheasant) পক্ষী (Zoological Name- Pavo bicalcaratus, according to J.P. wade)। চৈনিক চিন্তনত ফিআজেণ্ট হ'ল ৰাজকিয়তা তথা 'য়াং'ৰ প্ৰতীক। ই সৌন্দৰ্য, সূৰ্যৰ ৰং, পোহৰ, নৈতিকতা আৰু উচ্চখাপৰ অসামৰিক বিষয়াৰ সাংগাঠনিক তথা প্ৰশাসন ক্ষমতাৰ লগত জড়িত। ই উৰোতে হাত চাপৰি বজোৱাৰ দৰে শব্দ হয় বাবে ইয়াক ব্ৰজ বিজুলীৰ লগতো জড়িত কৰা হয়। জাপানত এইবিধ চৰাইক সূৰ্য দেৱী আমাতেৰাছুৰ দূত বোলা হয়। চীন দেশৰ ফিআজেণ্ট আৰু ভাৰতীয় মৌৰা চৰাইৰ চিকমিকিয়া পখীৰ ধাৰণাটোৰ প্ৰাচীন ইউৰোপৰ শিল্পকলাত প্ৰয়োগ কৰি ফিনিক্স (Phoenix) চৰাইৰ নৈতিকতা প্ৰকাশ কৰা হৈছিল। এই ফিআজেণ্ট বা কাই-ছেং-মৌং চৰাইবিধ থাইলেণ্ড আৰু লাওছতো পোৱা যায়। এইবিধ চৰাইৰ মূৰৰ ওপৰত থকা ফুলটো যাঠিৰ সদৃশ হোৱা হেতু আহোম ভাষাত কাই-ছেং-মৌং টোক 'কাই-বক্-ফা' বুলিও জনা যায়। কুকুৰাৰ পখী মংগল কাৰ্যত পিন্ধিলে ৰাজশক্তি বৃদ্ধি হয় বুলি আহোমৰ প্ৰাচীন চিন্তনে কয়।

আহোমসকল অসমলৈ আহোঁতে অন্য কুকুৰাৰ লগতে কাই-ছেং-মৌং (দেও কুকুৰা) নামৰ কুকুৰাবিধ লগত আনিছিল কিন্তু পাছলৈ অন্যবোৰ স্থানীয় কুকুৰাৰ লগত সংমিশ্ৰণ হৈ গ'ল। আহোমে কুকুৰা যুঁজাই ৰং চাইছিল। 'আত পাছে বৈশাগৰ বিহুত তিনিজনা ডাঙৰীয়া মাহেত ৰাজাদেৱে কুকুৰা যুঁজাইছে, এনেতে ৰজাদেৱে বোলে, যদি গোহাঞিবোৰৰ কুকুৰা জিকে মোৰ জীয়ৰী গোহাঁইবোৰৰ পুতেকলৈ দিব। যদি মোৰ কুকুৰা জিকে গোহাঁইবোৰৰ জীয়ৰী মোৰ ল'ৰাহঁতলৈ আনিম (সাতসৰী অসম বুৰঞ্জী)।

কুকুৰাক আহোম ভাষাত 'নুক-কাই' কোৱা হয়। মতাকুকুৰাৰ অপৰিসীম পুং কাৰ্যসমূহৰ বাবে ইয়াক পুং শক্তি আৰু তেজস্বিতাৰ প্ৰতীক বুলি পৃথিৱীৰ সকলো ঠাইতে বিবেচনা কৰা হয়। .... মাত হিচাপে ইংৰাজী ভাষাত পুং লিংগটোকে 'কুকুৰা' কোৱা হয়। ৰোমৰ খ্ৰীষ্টান কবৰত কুকুৰা একোটা অংকিত হয়, ইয়াৰ অৰ্থ হ'ল মৃত্যু জয় কৰি যীছুৰ পুনৰুত্থান প্ৰাপ্তি আনহাতে হিন্দুধৰ্মৰ চৰক সংহিতা পুথিতো উল্লেখ আছে যে মতাকুকুৰাৰ মঙহ খালে পুৰুষ শক্তি বৃদ্ধি পায়। ❏❏

ব'হাগ বিহুৰ পৰম্পৰাগত লোক বিশ্বাসত ব্যৱহাৰ কৰা গছ-লতায়ো বৃহত্তৰ অসমীয়া জনজীৱনক লোক বিশ্বাসৰ ধৰ্মীয় তথা আধ্যাত্মিক ক্ষেত্ৰত প্ৰভাৱ পেলায়। ব'হাগ বিহুৰ লোক বিশ্বাসত ব্যৱহাৰ্য গছ-লতিকাবোৰ হ'ল- ৰৰগছ, আহঁতগছ, দীঘলতি, জেটুলিপকা, মাখিয়া, লাও-বেঙেনা, জেতুকা, বগৰী, তৰা, নহৰু, বনখৰা, মৰলীয়া শাক, বৰ্হমধুৰী, কপৌ ফুল আৰু এশ এবিধ শাকৰ ব্যৱহাৰে অসমীয়া লোক বিশ্বাসত গুৰুত্বপূৰ্ণ আসন লাভ কৰিছে।

ৰঙালী বিহুত আহোমৰ পৰম্পৰাগত লোক বিশ্বাসৰ মাজেদি গছ-লতাৰ ব্যৱহাৰ

কৰবী গগৈ
স্নাতক ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক

অসমীয়া লোক সংস্কৃতিৰ প্ৰতীক ব'হাগ বিহুৰ বিভিন্ন লোকাচাৰ, লোক বিশ্বাস, লোক পৰম্পৰাই অসমীয়া সংস্কৃতিৰ সমাজ জীৱনক প্ৰতিফলন ঘটাইছে। ব'হাগ বিহুৰ অনুষ্ঠান কেন্দ্ৰীক লোক সংস্কৃতিৰ ধাৰণটোহে অসমীয়া লোক বিশ্বাসক প্ৰতিষ্ঠিত কৰিছে ধৰ্মীয় আধ্যাত্মিকতাৰ এখন উচ্চ আসনত। এই লোক পৰম্পৰা আৰু লোক বিশ্বাসৰ মাধ্যমত অসমীয়া লোক সংস্কৃতিত কৃষি পদ্ধতি, তাঁতাশাল, বিবাহ, নদ-নদী, পৰ্বত-পাহাৰ, প্ৰকৃতিৰ বিচিত্ৰ শোভাবৰ্দ্ধন ৰূপ সৌন্দৰ্য ব'হাগ, বিহুনাম, বিহুগীত অসমীয়া সংস্কৃতিক মহীয়ান কৰিছে। বসন্তৰ আগমনৰ লগে লগে প্ৰকৃতিয়ে সৌন্দৰ্য বঢ়াই সজীৱতা আমাৰ মনলৈ আনে ব'হাগৰ অফুৰন্ত আনন্দ আৰু আনন্দৰ বতৰা। এনে সময়তে ব'হাগ বিহুৰ পৰম্পৰাগত লোক বিশ্বাসত ব্যৱহাৰ কৰা গছ-লতায়ো বৃহত্তৰ অসমীয়া জনজীৱনক লোক বিশ্বাসৰ ধৰ্মীয় তথা আধ্যাত্মিক ক্ষেত্ৰত প্ৰভাৱ পেলায়। ব'হাগ বিহুৰ লোক বিশ্বাসত ব্যৱহাৰ্য গছ-লতিকাবোৰ হ'ল- ৰৰগছ, আহঁতগছ, দীঘলতি, জেটুলিপকা, মাখিয়া, লাও-বেঙেনা, জেতুকা, বগৰী, তৰা, নহৰু, কনখৰা, মৰলীয়া শাক, বৰ্হমধুৰী, কপৌ ফুল আৰু এশ এবিধ শাকৰ ব্যৱহাৰে অসমীয়া লোক বিশ্বাসত গুৰুত্বপূৰ্ণ আসন লাভ কৰিছে।

ৰৰগছ :-

জনবিশ্বাস মতে ৰৰগছৰ আনুষ্ঠানিক কাৰ্য সম্পন্ন কৰিলে সিদ্ধিলাভ হয়। অতীতত এই ৰৰগছৰ লতাই বিহুৰ শুভাৰম্ভ কৰিছিল। বৰ্তমানেও ঠাই বিশেষে ৰৰগছৰ তলৰ বিহুৰ পৰম্পৰা চলি আহিছে। বিহুত ৰৰগছৰ তলত বিহু মাৰিলে কল্যাণ আৰু সৰ্বসিদ্ধি প্ৰাপ্তি হয় বুলি লোক বিশ্বাসৰ পৰা জানিব পৰা গৈছে।

আহঁতগছ :-

আহঁত গছ হিন্দু ধৰ্ম মতে বৈদিক পৰম্পৰা ঐশ্বৰিক শক্তি সম্পন্ন দেৱ-দেৱতা পূজা গছ বুলি জনা যায়। সেয়ে বহু জনগোষ্ঠীয়ে আহঁত গছৰ তলত পূজা পাতল কৰে। ব'হাগ বিহুৰ পৰম্পৰাত মুকলি বিহু পৰিবেশনত আহঁত গছৰ তল অপৰিহাৰ্য বুলি লোক সংগীতৰ সুৰত বিহুগীতে প্ৰাণৱন্ত ৰূপ দিছে।

জেটুলি পকা :-

জেটুলিপকা হাবিত পোৱা এবিধ কাইটীয়া লতা জাতীয় উদ্ভিদ। গৰু বিহু দিনা ঘৰৰ দুৱাৰ মুখত জেটুলিপকাৰ গা-গছডাল আঁৰি দিলে অপায় অমঙ্গল নহয় বুলি বিশ্বাস কৰা হয়।

দীঘলতি :-

দীঘলতি হাবিত পোৱা গছ। গৰু বিহুৰ দিনা দীঘলতিৰ ডালেৰে গৰু খেদাই গা-ধুৱাবলৈ নিয়া হয়। জনবিশ্বাস মতে

গৰু বিহুত গৰু এচাৰীৰ পৰিৱৰ্তে দীঘলতি ব্যৱহাৰ কৰিলে গৰুৰ বেমাৰ-আজাৰ নহয়।

মাখিয়তি ঃ-

মাখিয়তি এবিধ জোপোহা গুল্ম জাতীয় ফুল আৰু পাত জাতীয় উদ্ভিদ। লোক বিশ্বাস পৰম্পৰা মতে মাখিয়তি ব্যৱহাৰ কৰি গৰু বিহুত গৰুৰ গাত কোবালে বেমাৰ-আজাৰ উপচক্ৰৰ নিবৃত্তি পায়।

লাও-বেঙেনা ঃ-

জাতিলাউ, বেঙেনা, বৰথেকেৰা, তিতা কেৰেলা, হালধি আদিৰে চাটত কলপাত আৰু চালনিত লৈ গৰু বিহুত গৰু গা-ধুৱাবলৈ নিওতে ব্যৱহাৰ হয়। গৰুক গা-ধুওৱা পিছত চাটৰ পৰা টুকুৰাকৈ কটা লাও-বেঙেনা আদিবোৰ বুটলি চালনি ভৰাই অনা হয়। কথিত আছে যে এই চাটৰ লাও-বেঙেনা, হালধি আদি খুন্দি তামোল গছত সানিলে কেৰ্কেটুৱাই তামোল নাখায় অনাহাতে চাটৰ এই টুকুৰাবোৰ ভড়াল, গোহালিত চটিয়াই দিলে লক্ষ্মীদেৱীৰ আশিস পায় বুলি লোক বিশ্বাসত আছে।

জেতুকা ঃ-

ব'হাগ বিহুত ব্যৱহাৰ্য অন্যতম গছ-লতিকা হ'ল জেতুকা। জেতুকা ঔষধীযুক্ত গুণৰ বাবে অপৰিহাৰ্য জেতুকাৰ পাত থেৰেজুৰ সৈতে মিহলাই হাতত বান্ধি ল'লে বছৰটোলৈ সৰ্প, বিষাক্ত পোকৰ পৰা পৰিত্ৰাণ পাব পাৰি বুলি জনবিশ্বাস।

বগৰী ঃ-

বগৰী গছৰ ডাল জেটুলি পকাৰ সৈতে গৰু বিহুৰ দিনাখন ঘৰৰ দুৱাৰত ৰাখিলে বেমাৰ-আজাৰ নহয় আৰু সংক্ৰামক ৰোগ নিৰাময় হয় বুলি বিশ্বাস প্ৰবাদ আছে।

নহৰু ঃ-

গৰু বিহুদিনা নহৰু, গছৰ সৈতে খুন্দি তুলসীৰ ডালেৰে ঘৰৰ বাহিৰ ভিতৰ চটিয়ালে বছৰটোত অপায় অমঙ্গল আৰু অপদেৱতাৰ প্ৰভাৱ নপৰে বুলি বিশ্বাস কৰা হয়।

বনমৰা ঃ-

বনমৰা গৰু বিহুৰ দিনা তুঁহগুৰি সৈতে যাগ দিওঁতে ব্যৱহাৰ কৰিব লাগে। প্ৰবাদ আছে যে ইয়াৰ ধোৱাই মহ, ডাঁহ আদি নাশ কৰে।

বৰ্হমথুৰী ঃ-

সাম্প্ৰতিক সময়ত অতিশয় দুষ্প্ৰাপ্যাৰ দৰে হৈ পৰা বৰ্হমথুৰীয়ে ব'হাগ বিহুত গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰে। বৰ্হমথুৰীক লৈয়ে বিহুগীতত প্ৰাণ পাই আহিছে বৰ্হমথুৰীৰ তাত্ত্বিক ব্যৱহাৰ আৰু গুণযুক্ত মহিমা।

কপৌফুল ঃ-

কপৌফুল অবিহনে ব'হাগ বিহুৰ কোনো সৌন্দৰ্য আৰু মহিমা নাথাকে। ব'হাগ বিহুৰ নাম প্ৰেম আদিত কপৌফুলক লৈ ৰচিত হৈছে নানা উপমা। নাচনীয়ে বিহুত খোপাত মেৰিয়াই বিহু নাচে। প্ৰবাদ মতে, শনি আৰু মঙ্গল বাৰে বিহু হ'লে কপৌফুল আনি খুন্দি ৰস খালে যাড় বেমাৰ নহয়।

এই উল্লেখ্য গছ-লতিকাৰ উপৰিও এশ এবিধ শাক গৰু বিহুৰ দিনা খোৱাটো নিয়ম বুলি লোক বিশ্বাসে সোঁৱৰাই দিছে। সেই এশ শাক হ'ল-

বৰ মানিমুনি, সৰু মানিমুনি, মাটিকান্দুৰি, লাইজাবৰি, শুকলতি, কেহেৰাজ, মছন্দৰী, পনৌনৌৱা, ঢেকীয়া লতা, ভৌমলতি, টংলতি, বৰ টেঙেচি, কেৰ্কেলা লতি, সৰু টেঙেচি, সলিকচু, ওলকচু, দহিকচু, তেলিকচু, পামীকচু, লৰবৰুৱা, টিকনি বৰুৱা, বনজালুক, বনখুটৰী, বনতিয়hহ, তিতাকেৰেলা, ভাতকেৰেলা, লচকচি, খৰুৱা বেঙেনা, বৰবেঙেনা, কটাহী বেঙেনা, মিঠামৰা শাক, তিতামৰা, টেঙামৰা, চেংমৰা, ভাতমেটেকা, নৰসিংহ, ভেদাইলতা, বৰপুৰৈ, তিতাফুল, লোহতি, জিলমিল, চুটিয়ালফা, তৰাগজালি, দোৰোনবন, তিতাবাহক, মেচাকি, মেজেঙ্গা, নেফাফু, ভেকুৰিতিতা, উৰহি, পদিনা, হাতী উৰহী, ঢেঁকীয়া, কপৌ ঢেঁকীয়া, ভূতমুলা, বেতগাঁজ, ঔটেঙা, নলটেঙা, ৰঙালাউ, জাতিলাউ, মাঠুকঠকা, বামমাচোঁৰা, মধুসোলেং, দুপৰটেঙা, ভীমৰাজবন, বিহলঙনী, কলমৌ, মনৰো, হাতীয়তী, বনতুলসী, লাই, লফা, পালেং, বাবৰি, চুকা, টুকুৰী লতা, ভেৰেলী লতা, মূলা, তেকৰা, মেমেধু, বালিবাবৰি, মালভোগবন, ধপাততিতা, মহানিম, বৰবিলাহী, সৰু বিলাহী, পাতিমোন্দা, মজ, মদাৰ, মধুৰি, জেটুলিপকা, কটাৰি ডবুৰামাহ, দুবৰি, কাঠআলু, নীলকণ্ঠ, বৰচাবন, জালুক, এডলীয়াকচু, বৰ্হমথুৰী, তেতেলী, ফুটকলা আৰু মাধৈলতা।

ব'হাগ বিহুৰ সৈতে গছ-লতিকাৰে লোক বিশ্বাসে অসমীয়া সমাজত পৰম্পৰাগত ৰীতি-নীতিৰ এক চিৰপ্ৰবাহমান ধাৰণাটোৰে আজি পৰ্যন্ত সমন্বয়ৰ মাজত ৰাখিছে। বিশেষকৈ কপৌফুল, বৰ্হমথুৰী, মদাৰ, মাধৈলতা, আদিয়ে ব'হাগ বিহু গীতত ৰূপ দিছে। সেয়ে ব'হাগৰ সৈতে প্ৰকৃতিৰ গছ-লতা এৰাব নোৱাৰা নিবিড় সম্পৰ্ক মানৱ সমাজৰ লোক বিশ্বাস, ধৰ্মীয় পৰম্পৰা, আধ্যাত্মিক উৎকৰ্ষ সাধন আৰু লৌকিক বিশ্বাসে অসমীয়া বাৰেৰহনীয়া লোক সংস্কৃতিৰ আধাৰ বুলি কোৱাৰ থল আছে। ❑❑

বস্ত্ৰ

লোনামণি হীৰা
স্নাতক চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক

মানুহৰ জীৱনৰ মৌলিক সম্পদ তিনিবিধ হ'ল- অন্ন, বস্ত্ৰ আৰু বাসস্থান। এই তিনিটাৰ অবিহনে মানুহৰ জীৱন অসম্পূৰ্ণ। মানুহে খায় জীৱন নিৰ্বাহৰ বাবে অৰ্থাৎ জীয়াই থাকিবলৈ মানুহে খায়। থাকিবলৈ অৰ্থাৎ ৰ'দ, বৰষুণৰ পৰা, হিংস্ৰ জীৱ-জন্তুৰ পৰা ৰক্ষা পাবলৈ ঘৰ সাজে আৰু লাজ নিবাৰণৰ বাবে কাপোৰ পিন্ধো। আদিম যুগৰেপৰা মানুহে বস্তুৰ অভাৱত লাজ নিবাৰণ কৰিবলৈ গছৰ পাত, বাকলি আদি ব্যৱহাৰ কৰিছিল।

আদিম যুগৰ পৰা বৰ্তমানলৈকে মানুহৰ কাপোৰৰ ব্যৱহাৰ হৈয়ে আছে। কাপোৰ অবিহনে মানুহৰ জীৱন অসম্পূৰ্ণ। আদিম যুগৰ পৰা মানুহৰ মাজত নানা ধৰণৰ কাপোৰৰ প্ৰচলন হৈ আছে। অসমীয়া মানুহৰ মাজত পুৰুষ আৰু মহিলাৰ বাবে বেলেগ বেলেগ সাজ-পোছাক আছে। মানুহৰ বয়স অনুযায়ী নানা ধৰণৰ কাপোৰ পিন্ধে। এটা শিশু জন্মৰ কালৰ পৰা বুঢ়া বয়সলৈকে বেলেগ বেলেগ কাপোৰ পৰিধান কৰে। এটা শিশুৱে জন্মৰ পাছত সৰু সৰু ফ্ৰক, গেঞ্জি, পেণ্ট আদি পিন্ধায়। মাইকী মানুহে পৰিধান কৰা সাজ-পোছাকবোৰ হ'ল- চাদৰ, মেখেলা, ব্লাউজ, ৰিহা, শাৰী আদি। অসমীয়া তিৰোতাৰ প্ৰধান সাজ-পোছাক হ'ল চাদৰ-মেখেলা, ৰিহা আদি। অসমীয়া মানুহে ঘৰতে নিজ হাতেৰে সূতা কাটি, কাপোৰ বৈ পিন্ধিব জানে। অসমীয়া তিৰোতাৰ প্ৰধান সমল পাট-মুগাৰ, ৰিহা, চাদৰ-মেখেলা। কপাহী কাপোৰ মানুহে ঘৰে ঘৰে গাঁৱৰ মানুহে তৈয়াৰ কৰি লয়। কিন্তু পাট-মুগাৰ কাপোৰ কামৰূপ জিলাৰ শুৱালকুছিত, লক্ষীমপুৰ জিলাৰ

আদিম যুগৰ পৰা বৰ্তমানলৈকে মানুহৰ কাপোৰৰ ব্যৱহাৰ হৈয়ে আছে। কাপোৰ অবিহনে মানুহৰ জীৱন অসম্পূৰ্ণ। আদিম যুগৰ পৰা মানুহৰ মাজত নানা ধৰণৰ কাপোৰৰ প্ৰচলন হৈ আছে। অসমীয়া মানুহৰ মাজত পুৰুষ আৰু মহিলাৰ বাবে বেলেগ বেলেগ সাজ-পোছাক আছে। মানুহৰ বয়স অনুযায়ী নানা ধৰণৰ কাপোৰ পিন্ধে।

ঢকুৰাখানা আদিত কিছুমান উল্লেখযোগ্য ঠাইতহে তৈয়াৰ কৰা হয়।

এইবোৰ ঔদ্যোগত কাম কৰিও কিছুমান শ্ৰমিকে জীৱন নিৰ্বাহ কৰি আছে। অসমৰ মানুহে পাট-মুগাৰ কাপোৰৰ বিশেষ ভাৱে ব্যৱহাৰ কৰে। অসমীয়া তিৰোতাৰ বিয়া-সবাহত, নাম-প্ৰসঙ্গত আদিত বিশেষকৈ এনেকুৱা কাপোৰ পিন্ধে। অসমীয়া মহিলাৰ বিয়াত কইনা হ'লে বিশেষকৈ বৰ বিয়াত পাট-মুগাৰ কাপোৰ পৰিধান কৰে। বিয়াত দৰাই কইনাক নিয়মমতে সাতযোৰ বা পাঁচযোৰ পাট-মুগাৰ কাপোৰ দিয়ে। এই কাপোৰৰ লগতে আ-অলংকাৰ দৰাৰ ঘৰৰ মানুহে কইনাৰ ঘৰলৈ জুৰুণৰ দিনা লৈ যায়। কইনাৰ জুৰুণৰ দিনাৰ পৰা বিয়াৰ দৰাৰ ঘৰলৈ যোৱাৰ সময়লৈকে দৰাই দিয়া কাপোৰ পিন্ধিয়েই যায়। দৰাই কইনাক আন ৰঙীন পাটৰ কাপোৰৰ লগতে মূল কাপোৰ হিচাপে হোমৰ গুৰিত বহাৰ সময়ত পিন্ধিবলৈ এযোৰ বগা পাটৰ কাপোৰ দিয়ে।

অসমীয়া মহিলাই ঘৰে ঘৰে নিজ হাতেৰে সূতা কাটি তাতশালত কাপোৰ বৈ পিন্ধে। অসমীয়া জীয়াৰী-বোৱাৰী সকলোৱে কাপোৰ বব জানে। কাপোৰ বৈও বহুতো মানুহে জীৱন নিৰ্বাহ কৰে। মানুহে নিজ হাতেৰে বোৱা কাপোৰৰ ভিতৰত হ'ল- চাদৰ, মেখেলা, গামোছা, ৰুমাল, চেলেং, চুৰিয়া আদি। আসমীয়া বোৱাৰী শুৱনি পোছাক চাদৰ-মেখেলা আৰু পুৰুষৰ শুৱনি পোছাক চুৰিয়া চোলা। অসমৰ জাতীয় উৎসৱ ৰঙালী বিহুত বিহুৱা-বিহুৱতীসকলে মুগাৰ কাপোৰ পৰিধান কৰে। বিহুৱতীগৰাকীয়ে মুগাৰ ৰিহা, মেখেলা চাদৰ, ব্লাউজ পৰিধান কৰে আৰু বিহুৱা ঢুলীয়াসকলে মুগাৰ চোলা আৰু বগা সূতাৰ চুৰিয়া পিন্ধে। সেইদৰে আন আন উৎসৱত বেলেগ বেলেগ কাপোৰ পিন্ধে।

যুগৰ পৰিবৰ্তনৰ লগে লগে বিভিন্ন ধৰণৰ কাপোৰৰ প্ৰচলন হৈ আহিছে। অতীতৰ গাঁৱৰ গাভৰু জীয়ৰীহঁতেও মেখেলা-চাদৰ পিন্ধিছিল কিন্তু বৰ্তমান কালত নতুন ডিজাইনৰ কাপোৰ যেনে- চুৰিদাৰ, চেলোৱাৰ-কামিজ, জিন্স পেণ্ট, ফ্ৰক, স্কাৰ্ট, জেগিন্স, লেহেংগা আদি ওলোৱাত গাঁৱৰ আৰু চহৰৰ সকলো জীয়ৰীয়ে সেইবোৰ কাপোৰ পৰিধান কৰে। জীয়ৰীৰ লগতে বোৱাৰীহঁতেও আজিকালি এইবোৰ কাপোৰ পৰিধান কৰিবলৈ লৈছে। গতিকে লাহে লাহে অসমীয়াৰ বাপতি সাহোন মেখেলা-চাদৰৰ কিছুমান ঠাইত আদৰ নোহোৱা হ'বলৈ ধৰিছে। লগে লগে কিছুমান ঠাইত তাৰ আদৰ আগৰদৰেই আছে। তথাপি কম-বেছি আদৰৰ মাজৰে হ'লেও কাপোৰ ব্যৱহাৰ হৈ আছে আৰু হৈয়ে থাকিব। কাৰণ কাপোৰৰ অবিহনে মানুহৰ জীৱন আধৰুৱা। ☐☐

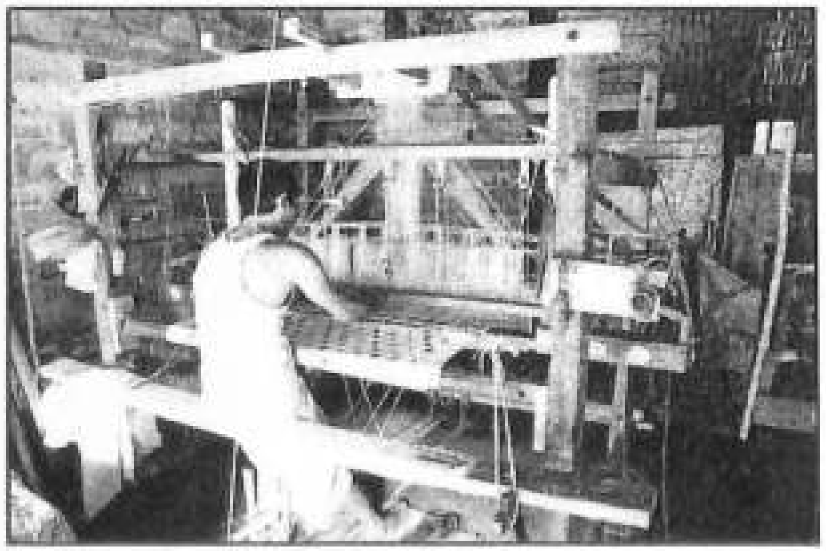

ফকৰা প্ৰায় চাবিশৰীয়া আৰু তাৰ ব্যাখ্যা হয় ধৰ্মীয় নাইবা নৈতিক প্ৰসংগত। ইও এক প্ৰকাৰৰ সাঁথৰ, কিন্তু সাঁথৰৰ দৰেই ধেমেলীয়া নহয় আৰু ইয়াক সাধাৰণতে ভকতীয়া মানুহৰ মুখত শুনিবলৈ পোৱা যায়। চক্ৰধৰ বৰবৰুৱাৰ ভাষাত- 'যিবোৰ যোজনাৰ ভকতীয়া অৰ্থ আছে তাক ফকৰা বোলে?' বিশ্বাসমতে ফকৰাৰ সংখ্যা হেনো তিনিশ তেসত্তৰ টা।

অসমীয়া সমাজত ফকৰা যোজনা আৰু প্ৰবাদ পটন্তৰ

প্ৰাৰ্থনা ভূঞা
স্নাতক দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক

লোক জীৱনৰ আবেগ, অনুভূতি আৰু অভিজ্ঞতাত সমন্বয় আঁচোৰ লাগি লোক সাহিত্যৰ সৃষ্টি হয়। লোক সাহিত্য হৈছে একোখন বোৰ্কতী নৈৰ দৰে। এই সাহিত্যৰ ভেটি হৈছে মানৱ জীৱন। লোক সাহিত্যসমূহ অখ্যাত কবিৰ বিখ্যাত ৰচনা। এই লোক সাহিত্যৰে এটা ভাগ হৈছে 'ফকৰা যোজনা'।

মানুহে জীৱনৰ অভিজ্ঞতাৰ ভিত্তিত যি জ্ঞান আৰ্জিছিল সেই জ্ঞানেই আমাৰ এই ফকৰা যোজনাসমূহ। যেনে-

'নিজৰা জৰে অথবা মৰে,
মৰাই বায় হাল।
লখিমীৰ টিকাত ছিৰা কামি,
মোৰ নাম নিধনীয়ে ভাল।।'

এই বচন ফাঁকি এটি সাধুৰ লগত সাঙোৰ খাই আছে। বস্তুটোৰ নাম নিজৰা কিন্তু সি জৰে, গছ জোপাৰ অমৰা কিন্তু সিও মৰে আৰু ছোৱালীজনীৰ নাম লখিমী কিন্তু তাইৰ দুৰৱস্থাৰ সীমা নাই। এইবিলাক দেখি-শুনি কিন্তু নিধনীকায়ে ভাবিলে তাৰ নাম নিধনী যদিও সলাবৰ একো প্ৰয়োজন নাই।

সাধুটোৰ ভকতীয়া অৰ্থ কিন্তু আনধৰণৰ নিজৰা জৰে অৰ্থাৎ অজ্ঞই জ্ঞান লাভ কৰিব পাৰে। অমৰা মৰে সাধু সংগত বাস কৰিলে ইন্দ্ৰিয় সমূহো দমিত হয়, মৰাই বায় হাল মানুহৰ মনত লুকাই থকা শক্তিয়ে ব্যক্তিৰ কাম-কাজ সকলো পৰিচালিত কৰে, লখিমীৰ টিকাৰ ছিৰা কানি আত্মজ্ঞানী লোকে সংসাৰত ধন আৰু শক্তি আয়ত্ব কৰিব পাৰে তেওঁ দৰিদ্ৰৰ জীৱন-যাপন কৰিব লাগে। এই ধৰণৰ গুপুত অৰ্থ থকা বচন বিলাকেই ফকৰা। ফকৰা প্ৰায় চাবিশৰীয়া আৰু তাৰ ব্যাখ্যা হয় ধৰ্মীয় নাইবা নৈতিক প্ৰসংগত। ইও এক প্ৰকাৰৰ সাঁথৰ, কিন্তু সাঁথৰৰ দৰেই ধেমেলীয়া নহয় আৰু ইয়াক সাধাৰণতে ভকতীয়া মানুহৰ মুখত শুনিবলৈ পোৱা যায়। চক্ৰধৰ বৰবৰুৱাৰ ভাষাত- 'যিবোৰ যোজনাৰ ভকতীয়া অৰ্থ আছে তাক ফকৰা বোলে?' বিশ্বাসমতে ফকৰাৰ সংখ্যা হেনো তিনিশ তেসত্তৰ টা।

'কথা নহয় ফকৰা
এটা মুগাৰ তিনিশ তিনি কুৰি তেৰটা চোকোৰা।'

ফকৰাৰ প্ৰচলন মধ্যযুগীয়া বৈষ্ণৱ সমাজত প্ৰচুৰ পৰিমাণে আছিল। সেই সময়ত সাধাৰণ মানুহেও ফকৰাৰেহে কথা-বাৰ্তা কৈছিল। কথাগুৰু চৰিত্ৰতে আছে ডেকা ভকত মধাই আতৈয়ে ভিক্ষা কৰিবলৈ গৈ নাৰায়ণ দাস ঠাকুৰ আতাৰ ঘৰত সোমালত আতাৰ পত্নিয়ে তেওঁক ফকৰাৰে সুধিলে- 'বোলে নাও চপ্‌চপ্ দেখো ঢৌ অপাৰ।' অৰ্থাৎ ডেকা বয়সত সংসাৰৰ মায়া-মোহৰ পৰা তেওঁ উৰ্দ্ধতনে? মধাই আতৈয়ে তাৰ উত্তৰত ক'লে- 'নুবুৰে নৌকা সুজন কাণ্ডাৰ সুজন কাণ্ডাৰ, নকৈ নাজো পুৰণি থাওঁ। ভিক্ষা দিয়া মাও ঘৰলৈ যাওঁ।' অৰ্থাৎ তেওঁ উপযুক্ত গুৰুত শৰণ লৈছে, গতিকে তৰিব তেওঁ পাৰিব। এতিয়া পূৰ্বজন্মৰ ফলহে তেওঁ ভোগ কৰি আছে, নতুনকৈ মায়া-মোহে তেওঁক বিভ্ৰান্ত কৰিব নোৱাৰে। এনেবোৰ সাধাৰণ কথা-বাৰ্তাৰ উপৰিও ভকতীয়া গূঢ়াৰ্থ পূৰ্ণ কিছুমান ফকৰাও আছে। যেনে-

'ব্ৰহ্মাক মাৰিবা বিষ্ণুক মাৰিবা
ৰুদ্ৰক নিদিবা ঠাই।
মহা মহা মহন্তক মৰিয়াই মাৰিবা
তেহে পাবা বৈকুণ্ঠত ঠাই।।'

এইফাঁকি ফকৰাৰ অৰ্থ হ'ল সত্বঃ, ৰজঃ, তমঃ, গুণ আৰু ৰিপুসমূহক বশ কৰিব পাৰিলেহে সিদ্ধি লাভ কৰিব পাৰি। শুনাত উদ্ভট যেন লাগিলেও ইয়াত প্ৰকৃততে একোটা গূঢ়াৰ্থ লুকাই থাকে।

অতি ভক্তি চোৰৰ লক্ষণ

অৱশ্যে কেৱল ভকতীয়া সমাজতেই নহয়, সাধাৰণ ভাবেও কথা-বতৰাত ফকৰা ব্যৱহাৰ কৰা দেখা যায়। এনেবোৰ ফকৰাৰ যোগেদি কৰ্ওতাজনৰ সূক্ষ্ম পৰ্যবেক্ষণ, প্ৰকাশিকা শক্তি আৰু বাক চাতুৰ্যৰ উমান পোৱা যায়। বহল বিষয় এটাক থাওকতে প্ৰকাশ কৰাৰ উৎকৃষ্ট মাধ্যম হ'ল এই ফকৰা বিলাক। গাঁৱৰ বুঢ়া-মেথাসকলৰ কথা-বতৰাত প্ৰায়েই ফকৰাৰ ব্যৱহাৰ দেখা যায়। এনে কিছুমান ফকৰা হ'ল-

ক) আদা ৰোৱে যি,
ঠেঙুলি ভাঙে সি।

খ) গৰুৰ আগত ঢৌকাৰি থায়
শিং জোকাৰি ঘাঁহ খায়।

গ) সাত পুৰুষত নাই গাই,
কড়িয়া লৈ খীৰাবলৈ যায়।

ফকৰাৰ দৰে অসমীয়া লোক সাহিত্যৰ আৰু এটি ঐশ্বৰ্য হ'ল যোজনা বা পটন্তৰসমূহ। জীৱনৰ অভিজ্ঞতাৰে খুন্দা খাই থকা যোজনা পটন্তৰসমূহ অসমীয়া সাহিত্যত উভৈনদী হৈ আছে-

ক) 'চপনীয়াক নিদিবা ঠাই,
ল'ৰা-ছোৱালীক নিদিবা লাই।।'

খ) 'ৰাহিত নিদিবা হাত
ল'ৰা-ছোৱালীক লঘোণ
নথবা
দিবা গধূলিতে ভাত।'

সেইদৰে সকিয়নী সূচক যোজনা-

'সাঁতোৰ সাঁতোৰ নিজ
বাহুবলে
সাঁতুৰিব নোৱাৰিলে যা
ৰসাতলে।।'

যোজনা আৰু পটন্তৰ পৰিধি ইমানেই ব্যাপক যে ব্যক্তি জীৱনেই হওক বা সমাজ জীৱনেই হওক, ই নাসামৰা বিষয় নাই। বৈষয়িক জ্ঞান, নীতি-নিদেৰ্শনা, সাধাৰণ অভিজ্ঞতা সকলোবোৰেই যোজনাৰ মাজেদি ব্যক্ত হোৱা দেখা যায়।

ক) 'বায়নৰ ঘৰত বোন্দায়ো ৰাগ দিলে।' খ) 'বঢ়ৈৰ ঘৰত পীৰা নাই।' গ) 'হ'বৰ দিনত কুকুৰেও টানে।'

ঘ) 'আৰ্জে নন্দ গুৱালে,
ভুঞ্জে বোন্দা শিয়ালে।'

ঙ) 'ঢেঁকীত ম'হে খালে,
উৰালত ফৰফৰালে।'

বহু সময়ত যোজনা পটন্তৰত বুৰঞ্জীৰ আঁচোৰা পৰিছে-

'সাধোতে সাধোতে সাধিনীক পালো
সাধনীক দিবলৈ দৰা নাপালো।'

সেইদৰে-

'গড়গঞা মিতিৰৰ ভাও

মুখে বোলে থাক থাক
ভৰিৰে হেঁচুকে নাওঁ।'

'গড়গঞা কটাৰীৰ ডাবেও কাটে।' বুৰঞ্জীৰ কথাই যিদৰে যোজনাত ঠাই পাইছে সেইদৰে পৌৰাণীক কাহিনীৰ আধাৰতো যোজনা পোৱা যায়।

'সেই ৰামো নাই,
অযোধ্যাও নাই।
লংকালৈ যেয়ে যায়,
সিয়ে ৰাৱণ হয়।'

এনেবোৰক অৱশ্যে যোজনা বোলাতকৈ প্ৰবাদ বাক্য বুলি ক'লেহে বেছিকৈ খাপ খাই পৰে। প্ৰবাদ বাক্যবোৰ এক প্ৰকাৰৰ যোজনাই, যিবোৰ প্ৰাচীন কাহিনীৰ আধাৰত ৰচনা কৰি একেজাতীয় কথা বিজনি দিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

এই যোজনাবোৰ কেৱল সমাজ নীতিৰ নহয় ৰাজনীতিকো সামৰি লৈছে।

ক) 'নদীৰ বন নাই খান্দে আৰু পোতে
বিষয়াৰ বন নাই ভাঙে আৰু পাতে।'

খ) 'ঘোৰাক চিনিবা কাণত
ৰজাক চিনিবা দানত।'

ইয়াৰ উপৰিও জাত-পাত, নাৰী-পুৰুষ আদিক লৈ নানান যোজনা আমাৰ লোক সাহিত্যত আছে। মুঠতে বিবিধ বিষয়ক ফকৰা যোজনা, প্ৰবাদ-পটন্তৰ বাক্যৰে অসমীয়া লোক সাহিত্যৰ ভঁৰাল মেটমৰা হৈ আছে।

মন কৰিবলগীয়া কথা যে অসমীয়া প্ৰথম লিখিত সাহিত্যত আমি যোজনাৰ প্ৰয়োগ দেখিবলৈ পাওঁ। ভুসুক পাদে লিখা এটি চৰ্যাত আছে- 'অপনা মাংসে হৰিণা বৈৰী।'

চতুৰ্দশ শতিকাৰ মাধৱ কন্দলীৰ ৰামায়ণত পটন্তৰ ব্যৱহাৰ হৈছে এইদৰে-

'আগৰাক দুগ্ধে কৰে শতেক প্ৰক্ষাল, (অংগৰাগ)
তথাপিও নেৰয় স্বভাৱ বৰ্ণ কাল।' (অযোধ্যাকাণ্ড)
'সুৰ্বৰ্ণক এৰিয়া পিন্ধাস কাচ কান্তি।' (সুন্দৰা কাণ্ড)

এইদৰেই যোজনা, পটন্তৰসমূহে যুগ যুগৰ সঞ্চিত অভিজ্ঞতাৰ বাহক হিচাপে অসমীয়া সাহিত্যক অলংকৃত কৰি ৰাখিছে।

ফকৰা যোজনা, প্ৰবাদ-পটন্তৰসমূহ অলংকাৰিক সমৃদ্ধ। সাধাৰণতে অন্তমিল, ৰূপক, বিষম আদি অলংকাৰৰ সুষম প্ৰয়োগো ইয়াত আছে। মুঠতে লোকৰ প্ৰজ্ঞা, মেধাশক্তি তথা সৃজনীশীলতাৰ এক অনন্য নিদৰ্শন ফকৰা যোজনা আৰু প্ৰবাদসমূহ। এইবোৰক হেৰাই যাবলৈ দিয়া অনুচিত। □□

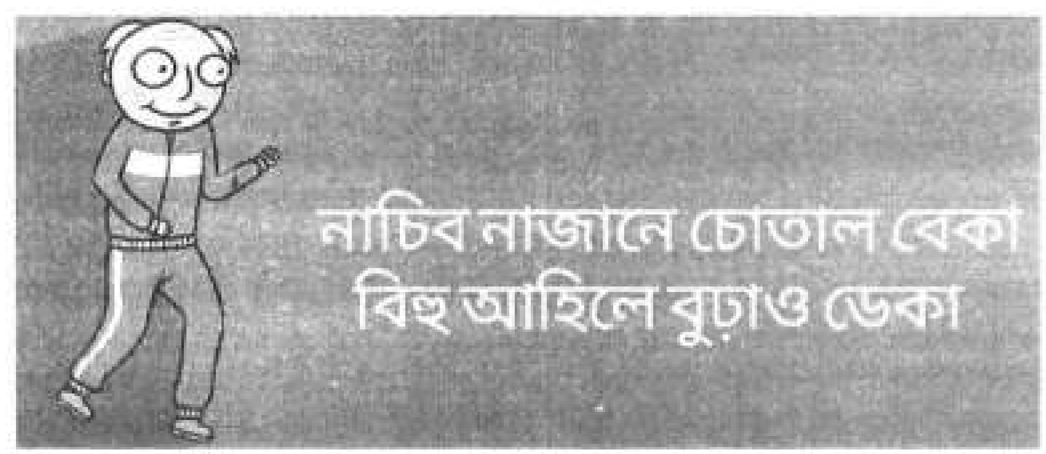

তিৱা জনগোষ্ঠীৰ লোক কথা

ৰুকছানা বেগম
স্নাতক দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক

সদাশিৱ বাগৰি পৰাত তেওঁৰ হাতৰপৰা ডম্বৰুটো চিটিকি গৈ যিখিনি ঠাইত পৰিলগৈ সেই ঠাইডোখৰত এটা হ্ৰদৰ সৃষ্টি হ'ল সেই হ্ৰদটোৰ নাম হ'ল নীল হ্ৰদ। যেতিয়া হ্ৰদটোৰ সৃষ্টি হৈছিল তেতিয়া সদাশিৱ মূৰ্চ্ছিত অৱস্থাত আছিল। সেই হ্ৰদটোৰ সৃষ্টি হোৱাৰ পিছত তাৰপৰা পানীৰ ঢৌ আহি তেওঁৰ মুখ স্পৰ্শ কৰে। পানীৰ ঢৌৰ পৰশত তেওঁ সংজ্ঞা ঘূৰাই পালে। সংজ্ঞা ঘূৰাই পোৱাৰ পিছত এনে এটা কটাক্ষ দৃষ্টি তেওঁ হ্ৰদটোলৈ নিক্ষেপ কৰিছিল যে সেই কটাক্ষ দৃষ্টিতে এটি ল'ৰা সন্তানৰ জন্ম হ'ল। প্ৰভু মহাদেৱে সেই ল'ৰা সন্তানটিৰ নাম দিলে লুংলা।

কথিত আছে যে, সকলো জনগোষ্ঠীৰ আৰম্ভণিৰ নিশ্চয় কিবা নহয় কিবা ৰহস্য থাকে। সেই ৰহস্য বা কাহিনী মতে সমাজত সেই জনগোষ্ঠীৰ নিজাকৈ একোটা পৰিচয় বা স্থান আছে। জনগোষ্ঠী সৃষ্টিৰ লগত সম্পৰ্ক থকা জনশ্ৰুতি কিম্বদন্তিক সকলোৱে গ্ৰহণ কৰে।

ঠিক তেনেদৰে 'তিৱা' বা 'লালুং' জনগোষ্ঠীৰ সমাজত প্ৰচলিত এক লোক কথা আছে।

সত্যযুগৰ সদাশিৱৰ দিনৰ পৰা এই লোক কথা প্ৰচলিত হৈ আহিছে। কথিত মতে, মহাপ্ৰভু শিৱ এজন ভঙোৱা। তেওঁ সকলো সময়তে ভাঙতে ডুবি থাকে। ভাং খাই একো ক'ব নোৱাৰা হৈ থাকে। তেওঁৰ এইটোও আনকি খবৰ নাথাকে যে তেওঁৰ এখন সংসাৰ আছে? সংসাৰৰ কিছুমান দায়িত্ব আছে। তেওঁৰ সংসাৰৰ ফাললৈ কোনো ভ্ৰক্ষেপেই নাই। আনফালে তেওঁৰ পত্নী পাৰ্বতী বৰ একা-চেকা বিধৰ আছিল। তেওঁৰ স্বামীৰ এই কটু কাৰ্যবোৰ একেবাৰে সহ্য নহৈছিল। তেওঁৰ স্বামীয়ে ভাং খাই এইদৰে দায়িত্বহীন হৈ ঘূৰি ফুৰাটো তেওঁৰ একেবাৰে পচন্দ হোৱা নাছিল। সেয়েহে পাৰ্বতীয়ে তেওঁক সদায় ককৰ্থনা কৰি থাকে। সদায় সদায় তেওঁ পাৰ্বতীৰ ককৰ্থনা শুনি শুনি অসহ্য হোৱাত এদিন কৈলাশৰ পৰা গুচি আহি জয়ন্তীয়া পাহাৰ পালেহি। তাৰ পাছত তেওঁ জয়ন্তীয়া পাহাৰতে ধ্যানত মগ্ন হ'ল। ধ্যানৰ অন্তত তেওঁ এঠাইত পূজাৰ নিৰ্মিতে বিষ্ণুনাম জপ কৰি ঠাইখিনিৰ চাৰিওফালে ঘূৰিবলৈ ধৰে। এনেকৈ কেইবাপাকো ঘূৰাৰ অন্তত এটা সময়ত তেওঁ সংজ্ঞাহীন হৈ মাটিত বাগৰি পৰে। সদাশিৱ বাগৰি পৰাত তেওঁৰ হাতৰপৰা ডম্বৰুটো চিটিকি গৈ যিখিনি ঠাইত পৰিলগৈ সেই ঠাইডোখৰত এটা হ্ৰদৰ সৃষ্টি হ'ল সেই হ্ৰদটোৰ নাম হ'ল নীল হ্ৰদ। যেতিয়া হ্ৰদটোৰ সৃষ্টি হৈছিল তেতিয়া সদাশিৱ মূৰ্চ্ছিত অৱস্থাত আছিল। সেই হ্ৰদটোৰ সৃষ্টি হোৱাৰ পিছত তাৰপৰা পানীৰ ঢৌ আহি তেওঁৰ মুখ স্পৰ্শ কৰে। পানীৰ ঢৌৰ পৰশত তেওঁ সংজ্ঞা ঘূৰাই পালে। সংজ্ঞা ঘূৰাই পোৱাৰ পিছত এনে এটা কটাক্ষ দৃষ্টি তেওঁ হ্ৰদটোলৈ নিক্ষেপ কৰিছিল যে সেই কটাক্ষ দৃষ্টিতে এটি ল'ৰা সন্তানৰ জন্ম হ'ল। প্ৰভু মহাদেৱে সেই ল'ৰা সন্তানটিৰ নাম দিলে লুংলা। তেওঁ লুংলাক জয়ন্তী দেৱীৰ লগত বিয়া পাতি দিলে আৰু তাৰ পিছত জয়ন্তীয়া পাহাৰৰ পৰা উভতি গ'লগৈ। লুংলাৰ বিয়াৰ পিছত তিনিজনী কন্যা সন্তানৰ জন্ম হ'ল। তিনিজনীৰ নাম হ'ল ক্ৰমান্বয়ে 'লাই', 'হিলালি', 'লেহি'। তিনিজনী বাই-ভনী সাংঘাতিক দুষ্ট আছিল। ইমানেই দুষ্ট আছিল যে সিহঁতে যিবোৰ কাম কৰিবলৈ নালাগে সেইবোৰ কামকেই কৰি ফুৰিছিল। যিমানেই মাক-দেউতাকে বুজাইছিল সিমানেই বেছিহে কৰিছিল। ইমান বুজনিৰ পিছতো সিহঁতে কোনো বুজ লোৱা নাছিল। এদিন দেউতাকৰ সিহঁতে কৰা দুষ্টালিৰ বাবে ইমান খং উঠিল যে তেওঁ খং চম্ভালিব নোৱাৰি জীয়েকহঁতক অভিশাপ দিলে যে, 'এইদৰে তহঁত কোনো নিজৰ জাতত নাথাকিবি। তহঁতে বেলেগ বেলেগ জাতত উঠিবি। নিজৰ জাত এৰিবি। সেই অভিশাপ অনুসৰি লাইয়ে কাৰ্বি জনগোষ্ঠী, হিলালিয়ে 'বড়ো কছাৰী' জনগোষ্ঠী আৰু লেহিয়ে 'তিৱা বা লালুং' জনগোষ্ঠীৰ সৃষ্টি কৰিলে।

এই লোক কথা মতে 'তিৱা' সম্প্ৰদায় বা জনগোষ্ঠীৰ সৃষ্টি হৈছিল বুলি জনসমাজত প্ৰচলিত কাহিনী বা ৰহস্য আছে। ❐❐

অসমৰ লোক জীৱনত গামোচা

মনীষা দাস
স্নাতক দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক

গামোচা হ'ল অসমীয়া মানুহৰ প্ৰাণৰ পৰশত ফুলি উঠা এপাহি সুগন্ধি কুসুম। অসমীয়া মানুহৰ জাতীয় অস্তিত্ব ৰক্ষা কৰাত গামোচাই এক গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰি আহিছে। মৰমৰ দীৰ্ঘ চেনেহৰ বাণী আৰু হিয়াৰ আচুফুলেৰে ফুলাম গামোচাখনি অসমীয়া মানুহৰ বাবে হেপাঁহৰ সম্পদ। আদৰৰ ধন। সমাজৰ অতি চহকীজনৰ পৰা আৰম্ভ কৰি দাল-দৰিদ্ৰজনলৈকে এই গামোচাখনি বুকুৰ আপোন। হৃদয়ৰ আলফুলীয়া আৱেগেৰে ৰঞ্জিত গামোচাৰ ভাঁজে ভাঁজে লিপিত থাই থাকে প্ৰেমৰ সপোন, সদা থাকে সজীৱ স্মৃতিৰ মায়াময় সুৰভি। গা-ধুই উঠি গাৰ পানী টোকাৰ পৰা আৰম্ভ কৰি উৎসৱ-পাৰ্বন, বিয়া-বাৰু, গুৰু ঘৰ, গোঁসাই ঘৰ সকলোতেই গামোচাখন নহ'লে নহয়। ইয়াৰ পৰা অনুমান কৰিব পাৰি অসমীয়া সমাজত গামোচাৰ গুৰুত্ব কিমান।

অসমীয়া মানুহৰ জাতীয় অস্তিত্ব ৰক্ষা কৰাত গামোচাই এক গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰি আহিছে। মৰমৰ দীৰ্ঘ চেনেহৰ বাণী আৰু হিয়াৰ আচুফুলেৰে ফুলাম গামোচাখনি অসমীয়া মানুহৰ বাবে হেপাঁহৰ সম্পদ। আদৰৰ ধন। সমাজৰ অতি চহকীজনৰ পৰা আৰম্ভ কৰি দাল-দৰিদ্ৰজনলৈকে এই গামোচাখনি বুকুৰ আপোন। হৃদয়ৰ আলফুলীয়া আৱেগেৰে ৰঞ্জিত গামোচাৰ ভাঁজে ভাঁজে লিপিত থাই থাকে প্ৰেমৰ সপোন, সদা থাকে সজীৱ স্মৃতিৰ মায়াময় সুৰভি।

পাৰিবাৰিক আৰু সামাজিক জীৱনত গামোচাৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ কথা সকলোৱে জানে। সামাজিক জীৱনত গামোচাৰ ব্যৱহাৰে ব্যক্তিৰ ব্যক্তিত্বৰ ওপৰত প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰে। শোভা বৰ্ধন, সন্মান প্ৰদৰ্শন, পতাকা উত্তোলন, আদৰণি অনুষ্ঠান আদিত গামোচাই অসমীয়া জাতিৰ পৰম্পৰা ৰক্ষাত স্বকীয় বৈশিষ্ট্য ঘোষণা কৰি আহিছে। এক কথাত ক'বলৈ গ'লে গামোচা অসমীয়া জাতিৰ পতাকা স্বৰূপ। গা-ধুওতে ব্যৱহাৰ কৰা গামোচাখনক তিয়নি গামোচা বুলি কয়। এই তিয়নি গামোচাখন অসমীয়া মানুহৰ বাবে অতি প্ৰয়োজনীয় বস্তু। সাধাৰণতে দৈনন্দিন কামবোৰত ব্যৱহাৰ কৰা গামোচাখনক সাধাৰণ গামোচা বুলি কোৱা হয়। এই গামোচাখন হালোৱা, ৰোৱনী- দাৱনী, জাকৈয়া, গৰখীয়া, ম'হ গুৱাল, মাউট, মাছুৱৈ, নাৱৰীয়া, চিকাৰী আৰু কৃষকসকলে গাত মেৰিয়াই লয়। কোনো কোনোৱে আকৌ

এই গামোচাখনক চুৰিয়া হিচাপেও ব্যৱহাৰ কৰে। সেইদৰে ফুল বাচি তৈয়াৰ কৰা গামোচাখনক ফুলাম গামোচা বুলি কোৱা হয়। এই ফুলাম গামোচাখনি বিশেষকৈ বিহুৰ বতৰত বহুলভাৱে ব্যৱহাৰ কৰা হয়। সেইবাবে এই ফুলাম গামোচাখনক "বিহুৱান" বুলিও কোৱা হয়। এই ভমকা ফুলীয়া "বিহুৱান"খন ডেকা-গাভৰুৰ কিমান যে আদৰৰ সম্পদ সেই সম্পৰ্কে বিহু গীতত আছে-

"ভমকা ফুলীয়া বিহুৱান এখনি দুহাতে বৈই
থৈছো তোমালৈ সাঁচি,
বিহুতে আহিবা বুকুৰ ধন
নাযাবা ভুলি।"

নাৰীৰ কোমল লিহিৰি হাতৰ পৰশত সৃষ্টি হোৱা বিহুৱানখনিত নিহিত আছে স্বৰ্গীয় প্ৰেমৰ সুবাস, গভীৰ আন্তৰিক অনুভূতি। এনে লিহিৰি হাতৰ পৰশত প্ৰাণ পাই উঠা একো একোখনি গামোচা ধৰ্মীয় কামত ব্যৱহাৰ কৰা হয়। গামোচাৰ উৎপত্তি আৰু প্ৰচলন অসমীয়া সমাজত কেতিয়া আৰু কেনেকৈ হ'ল সেই কথা ক'ব পৰা নাযায়। কিন্তু যুগে যুগে জন জীৱনত সভ্যতাৰ ক্ৰম বিকাশ অনুযায়ী গামোচাৰ ব্যৱহাৰ হৈ আহিছে বুলি অনুমান কৰিব পাৰি। গামোচা ব্যৱহাৰ অতি প্ৰাচীন কালৰ পৰা হৈ আহিছে বুলি তাক অনুমান কৰিব পাৰি সহজে। চহা জীৱনত গৰু চৰোৱা, হাল বোৱা, ধান কটা, মৰণা মৰা আদি কামত সকলো সময়তে গামোচাখনৰ প্ৰয়োজন হয়। হাল বাওতে নাইবা কষ্টকৰ কাম কৰোতে খেতিয়ক ৰাইজে গাৰ ঘাম মুচিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰে। তাৰ উপৰিও গুৰু ঘৰ, গোসাঁই ঘৰ, নামঘৰ আদি ধৰ্মীয় অনুষ্ঠানবোৰত ধূতি-পাঞ্জাবীৰ লগতে কান্ধত গামোচাখনে এজন মানুহক সুন্দৰ ৰূপত তুলি ধৰে। এনে অনুষ্ঠানবোৰত অসমীয়া পুৰুষসকলৰ কান্ধত গামোচাখন নাথাকিলে সৌন্দৰ্য্য সম্পূৰ্ণকৈ যেন ফুটি নুঠে, পোছাক যোৰে যেন পূৰ্ণতা লাভ কৰিব নোৱাৰে।

এনে অনুভৱ হয়। গুৰু আসনত, নামঘৰৰ লাই খুঁটাত সচৰাচৰ ফুলাম গামোচা এখন মেৰিয়াই ৰখা হয়। ঢোল-খোল আদি বাদ্যযন্ত্ৰটো গামোচা মেৰিয়াই ৰাখি এনে বাদ্যযন্ত্ৰবোৰক এটা বিশেষ মৰ্যাদা প্ৰদান কৰা হয়। নামঘৰৰ সিংহাসন বিশেষভাৱে তৈয়াৰী ফুলাম গামোচাৰে ঢাকি ধৰ্মীয় পুথি থাপনা পাতি ঠগা বা শৰাই থোৱা নিয়মটো অসমীয়া সমাজৰ এটা প্ৰচলিত প্ৰথা।

ভাওনা, সবাহ, মেল, মিটিঙলৈ যাওতে অসমীয়া সমাজৰ পুৰুষসকলে ডিঙি নাইবা গলত গামোচা মেৰিয়াই লৈ যায়। মন্দিৰ বা নামঘৰত ব্যক্তিগত গোসাঁই ঘৰত গলত গামোচা লৈহে ভকতসকলে ভগৱানক প্ৰণিপাত কৰি ভক্তিৰ অৰ্ঘ্য প্ৰদান কৰে। বিলনীয়া সকলেও মুখত গামোচা মাৰি প্ৰসাদ বিলোৱা কাম কৰে। নামতি, পাঠক, দোহাৰীয়া, আসনত বহোতাসকলেও গামোচাখন অতি ভক্তিভাৱে গলত মেৰিয়াই লয়।

"গলে বস্ত্ৰে হুয়া বন্দো তোমাৰ চৰণ।
কায় মনে বাক্যে ল'লো একান্ত শৰণ।।"

অসমীয়া সমাজৰ বিভিন্ন অনুষ্ঠানত গামোচাখনক শ্ৰদ্ধা আৰু সন্মানৰ পবিত্ৰ প্ৰতীক হিচাপে গণ্য কৰা হয়। সেইবাবেই বিয়াৰ দৰে এটা সামাজিক অনুষ্ঠানত গামোচাখনে গুৰুত্বপূৰ্ণ স্থান দখল কৰা দেখা যায়। বিয়াৰ বাবে জোৰোণী চাবলৈ যাওতে জোৰোণী ঘৰে ল'ৰাৰ পৰিয়ালৰ জ্যেষ্ঠজনক গামোচা দি মান ধৰে। সেইদৰে জোৰোণী ঠিক হোৱাৰ পিছত বিয়াৰ বাবে যিবোৰ আনুষ্ঠানিক কাম কৰা হয়, সেই কামবোৰত গামোচা নহ'লেই নহয়। বিয়াৰ আগত নাইবা বিয়াৰ পিছত দৰাঘৰীয়া সন্মানীয় পুৰুষসকলক মান ধৰোতে কইনাই শৰাইত এখন গামোচা থৈহে মান ধৰে। জোৰোণ দিবলৈ দৰাঘৰৰ মানুহ কইনা ঘৰলৈ যাওতে কইনা ঘৰৰ পদুলিৰ মুখৰ পৰা জোৰোণ আগবঢ়াই নিয়াৰ সময়ত নাইবা বিয়াৰ দিনা দৰা-কইনা ঘৰলৈ আহোতে এখন ফুলাম বিচনীত ফুলাম গামোচা এখন মেৰিয়াই লৈ বিচি বিচি আগবঢ়াই বা আদৰি অনা হয়। তেনেকৈ দৰা-কইনাকো দৰাঘৰৰ পদুলি মুখৰ পৰা দৰাৰ মাকে লগত গোপিনীসকলক লৈ ফুলাম গামোচা মেৰিয়াই লৈ বিচি বিচি আদৰি আনে। আনকি ব'হাগ বিহুত গৰু বিহু দিনা গধূলি সময়ত গৰু যেতিয়া ঘৰলৈ ঘূৰি আহে তেতিয়া গৰুক নতুন পঘা পিন্ধাই নতুন বিচনীত ফুলাম গামোচা মেৰিয়াই লৈ বিচি বিচি গোহালি

ঘৰলৈ আদৰি অনা হয়।

অসমৰ কোনো কোনো ঠাইত মাংগলিক কাৰ্যত ব্যৱহাৰ কৰা গামোচাখনক 'আনা কাটা' গামোচা বুলি কোৱা হয়। এই 'আনাকাটা' গামোচাখনক 'কবচ' কাপোৰ বুলিও কোৱা হয়। এই কবচ কাপোৰখনক পুৰণি দিনত অতি পবিত্ৰভাৱে প্ৰস্তুত কৰা হৈছিল। কবচ কাপোৰখন একেদিনাই একে ৰাতিৰ ভিতৰতে কপাহৰ তোলাৰ পৰা কপাহ কাটি, সূতা কাটি, সেই সূতাৰে তাঁত বাটি কৰি, ব তুলি, তাঁত শালত আঁৰি, মহুৰা, ফুৰাই কাপোৰ বই উলিয়াব লাগে। তাঁত শালৰ পৰা নকটাকৈ উলিওৱা হয়, কাৰণে ইয়াৰ নাম 'অনকাটা'। কটাৰী নাইবা কেচি নলগোৱাকৈ তাঁতশালৰ পৰা কাপোৰখন উলিয়াই আনি পৰিধান কৰিলে, পৰিধান কৰোতাৰ গাত কোনো অস্ত্ৰই আঘাত কৰিব নোৱাৰে।

এয়ে হৈছে অসমীয়া মানুহৰ আনাকাটা গামোচাৰ ওপৰত থকা গভীৰ বিশ্বাস। আই, বাই, ভনী, পত্নী নাইবা আত্মীয়জনে তৈয়াৰ কৰা এনে কাপোৰ আগৰ দিনত ৰণুৱাই চুৰিয়া বা টঙালি হিচাপে পৰিধান কৰি ৰণলৈ গৈছিল। একেদিনাই একে ৰাতিৰ ভিতৰতে এনেকৈ "আনাকাটা" কাপোৰ বই উলিওৱা শিপিনী গৰাকী আগৰ দিনত কিমান কাজী আছিল সেইকথা ভাবিলে আচৰিত হ'ব লাগে। যিহেতু এই কাপোৰখন কোনো মাংগলিক কামতহে ব্যৱহাৰ কৰা হয় গতিকে এই কাপোৰখন তৈয়াৰ কৰোতে দেহৰ শুচিতাৰ কথাও আহি পৰে। আহোম কুঁৱৰী মূলা গাভৰুৱে অশুচি দেহৰ বাবে স্বামী ফ্ৰাচেন মুং বৰগোহাঁইক কবচ কাপোৰ বই দিব পৰা নাছিল আৰু এই কবচ কাপোৰ পৰিধান নকৰাৰ বাবেই ফ্ৰাচেন মুং বৰগোঁহাই গৌড়ৰ সেনাপতি তুৰ্বৰ্ক সৈন্যৰ হাতত পৰাজিত হ'ল বুলি ভাবি মূলা গাভৰুৱে মনত গভীৰ দুখ পালে। ইয়াৰ পাছত স্বামীৰ মৃত্যুৰ পোতাক তুলিবলৈ মূলা গাভৰুৱে নিজে ঘোঁৰাত উঠি হাতত তৰোৱাল লৈ গৌড়ৰ সৈন্যৰ লগত যুদ্ধত যোগদান কৰিছিল আৰু অসমৰ হৃত গৌৰৱ উদ্ধাৰ কৰিছিল বুলি বুৰঞ্জীয়ে কয়। ধ্বনি কবি বিনন্দ চন্দ্ৰ বৰুৱাদেৱেও "ৰাঙলী বুঢ়ীৰ দান" নামৰ কবিতাত কবচ কাপোৰৰ কথা এইদৰে উল্লেখ কৰিছে-

"উঠ ৰঙামুৱা ফেৰ্ইজালি দিলে
গুৰব সময় নাই
দা-যাঠি লৈ যা লৰালৰি বেগতে
এমুঠি খাই
ৰাতিতে যতনাই ৰাখিচো কবচ
পিন্ধিব পাৰিবি তই
মানৰ যুঁজত পিতাৰ ঢুকাল,
যুঁজলৈ কিহৰ ভয়।"

যিকি নহওক আহোম দিনত আনাকাটা গামোচা (কবচ) আৰু বৰ্তমান সময়ত ব্যৱহাৰ হোৱা আনাকাটা গামোচাৰ মাজত প্ৰভেদ আছে। আগৰ দিনত যেনেকৈ একে ৰাতিতে কপাহ কাটি সূতা উলিয়াই একেদিনেই বৈ কবচ কাপোৰ উলিয়াইছিল, বৰ্তমান সময়ত তেনে শিপিনী পাবলৈ নোহোৱা হ'ল। গতিকে সময়ৰ ধৰা-বন্ধা নোহোৱাকৈ মাংগলিক কামত ব্যৱহাৰ কৰা গামোচা শিপিনীসকলে যিমান পাৰে সোনকালে কাপোৰখন বৈ উলিয়াবলৈ চেষ্টা কৰে। কিয়নো আনাকাটা গামোচাখন এবাৰত এখনহে লগাব পাৰি। বিহু মাৰিবলৈ বা হুঁচৰি গাবলৈ যোৱা বিহুৱা বা ঢুলীয়াসকলে গামোচা এখন ককাল বা মূৰত মাৰি লৈ ঢোল বজায়। ঢোল নবজোৱা ডেকাসকলেও হুঁচৰি গাওতে মূৰত গামোচা মাৰি হুচৰি গায়। গামোচাখনিৰ এনে ব্যৱহাৰৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি খগেন মহন্তদেৱে গীতত গাইছে-

"গামোচাৰে আঁচলতে পদুমৰ চকা
মূৰতে মেৰিয়াই আহে
পাহোৱাল ডেকা।"

গামোচাখন যাৰ বাবে যেনেকুৱাকৈ লাগে তেনেকৈ প্ৰস্তুত কৰা হয়। আগৰ দিনত গামোচাক বহুতে চুৰিয়া নিচিনাকৈ ব্যৱহাৰ কৰিছিল। দৰা-কইনা নোৱাওঁতে আয়তীসকলে গায়-

"গা চাই গামোচা
আনা ধৰে কৰে
সীতাৰ গা মচিব লাগে।"

এনেকৈয়ে অসমীয়া সমাজত গামোচাখনক বিভিন্ন কামত ব্যৱহাৰ কৰা হয়। নেপালীসকলে গামোচাক গামচা, মণিপুৰীসকলে 'খুদেই মটেক' বুলি কয়।

বিহুৰ বতৰত বিশেষকৈ ব'হাগ বিহুত আপোনজনক উপহাৰ

দিবৰ বাবে যিখন গামোচা ব্যৱহাৰ কৰা হয়, সেই গামোচাখনেই 'বিহুৱান'। বিহুৱান বুলি ক'লে আমাৰ মনলৈ আহে প্ৰেম-ভালপোৱা, স্নেহ-শ্ৰদ্ধা আদি ভাৱৰ বাহক স্বৰূপে এবিধ উপহাৰ। বিহুৱান বুলি ক'লে বিহুত উপহাৰ হিচাপে আগবঢ়োৱা এখন 'ন' কাপোৰ। এই ন-কাপোৰখন গামোচা, ৰুমাল, হাচতি বা চেলেং হ'ব পাৰে। ৰঙালী বিহুৰ দ্বিতীয় অৰ্থাৎ মানুহৰ বিহুদিনা মাতৃয়ে পুত্ৰক স্নেহাশিস হিচাপে পত্নীয়ে পতিক শ্ৰদ্ধা মিশ্ৰিত মৰমৰ চিন স্বৰূপে আৰু গাভৰুৱে নিজ প্ৰেমাস্পদলৈ মৰম, ভালপোৱাৰ প্ৰকাশ হিচাপে গামোচাখনকে 'বিহুৱান' হিচাপে আগবঢ়ায়। উপহাৰৰ হিচাপে দিয়া বিহুৱানখনিৰ আকাৰ বা মানৰ দিশৰ পৰা যিয়েই নহওক ইয়াৰ লগত জড়িত হৈ থাকে গভীৰ আন্তৰিকতা থাকিলে সামান্য বস্তু এটাইও অসামান্য ৰূপ পায়। এই প্ৰসংগত প্ৰবীন গগৈয়ে 'আমাৰ বিহু ভাঙোতা নাই' প্ৰবন্ধত লিখিছে- "বিহুৱান বিহুৰ উপহাৰ হিচাপে নাৰীয়ে পুৰুষক দিয়া এখনি কাপোৰ। কাপোৰৰ আকাৰ যিয়েই নহওক, ই এক অমূল্য সম্পদ। বিহুৱান এখন ৰুমালেই হওক বা গামোচাই হওক দিওতাই আৰু অন্তৰ ওপচা মৰমৰ ৰঙীণ আভাই লওতাই মন হৃদয় আলোকিত কৰে।" বিহুৱান হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা গামোচাখন ফুল বাচি সুন্দৰকৈ তৈয়াৰ কৰা হয় ভমকাফুলীয়া গামোচা, গুটি ফুলৰ গামোচা। এই ভমকাফুলীয়া গামোচাখনৰ বিষয়ে 'অসমৰ লোক সংস্কৃতি' নামৰ গ্ৰন্থত চাঁও লোকশ্বৰ গগৈদেৱে কৈছে- "ভমকাফুলীয়া অৰ্থ হৈছে শিপিনীয়ে তোলা ডাঙৰ ফুলেৰে শোভিত। ভমকাফুলীয়া গামোচাত নিহিত আছে মৰম-চেনেহৰ অফুৰন্ত নিজৰা। মান্যজনক এনে এখন গামোচা উপহাৰ স্বৰূপে দি সেৱা সৎকাৰ কৰি মংগলাশীৰ্বাদ লয়। এয়া অসমীয়া পৰম্পৰাগত ৰীতি-নীতি। গুটিফুলৰ গামোচাখনকো ফুলাম গামোচা বুলি কোৱা হয়। ফুলাম গামোচাত থাকে অসমীয়া শিপিনীৰ কোমল হাতৰ পৰশত থৌকি-বাথৌ কৰি উঠা কল্পনা শিপিনীৰ দূৰদৰ্শিতা, কাৰ্যদক্ষতা আৰু অকপট প্ৰেম। তাঁত শালত থাকোতে চিত্ৰ-বিচিত্ৰ কৰি তোলে এখন সুন্দৰ জগত, য'ত থাকে ফুলাম জাপি, সৰুদৈয়া জাপি, বৰদৈয়া জাপি, বন্য পশুৰ অনুপম দৌৰ, বিভিন্ন জাতৰ ফুলৰ অন্তৰস্পৰ্শী চিত্ৰ সমূহ।

বিহুগীতত গামোচাৰ ফুলাম বৰ্ণনা আছে এইদৰে-

"এখনি গামোচা বৈ থৈ আহিছো
পদুম ফুল এপাহি বাচি।"

নানা চিত্ৰ-বিচিত্ৰ ফুলেৰে সুশোভিত ভমকা ফুলীয়া গামোচাখনেই হৈছে ডেকা-গাভৰুৰ অতি হেঁপাহৰ অতি মৰমৰ 'বিহুৱান'। এই বিহুৱানখনৰ মাজতে নিহিত আছে গাভৰু মনৰ শিল্পী সুলভ মনৰ চানেকী। ইয়াতেই লিপিত থাই আছে আদৰ যত্ন, প্ৰেম-প্ৰীতিৰে গঢ়া অফুৰন্ত ভালপোৱাৰ পৰশ। সেয়েহে প্ৰেমিকাই ৰাতি টোপনি ক্ষতি কৰি হ'লেও প্ৰেমিকলৈ বুলি মৰমেৰে এখনি বিহুৱান বয় সপোনৰ হেজাৰ ৰঙীণ গুটিফুল বাচি-

"ৰাতি দুপৰলৈ সুতালাহী কাটি
ধনলৈ বিহুৱান ব'লো ৰঙাকৈ আঁচু দি
আয়ে দেখে বুলি টিপতে লুকুৱাই থ'লো।"

আকৌ-

"মৰমৰ দীঘ দি চেনেহৰ ৰাণী বৈ
হেঁপাহৰ আঁচুৰে বোৱা
সপোনৰ ফুলেৰে মোৰ বিহুৱান
মনে দি এবেলি যোৱা।"

এই ভমকাফুলীয়া গামোচাখনেই শিপিনী গৰাকী কিমান কাজী সেই কথাৰ পৰিচয় দাঙি ধৰে। অসমীয়া শিপিনীৰ হাতত প্ৰাণ পোৱা ফুলাম গামোচা দেখি জাতিৰ পিতা মহাত্মা গান্ধীয়ে শিপিনীৰ উচ্চ প্ৰশংসা কৰিছিল। এই 'বিহুৱান'খনিয়ে যে অকল ডেকা-গাভৰুৰহে আদৰৰ বস্তু এনে নহয়, এই বিহুৱানখনকেই জাতীয় উৎসৱ, বিহু উদ্‌যাপন সমিতিয়ে উৎসৱৰ 'পতাকা' হিচাপে উত্তোলন কৰি সন্মান প্ৰদৰ্শন কৰে।

এনেকৈয়ে গামোচাই অসমীয়া সমাজত দৈনন্দিন বিভিন্ন কামত ব্যৱহৃত হৈ আহি দৈনন্দিন অসমীয়া সংস্কৃতিত এক গুৰুত্বপূৰ্ণ স্থান দখল কৰিছে। যেতিয়ালৈকে অসমৰ ইমূৰৰ পৰা সিমূৰলৈকে মহাবাহু ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদী একা-বেকা গতিৰে বৈ থাকিব তেতিয়ালৈকে অসমীয়া সমাজ আৰু সংস্কৃতি জীৱনত ৰঙা-নীলা পাৰিৰ গামোচাখনিয়ে গুৰুত্বপূৰ্ণ স্থান লাভ কৰি অসমীয়া সমাজক উজ্বলাই তুলিব।

প্ৰবন্ধটো যুগুত কৰোতে লোকেশ্বৰ গগৈৰ "অসমৰ লোক সংস্কৃতি" নামৰ গ্ৰন্থখনৰ পৰা কিছু সহায় লোৱা হৈছে।)

□□

সাহিত্য পুঞ্জ

হেৰাই যাবগৈ নে?

অধ্যাপক স্বপন জ্যোতি নাথ
অসমীয়া বিভাগ

আবেলি নে সন্ধ্যা
এন্ধাৰ নে পোহৰ,
তুমি আৰু মই
সময় অৰ্থ ফল
এইবোৰ সব মিচা
কাৰ বাবে?

পথাৰখন ধূসৰ ৰঙৰ হৈছে
অৰুণৰ সোণালী আভাই
তোমাৰ মুখখন তামৰঙী
কৰি তুলিছে
নৈখনে গতি সলালে
আহিৰ মুখত বলিৰেখা
সেউজীয়া পাতবোৰ
অকালতে পকিছে

তুমি বাৰু আহিবানে ঘূৰি
থাকিমনে মই বাট চাই
জোনটো আকাশখনত
টুলুঙা নাওখনবদৰে
উপঙি আছে

সময়বোৰ বাওধানত পৰা
ফৰিঙৰ দৰে
মনটো হ'লে গধুৰ
মোক বাধা নিদিবা
যোবাবেলি ককাদেউতাৰ
বছৰেকীয়া তিথিপতা নহ'ল
আয়েহে দুখ কৰিছে
পিতায়ে আকৌ?

তোমাৰ কাপোৰৰ জাপত
আগৰ সেই মতলীয়া গোন্ধ নাই
মই হ'লে আগৰ দৰেই গোন্ধ পাও
দিন ৰাতি একাকাৰ কৰি
নৈৰ সিপাৰৰ পৰা
ৰিঙিয়াই মাতিবা !!!!

তোমার মরম বিচারি

মনীষা দাস
স্নাতক দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক

তোমার মরম বিচারি হৃদয় যে কম্পিত আকুল
জীবনের পাতা লুটিয়েই আমারি পথ্য হৃদয়ে
সাথী তোমাকে ফিরাবে।
যদি তুমি শুনোছেন মোর মনের কথা।
যে তোমার অনুপস্থিত
পলে পলে অনুভব করে
সাথী অন্তর্যামী।
হৃদয়ে আশাতোর
চতুর্থ পর্দায় আমার প্রকাশের কথা
ভাব যে পথা মোর মনাত আঁকো
তোমারে ছবি।
কিন্তু কন্যা?
খাতাটির খুলিও পাতাটির কোথায়
তোমার ছবি
মনের পথ অতিবার লোচনা মালো
তোমার মুখখানি।
তোমার অনুপস্থিতি করলো বেতিক ইতিহাসের কলে
তোমার সেই স্মৃতিগুলিকে।
মোর জীবনে হৃদয়ের সম্পদের ছবি (সংখ্যি)
তোমার মিল অকিঞ্চিৎ
মোর হৃদয় দগ্ধ নেকিশা
জীবন বাকিত জীবনই পরিকল্পিত
সাথী অনাপ মরম দিয়ে।

মা

অজয় দাস
স্নাতক দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক

মা তুমি শ্রেষ্ঠ জননী।
তুমিতেই তোমার মানসী।
তুমিই দিয়েছো জন্ম মোদের
তুমিই করেছো পালন পোষণ।
তুমি নাহলে দেখতে পেতাম না
সূর্য, চন্দ্র, তারা ফুল এই সুন্দর ভূমি।
তোমার আঁচলে মোদের চোখের জল
যদি কখনো চলে যাই ভুল পথে।
তুমিই পথ দেখাবে
যদি কখনো পড়ে যাই মাটিতে
তুমিই ধরে উঠাবে।
তুমি না হলে আর কোনো শিশু
জন্মাবে না এই ভূমিতে
মা তুমিই শ্রেষ্ঠ
তুমিই জগৎ মাঝে।

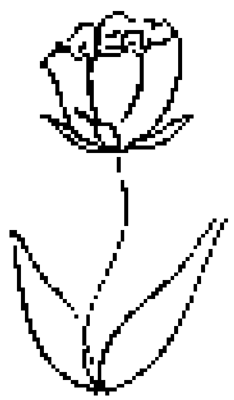

জ্ঞানের সাগর

ফরিদা সুলতানা
স্নাতক দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক

বড় হলেই সাগর নয়
লাগে গভীরতা,
শিক্ষিত হলেই জ্ঞানী নয়
লাগে নম্রতা।

ছাত্রী হলেই প্রতিভাশালী নয়
লাগে মনোযোগিতা,
মানুষ হলেই মানব নয়
লাগে মনুষ্যত্ব।

ক্ষত্রিয় হলেই বীর নয়
লাগে সাহসিকতা,
পবিত্র দুনিয়াতেই স্বর্গ নয়
লাগে নিরহংকারিতা।

ধুঁ

পৌষী দাস
স্নাতক দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক

নগেন্দ্র ও উর্মিলা দেখা দিতে এটি ধুঁ,
মিলনে উর্মিলের সোনা এলো যে বেশ?
এবার ওরা দুজন ডাকি কেঁদেছো অলি,
কোথাও কিছু এলো আলো।
দিনপে নাকি হলে কত দিন পার হলো,
ধপালি ফাগ যে আছে এটি ধূম আশা।
এদিন নয় এদিন বাস্তবে প্রতিফলিত হবেই,
নগেন্দ্র ও উর্মিলা দেখা দিয়ে সেই ধুঁয়া।

জীবন

মিনতি কুমার
স্নাতক দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক

জীবন এক অমূল্য সম্পদ
বিধাতার দেওয়া নাশীর উপহার
আশা আছে বলে জীবন আছে
দুর্দিনের এই জীবন
যেন অপমান নিন্দা
অবহেলা যা এই মানব জীবন
সব থাকে উপায়তেও জন্য
দুঃখ আসতে থাকে সব
যদি তুমি মন আনো?

ৰঙালীৰ ৰং

অন্তৰা আজিজা আওৱাল চৌধুৰী
স্নাতক দ্বিতীয় ষন্মাসিক

চৌদিশ উদুলি-মুদুলি
ঢোলৰ ৰগৰ
তাঁতশাল, ঢেঁকীশাল উখল-মাখল।
জেং বিহু, হুচৰি, বিহু গীত, কিৰিলি
ন-সাজেৰে আহিল ৰঙালী বিহুটি ....
তাঁতশালত মাকোৰ খিট্‌খিটনি,
যঁতৰত মহৰাৰ সুৰ
গামোচা, মেখেলা, চেলেং, ৰিহাত
ফুলি উঠে সৰগৰ ফুল........
ঢোলৰ ছেৱে ছেৱে ঢেঁকী নাচে
আখলত চিৰা পিঠা বিধে বিধে
আইদেউহঁতে পথাৰত জেং বিহু মাৰে
এমুঠনীয়া খোপাত কপৌ গুজি
উলাহৰে বিহুগীত জুৰে ....

গাভৰুহঁতে জেতুকা সানি
কেঁকু, গামখাৰু পিন্ধে,
ৰিহাৰে দেহাটি আতি আতি বান্ধি
আইঁতৰ তললৈ আহে.......।
আইঁতৰ তলত লাহৰিক দেখি
ঢোলৰ ছাব বেছিকৈ পৰে,
নাচোনৰ পাকত লাহৰিয়ে চেনাইক
মৰমৰ বিহুৱান যাচে।
নেঘেৰী খোপাত চেনায়ে এপাহি
কপৌ ফুল গুজি দিয়ে
লাজ লাজকৈ লাহৰী ঢোলৰ চাপৰত
চেনাইৰ কাষ চাপি আহে..........।

গল্প

অঘটন

লোনা মণি হীৰা
স্নাতক চতুৰ্থ ষন্মাসিক

সিদিনা আছিল শনিবাৰ। সেই দিনটোতেই যেন অম্লান বৰুৱাৰ জীৱনলৈ অন্ধকাৰ নামি আহিছিল। সেই শনিবাৰটো আছিল যেন অম্লান বৰুৱাৰ বাবে অভিশপ্ত শনিবাৰ। সেইদিনটো আছিল পুহ মাহৰ এটা ঠাণ্ডা দিন। বতৰটো ডাৱৰীয়া অৰ্থাৎ ডাঠ কুঁৱলীৰে আবৰা আছিল। ঘন কুঁৱলীৰ বাবে ওচৰৰ বস্তুটোও ভালদৰে ধৰিব পৰা নগৈছিল। ৰাতিপুৱা অম্লানৰ পত্নীয়ে অৰ্থাৎ ৰেখাই ঘৰৰ সকলো কাম বন কৰি চাহ-ভাত ৰান্ধি-বাঢ়ি অম্লানৰ লগতে তেওঁলোকৰ কণ কণ ল'ৰা-ছোৱালী দুটাকো খাবলৈ দি চাৰিও তেওঁলোকৰ নিজা সৰু মাৰুতীখন লৈ গুৱাহাটীৰ পৰা যোৰহাটলৈ বুলি ৰাওনা হ'ল। যোৰহাটত অম্লানৰ সৰু ভায়েকৰ ঘৰ। প্ৰথম বাৰৰ বাবে খুৰাকৰ ঘৰলৈ যাবলৈ পাই ল'ৰা-ছোৱালীহালৰ আনন্দৰ সীমা নাই। তাতে ৰাস্তাৰ কাষৰ প্ৰাকৃতিক দৃশ্যবোৰ দেখিবলৈ পাইছিল। গুৱাহাটীৰ বজাৰতে খুৰাকহঁতৰ বাবে সকলো বস্তু বজাৰ কৰি লৈছিল যদিও নগাঁৱতো কিছু বজাৰ কৰিলে। ভাল হোটেল এখনত সোমাই চাৰিও পেটৰ ভোক গুচাকৈ ভাত, পৰঠা, ৰসগোল্লা আদি খালে। তালৈ অহাৰ আগতে তেওঁলোকে জনা নাছিল যে নগাঁৱত মেলা হৈ আছে। গতিকে ল'ৰা-ছোৱালীহালৰ মনৰ হেপাহ পুৰাবলৈ চাৰিও মেলা চাবলৈ গ'ল। মেলাত এফালৰ পৰা সকলো চাবলগীয়া বস্তু বিপণী চাই গ'ল। বিপণীবোৰত কাপোৰৰ পৰা আদি কৰি সকলো বস্তু ওলাইছিল। ফুলদানি আৰু কিছুমান চকুত লগা পুতলা, খেলা-বস্তু ল'ৰা-ছোৱালীহালক কিনি দিলে। তাৰ পাছত সিহঁতক তাত থকা ডাঙৰ ডাঙৰ চকৰি, গাড়ী, নাৱত উঠিবলৈ লৈ গ'ল। সকলোবোৰৰ পাছত ওখ, ডাঙৰ চকৰীটোও অম্লানৰ পত্নী আৰু ল'ৰা-ছোৱালীহালক উঠিবলৈ দিলে। তিনিও চকৰিত উঠিল আৰু অম্লান কাষতে থিয় হৈ চায় আছিল। ৰেখাহঁত উঠা চকৰিটো ঘুৰি ঘুৰি আকাশৰফালে গতি কৰিলে। চকৰিটো ওপৰলৈ উঠাৰ লগে লগে তাত থকা সৰু ল'ৰা-ছোৱালীবোৰৰ মাজত কোলাহল বাঢ়িল। লাহে লাহে ডাঙৰ মানুহবোৰৰ মাজতো হুলস্থুল লাগিল। কাৰণ হঠাৎ চকৰিটোৰ ঘূৰ্ণন গতি বৃদ্ধি পাইছিল। সকলোৰে মাজত হোৱা-দুৱা লাগিল। ৰেখাইও ল'ৰা-ছোৱালীহালক বুকুৰ মাজত টানি জোৰেৰে সাবটি ধৰিলে। ল'ৰা-ছোৱালী দুটাই ভয়তে কান্দিবলৈ ধৰিলে। অম্লানে সিহঁতৰ কান্দোন আৰু মানুহৰ হোৱা-দুৱা দেখি চকৰিটোৰ মালিক তথা চালকক চকৰিটো

কিছুসময়ৰ পাছত হঠাৎ ওপৰৰপৰা কিবা এটা ছিটিকি দূৰত ধমকৈ পৰিল। সকলো দৌৰি গৈ সেই বস্তুটো আগুৰি ধৰিলে। অম্লানো ততালিকে গৈ সেই ঠাই পালেগৈ। বস্তুটো দেখি লগে লগে অম্লানে চিএঞৰি উঠিল আৰু মাটিত আঠুকাঢ়ি পৰিল। মুখত কেৱল "ৰেখা, এয়া কি হ'ল?"

ৰাখিবলৈ কোৱাত গম পালে যে চকৰিটো ৰখোৱাৰ নিয়ন্ত্ৰণৰ সীমা হেৰাই গৈছে। এতিয়া আৰু চকৰিটো ৰাখিব পৰা নাযায়। লগে লগে আৰু কোলাহল বাঢ়িল। কিছুসময়ৰ পাছত হঠাৎ ওপৰৰপৰা কিবা এটা ছিটিকি দূৰত ধমকৈ পৰিল। সকলো দৌৰি গৈ সেই বস্তুটো আগুৰি ধৰিলে। অম্লানো ততালিকে গৈ সেই ঠাই পালেগৈ। বস্তুটো দেখি লগে লগে অম্লানে চিএঞৰি উঠিল আৰু মাটিত আঠুকাঢ়ি পৰিল। মুখত কেৱল "ৰেখা, এয়া কি হ'ল?" কাৰণ এই বস্তুটো আন একো নহয়, সেইটো সেই চকৰিটোৰ এটা ডবা, যিটোত অম্লানৰ পত্নী ৰেখা আৰু ল'ৰা-ছোৱালী দুটা আছিল। তাত পৰিয়েই লগে লগে তিনিওৰে নাকে-মুখে তেজ ওলাইছিল। অম্লানে তিনিওজনকে সাবটি চিএঞৰি চিএঞৰি কান্দিবলৈ ধৰিলে। দুজনমানে গাড়ী এখন ঠিক কৰি তিনিওকে চিকিৎসালয়লৈ নিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিলে যদিও সকলোৱে গম পালে যে ইতিমধ্যে তিনিওৰে মৃত্যু হৈছে। সেয়ে ডাক্তৰৰ ওচৰলৈ নিনিলে। এক ঘণ্টাৰ ভিতৰতে হাঁহি-ধেমালিৰে মুখৰিত হৈ থকা সুখৰ ঘৰখন ধূলিসাৎ হৈ পৰিল। অম্লানক এই পৃথিৱীত অকলে এৰি ৰেখা আৰু ল'ৰা-ছোৱালীহাল চিৰদিনৰ বাবে গুচি গ'ল। সেইদিনাৰ পৰা অম্লানক ওচৰ-চুবুৰীয়াই দেখা হ'ল। সি ঘৰটোৰ ভিতৰতে ৰেখা আৰু ল'ৰা-ছোৱালীহালৰ ফটো চাই চাই কান্দি থাকে। সেই অভিশপ্ত দিনটোৰ কথা কোনোবাই ক'লেই ভয় আৰু দুখতে অম্লানে কান্দিবলৈ আৰু চিএঞৰিবলৈ ধৰে। অম্লানৰ মুখত কেৱল এটাই কথা যে, "মোৰ সোনাইহঁত মোৰ কাষলৈ ঘুৰি আহা।" ☐☐

শাহুৰেকে তাইৰ মুখত হাত ফুৰাই ক'লে আজি ইমান দিনে মই অন্ধ হৈ আছিলো। মোক তোমাতকৈ ভাল বোৱাৰী নালাগে, মই সঁচায়ে ভাগ্যৱতীহে।

নাৰীৰ কতৰ্ব্য

ৰীমা বৰা
স্নাতক দ্বিতীয় ষান্মাসিক

কল্পনাৰ বিয়াৰ দিন ঠিক হোৱাৰ পিছৰে পৰা ঘৰখনত বৰ উখল-মাখল লাগি আছে। কল্পনাৰ ঘৰ নগাঁৱৰ আমোলাপট্টিত। এখন সম্ভ্ৰান্ত ঘৰৰ ছোৱালী। ঘৰখনৰ ধন, ঐশ্বৰ্য্য সম্পত্তিৰে ভৰা, অভাৱ বুলিবলৈ একো নাই। ঘৰখনত কল্পনা, তাইৰ পিতৃ-মাতৃ আৰু এজন মৰমৰ ককায়েক আছে। ককায়েকৰ নাম সুনিল চৌধুৰী। কল্পনাৰ দেউতাক হাইস্কুল এখনৰ শিক্ষক আছিল। বৰ্তমান অৱসৰ লৈ ঘৰতে আছে। তেওঁ এজন মৰমীয়াল লোক। কল্পনাৰ দেউতাকৰ নাম সুৰ্বণ চৌধুৰী। কল্পনাৰ দেউতাকৰ অন্তৰংগ বন্ধু বিজয় গোস্বামীৰ ল'ৰা ৰাহুলৰ লগত কল্পনাৰ বিয়া ঠিক কৰা হৈছে। ৰাহুল এজন নম্ৰ, ভদ্ৰ, জ্ঞানী আৰু মৰমীয়াল লোক। কল্পনাই বিচৰা ধৰণৰ প্ৰত্যেকটো গুণেই ৰাহুলৰ গাত দেখিছিল। এদিন দুয়োৰে বিয়া হৈ গ'ল। মনে বিচৰা জীৱন সংগী পোৱাৰ কাৰণে কল্পনা আৰু ৰাহুল দুয়ো সঁচায়ে সুখী। কল্পনা এতিয়া বিজয় গোস্বামীৰ একমাত্ৰ মৰমৰ বোৱাৰী। লাহে লাহে ঘৰখনৰ প্ৰত্যেক মানুহৰে মনবোৰ বুজি উঠিছিল সেইমতে তাই সকলোৰে অন্তৰত ঠাই ল'বৰ কাৰণে সকলোকে মৰম আৰু শ্ৰদ্ধা কৰিছিল। তাইৰ একমাত্ৰ উদ্দেশ্য আৰু সপোনৰ ঘৰখনৰ মানুহৰ মাজত থকা মৰমৰ বান্ধোনডাল শক্তিশালী কৰা। তাই সকলোৰে অন্তৰ মৰমেৰে জয় কৰিবলৈ যৎপৰোনাস্তি চেষ্টা কৰিছিল। নতুনকৈ গৈ নতুন এটা পৰিবেশত নতুন মানুহৰ লগত মিলি যাওঁতে তাইৰ বেছি সময় নালাগিল

যিহেতু তাই সকলোকে সমানেই মৰম কৰিছিল। কল্পনাৰ শাহুৰেক অলপ অহংকাৰী আছিল। তেওঁ কল্পনাক ৰাহুললৈ বিয়া কৰাৰ কাৰণে সুখী নাছিল। কাৰণ শাহুৰেকে তেওঁৰ বান্ধৱীৰ ছোৱালী লিজাক ৰাহুললৈ ভাবি থৈছিল। শাহুৰেকৰ বাদে সকলোৱে কল্পনাক মৰম কৰিছিল। সকলোৰে মৰমৰ পাত্ৰী হোৱাৰ বাবে শাহুৰেকে পেটে পেটে বেয়া পাইছিল।

কল্পনাৰ অকণমান কিবা কাম-কাজ কৰা খেলি-মেলি হ'লে শাহুৰেকে নানা বেয়া ব্যৱহাৰ কৰিছিল যদিও তাই একো কোৱা নাছিল। সকলোবোৰ সহ্য কৰি একো নমতা দেখি শাহুৰেকে সুবিধাই পালে লাহে লাহে তাইক চাকৰৰ দৰে ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ ধৰিলে। কল্পনাই সকলো নীৰৱেই সহ্য কৰি গৈছিল। এইবোৰ কথা গিৰিয়েকৰ আগত কোৱা নাছিল। তাই ভাবিছিল এইবোৰ কথা গিৰিয়েকে গম পালে মাকক সুধিব ফলত ঘৰখনৰ পৰিবেশ অশান্তিকৰ হৈ উঠিব। কল্পনাই অতি সযতনে গঢ়ি তোলা মৰমৰ বান্ধোন ডাল থান-বান হৈ ভাঙি যাব। শাহুৰেকে কল্পনাক কৰা সকলোবোৰ শাস্তিৰ কথা গম পাইছিল। কিন্তু এইবোৰ ৰাহুলক কোৱা নাছিল। কাৰণ ঘৈণীয়েকৰ ওপৰত মাত মতাৰ অলপো সাহস নাছিল। এদিন কল্পনাৰ শাহুৰেকৰ লগৰ তিনিজনী মহিলা সিহঁতৰ ঘৰলৈ আহিছিল। মহিলা তিনিও গৰাকীয়ে তেওঁৰ বোৱাৰীয়েক অৰ্থাৎ কল্পনাৰ সহজ-সৰল মন, নিজ গুণৰ কথা তেওঁৰ মুখৰ আগতে ক'লে আৰু ইয়াকো ক'লে তুমি সঁচায়ে ভাগ্যৱতী, কল্পনাৰ নিচিনা মৰমীয়াল, মানুহক মানুহ হিচাপে গণ্য কৰা ছোৱালীজনীক বোৱাৰী হিচাপে পাইছো। সঁচায়ে তুমি বৰ ভাগ্যৱতীয়ে। হায়! আমাৰহে কি কপাল, আমিও যদি এনেকুৱা এজনী বোৱাৰী পালোহেঁতেন...... এইবুলি কৈ তেওঁলোক ঘৰলৈ গ'ল।

শাহুৰেকেও লাহে লাহে কল্পনাৰ বিশাল মনটো বুজি পাবলৈ ধৰিলে; অসীম ত্যাগ আৰু কষ্ট। তাইক শাহুৰেকে বুজি পালে আৰু এতিয়া অত্যন্ত মৰম কৰে। তাই এতিয়া অত্যন্ত সুখী। তাই যিটো কথা স্বামীৰ পৰা লুকুৱাই ৰাখি নীৰৱে সহ্য কৰিছিল। আজি তাৰ পৰিণতি তাই ভবাতকৈ বেছি সফল হ'ল। তাই মৰমেৰে শাহুৰেকৰ অন্তৰ জয় কৰিছিল। তাইৰ নিজৰ ওপৰত দুগুণ আত্মবিশ্বাস বাঢ়িল। কল্পনাই ঘৰখনৰ মৰমৰ বান্ধোনডাল শক্তিশালী কৰাৰ যি উদ্দেশ্য আৰু সপোন আছিল সেয়া আজি বাস্তৱত পৰিণত হ'ল। শাহুৰেকে তাইৰ মুখত হাত ফুৰাই ক'লে আজি ইমান দিনে মই অন্ধ হৈ আছিলো। মোক তোমাতকৈ ভাল বোৱাৰী নালাগে মই সঁচায়ে ভাগ্যৱতীহে। □□

প্ৰবন্ধ প্ৰপঞ্চ

বৰ্তমান সমাজত ম'বাইল ফোন হৈছে এক অতি লাগতিয়াল সামগ্ৰী। যাৰ যোগেদি সমগ্ৰ পৃথিৱীৰ খবৰ বাৰ্তা ল'ব পাৰি। কোনো খবৰ বহু দূৰলৈ পঠাবলৈ চিঠিৰ দ্বাৰা বা নিজে গৈ খবৰ দিবলৈ বহু পলম হয় কিন্তু ম'বাইলৰ দ্বাৰ অতি কম সময়ৰ ভিতৰতে বহু দূৰ দূৰণিলৈ খবৰ পঠাব পাৰি। যিটো কাম চিঠি বা পত্ৰৰ দ্বাৰা সম্ভৱ নহয় সেইটো বিজ্ঞানে অতি কম সময়তে হোৱাত সহায় কৰিছে।

বৰ্তমান সমাজত ম'বাইল ফোনৰ প্ৰভাৱ

হাবিদুল ইছলাম
স্নাতক দ্বিতীয় ষাম্মাসিক

ম'বাইল বা চেলুলাৰ ফোন তাঁৰবিহীন আৰু জেপত লৈ ফুৰিব পৰা এবিধ দূৰভাষ যন্ত্ৰ। আজিৰ সমাজ এক উন্নত সমাজ। বিজ্ঞান প্ৰযুক্তিৰ ফলত আমাৰ সমাজ বহু আগবাঢ়িছে। বিজ্ঞানৰ ফলত বহু যন্ত্ৰপাতি, আহিলা আদি দৈনন্দিন জীৱনত ব্যৱহৃত সামগ্ৰী উদ্ভাৱন হৈছে যেনে- কম্পিউটাৰ, টেলিভিছন, ম'বাইল ইত্যাদি। বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ ক্ষেত্ৰত সকলোবোৰ দেশ দিনক দিনে আগবাঢ়ি থকাৰ ফলত বিভিন্ন ধৰণৰ প্ৰয়োজনীয় সামগ্ৰী তৈয়াৰ কৰিছে। তাৰ ভিতৰত অন্যতম এটা হৈছে ম'বাইল (Mobile)। বৰ্তমান সমাজত ম'বাইল ফোন হৈছে এক অতি লাগতিয়াল সামগ্ৰী। যাৰ যোগেদি সমগ্ৰ পৃথিৱীৰ খবৰ বাৰ্তা ল'ব পাৰি। কোনো খবৰ বহু দূৰলৈ পঠাবলৈ চিঠিৰ দ্বাৰা বা নিজে গৈ খবৰ দিবলৈ বহু পলম হয় কিন্তু ম'বাইলৰ দ্বাৰ অতি কম সময়ৰ ভিতৰতে বহু দূৰ দূৰণিলৈ খবৰ পঠাব পাৰি। যিটো কাম চিঠি বা পত্ৰৰ দ্বাৰা সম্ভৱ নহয় সেইটো বিজ্ঞানে অতি কম সময়তে হোৱাত সহায় কৰিছে। ম'বাইল ফোনৰ দ্বাৰা জৰুৰী বাৰ্তা (SMS) ও কৰিব পাৰি। ম'বাইলৰ ভাল বেয়া দুয়োটা গুণে আছে।

<u>ম'বাইল ফোনৰ সু-প্ৰভাৱ</u> ঃ- ম'বাইল ফোনৰ জৰিয়তে তৎকালে খবৰ পাব পাৰি। কাৰোবাৰ বেমাৰৰ খবৰ, টকা-পইচা অভাৱৰ খবৰ নানান দুৰ্ঘটনাজনিত খবৰ আদি অতি সোনকালে পাব পাৰি। সময়ত উপযুক্ত সহায় সহযোগিতা কৰিবলৈ সুবিধা হয় বা ব্যক্তিজনেও কিছু পৰিমাণে সকাহ পায়। ম'বাইল নথকাহেঁতেন বিভিন্ন ধৰণৰ খবৰ পঠাবলৈ বহুদিন লাগিলেহেঁতেন। বহু টকা-পইচা খৰচ হ'লহেঁতেন আৰু সময়ৰ অপচয় হ'লহেঁতেন। কিন্তু ম'বাইল ফোনৰ বাবে সকলো কাম সময়তে কৰাটো সম্ভৱ হৈ পৰিছে। আজিৰ যুগত সকলো মানুহৰ বাবে ম'বাইলটো এটা বিশেষ অংগৰ দৰে হৈ পৰিছে। ম'বাইলৰ পৰা আমি মনোৰঞ্জনো পাব পাৰো। নানা ধৰণৰ ভিডিঅ' (Video), অডিঅ' (Audio)

আদিৰ ব্যৱস্থা আছে। তাৰ পৰা বিভিন্ন ধৰণৰ গান শুনি, ভিডিঅ' চাই আমি আজৰি সময় অতিবাহিত কৰো।

<u>ম'বাইল ফোনৰ কু-প্ৰভাৱ</u> :- ম'বাইল ফোনৰ জনপ্ৰিয়তা বাঢ়ি যোৱাৰ লগে লগে স্বাস্থ্যৰ ওপৰত পৰিব পৰা কু-প্ৰভাৱ মানুহৰ বিষয়েও গৱেষণা আৰম্ভ হৈছে আৰু ব্যৱহাৰ কৰোতাজনৰ স্বাস্থ্যৰ ওপৰত কিদৰে কু-প্ৰভাৱ পৰিব পাৰে এই বিষয় নিতৌ নতুন নতুন তথ্য প্ৰকাশ পাবলৈ ধৰিছে। ম'বাইল ফোনত বিদ্যুৎ চুম্বকীয় তৰংগ ব্যৱহাৰ কৰে। ই এবিধ Micro Wave তৰংগ। ২০১১ চনত মে' মাহৰ ৩১ তাৰিখে বিশ্ব স্বাস্থ্য সংস্থা World Health Organization ই প্ৰকাশ কৰে যে ম'বাইল ফোন বেছি ব্যৱহাৰ কৰিলে কৰ্কট ৰোগ হোৱাৰ সম্ভাৱনা থাকে। ইয়াৰোপৰি অন্য এটি গৱেষণাত পোৱা গৈছে যে দৈনিক ৩০ মিনিটতকৈ ১০ বছৰ ধৰি ম'বাইল ব্যৱহাৰ কৰা মানুহৰ মগজুৰ গ্লাইয়াম নামৰ টিউমাৰৰ হোৱাৰ সম্ভাৱনা ৪০% বৃদ্ধি কৰিব পাৰে। তদুপৰি ম'বাইল ফোনৰ ব্যৱহাৰে সংক্ৰামক ৰোগ বিয়পোৱাত সহায় কৰে।

ম'বাইল ফোনে আজিৰ যুব প্ৰজন্মক ধ্বংসৰ পথলৈ ঠেলি দিছে। যাৰ ফলত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ পঢ়া-শুনাত ব্যাঘাত জন্মিছে। বিজ্ঞানে আচলতে ম'বাইল ফোন বিভিন্ন দৰকাৰী কামৰ বাবেহে প্ৰস্তুত কৰি উলিয়াইছে। কিন্তু আজিৰ যুৱচামে ম'বাইলৰ যথোপযুক্ত ব্যৱহাৰ কৰাৰ বিপৰীতে তাৰ ঋণাত্মক দিশটোহে ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ লৈছে। আজিকালি প্ৰায় সকলো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ হাততেই ম'বাইল দেখা যায়। ম'বাইলৰ যথোপযুক্ত ব্যৱহাৰ নজনাৰ ফলত আজিৰ যুৱ সমাজৰ মাজত এক ভয়াবহ সমস্যাই দেখা দিছে। ম'বাইল ফোনত নানা ধৰণৰ অশ্লীল ফটো, ভিডিঅ' আদি চোৱা ফলত যুৱ সমাজ সম্পূৰ্ণৰূপে বেয়া দিশলৈ ঢাল খাই গৈছে। ম'বাইল ফোন ব্যৱহাৰ কৰি আনকি কোনো ভদ্ৰলোকক ব্লেকমেইলিং কৰিছে। তাৰ ফলত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ পঢ়া-শুনাৰ প্ৰতি গুৰুত্ব কমি গৈছে। তাৰ বাবে জগৰীয়া হ'ব বিশেষকৈ অভিভাৱক সকল। অভিভাৱক সকলে তেওঁলোকৰ ল'ৰা-ছোৱালীৰ ওপৰত পঢ়া-শুনা ক্ষেত্ৰত বা অন্য বাহিৰ ক্ষেত্ৰত চোকা দৃষ্টি ৰাখিব লাগে। শিক্ষাগুৰু সকলেও বিদ্যালয় সমূহত বা কলেজৰ সময়ছোৱাত সম্পূৰ্ণভাৱে কঠোৰ শাসন কৰিব লাগে।

<u>মন্তব্য</u> :- ম'বাইল ফোন বিজ্ঞানৰ এক অন্যতম অৱদান। যাৰ ফলত সমগ্ৰ বিশ্ববাসীক একেডাল এনাজৰীৰে বান্ধি ৰখাত সহায় কৰিছে। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে যথোপযুক্ত ব্যৱহাৰ কৰিলে ম'বাইলৰ পৰা জীৱন গঢ়াৰ সুবিধা লাভ কৰিব পাৰিব। বিজ্ঞানৰ অৱদানৰ বাবেই দেশ দ্ৰুতগতিত আগবাঢ়িব পাৰিছে আৰু আমি আশাবাদী যে বিজ্ঞানৰ কীৰ্তিক সৎ ব্যৱহাৰ কৰি মানুহে মানুহৰ পৰিচয় দিব।

□□

'অসম সাহিত্য সভা'ৰ ইতিবৃত্ত

পল্লৱী বৰুৱা
স্নাতক দ্বিতীয় ষান্মাসিক

অসমীয়া ভাষা সাহিত্য আৰু সংস্কৃতিৰ সৰ্বাংগীন উন্নতি সাধন কৰাই এই সভাৰ মূল উদ্দেশ্য। অসমৰ থলুৱা ভাষা, সাহিত্য আৰু সংস্কৃতিৰ বিশ্ব দৰবাৰত পৰিচয় কৰোৱা এই সভাৰ উদ্দেশ্য। অসমীয়া ভাষাই কেনেদৰে আগবাঢ়ি যাব সেই সময়ৰ দুৰ্বল অৱস্থাৰ পৰা কেনেদৰে এক সবল ৰূপ পাব ইত্যাদিয়েই আছিল সভাৰ মূল চিন্তা।

<u>আৰম্ভণি</u> :- ভাষা হ'ল এটা জাতিৰ দাপোণস্বৰূপ। কোনো এটা জাতিৰ আশা-আকাংক্ষা, আনন্দ-বেদনা আদি প্ৰকাশৰ থল হৈছে ভাষা। সকলো জাতিৰে নিজ নিজ ভাষা থাকে আৰু এই ভাষাৰ উন্নতিৰ বাবে সকলোৱে চেষ্টা কৰে। অসমতো অসমীয়া ভাষা আৰু সাহিত্য সংস্কৃতিৰ উন্নতি সাধনৰ অৰ্থে এক বৃহৎ আৰু সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠান গঢ়ি তোলা হৈছে। তাকে 'অসম সাহিত্য সভা' বুলি কোৱা হয়।

<u>উৎপত্তি</u> :- আমি যদি সাহিত্য সভাৰ কাৰণ ফহিয়াই চাওঁ তেন্তে আমি অসমীয়া ভাষা সাহিত্যৰ বুৰঞ্জী অধ্যয়ন কৰিব লাগিব। ঊনবিংশ শতিকাৰ প্ৰথমাৰ্দ্ধত অসমত আহোমৰ শাসন আছিল যদিও বহু ৰাজনৈতিক কাৰণত ১৮২৬ খ্ৰীষ্টাব্দত অসম ইংৰাজৰ অধীন হ'ব লগা হৈছিল। তেতিয়াই অসমৰ আকাশলৈ অন্ধকাৰ নামি আহিছিল। কিয়নো অসমৰ চৰকাৰী কাম-কাজ চলাবলৈ বৃটিছৰ লগত যিসকল বঙালী কেৰাণী, মহৰী আহিছিল সেই সকলৰ অপচেষ্টাত অসমৰ স্কুল-কলেজত অসমীয়াৰ সলনি ১৮৩৬ চনৰ পৰা বঙলা ভাষাই ঠাই পালে। কিন্তু সেই সময়তে খৃষ্টধৰ্ম প্ৰচাৰৰ বাবে অহা আমেৰিকান ব্যাপ্তিষ্ট মিছনেৰী আৰু অসমীয়া ডেকা আনন্দৰাম ঢেকীয়াল ফুকনৰ অপৰিসীম চেষ্টাত ১৮৭৩ চনত পুনৰ অসমীয়া ভাষা অসমত প্ৰচলন হ'ল। কিন্তু ৩৬ বছৰ কাল পিছপৰি যোৱা অসমীয়া ভাষা সাহিত্যক আগবঢ়াই নিবলৈ বহু চেষ্টাৰ প্ৰয়োজন হৈছিল। অসমীয়া ভাষা সাহিত্যক উন্নত কৰিবলৈ পুনৰ আগুৱাই আহিছিল এচাম অসমীয়া ডেকা।

কলিকতাত উচ্চ শিক্ষা ল'বলৈ যোৱা চন্দ্ৰকুমাৰ আগৰৱালা, লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা, হেমচন্দ্ৰ গোস্বামী আদিয়ে পিছপৰি যোৱা অসমীয়া ভাষটোক উন্নত কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিছিল। কলিকতাত পঢ়িবলৈ যোৱা বিভিন্ন মেছৰ অসমীয়া ছাত্ৰসকলে প্ৰতি বুধবাৰ আৰু শনিবাৰে 'ছাহমেল' পাতিছিল।

তাতেই তেওঁলোকে অসমীয়া ভাষাৰ উন্নতিৰ বাবে বিভিন্ন আলোচনা কৰিছিল। ইয়াৰ ফলস্বৰূপে ১৮৭২ চনত গঠন হৈছিল অসমীয়া সাহিত্য চ'ৰা। কিন্তু পিছত ক্ৰমান্বয়ে ইয়াৰ প্ৰভাৱ ক্ষীণ হৈ অহাত ১৮৮৮ চনত ইয়াৰ নতুন নামাকৰণ কৰি 'অসমীয়া ভাষা উন্নতি সাধিনী সভা' কৰা হয়। এই অনুষ্ঠানটোৱেই আছিল অসম সাহিত্য সভাৰ পূৰ্বাভাস। এই সস্থাৰ মূল উদ্দেশ্য আছিল অসমীয়া ভাষা সাহিত্যৰ বিভিন্ন দিশৰ উন্নতি সাধন কৰা। এই অনুষ্ঠানৰ ওপৰতে ভেজা দি ১৯১৭ চনৰ ২৬ ডিচেম্বৰত পদ্মনাথ গোহাঞি বৰুৱাৰ সভাপতিত্বত "অসম সাহিত্য সভা"ৰ প্ৰথম অধিবেশন অনুষ্ঠিত হয়। তেতিয়া ইয়াৰ নাম আছিল "সদৌ অসম সাহিত্য সম্মিলনী"। ১৯২৮ চনৰ ৫ মে'ত ই "অসম সাহিত্য সভা" হিচাপে পঞ্জীয়নভুক্ত হয়। ১৯৪৪ চনত এই সভাৰ নাম "অসম সাহিত্য সভা" কৰা হয়।

উদ্দেশ্য ঃ- অসমীয়া ভাষা সাহিত্য আৰু সংস্কৃতিৰ সৰ্বাংগীন উন্নতি সাধন কৰাই এই সভাৰ মূল উদ্দেশ্য। অসমৰ থলুৱা ভাষা, সাহিত্য আৰু সংস্কৃতিৰ বিশ্ব দৰবাৰত পৰিচয় কৰোৱা এই সভাৰ উদ্দেশ্য। অসমীয়া ভাষাই কেনেদৰে আগবাঢ়ি যাব সেই সময়ৰ দুৰ্বল অৱস্থাৰ পৰা কেনেদৰে এক সবল ৰূপ পাব ইত্যাদিয়েই আছিল সভাৰ মূল চিন্তা। সেয়েহে সভাই স্কুলীয়া পাঠ্য পুথিৰ প্ৰকাশ কৰা, সংস্কৃতৰ ভাল ভাল পুথি অসমীয়ালৈ অনুবাদ কৰি ছপা কৰা, শুদ্ধ অসমীয়া ব্যাকৰণৰ পুথি প্ৰকাশ কৰা আদি কাম হাতত লৈছিল। ১৯৩৩ চনত সাহিত্য সভাই ইয়াৰ প্ৰকাশন গোটৰ পৰা 'চন্দ্ৰকান্ত অভিধান' প্ৰকাশ কৰি উলিয়াই। সভাই অসমীয়া ভাষা সাহিত্য আৰু সংস্কৃতি সম্বন্ধীয় প্ৰায় আঢ়ৈশখন মূল্যবান পুথি প্ৰকাশ কৰাৰ লগতে প্ৰথম অসমীয়া শিশু বিশ্ব কোষৰ পাঁচটা খণ্ড প্ৰকাশ কৰি উলিয়াই। তদুপৰি অসম সাহিত্য সভাৰ মুখপত্ৰ "অসম সাহিত্য সভা পত্ৰিকা" প্ৰকাশ কৰে। সভাই অনা অসমীয়া সকলৰ বাবে প্ৰাথমিক, মাধ্যমিক, প্ৰাক্-মাধ্যমিক, প্ৰাক্ ভাৰতী আৰু ভাৰতী এই চাৰিটা ভাগত অসমীয়া ভাষা জ্ঞান পৰিচালনা কৰে।

প্ৰতীক ঃ- অসম সাহিত্য সভাৰ বৰ্তমান প্ৰতীকটো ১৯৬০ চনৰ ২৮ অক্টোবৰত গ্ৰহণ কৰা হয়। প্ৰতীকটো আঁকিছিল যুগল দাসে। প্ৰতীকটো এনে ধৰণৰ এখন ঠগাত থকা সাচীপতীয়া পুথিৰ ওপৰত এগছি মাটিৰ চাকি আছে। তাৰ চাৰিওফালে চিৰ চেনেহী মোৰ ভাষা জননী লিখা আছে, তাৰ তলতে এটি তৰা। ঠগাৰ তলত মাটিত "অসম সাহিত্য সভা" নামটোৱে গোটেই শৰাইখনক আগুৰি আছে।

সংগীত ঃ- লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাই লিখা "অসম সংগীত"ৰ প্ৰথম স্তৱকটি সভাৰ পতাকা উত্তোলনৰ গীত হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা হয়। মিত্ৰদেৱ মহন্ত ৰচিত "চিৰ চেনেহী মোৰ ভাষা জননী" গীতটি সভাৰ অনুষ্ঠানৰ আৰম্ভণি গীত হিচাপে আৰু লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাৰ "অ মোৰ আপোনাৰ দেশ" গীতটি সভাৰ সামৰণি গীত হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

কাৰ্য্য বিৱৰণী ঃ- এই সভাৰ মুখ্য কাৰ্য্যালয় যোৰহাটত অৱস্থিত। তাৰোপৰি প্ৰত্যেক জিলাতেই একোটা শাখা সাহিত্য সভাৰ কাৰ্য্যালয় থাকে। প্ৰথম আৰম্ভণিৰ পৰা এই সভা প্ৰতিবছৰে অনুষ্ঠিত হৈছিল। কিন্তু বৰ্তমান প্ৰতি দুবছৰৰ মূৰত এই সভা পতা হয়। এই সভাখন অতি আড়ম্বৰপূৰ্ণ আৰু বিশাল হয়। এই সভালৈ বিশিষ্ট সাহিত্যিকক সভাপতি হিচাপে নিৰ্বাচন কৰা হয়। হাজাৰ বিজাৰ জনসাধাৰণে এই সভাখনক এটা উৎসৱ হিচাপে সজাই তোলে। ৭০ তম্ সাহিত্য সভাখন 'ৰং বং তেৰাং' ৰ সভাপতিত্বত দেৰগাঁৱত অনুষ্ঠিত হৈছিল। ৭২ তম্ সাহিত্য সভা বৰপেটা বোড়ৰ 'চাপৰ'ত বৰ্ণাঢ্য অনুষ্ঠিত কৰা হৈছিল। এই সভাত সভাপতিত্ব কৰে সভাপতি মাননীয় 'ইমৰাণ শ্বাহ' মহোদয়ে। ৭৩ তম্ সাহিত্য সভা এইবাৰ অনুষ্ঠিত হয় কলিয়াবৰৰ মৌচন্দা পথাৰত। সভাপতিত্ব কৰে নৱ নিৰ্বাচিত সভাপতি ড° ধ্ৰুৱজ্যোতি বৰা মহোদয়ে।

সামৰণি ঃ- অসমীয়া ভাষা সংস্কৃতি সৌধ এই সাহিত্য সভাই অসমীয়া ভাষা সাহিত্যক নিতৌ নৱ ৰূপ দান কৰিছে। অসমীয়া সাহিত্য সংস্কৃতিৰ এই অনুষ্ঠান যুগমীয়া হওঁক।

জয়তু অসম সাহিত্য সভা

Indoor Air Pollution

Mamoni Bhuyan
Vice Principal & HOD. Deptt. of Education

We generally give importance and attention to outdoor air pollution, but we do not realize that the indor air pollution can be equally demaging.

Indoor air pollution refers to the psysical chemical amd biological characteristics of air in the indoor environment within a home, building or an institution or commercial facility.

We spend the greater part of our lives indoors. The indoor environment is often most seriously pollutted than the outdoor atmosphere. Thus, for many people, the risks to health may be greater due to indoor air pollution than the outdoor air. Indoor air pollution is a very real and dengerous thing because indoor air is far more concentrated with pollutants than outdoor air. It is estimated that 2.2 million deaths each year are due to indoor pollution. There are many sources of indoor air pollution, but they are different for developed and developing nations. Indoor air pollution is a concern in the developed countries, where energy efficiency improvements sometimes make houses relatively airtight, reducing ventilation and raising pollutant levels.

In the developing countries, it is the rural areas that face the greatest threat from indoor pollution, where some 3.5 billion people continue to rely on traditional fuels such as firewood, charcoal and cowdung for cooking and heating. Concentration of indoor pollutants in households that bush traditional fuels are alarming. Burning such fuels produces large amount of smoke and other air pollutants in the confined space of the home, resulting in high exposure. Women and children are the most vulnerable groups as they spend more time indoors and are exposed to the smoke.

Indoor air pollutants from indoor fuel burning lead to serious human health problems, such as pneumonia, bronchitis, cancer, heart disease and asthma.

The most common pollutants in urban interiors are cigarette smoke, gases from stoves, formaldehyde, pesticides, claning solvents and ozone from photocopiess. Organism like viruses, bacteria, fungi, dust mites and pollens also thrive in the many ducts found in office buildings. Air conditioned rooms and offices cause a wide spectrum of health complains, because the sealed space accumulates various contaminants.

Cigarette smoke afcts both smokess and non smokess. The concentration of pollutants indoors may be fivetimes more than it is outdoors. Cigarate smoke is a mixture of hydrocarbons, carbon-di-oxide, carbon monoxide, cyaride and pasticulates matter. In addition, it contains a small amount of radioactive materials from the fertilizerss used for the tobacco plants. All these substances are dangerous when the smoke is inhaled regularty. Smoke leads to heart disease and cancer of the bladder, mouth throat, pancreas, kidney, stomach and voice-box. It is well known that smoking causes a wide range of problems to the passive smoker. Passive smoking is particularly harmful for infants, young children, pregnant women, senior citizens and those with lung disease. According to the 'WHO', cigarette smoking causes the premature death of your million people every year.

Urban indoor pollution results in ailments like colds, influenza and upset stomachs. It also can cause eye irrilation, nausea, depression etc collectively called the 'Sick Building Syndrome'.

Radon gas is a radioactive gas and it is observed that radon gas is present in ground water and natural gas and is emitted while using them. Radon can be emitted from building materials like bricks, concrete, tiles etc. which are derived from soil containing radium. Radon gasis also harmful indoors, and it is the second leading causes of lung cancer in the U.S. Radon is especially dangerous because it is both colorless and odorless, which makes it impossible to detect without special lesting tool.

In addition to tobacco and radon, volatile organic compuunds (VOC) create a variety of pollutants in indoor air. Vocs are carbon containing compounds that are releases by perfume, paint, plastic household cleaness, furniture, carpet, paper, moth repellents, deodorizers and other house hold products. These compuds can cause headache, eye, nose, throat irritation, loss of co-ordination, demage of liver, kidney and various types of cancer.

Control measures

One of the most important steps in prevention of indoor air pollution is education, viz spreading awareness among people about the issue and the serious threat it poses to their health and wellbeing. People should be educated about the use of alternative sources of energy to replace direct combustion of biomass fuel. People could use gobar gas which utlises cowdung to produce gas for cooking.

The stoves use for cooking should be modified from traditional smoky and leaky cooking stoves to the one's which are fuel efficient, smokeless and have a exit for indoor pollutants.

The best way to reduce indoor air pollution is to provide adequate ventilation. During construction of a house, importance should be given to adequate ventilation.

Conclusion

Indoor air pollution is one of the major problems that we have to solve since we spend a large part of our life indoors. We should take necessary precautions to eliminate or minimize the harmful effects of indoor air pollution.

References

1. Environmental Studies -R. Raja Gopalan
2. Environmental Studies -Dr. Hrishikesh Boruah
   Dr. Tulika Dey
3. Environmental Geography - Sarindra Singh
4. Environment, problems and solution Studies - Meera Asthaha
5. Internal Source. ❑❑

কলেজীয়া জীৱনৰ আনন্দোচ্ছল, মাধুৰ্যপূৰ্ণ আশা আকাংক্ষাৰ সোণালী ৰঙেৰে ৰঙীন, ৰামধেনুৰ বিচিত্ৰতাৰে বৰ্ণালীময়। এইছোৱা কালত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মন হয় দিগন্ত প্ৰসাৰী, ভাৱ হয় পৰ্বতীয়া জুৰিৰ দৰে লয়লাস। গতিময়, ছন্দোময়, অনুভূতিময় আৰু হয় সুন্দৰ ভৱিষ্যত জীৱনৰ মহান আদৰ্শৰ উদ্দীপনা আৰু অনুপ্ৰেৰণাৰে সমুজ্জল। এই বিচিত্ৰ সময়ছোৱা দেখাক নতুনকৈ চোৱাৰ, নেদেখাক সম্পূৰ্ণকৈ দেখাৰ কামনাত বঞ্জিত, নতুনকৈ গঢ়াৰ নতুন নতুন সপোন ৰচনাৰ, নতুন মধুময় কল্পনা কৰাৰ সময়। এনে এছোৱা সময়ৰ মধুৰ অবিস্মৰণীয় স্মৃতি, মানৱ-জীৱনৰ সমগ্ৰ কালছোৱাত হৈ ৰয় চিৰসেউজীয়া, বৰ্ণালীৰ সাতো ৰঙৰ দৰেই সৌন্দৰ্যময়।

কলেজীয়া জীৱনৰ অভিজ্ঞতা

পূজা ৰাজখোৱা
স্নাতক দ্বিতীয় ষণ্মাসিক

অনন্ত অপাৰ মহা শব্দ শাস্ত্ৰৰ
মহাসিন্ধু মথি
আমি আহৰণ কৰো জ্ঞানৰ অমৃত।
মহা মহা জীৱনৰ গৰিমাৰ সৌধ ৰচোঁ
ৰামধেনুৰ ৰহণেৰে জীৱন বোলাই।

ছাত্ৰ জীৱনৰ আটাইতকৈ মনোমোহা, ৰঙে ৰসে উপচি পৰা, মধুৰ স্বপ্নালিৰ আৱেশেৰে ভৰপূৰ বৈচিত্ৰ্যময় হৈছে কলেজীয়া জীৱন।

আৰম্ভণি -

কলেজীয়া জীৱনৰ আনন্দোচ্ছল, মাধুৰ্যপূৰ্ণ আশা আকাংক্ষাৰ সোণালী ৰঙেৰে ৰঙীন, ৰামধেনুৰ বিচিত্ৰতাৰে বৰ্ণালীময়। এইছোৱা কালত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মন হয় দিগন্ত প্ৰসাৰী, ভাৱ হয় পৰ্বতীয়া জুৰিৰ দৰে লয়লাস। গতিময়, ছন্দোময়, অনুভূতিময় আৰু হয় সুন্দৰ ভৱিষ্যত জীৱনৰ মহান আদৰ্শৰ উদ্দীপনা আৰু অনুপ্ৰেৰণাৰে সমুজ্জল। এই বিচিত্ৰ সময়ছোৱা দেখাক নতুনকৈ চোৱাৰ, নেদেখাক সম্পূৰ্ণকৈ দেখাৰ কামনাত ৰঞ্জিত, নতুনকৈ গঢ়াৰ নতুন নতুন সপোন ৰচনাৰ, নতুন মধুময় কল্পনা কৰাৰ সময়। এনে এছোৱা সময়ৰ মধুৰ অবিস্মৰণীয় স্মৃতি, মানৱ-জীৱনৰ সমগ্ৰ কালছোৱাত হৈ ৰয় চিৰসেউজীয়া, বৰ্ণালীৰ সাতো ৰঙৰ দৰেই সৌন্দৰ্যময়।

কলেজৰ পৰিৱেশ -

মুক্ত আকাশৰ তলত, মুক্ত মন আৰু মুক্ত চিন্তা লৈ জীৱনৰ জ্যোতিৰ বাটি পোহৰাই তুলাৰ প্ৰচেষ্টাত আগবঢ়াব সুন্দৰ পৰিৱেশ কলেজত বিৰাজমান। নিজৰ প্ৰতিভা মুক্তভাৱে প্ৰকাশ কৰিবলৈ

আৰু সেই প্ৰতিভাৰ বিকাশৰ বাবে অপাৰ সুযোগ পোৱা যায় কলেজত। স্কুলীয়া জীৱনৰ বাধ্য-বাধকতা, কঠোৰ শাসনৰ বাঘজৰী, ৰঙা চকুৰ ভীতি গ্ৰস্ততা আদিৰ পৰা কলেজৰ পৰিৱেশ মুক্ত। অৱশ্যে দায়িত্বশীলতা প্ৰয়োজন হৈ পৰে বেছিকৈ। হ'লেও ভৱিষ্যত জীৱনৰ আশা আকাংক্ষা, কামনাৰ সোণোৱালী পথ সন্মুখত থকাত আৰু তাৰ সাধনাই জীৱনৰ লক্ষ্য হোৱা বাবে স্বাভাৱিকতেই দায়িত্বশীলতা আহি পৰে। অৱশ্যে এইটোও নুই কৰিব নোৱাৰি যে প্ৰকৃত দায়িত্ব নুবুজি, যিসকলে বিদ্যালয়ৰ কঠোৰ শাসনৰ পৰা মুক্ত হৈ নিজকে সম্পূৰ্ণ মুক্তভাৱে এৰি দিয়ে, সেইসকলৰ জীৱন শেষত বিফলতাৰ ভাণ্ডাৰ হৈ পৰে। গতিকে, কেতিয়াবা মুক্ত পৰিৱেশ আশীৰ্বাদ নহৈ অভিসাপতহে পৰিণত হোৱা দেখা যায়। সেই দিশলৈ বিদ্যাৰ্থীসকলে লক্ষ্য কৰা উচিত।

<u>কলেজত প্ৰৱেশ কৰিয়ে পোৱা অভিজ্ঞতা -</u>

ভৱিষ্যত কৃতকাৰ্যতা পূৰ্ণ, সুন্দৰ জীৱন গঢ়াৰ কৰ্মশালা কলেজসমূহ, বিদ্যাৰ্থীসকলৰ সাধনাৰ একোখন মহা আশ্ৰম। এই মহা আশ্ৰমৰ নিয়াৰিত গঢ়ি উঠে ভৱিষ্যতৰ সম্ভৱনাময় একোটা মহান জীৱন। কলেজৰ জ্ঞান সাগৰত অৱগাহি পুত মন্ত্ৰত দীক্ষিত হোৱা বাবেই সফলতাৰেই কলেজীয়া শিক্ষা সাং কৰি ওলাই অহা সকলক স্নাতক বুলি কোৱা হয়। এনে পবিত্ৰ, মহান অনুষ্ঠানটিত প্ৰৱেশ কৰিয়েই কেতিয়াবা বহুতো বিদ্যাৰ্থীয়ে বিপৰ্যয়ৰ সন্মুখীন হয়, ৰেগিং নামৰ মহামাৰীটোৰ কবলত পৰি। বহুতৰ মতে ৰেগিং এক বিভীষিকা। এই বিভীষিকাৰ মাজত মানসিক ভাৰসাম্য হেৰুৱাই দুই এক বিদ্যাৰ্থীয়ে শিক্ষা জীৱনৰ ইমানতে সমাপ্তি হোৱা ঘটোৱাৰ উদাহৰণো বিৰল নহয়। প্ৰকৃতপক্ষে ৰেগিং এক নিৰ্দোষ ধেমালিহে হোৱা উচিত। ধেমালিৰ সীমা অতিক্ৰম কৰি গ'লেই সি বিভীষিকাত পৰিণত হয়, তেতিয়া সি হৈ উঠে ক্ৰুৰ ধেমালি। সেইটো কিন্তু অবাঞ্ছনীয়।

<u>অধ্যয়নৰ সময়ছোৱাৰ মাধুৰ্য -</u>

কলেজসমূহ উচ্চ জ্ঞানৰ মন্দিৰ। উচ্চ শিক্ষাৰে শিক্ষিত, উচ্চ অৰ্হতাসম্পন্ন অধ্যপকসকলৰ উচ্চমানৰ শিক্ষাদান কাৰ্যই এই জ্ঞান মন্দিৰ জ্যোতিৰ্ময় কৰি তোলে। সেই জ্যোতিৰ আলোকে বিদ্যাৰ্থীসকলক বিমোহিত কৰে। তেখেতসকলৰ উচ্চ জ্ঞান জ্যোতি বিকিৰিত হয় বিদ্যাৰ্থীৰ জীৱনত। বিদ্যাৰ্থীৰ হৃদয় ফুলনিৰ ফুলা কলিটো সেই জ্যোতিৰ পৰশত মুকলি হয়, এদিন ৰূপে ৰসে, গন্ধে-স্পৰ্শে জাতিস্কাৰ হৈ সৌন্দৰ্য্য-মাধুৰীৰে সুশোভিত হয়। তাৰ সৌৰভ বিয়পি পৰে মানৱসাগৰত। সেই মানৱ সাগৰত জকমকীয়া হৈ উঠে হাজাৰ হাজাৰ গোলাপ-তগৰ-কমলৰ মহা সমাবেশত।

সোণত সুৰগা চৰায় কলেজ সপ্তাহ, বাণী-বন্দনা, সাংস্কৃতিক সমাৰোহ আদি বাৰেৰহণীয়া অনুষ্ঠানসমূহে। সেইবাবে, অধ্যয়নৰ এই সময়ছোৱা কেৱল জ্ঞান আহৰণৰ বিস্তীৰ্ণ কলা ক্ষেত্ৰই নহয়, ই হৈ পৰে নিজকে স্বকীয় প্ৰতিভা আৰু গুণৰাজিৰে জকমকীয়াকৈ সজোৱাৰ বিশাল, সুন্দৰ পৃথিৱীৰ সৌন্দৰ্যৰ আধাৰ হিচাপে "নতুন প্ৰাণৰ ন চকুযুৰিত দীপ্তি ঢালি" নতুনকৈ চোৱাৰ উপভোগ কৰাৰ আৰু জীৱনৰ মোহনীয়তাক আৰু অধিক মোহনীয়কৈ গঢ়ি তোলাৰ এক মহান ক্ষেত্ৰ। আমি কৈ উঠিবলৈ বাধ্য হওঁ —

"মুকলি হঁওক মুকলি বিশ্বত
অৰুণ অৰুণ আমাৰ মন।"

সেইবাবে কলেজত অধ্যয়নৰ কালছোৱাত প্ৰতিজন বিদ্যাৰ্থীৰ বাবে হৈ পৰে বৰ মোহনীয় অতি আপুৰুগীয়া আবেগ বিৰজিত। কলেজ সমূহ বিদ্যাৰ্থীৰ তীৰ্থক্ষেত্ৰ। হোষ্টেলৰ আকৰ্ষণ আৰু অধিক মোহনীয়। বিভিন্ন অঞ্চলৰ, বিভিন্ন জাতি, ধৰ্ম সম্প্ৰদায়ৰ বিদ্যাৰ্থীৰ মিলনৰ ই এক মনোৰম ক্ষেত্ৰ।

<u>হোষ্টেলৰ আকৰ্ষণ ঃ</u>

এইখন সাম্যৰ সৰগ। ইয়াত ধনী-দুখীয়া, উচ্চ-নীচ, ধৰ্ম সম্প্ৰদায়ৰ সংকীৰ্ণ বিচাৰ বিবেচনাৰ ঠাই নাই। ইয়াত ঠাই পায়। উচ্চ ভাব, চিন্তা, উচচ আদৰ্শ আৰু মহান মানৱতাই। হোষ্টেলৰ প্ৰতিটো কোঠা প্ৰতিটো চুক-কোণৰ লগত বিদ্যাৰ্থীসকল জড়িত হৈ পৰে অতি নিবিড়ভাৱে, পৰিণত হয়; এখন মৰম সৰ্বস্ব ঘৰত। এইখন ঘৰত খ্যাতি বৃদ্ধিৰ কাৰণে বিদ্যাৰ্থীসকল উঠি পৰি লাগে বাণী বন্দনা আৰু অন্যান্য সমাৰোহৰ যোগেদি। হোষ্টেলৰ মিলনৰ স্বৰ্গ ইয়াত ৰচা হয় ভৱিষ্যত জীৱনৰ সুন্দৰ নন্দন বন।

<u>সামৰণি ঃ</u>

শিক্ষা জীৱনৰ আটাইতকৈ মনোৰম আৰু কল্পনাৰ দিগন্ত প্ৰসাৰী ভাব ধাৰণাৰে সমৃদ্ধ এই সময়ছোৱাৰ সদ্ব্যৱহাৰ আৰু জীৱনটোক সঠিক আৰু সত্য সুন্দৰ পথত পৰিচালনাৰ ওপৰত আমাৰ সুন্দৰ, মহীয়ান জীৱন নিৰ্ভৰশীল। কল্পনাৰ সোণৰ প্ৰতিমা গঢ়ি, তাৰ সৌন্দৰ্যত মুগ্ধ হৈ আমি জীৱনৰ জয়গান গাঁও এই সময়ছোৱাতে। সত্যম্ শিৱম সুন্দৰম এই সনাতন সত্যক উপলব্ধি কৰা যায় এই সময়ছোৱাতে।

গতিকে এই সময়ছোৱাই আমাৰ জীৱনলৈ কঢ়িয়াই আনক অনাবিল আনন্দৰ মধুৰ প্ৰশান্তি। □□

পৰিৱেশ

আছিফা চুলতানা
স্নাতক দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক

পৰিৱেশ হৈছে এক ব্যৱহাৰিক বিজ্ঞান। পৰিৱেশ বুলিলে মানুহৰ পৰিৱেশৰ লগত হোৱা মুখামুখি এক প্ৰণালীবদ্ধ অধ্যয়ন বুলি ক'ব পাৰি। পৰিৱেশ হ'ল এটা অৱস্থা বা আবেষ্টনী য'ত মানুহ বাস কৰে আৰু কাৰ্য সম্পাদনা কৰে। আমাৰ চৌপাশে থকা যিকোনো আৰু সকলো বস্তুৱেই হ'ল পৰিৱেশ। পৰিৱেশত আছে বায়ু, পানী, মাটি, গছ-গছনি আৰু জীৱ-জন্তু। সময়ৰ পৰিবৰ্তনৰ লগে লগে পৰিৱেশৰো পৰিবৰ্তন ঘটে। এনে পৰিবৰ্তনৰ কাৰণ হ'ল পৰিৱেশৰ কাৰকসমূহ। কাৰকসমূহ জৈৱিক আৰু অজৈৱিক। জৈৱিক হ'ল জীৱ-জন্তু, উদ্ভিদ আদি। অজৈৱিক পৰিৱেশৰ অৰ্থ হ'ল ভৌতিক অৰ্থাৎ জড় বা প্ৰাণহীন। পৃথিৱীৰ সভ্যতাৰ প্ৰাৰম্ভিক কালৰে পৰা মানুহে পৰিৱেশৰ ওপৰত হস্তক্ষেপ কৰে।

জনসংখ্যা যথেষ্ট পৰিমাণে বৃদ্ধি নোহোৱালৈকে আৰু জীৱন ধাৰণৰ মান উন্নত নোহোৱালৈকে মানুহৰ এনে ধ্বংসমুখী কাৰ্যকলাপে পৰিৱেশৰ ওপৰত বিশেষ প্ৰভাৱ পেলোৱা নাছিল। বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ উন্নতি আৰু বিকাশে পৰিৱেশৰ ওপৰত অধিক চাপ পেলায় আৰু ক্ৰমাৎ পৰিৱেশ বিঘ্নিত হ'বলৈ আৰম্ভ কৰে।

আমাৰ চৌপাশে থকা যিকোনো আৰু সকলো বস্তুৱেই হ'ল পৰিৱেশ। পৰিৱেশত আছে বায়ু, পানী, মাটি, গছ-গছনি আৰু জীৱ-জন্তু। সময়ৰ পৰিবৰ্তনৰ লগে লগে পৰিৱেশৰো পৰিবৰ্তন ঘটে। এনে পৰিবৰ্তনৰ কাৰণ হ'ল পৰিৱেশৰ কাৰকসমূহ। কাৰকসমূহ জৈৱিক আৰু অজৈৱিক। জৈৱিক হ'ল জীৱ-জন্তু, উদ্ভিজ আদি। অজৈৱিক পৰিৱেশৰ অৰ্থ হ'ল ভৌতিক অৰ্থাৎ জড় বা প্ৰাণহীন। পৃথিৱীৰ সভ্যতাৰ প্ৰাৰম্ভিক কালৰে পৰা মানুহে পৰিৱেশৰ ওপৰত হস্তক্ষেপ কৰে।

উদ্ভিদেই হওক বা জীৱ-জন্তুৱেই হওক প্ৰত্যেক জাতিয়েই পৰিৱেশৰ ওপৰত প্ৰভাৱ পেলায় আৰু পৰিৱেশৰ দ্বাৰা প্ৰভাৱান্বিত হয়। এনে এক পটভূমিত পৰিৱেশ সম্পৰ্কে জ্ঞান আহৰণ কৰাটো সকলোৰে বাবে নিতান্তই প্ৰয়োজনীয়। ১৯৮৬ চনৰ সুৰক্ষা আইনে পৃথিৱীৰ সমুদায় ভূমি, বতাহ, পানী আদিৰ মাজত থকা আন্তঃসম্পৰ্ক আৰু মানৱ আদি জীৱ-জন্তু আৰু সম্পত্তিৰ সৈতে থকা সম্পৰ্কক পৰিৱেশ বুলি কয়। ইয়াৰ দ্বাৰা আমাৰ চৌপাশে থকা ভৌতিক আৰু জৈৱিক বস্তু সমূহৰ পাৰস্পৰিক সম্পৰ্ক আৰু ইয়াৰ ক্ৰিয়া-প্ৰক্ৰিয়াকে পৰিৱেশ বুলি

বুজা যায়।

আমাৰ চৌপাশে থকা প্ৰাকৃতিক বিভিন্ন উপাদান যেনে উদ্ভিদ আৰু জীৱ-জন্তু, বায়ু, পানী, মাটি আৰু এইবোৰৰ সৈতে মানুহৰ বিভিন্ন ক্ৰিয়া কলাপেই হৈছে পৰিবেশ অধ্যয়নৰ বিশেষ বস্তু। প্ৰকৃততে এই বিষয়টোৰ আন আন বিষয়সমূহে যেনে পদাৰ্থ বিজ্ঞান, ৰসায়ন বিজ্ঞান, অংক শাস্ত্ৰ, জীৱ বিজ্ঞান, ইতিহাস, অৰ্থনীতি, আইন, ৰাজনীতি বিজ্ঞান, শিক্ষা, নৃতত্ব, দৰ্শন, সমাজ শাস্ত্ৰ আৰু কম্পিউটাৰ বিজ্ঞান আদি বিষয়সমূহৰ সৈতে নিবিড় সম্পৰ্ক আছে। জীৱ বিজ্ঞানে পৰিবেশ অন্তৰ্গত জৈৱিক উপাদান সমূহৰ আন্তঃসম্পৰ্ক আৰু সিহঁতৰ ক্ৰিয়া প্ৰতিক্ৰিয়াৰ সম্পৰ্কে জনাত সহায় কৰে। পৰিবেশৰ অজৈৱিক উপাদান সমূহৰ ভৌতিক আৰু ৰাসায়নিক গঠন সম্পৰ্কে জ্ঞান দিয়াত পদাৰ্থ বিজ্ঞান, ৰসায়ন বিজ্ঞান, পৰিবেশ বিজ্ঞান, ভূগোল আদি বিষয়সমূহে উল্লেখযোগ্য অৱদান আগবঢ়ায়। পৰিবেশৰ পৰিশোধন আৰু পৰিচালনাৰ ক্ষেত্ৰত অংক, পৰিসংখ্যা আৰু কম্পিউটাৰ বিজ্ঞানক ফলপ্ৰসূ আহিলা হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা হয়। শিক্ষা, অৰ্থনীতি, ৰাজনীতি, সমাজবিদ্যা আদি বিষয়সমূহক পৰিবেশৰ আৰ্থ সামাজিক দিশটোৰ উন্নতিৰ ক্ষেত্ৰত ব্যৱহাৰ কৰা হয়। পৰিবেশ কাৰিকৰীবিদ্যা অসামৰিক কাৰিকৰীবিদ্যা, ৰাসায়নিক কাৰিকৰীবিদ্যা আদি বিষয়সমূহ পৰিবেশ নিয়ন্ত্ৰণৰ উপায় উদ্ভাৱন কৰা কাৰ্যৰ লগত জড়িত হৈ থাকে। পৰিবেশীয় আইনে পৰিবেশ নিয়ন্ত্ৰণ আৰু সুৰক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰধান আহিলা হিচাপে কাম কৰে।

প্ৰকৃতিৰ দুটা উপাদান আছে— এটা হ'ল ভৌতিক আৰু আনটো জৈৱিক, ভৌতিক পৰিবেশৰ অন্তৰ্গত হ'ল বায়ু, পানী, সূৰ্য, চন্দ্ৰ গ্ৰহ, নক্ষত্ৰ, নদী জান-জুৰি, পৰ্বত-পাহাৰ আৰু অন্যান্য প্ৰাকৃতিক উৎপাদন যেনে সূৰ্যৰ পোহৰ, বতাহ, বৰষুণ ইত্যাদি। পৃথিৱীৰ উদ্ভিদ আৰু প্ৰাণীৰ সমষ্টিয়েই হ'ল জৈৱ উপাদান, জৈৱ উপাদানবোৰক লৈ জৈৱ মণ্ডল গঠিত হৈছে। জৈৱ উপাদান সমূহে সিহঁতৰ জীৱন নিৰ্বাহৰ বাবে ভৌতিক পৰিবেশৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে আৰু একে সময়তে এটাই আনটোৰ ওপৰত পৰোক্ষ বা প্ৰত্যক্ষভাৱে নিৰ্ভৰশীল উদ্ভিদে এৰি দিয়া অম্লজান গেছ জীৱ-জন্তুৱে শ্বাস-প্ৰশ্বাসত গ্ৰহণ কৰে আৰু সালোক সংশ্লেষণৰ জৰিয়তে জীৱই নিৰ্গত কৰা এঙাৰ গেছ উদ্ভিদে গ্ৰহণ কৰে। ইয়াৰোপৰি মানুহ হৈছে পৰিবেশৰ মুখ্য কাৰক কিয়নো মানুহে জ্ঞান বুদ্ধিৰে নিজৰ সুবিধা অনুযায়ী পৰিবেশ পৰিবৰ্তন কৰি ল'ব পাৰে। মানৱ সভ্যতাৰ আৰম্ভণিতে মানুহৰ জীৱন ধাৰণ প্ৰণালী বৰ্তমানৰ দৰে নাছিল। মানুহে পৰিবেশৰ পৰা খাদ্য সংগ্ৰহ কৰিছিল। তেওঁলোক আছিল চিকাৰী আৰু খাদ্য সংগ্ৰহকাৰী। বনৰীয়া জনৰ পৰা নিজক বচাবলৈ আৰু চিকাৰৰ বাবে তেওঁলোকে দলবদ্ধভাৱে বাস কৰিছিল। তেওঁলোকে প্ৰকৃতিৰ ৰাজ্যত যেনে— গছৰ তল, পৰ্বতৰ গুহা আদিত বাস কৰিছিল। আৰম্ভণিতে মানুহে কেঁচা খাদ্য খাইছিল। কিন্তু পিছলৈ জুইৰ আৱিষ্কাৰ হোৱাত পুৰি বা সিজাই খাইছিল আৰু এয়াই আছিল মানৱ সভ্যতাৰ বিকাশৰ আৰম্ভণি। প্ৰথম অৱস্থাত তেওঁলোকে শিলেৰে ভোটা সা-সঁজুলি নিৰ্মাণ কৰিছিল আৰু পিছলৈ এইবোৰ চিকাৰ আৰু খন্দা কামত ব্যৱহাৰ হৈছিল। সেই সময়ত তেওঁলোকে একেলগে কাম কৰিছিল আৰু একেলগে খাইছিল। কিন্তু লাহে লাহে তেওঁলোকে কৃষি কামত ব্যস্ত হৈছিল লগতে পশুপালন কৰি স্থায়ীভাৱে বসবাস কৰিবলৈ লৈছিল। এনেদৰে গাঁৱলীয়া জীৱনৰ আৰম্ভণি হৈছিল। পশুপালন আৰু কৃষি কাৰ্যৰ বাবে পানীৰ প্ৰয়োজন হৈছিল আৰু সেইবাবেই মানুহে নদীৰ পাৰত বাস কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিছিল। এনেদৰেই প্ৰাচীন যুগত নদীৰ উপত্যকাত মানুহৰ বসতি স্থাপন হৈছিল। আমাৰ দেশত নদীৰ তীৰত আৱিষ্কাৰ হোৱা প্ৰাচীন সভ্যতাই আমাৰ প্ৰাচীন নাগৰিক সভ্যতাৰ নিদৰ্শন দাঙি ধৰিছে। ভৌগোলিক উপাদানসমূহে মানুহৰ জীৱিকাৰ সৈতে জড়িত কৰি তোলে। তৃষ্ণা নিবাৰণ, কৃষি কাম আৰু যাতায়তৰ বাবে পানীৰ অৱদান অনস্বীকাৰ্য। হাবি বননিয়ে খৰি, ঘৰ নিৰ্মাণ কাৰ্যৰ বাবে কাঠ চৰণীয়া ভূমি হিচাপে প্ৰয়োজন পূৰণ কৰে, এইবোৰ হৈছে আমাৰ পৰিবেশৰ উপাদান। ভৌগোলিক কাৰকসমূহে জলবায়ুৰ ওপৰত প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰে। এটা নিৰ্দিষ্ট সময়ৰ গড় বতৰেই হ'ল জলবায়ু। বতৰ বুলিলে সূৰ্যৰ পোহৰ, তাপ, বায়ু, চাপ, বতাহ, বৰষুণ আৰু আদ্ৰতাৰ সমষ্টিকে বুজায়। এনেদৰে আমি ঋতু আৰু ঋতু পৰিবৰ্তনৰ অনুভৱ কৰোঁ। বিভিন্ন ঋতুত আমি বিভিন্ন শস্যৰ খেতি কৰোঁ। ভৌগোলিক কাৰকসমূহে মানুহৰ খাদ্যভ্যাস গঢ়ি তোলে আৰু কৃষিৰ স্বৰূপ নিৰ্ণয় কৰে। কোনো এটা অঞ্চলৰ প্ৰাকৃতিক পৰিবেশক ইয়াৰ চাৰিওকাষৰ ভৌগেলিক কাৰকে প্ৰভাৱিত কৰে। এনে কাৰক বিলাকৰ ভিতৰত উচ্চতা, পৰ্বত তথা পাহাৰৰ অৱস্থান, সমভূমি, বিবৰ্তনিক, প্লেট, হ্ৰদ, নদী, সাগৰৰ স্তৰ, উপত্যকা আদি উল্লেখযোগ্য। সকলো ঠাইতে একে পৰিবেশ দেখা নাযায়। এনেদৰে আমি স্বাভাৱিক আৰু মানৱ সৃষ্ট পৰিবেশ সম্পৰ্কে বুজিব পাৰোঁ। পৰিস্থিতি ব্যৱহাৰ আৰু নিয়ন্ত্ৰণমূলক পদ্ধতিৰে কাৰ্যকৰণ প্ৰক্ৰিয়াটোক স্বাভাৱিক

পৰিবেশ বুলি কোৱা হয়। স্বাভাৱিক পৰিবেশ হ'ল এনে এক অৱস্থান য'ত বিভিন্ন উপাদানসমূহ পৰস্পৰভাৱে সম্পৰ্কিত হৈ থাকে। পৃথিৱীৰ ভূ-ভাগে গছ-গছনিক প্ৰয়োজনীয় আহাৰ পানী যোগায়, গছ-গছনিয়ে জীৱ-জন্তুক আশ্ৰয় আৰু আহাৰৰ যোগান ধৰে, বীজৰ বিস্তাৰ ঘটায় আৰু এই সকলোবোৰে ভূ-সম্পদৰ ওপৰত প্ৰভাৱ পেলায়। প্ৰাকৃতিক পৰিবেশৰ উপাদানসমূহ হ'ল বায়ু, পানী, মাটি, উদ্ভিদ, পৰ্বত-পাহাৰ, নৈ, জান-জুৰি, বতাহ-বৰষুণ ইত্যাদি। আনহাতে ব্যক্তি, সমাজ, সামাজিক নিয়ম তথা, উৎসৱ-পাৰ্বন, ঘৰ-বাৰী, ৰাস্তা, দোকান-বজাৰ আদি মানৱ সৃষ্টি পৰিবেশৰ উপাদান। মানুহে সমাজত কাম কৰে। প্ৰত্যেক সমাজৰে এক সুকীয়া পৰিবেশ আছে। এখন বৃহৎ দেশত বিভিন্ন জাতি আৰু ধৰ্মৰ লোকে বাস কৰে। কিন্তু আটাইয়ে কিছুমান উমৈহতীয়া নিয়ম মানি চলে। এনেদৰে এক সামাজিক সাংস্কৃতিক পৰিবেশৰ সৃষ্টি হয়। পৰিবেশৰ সকলো উপাদানৰ ভিতৰত মানুহ আটাইতকৈ শক্তিশালী উপাদান। মানুহে নিজৰ সুবিধা অনুযায়ী যেনেকৈ পৰিবেশ সৃষ্টি কৰি ল'ব পাৰে তেনেদৰে অতি সহজে পৰিবেশৰ অৱনতি ঘটাবও পাৰে। মানৱ সৃষ্টি পৰিবেশৰ তলত উল্লেখ কৰা কাৰকসমূহ অন্তৰ্ভুক্ত হৈ থাকে। প্ৰযুক্তিবিদ্যা, যান-বাহন নিৰ্মাণ কাৰ্য, কৃষি, বান্ধ নিৰ্মাণ, উদ্যোগীকৰণ, দূৰ সংবেদন, মহাকাশ অভিযান, কম্পিউটাৰ পদ্ধতি। উদ্ভিদেই হওক বা জীৱ-জন্তুৱেই হওক প্ৰত্যেক শ্ৰেণীয়েই পৰিবেশৰ ওপৰত প্ৰভাৱ পেলায় আৰু পৰিবেশৰ দ্বাৰা প্ৰভাৱান্বিত হয়। মানুহৰ বাহিৰে এইবোৰ প্ৰকৃতিৰ দ্বাৰা নিয়ন্ত্ৰিত হয় আৰু ইহঁতৰ সংখ্যাই এটা নিৰ্দিষ্ট সীমা পাৰ হ'ব নোৱাৰে নাইবা ইহঁতৰ জীৱন ধাৰণৰ পদ্ধতিৰো পৰিবৰ্তন নহয়। মানুহে নিজৰ জ্ঞান বুদ্ধি আৰু উন্নত প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ সহায়ত নিজৰ সুবিধা অনুযায়ী পৰিবেশ পৰিবৰ্তন কৰি জীৱন ধাৰণৰ মান উন্নত কৰিব পাৰে।

ভৌতিক পৰিবেশৰ উপাদানসমূহ হ'ল- জীৱহীন বা জড়। জৈৱিক পৰিবেশৰ উপাদানসমূহ হ'ল-জীৱ জীৱিত। উদ্ভিদে অক্সিজেন প্ৰস্তুত কৰে আৰু মানুহকে ধৰি সকলো জীৱই ইয়াক শোষণ কৰে। জীৱ-জন্তুৱে নিৰ্গত কৰা কাৰ্বন-ডাই অক্সাইড উদ্ভিদে সালোক-সংশ্লেষণৰ দ্বাৰা গ্ৰহণ কৰে।

মানুহ হৈছে পৰিবেশৰ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ উপাদান। আদিম মানুহ আছিল চিকাৰী আৰু খাদ্য সংগ্ৰহকাৰী। চিকাৰ আৰু মাটি খন্দাৰ বাবে শিলৰ সা-সঁজুলি ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল। ভৌগোলিক কাৰকসমূহে জলবায়ু জনসংখ্যা আৰু মানুহৰ জীৱন ধাৰণৰ প্ৰণালীৰ ওপৰত প্ৰভাৱ পেলায়। মানুহে নিজৰ সুবিধাৰ বাবে স্বাভাৱিক পৰিবেশৰ বিঘিনি ঘটায় গছ-গছনি কাটি ধ্বংস কৰি পেলায় যাৰ ফলত জীৱ-জন্তুৱে বহু ধৰণৰ অসুবিধা পায়। মানুহে যি ধৰণে গছ-গছনি কাটে তেনেকৈ লগাবও লাগে। গছ কটাৰ লগে লগে আকৌ নতুন গছ ৰুই দিব লাগে তেতিয়াহে আমাৰ পৰিবেশটো ভালেই থাকিব আৰু জীৱ-জন্তুবোৰ বেছি দিন জীয়াই থাকিব পাৰিব। এয়াই হৈছে পৰিবেশ। ❑❑

আধুনিকতাৰ অভিশাপ ড্ৰাগচ

লোনামণি হীৰা
স্নাতক তৃতীয় যাণ্মাসিক

ড্ৰাগচৰ ব্যৱহাৰ সাধাৰণতে মনত অশান্তি গুচাবলৈ বহুতে ব্যৱহাৰ কৰে। ঘৰতেই মাতৃ, পত্নী, আত্মীয়স্বজন বা প্ৰিয়জনৰ বা প্ৰিয়জনৰ পৰা অবাঞ্চিত ব্যৱহাৰ পালে মনৰ চিন্তাক ভিন্নমুখী কৰিবলৈ বহুতে ড্ৰাগচৰ আশ্ৰয় লয়। বহুতে আকৌ সঙ্গীৰ প্ৰয়োজন অনুভৱ কৰি বন্ধুসকলকো এই নিচাত নমাবলৈ বাধ্য কৰে। এদিন ইয়াৰ জুতি লাগিলে পিছত নিজে নিজেই তাক বিচাৰি আনি বন্ধুবোৰৰ লগত ড্ৰাগচ সেৱনকাৰী হৈ পৰে।

কুৰি শতিকাৰ অভিশাপ স্বৰূপ হ'ল ড্ৰাগচ। ড্ৰাগচৰ প্ৰতি আসক্তি যুগ সমাজৰ মাজত ক্ৰমাগতভাৱে বৃদ্ধি পাব লাগিছে। বহুতো প্ৰতিভাবান যুৱক-যুৱতী ড্ৰাগচৰ চিকাৰ হৈ নিজৰ পৰিয়াল তথা দেশৰ অমঙ্গল সাধন কৰিছে। মানসিকভাৱে পঙ্গু হৈ পৰা যুৱক-যুৱতীৰ সংখ্যা বাঢ়িছে। ড্ৰাগচৰ এই কবলৰ পৰা এওঁলোকক উদ্ধাৰ কৰিব নোৱাৰিলে দেশে কোনো উন্নতি সাধন কৰিব নোৱাৰে।

ড্ৰাগচ কি? ড্ৰাগচ হ'ল মানুহৰ মন আৰু শৰীৰৰ ওপৰত ক্ৰিয়া কৰা কিছুমান ৰাসায়নিক ঔষধ। এই দ্ৰব্যবোৰ চিকিৎসক সকলে বিভিন্ন ৰোগত সীমিতভাৱে প্ৰয়োগ কৰে। টোপনি অহাৰ বাবেই মূলতঃ এইবোৰ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। এইবোৰৰ মাত্ৰা বেছি হৈ গ'লেই ই নিচাৰ কাম কৰে আৰু সেৱন কৰোঁতাৰ মনত এক সাময়িক আনন্দ আৰু স্ফূৰ্তিৰ জন্ম দিয়ে। বেমাৰ হোৱা মানুহৰ ক্ষেত্ৰত ই মহামূল্যবান; আনহাতে সুস্থ মানুহৰ ক্ষেত্ৰত ই হৈ পৰে বিষস্বৰূপ। এবাৰ ড্ৰাগচ ব্যৱহাৰ কৰাৰ পাছত সি মানসিক আনন্দ লাভ কৰিবলৈ পুনৰ ব্যৱহাৰ কৰে। ইয়াৰ ফলত ই নিচা হৈ পৰে আৰু ব্যৱহাৰ কৰোঁতাজনে ইয়াক এৰিব নোৱাৰা হৈ পৰে।

ড্ৰাগচে এই ঔষধবোৰৰ উপৰিও মদ, ভাং, কাণি আদিকো সামৰে। ভাঙৰ গুটিৰ পৰা ম্যাৰী জুৱানী নামৰ এবিধ নিচাযুক্ত সামগ্ৰী প্ৰস্তুত হয়। কাণিৰ পৰা হিৰোইন, ব্ৰাউন চুগাৰ, মেচ আদি নিচাযুক্ত ঔষধ প্ৰস্তুত কৰা হয়। কিছুমান ৰাসায়নিক দ্ৰব্যয়ো নিচাৰ কাম কৰে আৰু ইয়াৰ ভিতৰত বিশেষভাৱে উল্লেখযোগ্য দ্ৰব্যটো হ'ল এল. এচ. দি।

ড্ৰাগচৰ ব্যৱহাৰ সাধাৰণতে মনত অশান্তি গুচাবলৈ বহুতে ব্যৱহাৰ কৰে। ঘৰতেই মাতৃ, পত্নী, আত্মীয়স্বজন বা প্ৰিয়জনৰ

বা প্ৰিয়জনৰ পৰা অবাঞ্চিত ব্যৱহাৰ পালে মনৰ চিন্তাক ভিন্নমুখী কৰিবলৈ বহুতে ড্ৰাগচৰ আশ্ৰয় লয়। বহুতে আকৌ সঙ্গীৰ প্ৰয়োজন অনুভৱ কৰি বন্ধুসকলকো এই নিচাত নমাবলৈ বাধ্য কৰে। এদিন ইয়াৰ জুতি লাগিলে পিছত নিজে নিজেই তাক বিচাৰি আনি বন্ধুবোৰৰ লগত ড্ৰাগচ সেৱনকাৰী হৈ পৰে।

ড্ৰাগচ সাম্ৰাজ্যবাদীৰ গোপন ষড়যন্ত্ৰৰে অংশস্বৰূপ। তৃতীয় বিশ্বৰ দেশসমূহৰ ওপৰত উন্নত দেশসমূহে ৰাজনৈতিক প্ৰভুত্ব বিস্তাৰৰ কাৰণে অহৰহ প্ৰচেষ্টা চলাই আছে। আমাৰ শত্ৰু দেশবোৰেও এই ক্ষেত্ৰত বিশেষ অৰিহণা যোগাইছে। মধ্যপ্ৰাচ্যৰ এই ড্ৰাগচবোৰ পাকিস্তানৰ মাজেৰে ভাৰতবৰ্ষলৈ আহে আৰু ভাৰতৰ পৰা বাৰ্মাৰ পথেৰে চিংগাপুৰ, হংকং আদিলৈ যায়। ভাৰতৰ এই ড্ৰাগচ ব্যৱসায়কসকল ৰূপ দিবলৈ গঢ় লৈ উঠিছে বিভিন্ন মাফিয়া চক্ৰ।

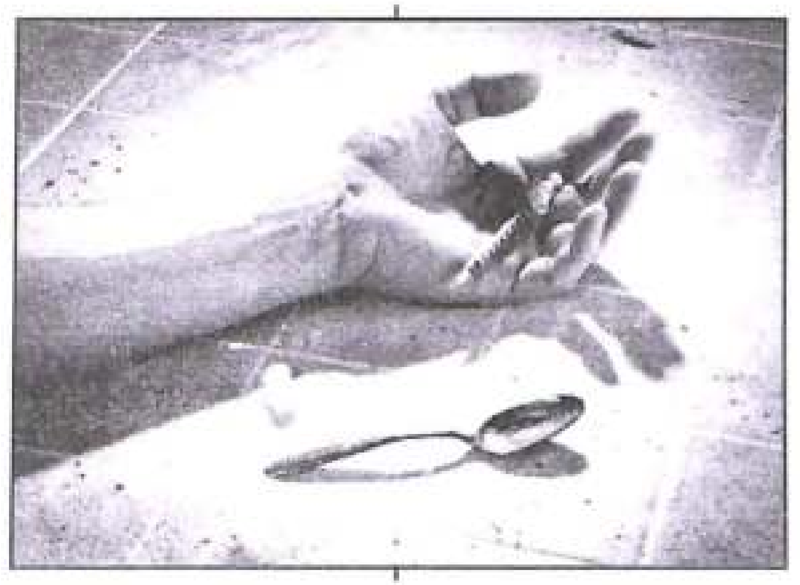

ড্ৰাগচৰ প্ৰতিক্ৰিয়া ঃ বেমাৰ আজাৰ ভাল কৰাৰ ক্ষেত্ৰত ড্ৰাগচৰ সুফল, কু-ফলত পৰিণত হয় ডাক্তৰৰ পৰামৰ্শ নোলোৱাকৈ ইয়াক গ্ৰহণ কৰিলে। ইয়াক ব্যৱহাৰ কৰাৰ লগে লগে প্ৰতিক্ৰিয়া আৰম্ভ হয়। সাময়িক আনন্দ লাভ আৰু ৰঙীন কল্পনাৰে মন সজীৱ হৈ পৰে। লগে লগে ইয়াক আৰু বেছি মাত্ৰাত সেৱন কৰি আনন্দ স্থায়ী কৰাৰ ইচ্ছা হয়। সময় যোৱাৰ লগে লগে এনে ঔষধ নহ'লে মানুহজন থাকিব নোৱাৰা অৱস্থা হয়। ঔষধ নেপালেই তেওঁৰ শাৰীৰিক আৰু মানসিক কষ্ট আৰম্ভ হয়। লাহে লাহে ঔষধ সেৱনৰ পৰিমাণ বাঢ়িবলৈ ধৰে। ইয়াৰ যোগেদি বিভিন্ন সংগীৰ লগত বন্ধুত্ব দৃঢ় হৈ পৰে। একেই বেজীৰে ইজনে সিজনে ড্ৰাগচ সেৱন কৰিবলৈ লয়। তাৰ ফলত এইড্ছ্ৰ দৰে মাৰাত্মক বেমাৰ ইজনৰ পৰা সিজনৰ দেহলৈ সংক্ৰমিত হয়। এইদৰে ঔষধ ব্যৱহাৰৰ ফলতো শৰীৰত নানা উপসৰ্গই দেখা দিয়ে। কেতিয়াবা মানসিক বিকৃতিও ঘটে আৰু অৱশেষত কৰুণ মৃত্যুক আঁকোৱালি ল'ব লগা হয়।

প্ৰতিকাৰ ঃ যুৱক-যুৱতীসকলে পৰাপক্ষত এইবোৰ নিচাযুক্ত বস্তুৰ পৰা আঁতৰিয়ে থাকিব লাগে। ধপাত, চাধা, বিড়ি, চিগাৰেটৰ পৰা বহুতে ড্ৰাগচ সেৱনকাৰী হৈ পৰে। বহুতে আকৌ ভাল টোপনি আহিবৰ বাবেও নিচাযুক্ত দ্ৰব্য ব্যৱহাৰ কৰাৰ লগে লগে ড্ৰাগচৰ প্ৰতি আসক্ত হৈ পৰে। সেয়ে ডেকা-গাভৰুসকলে কেতিয়াবা নিচাযুক্ত ঔষধ বা টোপনি অহা পিল আদি ব্যৱহাৰ কৰিব নালাগে। সমাজত ড্ৰাগচৰ বেপাৰ কৰা লোকসকলক উলিয়াই চিনি ইয়াক ৰোধ কৰা ব্যৱস্থা ল'ব লাগে।

ড্ৰাগচ আসক্ত মানুহকো সেইবোৰৰ পৰা ঘূৰাই আনিব পাৰি। আজিকালি তেনে ধৰণৰ চিকিৎসা কৰা ডাক্তৰ আৰু চিকিৎসালয় আছে। ড্ৰাগচ সেৱনকাৰীসকলক অনতি পলমে চিকিৎসা কেন্দ্ৰলৈ লৈ যাব লাগে। এই প্ৰসংগত আমাৰ প্ৰয়োজনীয় দীৰ্ঘস্থায়ী আঁচনি আৰু সহানুভূতিৰ প্ৰয়োজন। ড্ৰাগচ সেৱনৰ দ্বাৰা কোনো সমস্যাৰ সমাধান নহয়। বৰং ই সমস্যাৰ সৃষ্টিহে কৰে। এই ধৰণৰ প্ৰচাৰ যুৱক-যুৱতীসকলৰ মাজত সমেনে কৰা দৰকাৰ। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে নিজে ইয়াৰ অপকাৰিতাৰ সম্পৰ্কে সজাগতা সৃষ্টিত আগভাগ ল'ব লাগে। তেতিয়াহে তেওঁলোকৰ লগৰ কু-পথে যোৱা বন্ধু-বান্ধৱীবোৰ ঘূৰি আহিবলৈ প্ৰেৰণা পায়।

আজিৰ যুৱ সমাজৰ আটাইতকৈ ডাঙৰ ব্যাধিটো হ'ল ড্ৰাগচ আসক্তি। ইয়াক সমূলঞ্চে নাশ কৰিব নোৱাৰিলে দেশ তথা সমাজখনৰ কেতিয়াও উন্নতি হ'ব নোৱাৰে। আজিৰ সমাজত সকলো ধৰণৰ অশান্তি বিয়পি পৰাৰ মূলতে হ'ল ড্ৰাগচৰ ব্যৱহাৰ। সেয়ে ইয়াক ৰোধ কৰাৰ কাৰণে সামাজিক প্ৰতিষ্ঠানসমূহ আৰু চৰকাৰ আগবাঢ়ি যোৱাটো দৰকাৰ আৰু আগবাঢ়ি যাব লাগে। দেশৰ অৰ্থনীতি, সমাজ আৰু ৰাজনৈতিক ব্যৱস্থাত ড্ৰাগচৰ প্ৰভাৱ ৰোধ কৰিব নোৱাৰিলে দেশ কেতিয়াও উন্নতিৰ পথত আগবাঢ়িব নোৱাৰে। □□

ভাল আৰু বেয়া উভয় ধৰণৰ চিন্তা কৰিব জনা হেতুকে মানুহৰ পৃথিৱীখন ভাল আৰু বেয়াৰ এটা সংমিশ্ৰণ স্বৰূপ হ'ল। মানুহৰ উৎকৃষ্ট আদৰ্শ পিছে ভাল চিন্তা আৰু কৰ্মহে। বেয়াক আঁতৰাই বা তল পেলাই ভাল চিন্তা আৰু ভাল কৰ্মৰ যোগেদি সমাজখনত শান্তি শৃংখলা আৰু সুখ-সমৃদ্ধি, সু-নিশ্চিত কৰিবৰ বাবে মানুহৰ সমাজখন সংগঠিত হোৱা প্ৰয়োজন।

সমাজ গঠনত ছাত্ৰৰ ভূমিকা

বাহিদা বেগম
স্নাতক দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক

মানুহ সামাজিক প্ৰাণী। সমাজৰ অবিহনে মানৱ জীৱনৰ অস্তিত্ব বিকাশ, উন্নতি কল্পনাতীত। মানৱ জীৱনৰ সূচনা মাতৃগৰ্ভত হয় সঁচা। কিন্তু সেই মৌলিক সূচনাক ক্ৰমাগতভাৱে বিকাশৰ বিভিন্ন স্তৰৰ মাজেদি পূৰ্ণ অৱস্থালৈ অনাত সমাজেহে বিশেষ অৰিহণা যোগাবলগীয়া হয়। সেই বাবেই সমাজ নহ'লে মানৱ শিশুৰ ব্যক্তিত্ব আৰু চৰিত্ৰই বিকাশ লাভ কৰিব নোৱাৰে। যি কামেই সমাজৰ হিত সাধন কৰে, সেই কামে ব্যক্তিৰো হিত সাধন কৰে। সমাজ দূষিত হ'লে ব্যক্তিৰো জীৱন দোষমুক্ত হ'ব নোৱাৰে। বৃহৎ বিশ্বৰ মানৱ সমাজৰ আমি প্ৰত্যেকেই একোজন সদস্য। গতিকে বৃহৎ বিশ্বৰ মানৱ সমাজৰ একোজন সদস্য হিচাপে সমাজ গঠনৰ চেষ্টা কৰাটো ব্যক্তি মাত্ৰৰে কৰ্তব্য। ছাত্ৰ সমাজৰ অংশ বিশেষ সেই হিচাপে সমাজ গঠনৰ বাবে কৰিবলগীয়া কামৰ ভালেখিনি দায়িত্ব ছাত্ৰই বহন কৰিব লগাত পৰে।

এতিয়া প্ৰশ্ন হৈছে মানুহে সমাজ গঠনৰ কথা চিন্তা কৰিবলগীয়া হয় কিয়? এইটো এটা অতি জটিল ধৰণৰ প্ৰশ্ন। অন্ততঃ দুটা কাৰণত মানুহে সমাজ গঠনৰ কথা চিন্তা কৰিবলগীয়া হয়।

প্ৰথমতে, বন্যপ্ৰাণীৰ দৰে মানুহে অকলশৰীয়া জীৱন-যাপন কৰিব নোৱাৰে। জাতি-কুটুম, বন্ধু-বান্ধৱ আদিৰ সৈতে প্ৰতিজন মানুহে জীয়াই থাকে এখন সমাজৰ অংশ হিচাপে। এনে

এখন সমাজৰ শান্তি শৃংখলা আৰু সুখ-সমৃদ্ধি, সু-নিশ্চিত কৰিবৰ বাবে সমাজখন সংগঠিত হোৱা আৱশ্যক। দ্বিতীয়তে চিন্তা শক্তিৰ অধিকাৰী হোৱাৰ ফলত মানুহে ভাল-বেয়া উভয় ধৰণৰ চিন্তাৰ আলমত ভাল আৰু বেয়া উভয় ধৰণৰ কাম কৰিব পাৰে। কেৱল ভাল কথাহে চিন্তা কৰিব পৰা হ'লে মানুহৰ পৃথিৱীখন এখন স্বৰ্গ ৰাজ্য হ'লহেঁতেন। কিন্তু যদি সকলো মানুহে কেৱল বেয়া কথাহে চিন্তা কৰিব জনা হোৱা হ'লেও বোধকৰো বিশেষ সমস্যা নহ'লহেঁতেন। কিয়নো কেৱল বেয়া চিন্তা আৰু কৰ্মেৰে ভৰা পৃথিৱী এখনকে মানুহে মানুহৰ সচৰাচৰ পৃথিৱী বুলি গ্ৰহণ কৰিলেহেঁতেন। কিন্তু এই দুটাৰ এটাও নহ'ল। ভাল আৰু বেয়া উভয় ধৰণৰ চিন্তা কৰিব জনা হেতুকে মানুহৰ পৃথিৱীখন ভাল আৰু বেয়াৰ এটা সংমিশ্ৰণ স্বৰূপ হ'ল। মানুহৰ উৎকৃষ্ট আদৰ্শ পিছে ভাল চিন্তা আৰু কৰ্মহে। বেয়াক আঁতৰাই বা তল পেলাই ভাল চিন্তা আৰু ভাল কৰ্মৰ যোগেদি সমাজখনত শান্তি শৃংখলা আৰু সুখ-সমৃদ্ধি, সু-নিশ্চিত কৰিবৰ বাবে মানুহৰ সমাজখন সংগঠিত হোৱা প্ৰয়োজন।

উল্লেখযোগ্য যে সামাজিক, সাংস্কৃতিক, অৰ্থনৈতিক আৰু ৰাজনৈতিক দিশত বিভিন্ন সময়ত আৰু বিভিন্ন ঠাইত মানুহে গ্ৰহণ কৰা আদৰ্শৰ কথাবোৰ সমাজ সংগঠনৰ লগত ওতঃপ্ৰোতভাৱে জড়িত। সমগ্ৰ মানৱ সমাজৰ বাবে এনেবোৰ আদৰ্শ সকলো সময়তে এক ৰূপত গ্ৰহণ হোৱা নাই; এখন সমাজৰ সামাজিক, সাংস্কৃতিক, অৰ্থনৈতিক আৰু ৰাজনৈতিক আদৰ্শৰ লগত আন এখন সমাজৰ সামাজিক, সাংস্কৃতিক, অৰ্থনৈতিক আৰু ৰাজনৈতিক আদৰ্শ সদায় একে নহয়। বিবৰ্তনে একেখন সমাজতে আদৰ্শৰ সাল-সলনি কৰে। গতিকে সমাজৰ বিভিন্ন আদৰ্শ চিৰস্থায়ী হ'ব বুলি ভৱিষ্যৎবাণী কৰিব নোৱাৰে। এনে ক্ষেত্ৰত ছাত্ৰ সমাজে কেনে আদৰ্শ গ্ৰহণ কৰি সমাজ গঠনত অংশগ্ৰহণ কৰিব সেইটো একেবাৰে কোৱা টান। মুঠতে ক'বলৈ গ'লে একোখন সমাজে একোটা সময়ত সমাজৰ বৃহত্তম পূৰণৰ বাবে যিবোৰ আদৰ্শ গ্ৰহণ কৰে, সেইবোৰ আদৰ্শ ছাত্ৰ সমাজেও গ্ৰহণ কৰি তেনে আদৰ্শত উপনীত হোৱাৰ তেওঁলোকে উপযুক্ত ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিব লাগে। অৱশ্যে ছাত্ৰ সমাজে সকলো সময়তে প্ৰচলিত আৰু উমৈহতীয়াভাৱে গৃহীত বাটেৰেই বাট বুলিব লাগিব সেইটো নহয়। প্ৰচলিত আদৰ্শত যদি মানৱ কল্যাণৰ পৰিপন্থী কেৰোণ সোমাই থাকে, তেনে কেৰোণ আঁতৰ কৰাৰ মুখ্য দায়িত্ব প্ৰাপ্তবয়স্কসকলৰ যদিও নিজৰ কৰ্তব্যৰ গণ্ডীৰ ভিতৰত ছাত্ৰ সমাজেও এনে কেৰোণ আঁতৰ কৰাত উপযুক্ত ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিব পাৰে। তদুপৰি গৃহীত পথকে সদায় অনুকৰণ কৰিলে মানুহৰ সমাজ আৰু সভ্যতাৰ অগ্ৰগতিয়েই সম্ভৱ নহ'লহেঁতেন গতিকে মানুহৰ শ্ৰেষ্ঠ সম্পদ চিন্তাশক্তিৰ সহায়ত নিজ নিজ তথা বিশ্বৰ সমাজক কিদৰে প্ৰগতিৰ পথত আগুৱাই নিব পাৰি সামাজিক অঙ্গ হিচাপে প্ৰাপ্তবয়স্কসকলৰ লগতে ছাত্ৰ সমাজেও এই কথা ভাবিব লাগে। কিন্তু পৰিবৰ্তন আৰু প্ৰগতিৰ নামত সমাজখনক যাতে অশান্তি বিশৃঙ্খলতা আৰু উন্মত্ত জিঘাংসাৰ বলি কৰা নহয়, এই কথাও ছাত্ৰ সমাজে সৰ্বদা মনত ৰখা উচিত।

এটা অৰ্থত, ছাত্ৰ সমাজৰ কৰ্তব্য সমূহেই সমাজ গঠনৰ একোটা উল্লেখযোগ্য দিশ। ছাত্ৰ সমাজৰ প্ৰধান কৰ্তব্য হৈছে অধ্যয়ন বা জ্ঞান আহৰণ কৰা। ছাত্ৰসকল সমাজৰ মাখন স্বৰূপ। আজিৰ যি ছাত্ৰ, কাইলৈ তেওঁ নেতা, আজি তেওঁ আদেশ মানিব, কাইলৈ আদেশ দিব। ছাত্ৰ সমাজেই দেশৰ ভৱিষ্যত। ছাত্ৰ হিচাপে তেওঁলোকে যি আহৰণ কৰিব সেয়েহে কালিলৈ সমাজখনৰ ভাল-বেয়া বহুখিনি নিৰ্ণয় কৰিব। ছাত্ৰসকলে অধ্যয়ন কৰা বা জ্ঞান আহৰণ কৰাৰ অন্তত তিনিটা মৌলিক দিশ আছে। প্ৰথমতে, অধ্যয়নৰ যোগেদি ছাত্ৰসকলে বিভিন্ন বিষয়ত জ্ঞান আহৰণ কৰিব লাগিব আৰু এনে জ্ঞান আহৰণৰ যোগেদিহে ছাত্ৰ সমাজে প্ৰগতিশীল পৃথিৱীখনৰ লগত সমানে খোজ কৰিব পাৰিব। দ্বিতীয়তে, অধ্যয়নৰ জৰিয়তে ছাত্ৰ সমাজে লিখা-পঢ়াৰ পৰা আৰম্ভ কৰি চিত্ৰাংকণ, নৃত্য, গীত অথবা কৃত্ৰিম উপগ্ৰহ নিৰ্মাণ আদিলৈকে নানা বিদ্যা বা কৌশলৰ শিক্ষা ছাত্ৰসকলে আহৰণ কৰিব লাগে। জ্ঞান আৰু কৌশলৰ উপযুক্ত শিক্ষা গ্ৰহণ যোগেদি ছাত্ৰ সমাজে আধুনিক সমাজ এখনৰ গঠনত গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিব পাৰে। তৃতীয়তে, অধ্যয়নৰ যোগেদি শৈক্ষিক দিশৰ উন্নতি হ'লেই নহ'ব সামাজিক আৰু মানবীয় প্ৰমূল্যৰ অধিকাৰী হ'লেহে ছাত্ৰ সামাজিক আৰু মানবীয় প্ৰমূল্যৰ অধিকাৰী হ'লেহে ছাত্ৰ সমাজে প্ৰকৃত অৰ্থত অধ্যয়ন কাৰ্য সফলতা লাভ কৰা বুলি ক'ব পাৰি। সত্য, প্ৰেম, অহিংসা, পৰোপকাৰ, নিঃস্বাৰ্থপৰতা, সহনশীলতা আদি মানবীয় আৰু সামাজিক প্ৰমূল্যৰ অধিকাৰী হৈ ছাত্ৰ সমাজে শান্তি-শৃঙ্খলা আৰু সুখ-সমৃদ্ধিৰে ভৰা এখন সমাজ গঠনত বলিষ্ঠ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিব পাৰে। তদুপৰি অধ্যয়নৰ যোগেদি ছাত্ৰ সমাজে বিজ্ঞানসম্মত দৃষ্টিভংগী পৰিবেশ চেতনা, গণতান্ত্ৰিক চেতনা, আদি কিছুমান বৌদ্ধিক প্ৰমূল্যও আহৰণ কৰিব লাগে। বৌদ্ধিক প্ৰমূল্য আহৰণৰ দ্বাৰা ছাত্ৰ সমাজে এখন আধুনিক সমাজ গঠনত শিক্ষাৰ পোহৰৰ পৰা বঞ্চিত সহস্ৰজনক সুস্থ আৰু সঠিক দিশৰ সন্ধান দিব পাৰে।

ওপৰত আগবঢ়োৱা আলোচনাৰ পৰা ধাৰণা কৰিব পাৰি যে জ্ঞান, কৌশল আৰু আৱশ্যকীয় প্ৰমূল্য আহৰণ কৰাৰ কৰ্তব্য পালনৰ যোগেদি ছাত্ৰ সমাজে সমাজ গঠনৰ ক্ষেত্ৰত তাৎপৰ্যপূৰ্ণ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিব পাৰে।

ছাত্ৰই পালন কৰিবলগীয়া মৌলিক কৰ্তব্যসমূহৰ উপৰিও সমাজখনৰ সৰ্বাংগীন উন্নতিৰ বাবে কৰিব পৰা অন্যান্য দুই এটা কথাও ছাত্ৰ সমাজে চিন্তা কৰা উচিত। আধুনিক শিক্ষাবিদসকলৰ মতে ছাত্ৰই পালন কৰিবলগীয়া মৌলিক কৰ্তব্য কেৱল অধ্যয়নৰ জৰিয়তে ছাত্ৰ সামাজিক, মানসিক, শাৰীৰিক আদি সৰ্বপ্ৰকাৰৰ বিকাশ সম্ভৱ নহয়। তদুপৰি কথিত আছে যে, "All work and no play makes Jack a dull boy" অৰ্থাৎ খেলা-ধূলা নকৰাকৈ বা অৱসৰ বিনোদনৰ প্ৰতি পিঠি দি কেৱল পঢ়া কিতাপতে মূৰ গুজি থাকিলে ছাত্ৰৰ বুদ্ধি বৃত্তি ভোটা হয়। সেয়েহে ছাত্ৰ সমাজে অধ্যয়নত থাকিলে আজিৰ সময়ত সমাজৰ অন্যান্য ব্যক্তিৰ সহযোগত সমাজৰ সেৱামূলক কাৰ্য সম্পাদনা কৰি সমাজ গঠনত উপযুক্ত বা গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিব পাৰে।

উদাহৰণস্বৰূপে নিৰক্ষতা দূৰীকৰণ, ঐক্য সংহতি স্থাপন কৰি গুৰুত্ব আৰু সহযোগ মনোভাৱ গঢ়ি তোলা, ৰাস্তা-ঘাট আদিৰ উন্নয়ন মেৰামতিকৰণ, সামাজিক কু-সংস্কাৰ দূৰীকৰণ, সমাজৰ কু অভ্যাস দূৰীকৰণ, প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগ, মহামাৰী আদিত অঞ্চলিক ৰাইজক সহায় সহযোগ আগবঢ়োৱা আৰু সকলো কামত সততে জড়িত হৈ ছাত্ৰসকলৰ সমাজ গঠনত তথা সমাজৰ উন্নয়নত বিশেষ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিব পাৰে। তদুপৰি ধৰ্ম ভাষা আদিৰ নামত সমাজত সাম্প্ৰদায়িক সংঘৰ্ষৰ সৃষ্টি হ'লে ছাত্ৰ সমাজে দলবদ্ধভাৱে প্ৰভাৱিত সকলো ঠাইলৈ গৈ সাম্প্ৰদায়িকতা ৰোধ কৰাত অৰিহণা যোগাব পাৰে।

মুঠতে, সাধাৰণভাৱে বিশ্ব মানৱৰ আৰু বিশেষভাৱে নিজ নিজ সমাজৰ বৰ্তমান আৰু ভৱিষ্যতৰ সৰ্বাংগীন কল্যাণ আৰু বিকাশৰ বাবে সুস্থ আদৰ্শৰ দ্বাৰা পৰিচালিত হৈ ছাত্ৰ সমাজে মৌলিক তথা আনুষাংগিক কৰ্তব্যসমূহ পালন কৰাটোৱেই সমাজ গঠনত তেওঁলোকৰ উপযুক্ত ভূমিকা।

সমাজ গঠনত ছাত্ৰৰ ভূমিকাৰ পৰিসৰ অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ আৰু ব্যাপক। সমাজৰ প্ৰতি ছাত্ৰই নিজক দায়বদ্ধ বুলি বিবেচনা কৰি পৰিকল্পিতভাৱে সমাজ সেৱা বা সমাজ গঠনৰ চেষ্টা কৰিবলৈ আগবাঢ়ি আহিব লাগে। সেয়েহে প্ৰত্যেক ছাত্ৰই সৰুকালৰ পৰাই সমাজ গঠনৰ প্ৰতি থকা নিজৰ দায়িত্ব আৰু ভূমিকাৰ সম্বন্ধে সচেতন হৈ কামত ব্ৰতী হ'বলৈ যত্ন কৰাটো বাঞ্ছনীয়।□□

আজিৰ পৰা প্ৰায় ৫০০ বছৰৰ আগতে মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱ অসমীয়া সংস্কৃতিৰ ঐতিহ্যময় তথা বৈচিত্ৰময় শংকৰী কলা-কৃষ্টিৰ সুদৃঢ় ভেটি প্ৰথমেই স্থাপন কৰিছিল এই নগাঁও জিলাৰ বৰদোৱাতে। পৰৱৰ্তী সময়ত তেখেতৰ প্ৰধান শিষ্য শ্ৰীশ্ৰী মাধৱদেৱ প্ৰমুখ্যে অন্যান্য ভক্তবৃন্দৰ ঐকান্তিক সহযোগিতাৰ ফলশ্ৰুতিত অষ্টীয়া নাট-ভাওনা, বৰগীত, ডবা, তাল, খোল, নেগেৰা, কালী ইত্যাদি থলুৱা বাদ্যযন্ত্ৰৰ অপূৰ্ব সমাহাৰত শংকৰী তথা সত্ৰীয়া গীত মাতে জীপাল কৰি তুলিছিল অসমৰ সংগীত ক্ষেত্ৰখন।

নগাঁৱত সঙ্গীত চৰ্চা ঃ তেতিয়া আৰু এতিয়া

সুস্মিতা সাহা
স্নাতক দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক

অসমৰ সঙ্গীত জগতত নগাঁৱৰ এটা নিজস্ব ঐতিহ্য আছে। বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ লোকৰ বাসস্থল হিচাপে প্ৰাচীন কালৰে পৰা বৈচিত্ৰময় লোক-সংস্কৃতিৰ ধৰাই থলুৱা গীত-মাতৰ ভঁৰাল টনকিয়াল কৰাৰ কথা সকলোৰে বিদিত। এই সমূহৰ বিস্তৃত আলোচনা পিছলৈ থৈয়ো আমি গৌৰৱান্বিত যে আজিৰ পৰা প্ৰায় ৫০০ বছৰৰ আগতে মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱ অসমীয়া সংস্কৃতিৰ ঐতিহ্যময় তথা বৈচিত্ৰময় শংকৰী কলা-কৃষ্টিৰ সুদৃঢ় ভেটি প্ৰথমেই স্থাপন কৰিছিল এই নগাঁও জিলাৰ বৰদোৱাতে। পৰৱৰ্তী সময়ত তেখেতৰ প্ৰধান শিষ্য শ্ৰীশ্ৰী মাধৱদেৱ প্ৰমুখ্যে অন্যান্য ভক্তবৃন্দৰ ঐকান্তিক সহযোগিতাৰ ফলশ্ৰুতিত অষ্টীয়া নাট-ভাওনা, বৰগীত, ডবা, তাল, খোল, নেগেৰা, কালী ইত্যাদি থলুৱা বাদ্যযন্ত্ৰৰ অপূৰ্ব সমাহাৰত শংকৰী তথা সত্ৰীয়া গীত মাতে জীপাল কৰি তুলিছিল অসমৰ সঙ্গীত ক্ষেত্ৰখন।

তেতিয়াৰে পৰা শতিকাজুৰি আজি পৰ্যন্ত অসমৰ অন্যস্থানৰ লগতে নগাঁৱৰ বিভিন্ন সত্ৰ, নামঘৰ তথা শঙ্কৰী সংস্কৃতিৰ অনুষ্ঠান প্ৰতিষ্ঠানৰ যোগেদি এই বিশেষ শৈলীৰ অসমীয়া সংগীত চৰ্চা অব্যাহত আছে। ইতিমধ্যে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ সঙ্গীত নাটক একাডেমীয়ে সত্ৰীয়া নৃত্যক ভাৰতীয় শাস্ত্ৰীয় নৃত্যৰ অন্তৰ্ভুক্ত কৰাত নৱ-প্ৰজন্মৰ অনেক শিল্পীয়ে বৰগীত তথা সত্ৰীয়া নৃত্যৰ চৰ্চাৰ প্ৰতি অধিক আগ্ৰহী হৈ উঠিছে। পঞ্চদশ শতিকাৰ পৰা বৰ্তমান সময়লৈকে এই সঙ্গীতৰ লগত ওতঃপ্ৰোতভাৱে জড়িত দুগৰাকীমান সঙ্গীত সাধক তথা শিল্পীৰ নাম উল্লেখ কৰিব খুজিছো। প্ৰয়াত অতুল চন্দ্ৰ হাজৰিকাই তেখেতৰ 'মঞ্চলেখা'ত উল্লেখ কৰা মতে বৰদোৱাৰ নৰোৱা সত্ৰৰ সত্ৰাধিকাৰ শ্ৰীপূৰ্ণ চন্দ্ৰ দেৱ গোস্বামীয়ে গোটেই অঞ্চলটোৰ ভিতৰত গায়ন-বায়ন, নটুৱা বিদ্যাত সিদ্ধহস্ত পুৰুষ। আনহাতে কলিয়াবৰৰ শ্ৰৱণী সত্ৰৰ * গিৰিকান্ত মহন্ত আছিল সত্ৰীয়া গীত মাত চৰ্চাৰ এগৰাকী পুৰোধা ব্যক্তি। সত্ৰীয়া ৰাগ সঙ্গীতৰ আন এগৰাকী বৰেণ্য শিল্পী হ'ল কুজীডাঁহৰ তিলক গায়ন, লগতে উল্লেখ কৰিব লাগিব নগএৰ ওজা নৃত্যৰ প্ৰথিত যশা শিল্পী স্বৰ্গীয় মহেশ্বৰ ওজাৰ নাম। কলিয়াবৰৰ চামগুৰি শিল্পকলাৰ স্বনাম ধন্য সাধক। আনহাতে ৰংঘৰ কলা পৰিষদৰ যোগেদি খগেন্দ্ৰ নাথ ভূঞাদেৱে সত্ৰীয়া সংস্কৃতিৰ ক্ষেত্ৰত হাতীচোং, কুজীডাঁহ অঞ্চলকে ধৰি নগাঁৱত সত্ৰীয়া নৃত্যকলা তথা গীত-মাতৰ এক জোৱাৰ আনিবলৈ সক্ষম হৈছিল। উল্লেখিত ব্যক্তিসকলৰ লগতে বৰগীত আৰু অংকীয়া নাটৰ গীতসমূহৰ চৰ্চা আৰু শিক্ষাদান কৰাৰ ক্ষেত্ৰতো নগাঁৱৰ অগ্ৰণী ভূমিকা আছে। সেইসকলৰ ভিতৰত স্বৰ্গীয় হৰেন্দ্ৰ নাথ মহন্ত আৰু স্বৰ্গীয় মহেন্দ্ৰ নাথ বৰাদেৱৰ

নাম বিশেষভাৱে উল্লেখযোগ্য। হৰেন্দ্ৰ নাথ মহন্তদেৱে বৰগীতৰ শিক্ষা দিয়াৰ লগতে দেবানন্দ মহন্ত নামৰ আন এগৰাকী শিল্পীয়ে খোলবাদনৰো শিক্ষা দিছিল। তদুপৰি শংকৰী সংস্কৃতিৰ সেৱক কলিয়াবৰৰ শ্ৰী ভুবন চন্দ্ৰ বৰাই তাহানিৰে পৰা আজি পৰ্যন্ত বিভিন্ন অনুষ্ঠানৰ জৰিয়তে শিক্ষা প্ৰদান কৰি আছে। বৰ্তমান নগাঁৱৰ অগ্ৰণী সাংস্কৃতিক গোষ্ঠী কিশলয়ৰ উদ্যোগত গঢ় লৈ উঠা সত্ৰীয়া নৃত্য তথা বৰগীত শিক্ষাৰ কেন্দ্ৰটি তেখেতৰ তত্বাৱধানতে চলি আছে। কলিয়াবৰৰ শ্ৰীযুত শৰৎ শইকীয়া আন এগৰাকী শিষ্য আৰু সাধক। এটা সময়ত নগাঁৱৰ শ্ৰী ৰবিন দাস আৰু শ্ৰী ৰূপৰাম বৰুৱাই শংকৰী সংস্কৃতিৰ শিক্ষা প্ৰদান কৰিছিল। আশী দশকৰ শেষৰফালে শংকৰী সংস্কৃতিৰ গৱেষক তথা প্ৰতিষ্ঠিত লেখক শ্ৰীযুত তিলক চন্দ্ৰ মজুমদাৰৰ উদ্যোগতো এই বিদ্যা শৃংখলাবদ্ধ শিক্ষাদানৰ বাবে এটি কেন্দ্ৰ গঢ় লৈ উঠিছিল য'ত সুদূৰ কমলাবাৰী সত্ৰৰ পৰা বিশেষজ্ঞসকল আহি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক শিক্ষা প্ৰদান কৰিছিল। সাম্প্ৰতিকভাৱে নগাঁও জিলাৰ বিভিন্ন অঞ্চলত শংকৰী কলা-কৃষ্টিৰ নিয়মিত চৰ্চা অব্যাহত আছে। এই ক্ষেত্ৰত শংকৰ সংঘ আৰু সত্ৰ মহাসভা আদিৰ দৰে গাম্ভীৰ্যপূৰ্ণ অনুষ্ঠানসমূহেও গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰি আহিছে। এইখিনিতে বেঙ্ক বিষয়া শ্ৰীযুত দেৱকান্ত মহন্তৰ নাম আমি লব লাগিব। আনহাতে শ্ৰীযুত লখিমী মহন্ত আৰু শ্ৰীমতী মিছিমি মহন্তৰ পৰিচালনাতো সত্ৰীয়া নৃত্যগীতৰ এখনি সঙ্গীত বিদ্যালয় নগাঁৱত চলি আছে।

আমি আৰম্ভণিতে উল্লেখ কৰাৰ দৰে নগাঁও জিলাৰ বিভিন্ন অঞ্চলত বিশেষকৈ তিৱা, কাৰ্বি তথা বড়ো, কাছাৰী বসতি অঞ্চলবিলাকত থলুৱা গীত মাতৰ চৰ্চা বিশেষকৈ বিভিন্ন উৎসৱসমূহৰ যোগেদি অতীজৰে পৰা আজিলৈকে চলি আছে। এই ক্ষেত্ৰত হেৰাই যাব খোজা পৰম্পৰাগত জনগোষ্ঠীয় গীত নৃত্যৰ সংৰক্ষণৰ বাবে কেইবাজনো সঙ্গীত শিল্পীয়ে প্ৰচেষ্টা অব্যাহত ৰাখিছে। তিৱাৰ ঐতিহ্যমণ্ডিত গীত-মাতসমূহৰ সংৰক্ষণৰ বাবে চেষ্টা কৰা দুগৰাকী প্ৰবীন শিল্পী হ'ল বৰাপূজীয়াৰ স্বৰ্গীয় গণেশ চন্দ্ৰ সেনাপতি আৰু শিল্পী, সাহিত্যিক, আকাশবাণী স্বীকৃতি গীতিকাৰ শ্ৰী বলাইৰাম সেনাপতিদেৱ। এই শিল্পী দুগৰাকীয়ে পৰম্পৰাগত তিৱা গীতসমূহ উদ্ধাৰ কৰি স্বৰলিপি প্ৰস্তুত কৰে। আনহাতে হোজাই, লঙ্কা অঞ্চলত বাস কৰা মণিপুৰ লোকসকলেও তেওঁলোকৰ পৰম্পৰাগত গীত নৃত্যৰ চৰ্চা কৰাৰ কথা উল্লেখনীয়। এই ক্ষেত্ৰত প্ৰয়াত সঙ্গীত সাধক কালাবন্ত সিংহৰ নাম ল'বই লাগিব। ইয়াৰ উপৰি জিলাখনত বাস কৰা ভৈয়ামৰ বড়ো, ডিমাচা, কাছাৰী আৰু কাৰ্বিসকলেও নিজ নিজ পৰম্পৰাগত গীত, নৃত্যসমূহৰ চৰ্চা বিভিন্ন উৎসৱ-পাৰ্বনৰ জৰিয়তে হ'লেও অব্যাহত ৰাখিছে।

আধুনিক কালত নগাঁওসকলে পুৰণি ঐতিহ্যক সুঁৱৰি আজি পৰ্যন্ত উল্লেখনীয়ভাৱে সঙ্গীত চৰ্চা অব্যাহত ৰাখিছে। বাউলী কবি স্বৰ্গীয় কমলানন্দ ভট্টাচাৰ্য এগৰাকী লব্ধ প্ৰতিষ্ঠিত গীতিকাৰ তথা সঙ্গীত শিল্পী। তেখেতৰ গীতৰ পুথি 'বাউলী'ৰ বহু গীতেই আজিও যথেষ্ট জনপ্ৰিয়। তেখেতৰ "বিলত তিৰেবিৰাই পদুমৰ পাহি ঐ" শীৰ্ষক গীতটি আজিৰ প্ৰজন্মৰ প্ৰায়বোৰ শিল্পীৰ মুখে মুখে শুনিবলৈ পোৱা যায়। সেই সময়ত নগাঁৱৰ তথা অসমৰ আন এগৰাকী প্ৰখ্যাত গীতিকাৰ হ'ল স্বৰ্গীয় মলিনচন্দ্ৰ বৰা। তেখেতৰ গীতৰ পুথি 'বেণু' আৰু 'সুৰৰ কবিতা' সেই সময়ত ছপা হৈ ওলাইছিল। বৰাদেৱৰ প্ৰায়বোৰ গীতকেই সুৰদি সজাইছিল ফৌজদাৰীপট্টিৰ প্ৰয়াত সঙ্গীত শিল্পী দুৰ্গা প্ৰসাদ ভূঞাদেৱে। তেনে এটি গান প্ৰয়াত গায়ক তৰিকউদ্দিন আহমেদৰ কণ্ঠত যথেষ্ট জনপ্ৰিয়তা অৰ্জন কৰিছিল। গীতটি আছিল- 'ইমান ধুনীয়া মুকুতাৰ মালা ক'ত পালা তুমি দান'। পুৰণিগুদামৰ স্বৰ্গীয় ৰুদ্ৰ বৰুৱাৰ গীতসমূহ অসমৰ সঙ্গীত জগতৰ আপুৰুগীয়া সম্পদ। তেওঁৰ ৰচিত গীতসমূহ থলুৱা সুৰেৰে সজাই তোলাত অধিক মনোগ্ৰাহী হৈছিল। ৰুদ্ৰ বৰুৱাৰ গীত আজিৰ প্ৰজন্মৰ মাজতো যথেষ্ট জনপ্ৰিয়। বিশেষকৈ তেখেতৰ 'পকাধানৰ মাজে মাজে........, 'বন্ধু সময় পালে আমাৰ ফালে......., হয়েৰী জেতুকী বাই..... ইত্যাদি উল্লেখযোগ্য। বিভিন্ন সময়ত নগাঁৱৰ বহু কেইজন স্বনামধন্য ব্যক্তিয়ে গীতিকাৰ ৰূপে নিজকে চিনাকি দিবলৈ সক্ষম হৈছে। এইখিনিতে কিছুসংখ্যক নগাঁওৰ গীতিকাৰৰ নাম উল্লেখ কৰিব বিচাৰিছোঁ। সেইসকল হ'ল- প্ৰয়াত বিবেকানন্দ ভট্টাচাৰ্য, ডাঃ নিহাৰেন্দ্ৰ ভট্টাচাৰ্য, বলাইৰাম সেনাপতি, স্বৰ্গীয় পূৰ্ণমল ভূঞা, প্ৰয়াত স্বৰ্ণ বৰা, সদ্য প্ৰয়াত নগাঁওৰ কবি হীৰেন ভট্টাচাৰ্য, প্ৰয়াত ডম্বৰুধৰ কন্দলী, ইদ্ৰিছ আলি, ডঃ নুৰুল হক চৌধুৰী, স্বৰ্গীয় ডাঃ জ্যোতিনাথ চক্ৰবৰ্তী, মীৰা ফুকন, যতীন বৰা, স্বৰ্গীয় নৱকান্ত বৰুৱা, নগেন বৰা, হিমাদ্ৰী দেৱী, ইউচুফ হাজৰিকা, স্বৰ্গীয় মনোৰঞ্জন বৰুৱা, ৰজনী হাজৰিকা, সূৰ্য ৰাজা, ৰেণু মহন্ত, গুণ মহন্ত, প্ৰয়াত সনদ বৰদলৈ, অপূৰ্ব জ্যোতি ভূঞা, ডাঃ প্ৰয়াগ শইকীয়া, লক্ষ্য বৰকটকী, ডাঃ লোকেন্দ্ৰ ভট্টাচাৰ্য, আতিকুৰ ৰহমান আৰু শেহতীয়াভাৱে বিশেষকৈ বিহুসুৰীয়া গীত ৰচনাৰে জনপ্ৰিয়তা অৰ্জন কৰিছে দুলুমণি শইকীয়া, কৃষ্ণমণি নাথ, কাজল শৰ্মা, চন্দন বেজবৰুৱা ইত্যাদিয়ে।

সঙ্গীত হ'ল গুৰুমুখী বিদ্যা। প্ৰণালীবদ্ধ শিক্ষা গ্ৰহণৰ দ্বাৰাহে শুদ্ধ তথা সুন্দৰভাৱে এই কলাৰ বিকাশ ঘটোৱাটো সম্ভৱ। নিয়মিত চৰ্চা তথা সাধনা অবিহনে এই বিদ্যাত নিপুণতা অৰ্জন কৰাটো সম্ভৱ নহয়। গুৰুজনাৰ দিনৰে পৰা সঙ্গীতৰ প্ৰণালীবদ্ধ শিক্ষা প্ৰদানৰ এক সুস্থ পৰম্পৰা নগাঁৱে বহন কৰি আহিছে। পৰৱৰ্তী সময়ত ভাৰতীয় শাস্ত্ৰীয় সঙ্গীতৰ লগেত আধুনিক অসমীয়া থলুৱা গীত মাতৰ শিক্ষা প্ৰদানৰ বাবে এক পৰিৱেশ নগাঁৱত গঢ়ি উঠিছিল কেইবাজনো নিষ্ঠাবান সঙ্গীতপ্ৰেমী আৰু শিল্পীৰ ঐকান্তিক প্ৰচেষ্টাত তেনে এজন ব্যক্তি হ'ল নগাঁৱৰ গৌৰব পদ্মশ্ৰী পাৰবীন চুলতানাৰ পিতৃ ইক্ৰামুল মজিদ। আন্তঃ ৰাষ্ট্ৰীয় খ্যাতিসম্পন্ন শাস্ত্ৰীয় সঙ্গীতৰ শিল্পী পাৰবিন চুলতানাক গঢ় দিয়াৰ ক্ষেত্ৰত মজিদ চাহাবৰ অৱদান স্মৰণযোগ্য। বিশেষকৈ নিজৰ ঘৰখনৰ লগতে নগাঁৱৰ সঙ্গীত শিক্ষা গ্ৰহণ তথা চৰ্চাৰ ক্ষেত্ৰত এক পৰিৱেশ গঢ়ি তোলাত তেওঁ আগভাগ লৈছিল। আজি নগাঁৱৰ জীয়ৰী পাৰবিন চুলতানাই ৰাষ্ট্ৰীয় চলচ্চিত্ৰৰ শ্ৰেষ্ঠা গায়িকাৰ সন্মান লাভ কৰাৰ লগতে আন্তঃ ৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্যায়ত দেশে বিদেশে খ্যাতি অৰ্জন কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। সঙ্গীত শিক্ষাদানৰ ক্ষেত্ৰত শাস্ত্ৰীয় সঙ্গীতৰ গুৰু স্বৰ্গীয় সুশীল বেনাৰ্জীৰ নাম প্ৰণিধানযোগ্য। এইগৰাকী গুৰুৰ দ্বাৰা কণ্ঠ সঙ্গীত তথা তবলা আদিৰ শিক্ষা গ্ৰহণ কৰি বহু নগাঁওৰ শিল্পী উপকৃত হৈছিল। পৰৱৰ্তী সময়ত তেখেতৰ সুযোগ্য ভাতৃ প্ৰয়াত ভৱানন্দ বেনাৰ্জীয়ে তবলা বাদনৰ শিক্ষা আৰু বৰ্তমানেও জীয়ৰী শ্ৰীমতী যূথিকা বেনাৰ্জীয়ে শাস্ত্ৰীয় কণ্ঠ সঙ্গীতৰ পাঠদান কৰাৰ লগতে পুত্ৰ শ্ৰীযুত নন্দ বেনাৰ্জীয়ে কণ্ঠ সঙ্গীত আৰু বাদ্যযন্ত্ৰৰ প্ৰণালীবদ্ধ শিক্ষা প্ৰদানত ব্যস্ত হৈ আছে। প্ৰয়াত দুৰ্গা প্ৰসাদ ভূঞাদেৱেও ভালেমান ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক ভজন আৰু অসমীয়া গীত শিকাইছিল। জানিবলৈ পোৱা মতে ফুল মহম্মদ খান কণ্ঠ সঙ্গীতৰ আৰু মতিউৰ ৰহমান খান চেতাৰ বাদনৰ দুগৰাকী গুণী শিক্ষক আছিল। স্বাধীনতা লাভৰ পিছতেই ৰুদ্ৰেশ্বৰ ৰায় নামে এগৰাকী তবলাবাদক পূৰ্ববঙ্গৰ পৰা আহি নগাঁৱত কিছুদিন শিক্ষাদান কৰি পুনৰ নিজ দেশলৈ গুচি গ'ল। খ্ৰীষ্টানপট্টীৰ পালিত চন্দ্ৰ বৰাই বহুতো উদীয়মান তবলা বাদকক শিক্ষাপ্ৰদান কৰিছিল তেখেতৰ পুত্ৰ মাধুৰ্য পালিত বৰা এগৰাকী সফল তবলাবাদক। প্ৰয়াত সঙ্গীত শিল্পী বিবেকানন্দ ভট্টাচাৰ্যয়ে তবলাবাদনৰ শিক্ষা দিছিল প্ৰণালীবদ্ধভাৱে। তেখেতে পিতৃ স্বৰ্গীয় কমলানন্দ ভট্টাচাৰ্যৰ গীতসমূহক সজীৱ কৰি ৰাখাৰ বাবে নতুন প্ৰজন্মৰ বহু শিল্পীক সেইবোৰ শুদ্ধ ৰূপত গাব পৰাকৈ শিকাইছিল। তেখেতৰ শিষ্য শ্ৰীযুত মুনীন্দ্ৰ গোস্বামীয়ে পিছলৈ গান্ধৰ্ব পাঠ্যক্ৰমৰ অধীনত তবলাত নিপুণ অবিহণা আগবঢ়াইছে। জিলাখনৰ বিভিন্ন অঞ্চলত আৰু বহু সঙ্গীত গুৰুৱে নিয়মিত শিক্ষাদানত ব্যস্ত হৈ আছে। সকলোৰে নাম সংগ্ৰহ কৰিব পৰা নগ'ল তাৰ বাবে ক্ষমা বিচাৰিছো।

শাস্ত্ৰীয় সঙ্গীতৰ বাদেও অসমীয়া থলুৱা গীত মাত তথা আধুনিক গীত নৃত্যত ভালে সংখ্যক নগাঁওৰ শিল্পীয়ে খ্যাতি অৰ্জন কৰি আহিছে। বিশেষকৈ সুৰকাৰ তথা গায়ক-গায়িকা হিচাপে জনপ্ৰিয় শিল্পীসকলৰ নাম উল্লেখ কৰিব বিচাৰিছো। প্ৰয়াত কমলা নন্দ ভট্টাচাৰ্য আৰু ৰুদ্ৰ বৰুৱাদেৱে স্বৰচিত অসমীয়া গীতসমূহ মনোগ্ৰাহী সুৰেৰে সজাই পৰাই পিছৰ প্ৰজন্মৰ শিল্পীসকলক শিকাইছিল। সেইসমূহ আজিও আমাৰ মাজত জনপ্ৰিয়। দুৰ্গাপ্ৰসাদ ভূঞাদেৱেও ভালেমান ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক ভজন আৰু অসমীয়া গীত শিকাইছিল। গীতিকাৰ মলিন বৰাদেৱৰ প্ৰায়খিনি গীতত ভূঞাদেৱে সুৰ দিছিল। তেখেতৰ সুৰাৰোপিত গীত কণ্ঠশিল্পী তাৰিকউদ্দিন আহমেদৰ কণ্ঠত গ্ৰামোফোন ৰেকৰ্ডত বাণীবদ্ধ হৈছিল। আহমেদ ডাঙৰীয়াৰ লগতে তাহানিতে ইক্ৰামুল মজিদ, মায়া বৰুৱা, দুৰ্গাপ্ৰসাদ ভূঞা, মুকুট শৰ্মা (প্ৰাক্তন মন্ত্ৰী), স্বৰ্গীয় বিবেকানন্দ ভট্টাচাৰ্য ইত্যাদিয়ে আকাশবাণীৰ যোগে গীত পৰিৱেশন কৰিছিল। এইখিনিতে সঙ্গীত নাটক একাডেমী বঁটা বিজয়ী বিখ্যাত নগাঁওৰ গায়ক তথা সুৰকাৰ শ্ৰীযুত খগেন মহন্তৰ নাম আমি গৌৰবেৰে উল্লেখ কৰিব লাগিব। তেখেতৰ ভাতৃ শ্ৰীযুত দিগেন মহন্ত এগৰাকী সফল কণ্ঠ শিল্পী। তেখেতসকলৰ পৰিয়ালৰ মৌচুম মহন্ত, যতীন মহন্ত (জুনুক) মনজিৎ মহন্ত আৰু মনদ্বীপ মহন্ত সঙ্গীতৰ ক্ষেত্ৰখনত পৰিচিত। খগেন মহন্তদেৱৰ সুযোগ্য পুত্ৰ অংগৰাগ মহন্তই ইতিমধ্যে ৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্যায়ত সুনাম অৰ্জন কৰিছে। এই একোটা পৰিয়ালৰে নিকুঞ্জলতা মহন্ত (বৰগীত), বোৱাৰী আদিয়ে নিতৌৱে সঙ্গীত চৰ্চা অব্যাহত ৰাখিছে। নগাঁৱৰ প্ৰবীন আন এজন সুৰকাৰ তথা গায়ক শ্ৰীযুত যজ্ঞ বেজবৰুৱাৰ বৰ্তমানেও নিঃস্বাৰ্থভাৱে উঠি অহা সকলক অসমীয়া গীত মাতৰ শিক্ষা প্ৰদান কৰি আছে। বৰ্তমান অসমৰ জনপ্ৰিয় সঙ্গীত পৰিচালক শ্ৰী মানস হাজৰিকা নগাঁওৰ শিল্পী।

তদুপৰি বৰ্তমান জনপ্ৰিয়তা অৰ্জন কৰা কিছু সংখ্যকৰ নাম উল্লেখ কৰিব বিচাৰিছোঁ। সেইসকল হ'ল- সৰ্বশ্ৰী কৃষ্ণমণি নাথ, দুলুমণি শইকীয়া, বৰুন বিকাশ, ৰূপম কাকতি, নাৱাজ আহমেদ, কমল লস্কৰ, আৰোহণ বৰদলৈ, তানা দেৱৰাজ, মৃন্ময় বৰুৱা,

ৰঞ্জন বেজবৰুৱা, (এওঁ ড° ভূপেন হাজৰিকাদেৱৰ গীত কিছু সংখ্যক সংস্কৃত ভাষালৈ অনুবাদ কৰি গাইছে) নয়ণমমি শইকীয়া, স্বৰাজ দাস, মাধুৰ্য মৌচুম, আৰচাদ মাচুম ৰহমান, সুখবিন্দৰ সিং, সোণটি বৰদলৈ, নিলোৎপল গায়ন, ধ্ৰুৱজ্যোতি কাশ্যপ, ৰাজীৱ চক্ৰৱৰ্তী, প্ৰদীপ পাৰিশ, ৰীতা বৰা অধিকাৰী (মুম্বাই প্ৰতিষ্ঠিত), অনিন্দিতা পাল, নয়ন বৰা, কস্তুৰী বৰা, তৃষ্ণা বৰুৱা, অদিতি বৰুৱা, ৰিমলী শৰ্মা বৰা, শিখা কাশ্যপ, শতৰূপা মহন্ত, শিখা বৰদলৈ, কৃষ্ণা বৰা, চন্দনা বেজবৰুৱা, উৰন্মি বৰদলৈ, শিল্পী শিখা, উন্ময়না বেজবৰুৱা, কংকনা বৰঠাকুৰ, মৰমী শৰ্মা, অভিজিৎ পাল, কুমাৰ দত্ত, নীলাক্ষী চাং কাকতি, অৰিজিৎ দাস, অভিজিৎ দাস আদিৰ উপৰিও শিশু শিল্পী হিচাপে ইতিমধ্যে জনপ্ৰিয়তা অৰ্জন কৰিছে সংযুক্তা, শুভলক্ষ্মী, আফ্ৰিনা, অভিনন্দা, নিৰিবিলি, অপৰূপা, নিকিতা, কৃতীকৃষ্ণা, চাবাব হাচমী, স্বাগত, নিপু, ফাৰহাজ, শান্তনু, দীক্ষামণি, প্ৰতীতী, অন্বেষা, চন্দনা, লৰ্ণা, দীক্ষিতা ইত্যাদিয়ে।

এওঁলোকৰ উপৰিও বৰ্তমান গীটাৰৰ অন্যান্য জনপ্ৰিয় শিল্পীসকলৰ হ'ল- সৰ্বশ্ৰী সুৰেশ চেতিয়া, প্ৰাঞ্জল বৰুৱা, মুম্বাইত প্ৰতিষ্ঠিত নগাৱা ভাতৃদ্বয় দিব্যজ্যোতি নাথ আৰু মেদিনী কুমাৰ নাথ, মহেন্দ্ৰ কোঁচ, যতীন মহন্ত, প্ৰাঞ্জল শইকীয়া, ৰবিন গলস্মিথ, শান্তনু বৰা, দুল আহমেদ, ৰাণা দেৱৰাজ, বেদাশিস শৰ্মা আদিৰ লগতে উল্লেখ কৰিব খুজিছোঁ। গীটাৰৰ প্ৰবীণ শিল্পী সৰ্বশ্ৰী জগবন্ধু বৰদলৈ, ৰফি আহমেদ, হিবজ্জুৰ ৰহমান, অচিন্ত চৌধুৰী আদিৰ নাম।

জনপ্ৰিয় মেণ্ডোলিনৰ শিল্পীসকল হ'ল- প্ৰয়াত ৰায়মোহন বৰদলৈ, সৰ্বশ্ৰী ৰফিক আহমেদ, কুলদ্বীপ শইকীয়া, সুৰজীত বৰঠাকুৰ, চন্দন নাথ ইত্যাদি।

জনপ্ৰিয় কীবৰ্ড আৰ্টিষ্টসকল হ'ল- সৰ্বশ্ৰী অভিষেক ধৰ, শুভংকৰ দেৱনাথ, লক্ষ্যজ্যোতি ডেকা, ৰাজকুমাৰ মল্ল, গুণকান্ত দাস, অমল ডেকা, গিৰিশ দাস, ৰঞ্জিৎ বৰা ইত্যাদি।

ইয়াৰ উপৰিও পেড, কঙ্গো অথবা ঢুলুকীৰ শিল্পীসকল হ'ল- ৰণদীপ খাউণ্ড, দ্বিপেন দাস, দিপু দাস, নৱজ্যোতি শৰ্মা, পৱন বৰুৱা, ৰঞ্জন বৰুৱা, ইমন মহন্ত, অজিত বৰা, গৌতম বৰা ইত্যাদি। প্ৰতিষ্ঠিত ব্যৱসায়ী শ্ৰীৰূপক শৰ্মাই সুন্দৰ ডাম চেট বজায়। উল্লেখ কৰিব লাগিব শিল্পী ভাৰ্গৱ শৰ্মাৰ নামো। ওপৰত উল্লেখ কৰা সঙ্গীতৰ বিভিন্ন ক্ষেত্ৰৰ লগত জড়িত আৰু অনেক শিল্পী তথা কলা কুশলী আমাৰ জিলাখনৰ বিভিন্ন অঞ্চলত নিজস্ব কৰ্মৰাজিৰ মাজেৰে ব্যস্ত হৈ আছে। কিন্তু উপযুক্ত তথ্যৰ অভাৱত সকলো শিল্পীৰে নাম এই লেখাত সন্নিবিষ্ট কৰিব পৰা নগ'ল। ই হয়তো আমাৰ জ্ঞানৰ সীমাবদ্ধতাৰ বাবেও হ'ব পাৰে, তাৰ বাবে আমি সেইসকলৰ ওচৰত ক্ষমা প্ৰাৰ্থনা কৰিলো। □□

আজিৰ সমাজত নাৰীৰ ক্ষমতা ও অধিকাৰ

চাহিন চুলতানা
স্নাতক দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক

সৃষ্টিৰ আদ্যাশক্তি নাৰী। নাৰী অবিহনে সৃষ্টি অসম্ভৱ। হিন্দু দৰ্শনত অনাৰ্য যুগৰে পৰা প্ৰজনন শক্তিৰ প্ৰতীক হিচাবে বহু দেৱ-দেৱীক পূজা কৰাৰ নিৰ্দশনৰ কথা নৃতত্ত্ববিদসকলে মত পোষণ কৰি আহিছে। জ্ঞানৰ বাবে সৰস্বতী, অৰ্থৰ বাবে লক্ষ্মী, শক্তিৰ বাবে দুৰ্গা আদিৰে মাজেৰে মানৱ জীৱনৰ পূৰ্ণতা লাভৰ বাবে নাৰীয়েই অধিষ্ঠাত্ৰী আসন লাভ কৰি আহিছে। পুথি আদি অধ্যয়নৰ পৰা জানিব পৰা গৈছে যে বৈদিক যুগৰ পৰা বৰ্তমানলৈকে ভাৰতবৰ্ষৰ নাৰীয়ে নিজ প্ৰতিভাৰে বিভিন্ন বিষয়ত নিজৰ প্ৰতিভা, পাৰদৰ্শিতা সমাজক দেখুৱাই আহিছে। প্ৰাচীন আৰ্য মহিলা গাৰ্গী, লীলাৱতী, আত্ৰেয়ী, মৈত্ৰেয়ীৰ পৰা আধুনিক বিজ্ঞানৰ যুগৰ অমৃতা প্ৰীতম, আশাপূৰ্ণা দেৱী, ইন্দিৰা গান্ধী, সৰোজনী নাইডু, আম্ৰিফা আলী, শকুন্তলা দেৱী, কিৰণ বেদী, কল্পনা চাওলা, লতা মঙ্গেস্কাৰ, সুনিতা উইলিয়াম, প্ৰীতি উষা, মাদাৰ টেৰেছা আদিয়ে বেলেগ বেলেগ বিষয়ত নিজৰ নিজৰ প্ৰতিভাৰে ভাৰততে নহয় গোটেই বিশ্বতো নিজৰ নাম ইতিহাসৰ পাতত জিলিকাবলৈ সক্ষম হৈছে।

নাৰী আজি নাই ক'ত! বিশ্ব ইতিহাস, ভাৰতীয় ইতিহাসৰ কথা নক'লোৱেইবা। অসমৰ ইতিহাসতো স্ব-

*ইংৰাজীত এষাৰ কথা আছে **Every great man has behind him a woman.** পৃথিৱীৰ প্ৰায়বোৰ মহৎলোকৰ জীৱনী অধ্যয়ন কৰিলে দেখা যায় যে, তেওঁলোকৰ কৰ্মপ্ৰেৰণা উৎস হিচাপে কোনোবা এগৰাকী আদৰ্শ নাৰী চৰিত্ৰৰ ভূমিকা নিহিত হৈ আছে। নাৰীৰ দ্বাৰা মানৱৰ জন্ম হয়, মানৱৰ দ্বাৰাই গঠিত হয় মানৱ সমাজ। এগৰাকী শিক্ষিতা মাতৃ দহজন শিক্ষিতকৈও শ্ৰেষ্ঠ। সেয়েহে বেঞ্জামিন ফ্ৰেংকলিনে কৈছিল, নাৰী শিশুৰ মাতৃ আৰু মাতৃয়েই শিশুৰ প্ৰথম শিক্ষক অৰ্থাৎ শিশুৱে প্ৰথম পাঠ মাকৰ ওচৰত শিকে।*

প্ৰতিভাৰে বিভিন্ন কৰ্মত, বিভিন্ন বিষয়ত সমাজত নিজৰ আসন প্ৰতিষ্ঠা কৰি ল'ব পৰা বিদুষী অসমীয়া মহিলাও একেবাৰে নোহোৱা নহয়। সতী জয়মতী, কনকলতা, ভোগেশ্বৰী ফুকননী, বিষ্ণুপ্ৰিয়া, স্বৰ্ণলতা বৰুৱা, নলিনীবালা দেৱী, চন্দ্ৰপ্ৰভা শইকীয়ানী, নিৰ্মলপ্ৰভা বৰদলৈ, মামনি ৰয়ছম গোস্বামী, মনালিচা বৰুৱা আদি মহিলাৰ বিভিন্ন বিষয়ত অসমীয়া সমাজৰ বাবে কৰা তেওঁলোকৰ ত্যাগৰ কথা অসম বুৰঞ্জীত সোণালী আখৰেৰে লিখা থাকিব।

ভাৰতবৰ্ষত বেদ, ৰামায়ণ, মহাভাৰতৰ যুগৰ পৰা বৰ্তমানলৈকে সমাজ ব্যৱস্থাত নাৰী ওপৰত অৰ্থনৈতিক, ৰাজনৈতিক, ধৰ্মান্ধতাৰ সুযোগ লৈ এটা শ্ৰেণীয়ে শাসন, শোষণ, দমনৰ প্ৰচেষ্টাৰে নাৰীক সকলো দিশতে নিত্য নতুন বাধাৰ সৃষ্টি কৰি আহিছে। সেইবাবে আজি অকল মহিলা সমাজকে ক্ষুন্ন কৰা নাই পুৰুষ সমাজকে চিন্তিত কৰি তুলিছে। কাৰণ আজিৰ পুৰুষ সমাজে পলে পলে উপলব্ধি কৰিব পাৰিছে নাৰী অবিহনে সমাজ গঠন নহয়। উভয়ৰ সুস্থ চিন্তাধাৰাইহে সুস্থ সমাজ এখন গঢ় দিব পাৰে। যিমানেই ঢাক-ঢোল বজাই চিএৰ-বাখৰ নকৰক পুৰুষ অবিহনে বংশ ৰক্ষা নহয় স্ত্ৰী অবিহনে কিন্তু সৃষ্টি হ'ব নোৱাৰে। সৃষ্টিকৰ্তাৰ এইয়া ৰহস্যময় সৃষ্টি। যাক আজিৰ বিজ্ঞানেও ৰহস্য ভেদ কৰিব পৰা নাই। সেয়া যিয়েই নহওক যুগে যুগে মানুহৰ চিন্তাধাৰা সলনি হোৱাৰ লগে লগে মানৱ সমাজে উপলব্ধি কৰিব পাৰিছে যে প্ৰকৃতি পুৰুষ উভয়ে খোজ দিব জানিলেহে এখন সুস্থ সবল মানৱ সমাজ গঢ় দিব পাৰি।

সময় গতিশীল। গতিশীল সময়ৰ লগত খোজ মিলাই আগবাঢ়িবলৈ হ'লে পুৰুষ-মহিলাৰ যৌথ প্ৰচেষ্টাৰ অবিহনে উন্নতি কেতিয়াও হ'ব নোৱাৰে। দেশত গণতন্ত্ৰ প্ৰবৰ্তন হোৱাৰ পিছতে প্ৰকৃত গণতন্ত্ৰ প্ৰতিষ্ঠা হ'বৰ বাবে সুস্থ, ন্যায়সঙ্গত, ৰাজনৈতিক পৰিৱেশ গঢ়ি তুলিবলৈ, দুৰ্নীতিগ্ৰস্ত, শোষণমুখী, ৰাজনৈতিক বাতাবৰণৰ বিৰুদ্ধে থিয় দিবলৈ ৰাজনীতিত দক্ষ শিক্ষিত মহিলাৰ প্ৰয়োজনৰ কথা উপলব্ধি কৰাৰ লগে লগে বিশ্বৰ আন দেশৰ দৰে ভাৰতবৰ্ষতো নাৰী শিক্ষাৰ প্ৰচলন হ'ল। স্বাধীন ভাৰতৰ অঙ্গ ৰাজ্য অসমেও নাৰীক শিক্ষিত কৰিবৰ বাবে ঠায়ে ঠায়ে পঢ়াশালি কৰি নাৰী শিক্ষাৰ বাট মুকলি কৰিলে।

ইংৰাজীত এষাৰ কথা আছে Every great man has behind him a woman. পৃথিৱীৰ প্ৰায়বোৰ মহৎলোকৰ জীৱনী অধ্যয়ন কৰিলে দেখা যায় যে, তেওঁলোকৰ কৰ্মপ্ৰেৰণা উৎস হিচাপে কোনোবা এগৰাকী আদৰ্শ নাৰী চৰিত্ৰৰ ভূমিকা নিহিত হৈ আছে। নাৰীৰ দ্বাৰা মানৱৰ জন্ম হয়, মানৱৰ দ্বাৰাই গঠিত হয় মানৱ সমাজ। এগৰাকী শিক্ষিতা মাতৃ দহজন শিক্ষিততকৈও শ্ৰেষ্ঠ। সেয়েহে বেঞ্জামিন ফ্ৰেঙ্কলিনে কৈছিল, নাৰী শিশুৰ মাতৃ আৰু মাতৃয়েই শিশুৰ প্ৰথম শিক্ষক অৰ্থাৎ শিশুৱে প্ৰথম পাঠ মাকৰ ওচৰত শিকে।

এখন দেশৰ বা এটি জাতিৰ ক'লা-কৃষ্টি, জাতীয় পৰম্পৰা নিৰ্ণয় হয় সেই দেশৰ নাৰীৰ স্থানৰ ওপৰত। ফ্ৰান্সৰ সম্ৰাট বীৰ নেপোলিয়নে ৰাজ অভিষেকত সিংহাসনত বহিয়েই কৈছিল Give me good mothers, I shall give you a good nation কথাষাৰ অতি তাৎপৰ্যপূৰ্ণ। মহা মানৱ মহাত্মা গান্ধীয়ে কৈছিল, পুৰুষতকৈ নাৰীৰ সাহস বেছি, নাৰীৰ সাহস নহ'লে পুৰুষে বহুত কাম অকলে কৰিব নোৱাৰে। তেনে উদাহৰণ পৃথিৱীৰ প্ৰায়বোৰ দেশতে আছে। এক কথাত ক'বলৈ গ'লে নাৰীয়ে কঠোৰ শাস্তিও ভোগ কৰিব পাৰে, ৰাতিৰ ভিতৰতে যুদ্ধ কৱচো তৈয়াৰ কৰিব পাৰে।

১৮৫৭ চনত আমেৰিকাত নাৰী সমস্যাৰ সমাধানৰ বাবে National Organization of Woman (NOW) নামৰ এটি অনুষ্ঠানৰ জন্ম হয়। এই অনুষ্ঠানে বিজ্ঞানসম্মত ভাৱে নাৰী সমাজক সংগঠিত কৰিলে আৰু নাৰী জীৱনৰ সমস্যাৱাজিৰ প্ৰতি বিশ্বৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিবলৈ সক্ষম হয়। ১৮০০ শতিকাৰ পৰা নাৰীয়ে পুৰুষৰ দৰে শিক্ষাৰ অধিকাৰ, ভোট দিয়া অধিকাৰ, আইনৰ ক্ষমতা, জীৱিকাৰ অধিকাৰ পাবলৈ সক্ষম হয়। ভাৰতত ইংৰাজী ৰাজত্বৰ কালছোৱাত কেইবাগৰাকী প্ৰগতিশীল চিন্তাধাৰাৰ মহান পুৰুষ ৰাজা ৰামমোহন ৰায়, ঈশ্বৰ চন্দ্ৰ বিদ্যাসাগৰ আদিৰ চেষ্টাতে নিষ্পেষিত ভাৰতীয় নাৰীয়েও লাহে লাহে আশাৰ ৰেঙণি দেখিবলৈ পালে।

সেয়েহে ১৮৫৭ চনৰ ৮ মাৰ্চ তাৰিখটো "মহিলা দিৱস" হিচাপে গোটেই বিশ্বত পালন কৰে। ❑❑

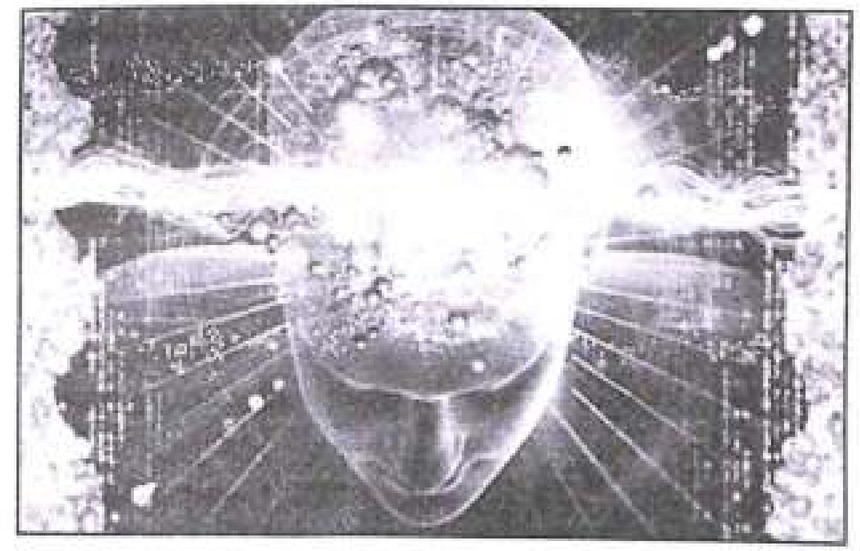

মানৱ সভ্যতাত বিজ্ঞানৰ প্ৰভাৱ

বিজ্ঞানে জগতত জুই লো আৱিষ্কাৰ হোৱাৰ দিন ধৰি নিজৰ স্থান প্ৰতিষ্ঠা কৰি লৈছে আৰু বাষ্পৰ অসীম শক্তিৰ প্ৰভাৱ মানুহৰ বোধগম্য হোৱাত বিবিধ আৱিষ্কাৰৰ পথ সুগম কৰিছে। ভাপ ইঞ্জিন আৱিষ্কাৰ হোৱাৰ পাছৰে পৰা ৰেলগাড়ী প্ৰচলন হৈ দীঘলীয়া পথবোৰ চমু কৰি তুলিলে। নানা সম্ভাৰ সামগ্ৰী এঠাইৰ পৰা আন ঠাইলৈ নিবলৈ সুগম হ'ল। পেট্ৰল আৰু ডিজেল ইঞ্জিনৰ আৱিৰ্ভাৱৰ ফলত বহু কঠিন কাম সহজ হ'ল, পেট্ৰল ইঞ্জিনৰ ফলত আৰামত দ্ৰুতবেগেৰে অ'লৈ-ত'লৈ যাত্ৰা সুগম হ'ল।

বিপুমণি বৰা
স্নাতক ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক

একবিংশ শতাব্দীত বিজ্ঞানে উন্নতিৰ জখলাত এনেভাৱে আৰোহণ কৰিছে যে মানুহে মাধ্যাকৰ্ষণৰ সীমা অতিক্ৰম কৰি মহাকৰ্ষণৰ বুকুত ভৰি দি গ্ৰহ-গ্ৰহান্তৰতো বিচৰণ কৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰিছে। মহাকাশত সাঁতুৰি-নাদুৰি মানুহৰ মনীষাক মানুহেই দেৱত্ব প্ৰদান কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। বৰ্তমান জনসমাজত বিজ্ঞানে ইমান কম সময়ৰ ভিতৰতে দ্ৰুতগতিত আগবাঢ়ি নিজস্ব প্ৰতিভাৰ পৰিচয় দিছে তাৰ বিৱৰণ দিয়াটো সহজ নহয়। ৰাতিপুৱা শুৱাৰ পৰা উঠাৰ পৰা আৰম্ভ কৰি ৰাতি নিদ্ৰাদেৱীৰ কোলালৈ যোৱালৈকে আমাৰ প্ৰতিটো ক্ষেত্ৰতে বিজ্ঞানে অগ্ৰণি ভূমিকা প্ৰদান কৰিছে। দৈনন্দিন জীৱনত বিজ্ঞান আৰু মানুহ প্ৰায় একাকাৰ হৈ পৰিছে।

মানুহ হৈছে আশাবাদী জীৱ সেয়ে মানুহৰ কামনাৰ অন্ত নপৰে। এজন মানুহৰ জীৱনত প্ৰয়োজনীয় সকলোবোৰ বস্তু বিজ্ঞানে অতিশয় সহজসাধ্য মাধ্যমেৰে যোগান ধৰিছে। বৰ্তমান সমাজত প্ৰচলিত এক অতি প্ৰয়োজনীয় যন্ত্ৰ হৈছে কম্পিউটাৰ ই কেৱল যন্ত্ৰই নহয় বৰঞ্চ মানুহৰ সহজসাধ্য কামৰ এক সুলভ মাধ্যম। টাইপ্ ৰাইটাৰে অফিচ, কোৰ্ট-কাছাৰীৰ কাম সহজ কৰি তুলিছে। কম্পিউটাৰৰ সহায়ত সূক্ষ্মাতি সূক্ষ্ম গণনাকো

নিৰ্ভুলভাৱে কৰিব পৰা হৈছে।

আগৰ খেতিয়কৰ দৰে বৰ্তমান খেতিয়কৰ গৰুৰ প্ৰয়োজন প্ৰায় নোহোৱা হৈ পৰিছে। আজিৰ খেতিয়কে ট্ৰেক্টৰ, ৱটাৰ পাম্পৰ সহায়ত কম পৰিশ্ৰমত অধিক উপাৰ্জন কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। গাড়ী, মটৰ, উৰাজাহাজ, পানীজাহাজ আদিয়ে পৃথিৱীখন ঠেক আৰু সৰু কৰি পেলাইছে। টেলিগ্ৰাম, ম'বাইল, ৰায়াৰলেছ আদিৰ যোগেদি দেশ-বিদেশৰ লগত সংযোগ স্থাপন কৰা সম্ভৱ হৈ পৰিছে।

আজিৰ মানুহে পানীৰ কাৰণে নৈ, বিল, নিজৰাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ হ'বৰ প্ৰয়োজন নাই। পাইপৰ যোগেদি পানীৰ বণ্টন ব্যৱস্থা চহৰে, নগৰে আনকি উন্নতিশীল গাঁওবোৰতো হ'ব লাগিছে। এনে উন্নতিবোৰ বিজ্ঞানৰ কাৰণেই সম্ভৱ হৈ উঠিছে আনকি খেতিয়কসকলেও পানীৰ বাবে হাবাথুৰি খাব নালাগে। নৈ, বিল আদিৰ পৰা পানীকল বহুৱাই পথাৰলৈ পানী দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে।

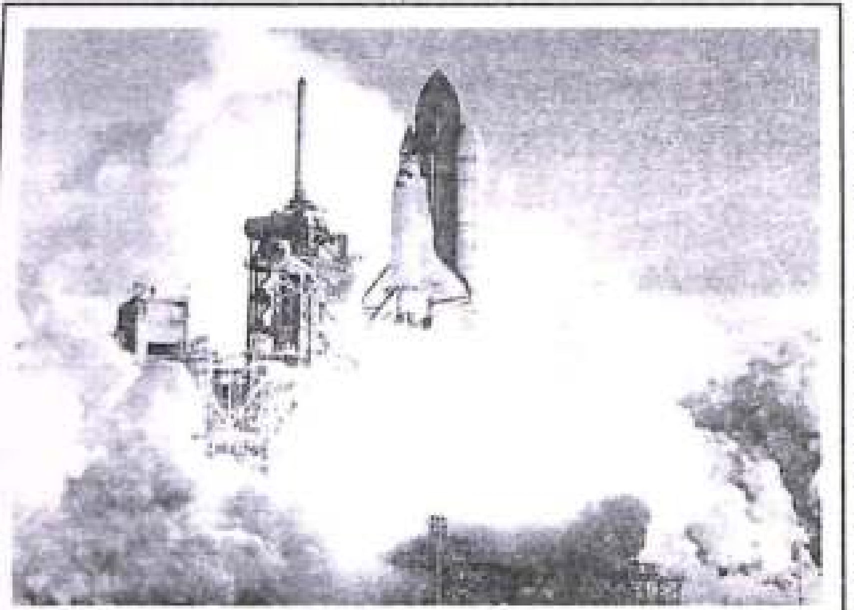

চিকিৎসাবিজ্ঞানৰ নব নব আবিষ্কাৰত মানুহৰ পৰমায়ু বৃদ্ধি কৰি মৃত্যুৰ হাৰ কমাই পেলাইছে, মানুহে মৰণৰ লগতো সংগ্ৰাম কৰিবলৈ সমৰ্থ হৈছে। জিনৰ ব্যৱহাৰ হৃদপিণ্ড সংযোজনে পৃথিৱীত মানুহক দেৱত্ব প্ৰদান কৰিছে বিজ্ঞানে। 'ফ্ৰিজ'ৰ উদ্ভাৱনে কোনো খাদ্য নষ্ট নোহোৱাকৈ বহুদিনলৈ ৰাখিবলৈ সমৰ্থ কৰাইছে, অবতৰতো নানা ফলমূল, শাক-পাচলি যোগান ধৰিবলৈ সমৰ্থ হৈছে।

বাতৰি কাকত আলোচনীৰ যোগেদি বিশ্বৰ দৈনন্দিন বা বাতৰি ঘৰতে বহি জানি লৈ এফালে জ্ঞানৰ পৰিসৰ বৃদ্ধি কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে আনহাতে জগতৰ বিভিন্ন সংস্কৃতি আৰু সভ্যতাৰ সংস্পৰ্শ লাভ কৰি মহান বিশ্ব সংহতি আৰু সভ্যতা গঢ়ি তুলিবলৈ বিশ্ব মানৱক ভ্ৰাতৃ বুলি আঁকোৱালি ল'বলৈ আগবাঢ়ি যাবলৈ সমৰ্থ হৈছে। বিজুলী শক্তিৰ আবিষ্কাৰে যান্ত্ৰিক জগতত নব উন্মেষৰ সৃষ্টি কৰি, বৃহৎ উদ্যোগ গঢ়ি তুলি নব উৎপাদনেৰে সভ্যতাক ক্ষিপ্ৰ গতিৰে আগুৱাই লৈ গৈছে। কোৰ্ট, কাছাৰী কাৰ্যালয়ত ব্যৱহৃত লাখ লাখ ৰচিদ, ফৰ্ম, বহী-পত্ৰ যন্ত্ৰত দিনে-ৰাতিয়ে তৈয়াৰ হৈ আছে যাৰ ফলত কোনো কাগজপত্ৰৰ অভাৱ নোহোৱাকৈ অবিৰামভাৱে চৰকাৰী বেচৰকাৰী সকলো কাম-কাজ সুকলমে চলি আছে। দৈনিক শ্ৰম কৰাৰ পৰা কলম পিহি পিহি পৰিত্ৰাণ পাইছে টাইপ ৰাইটাৰে লিখু যন্ত্ৰই চকুৰ নিমিষতে বিজুলী বন্তিয়ে জগত জোনালীময় কৰি তুলিছে এটা বুটাম টিপিলে ৰঙা, বগা, সেউজীয়া বিবিধ পোহৰৰ সমাৰেশ ঘটাব পাৰিছে।

বিজ্ঞানে জগতত জুই, লো আবিষ্কাৰ হোৱাৰ দিন ধৰি নিজৰ স্থান প্ৰতিষ্ঠা কৰি লৈছে আৰু বাষ্পৰ অসীম শক্তিৰ প্ৰভাৱ মানুহৰ বোধগম্য হোৱাত বিবিধ আবিস্কাৰৰ পথ সুগম কৰিছে। ভাপ ইঞ্জিন আবিষ্কাৰ হোৱাৰ পাছৰে পৰা ৰেলগাড়ী প্ৰচলন হৈ দীঘলীয়া পথবোৰ চমু কৰি তুলিলে। নানা সম্ভাৰ সামগ্ৰী এঠাইৰ পৰা আন ঠাইলৈ নিবলৈ সুগম হ'ল। পেট্ৰল আৰু ডিজেল ইঞ্জিনৰ আবিৰ্ভাৱৰ ফলত বহু কঠিন কাম সহজ হ'ল, পেট্ৰল ইঞ্জিনৰ ফলত আৰামত দ্ৰুতবেগেৰে অ'লৈ-ত'লৈ যাত্ৰা সুগম হ'ল। ডিজেল ইঞ্জিনৰ ফলত গধুৰ বোজাবোৰ ৰেলপথ নথকা ঠাইলৈকো কম খৰচতে অনা-নিয়া সহজ হ'ল। যাতায়তৰ এই সুচলে মানুহক আদিম যুগৰ হাবিৰ মাজৰ সুৰ-সুৰীয়া ভয়াবহ বাটৰ পৰা আনি শিলগুটি দিয়া মুকলি বাটলৈ আনিলে, তাৰ পাছতো পিচ দিয়া নিমজ ৰাস্তালৈ উলিয়াই আনি দূৰ-দূৰণিৰ ঠাইৰ লগত সংযোগ ঘটাই দিলে।

মুঠতে বিজ্ঞানে নব নব সৃষ্টিৰে জগতখন অতি সহজসাধ্য কৰি তুলিছে যাৰ ফলত আমাৰ জীৱন অতিশয় আৰামদায়ক হৈছে। ❑❑

ভাৰতীয় সংবিধানৰ মতে সামাজিক, অৰ্থনৈতিক আৰু ৰাজনৈতিক ক্ষেত্ৰত ন্যায় বিচৰাৰ চিন্তা, ভাব প্ৰকাশ, ধৰ্ম, প্ৰাৰ্থনা আদিৰ স্বাধীনতা আৰু সামাজিক স্থান আৰু সুযোগৰ ক্ষেত্ৰত সমতা বিচৰাৰ অধিকাৰ ভাৰতৰ সকলো নাগৰিকৰ আছে। কিন্তু দেশৰ অৱহেলিত, নিষ্পেষিত মহিলাসকলৰ ক্ষেত্ৰত সংবিধান প্ৰদত্ত কিছুমান অধিকাৰ অৰ্থহীন হৈ আছে, সবলীকৰণে সেই মহিলা সকলকো সংবিধান প্ৰদত্ত অধিকাৰ অনুসৰি সুযোগ-সুবিধা পোৱাত সহায় কৰিব।

মহিলা সবলীকৰণ

হাচিনা বেগম
স্নাতক দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক

পৃথিৱীৰ মুঠ জনসংখ্যাৰ প্ৰায় আধাভাগেই নাৰী। কিন্তু সমাজৰ কোনো কোনো খণ্ডত নাৰী তেনেই অৱহেলিত আৰু পীড়িত হৈ আছে। ভাৰতীয় সমাজত এহাতে নাৰীক দেৱী, দুৰ্গা, কালী, সৰস্বতী, লক্ষ্মী আদিৰ ৰূপত পূজা কৰা হয়, আনহাতে, নাৰীৰ ওপৰত অত্যাচাৰ, ধৰ্ষণ যৌতুকৰ কাৰণে জ্বলাই দিয়া, যৌন উৎপীড়ন আদি অমানুষিক অত্যাচাৰো চলি আহিছে। মহিলাসকলে এইবোৰ নীৰৱে সহ্য কৰি আহিছে। সেইবাবে মহিলাসকলক "Weaker Section" বুলি অভিহিত কৰা হয়। বিশেষকৈ বিকাশশীল আৰু অনগ্ৰসৰ স্বৰূপে পৰিচিত দেশবোৰত নাৰীসকলৰ ওপৰত অত্যাচাৰৰ পৰিমাণ বেছি।

মহিলাসকল তেওঁলোকৰ শৈক্ষিক, অৰ্থনৈতিক, ৰাজনৈতিক, সামাজিক তথা সাংস্কৃতিক জগতখনত দুৰ্বল আৰু গুৰুত্বহীন ব্যক্তি স্বৰূপে আজিও পৰিগণিত হৈ আছে। মহিলাসকলৰ জীৱন ধাৰণৰ মান উন্নত কৰি সুখে সন্তোষে থকা উপৰি সম্ভৱপৰ ক্ষেত্ৰত সভ্যতা সংস্কৃতিক আগুৱাই নিয়াত অৰিহণা যোগাবলৈকো সক্ষম হ'বলৈ মহিলাসকলক পুৰুষৰ দৰে অৰ্থাৎ লিঙ্গৰ ভিত্তিত কোনো পাৰ্থক্য নৰখাকৈ বিকাশৰ যথোপযুক্ত সা-সুবিধা আৰু স্বাধীনতা দিব লাগে। মহিলাক বিকাশৰ বাবে সকলো সুযোগ আৰু প্ৰয়োজনীয় স্বাধীনতা প্ৰদান কৰা প্ৰক্ৰিয়াকে মহিলা সবলীকৰণ বুলিব পাৰি।

মহিলা সবলীকৰণৰ অৰ্থ আৰু সংজ্ঞা ঃ-

মহিলাসকলৰ আৰ্থ সামাজিক দুৰ্বলতাই সৃষ্টি কৰি তোলা তেওঁলোকৰ অনগ্ৰসৰতা কেৱল ভাৰতৰেই আভ্যন্তৰীণ সমস্যা নহয়, ই এক জাগতিক সমস্যা স্বৰূপ। কেৱল উন্নত দেশবোৰহে এই সমস্যাৰ পৰা মুক্ত। ১৯৮৫ চনত নাইজেৰিয়া দেশৰ নাইৰোবিত অনুষ্ঠিত হোৱা 'আন্তৰ্জাতিক মহিলা সম্মিলন'ত মহিলা সবলীকৰণৰ ধাৰণা উপস্থাপন কৰা হৈছিল। তলত কেইটামান মহিলা সবলীকৰণৰ ধাৰণা উপস্থাপনৰ সংজ্ঞা উল্লেখ কৰা হ'ল-

১) ১৯৮৫ চনত নাইৰোবিত অনুষ্ঠিত হোৱা আন্তৰ্জাতিক মহিলা সম্মিলনে সবলীকৰণৰ সংজ্ঞা এনেদৰে দিছে- "সামাজিক ক্ষমতা আৰু সম্পদসমূহ চম্ভালাৰ ক্ষেত্ৰত মহিলাৰ সপক্ষত এক পুনৰ বিতৰণ।"

২) ভেনচা শ্ৰীফেনৰ ভাষাত ক্ষমতাৰ অৰ্থ হ'ল- "সমাজৰ সকলো ক্ষেত্ৰতে অৱদান আগবঢ়াবলৈ সক্ষম হোৱা।"

৩) UNESCO অৰ Gender Empowerment Index ৰ মতে- "এজন ব্যক্তি তেতিয়া ক্ষমতাশালী হয় যেতিয়া তেওঁ সামাজিক আৰু ৰাজনৈতিকভাৱে নিজৰ লগতে আনৰো সিদ্ধান্ত নিজে ল'ব পৰাকৈ সক্ষম হয়।"

ওপৰৰ সংজ্ঞা সমূহৰ পৰা গম পাও যে যিবোৰ ধাৰণা আৰু পৰম্পৰাৰ বাবে সমাজত নাৰী-পুৰুষৰ অধীন হৈ থাকিব লগা হৈছে সেইবোৰক প্ৰত্যাহ্বান জনোৱা আৰু পৰিৱৰ্তন কৰাৰ বাবে মহিলাৰ সামৰ্থ বঢ়োৱাৰ প্ৰক্ৰিয়াকে মহিলা সবলীকৰণ বুলিব পাৰি। অধিক স্বাধীনতা পোৱাত নিজৰ জীৱনৰ কাৰ্যাৱলীত অধিক নিয়ন্ত্ৰণ লাভ কৰাত সামাজিক, অৰ্থনৈতিক, ৰাজনৈতিক আদি বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত সিদ্ধান্ত গ্ৰহণৰ আৰু সম্পদ ব্যৱহাৰৰ অধিক সুযোগ লাভ কৰাত মহিলাসকলক এই প্ৰক্ৰিয়াই

সহায় কৰে।

সবলীকৰণৰ প্ৰক্ৰিয়াই মহিলাসকলক নিজা ভাব মূৰ্তি আৰু সামাজিক স্থিতি উন্নত কৰাত সহায় কৰে। সবলীকৰণৰ ফলত সমাজৰ মূল সমস্যাসমূহ সমাধানৰ কাৰণে প্ৰচেষ্টা চলোৱাত পুৰুষৰ লগত সমানে অংশগ্ৰহণ কৰিবলৈ মহিলাসকলক সক্ষম হ'ব।

মহিলা সবলীকৰণৰ লক্ষ্য ঃ-

মহিলা সবলীকৰণৰ প্ৰধান লক্ষ্য কেইটা হ'ল-

১) মহিলাসকলক প্ৰতিভা বিকাশৰ সুযোগ দিয়া।

২) মহিলাসকলক প্ৰদত্ত অধিকাৰ অনুসৰি সুযোগ সুবিধা লোৱাৰ বাবে সক্ষম কৰা।

৩) সমাজৰ অৱহেলিত, নিষ্পেষিত মহিলাৰ আত্মসন্মান বোধ আৰু আত্মবিশ্বাস সৃষ্টি হোৱাত সহায় কৰা আদি।

ভাৰতীয় সংবিধানৰ মতে সামাজিক, অৰ্থনৈতিক আৰু ৰাজনৈতিক ক্ষেত্ৰত ন্যায় বিচৰাৰ চিন্তা, ভাব প্ৰকাশ, ধৰ্ম, প্ৰাৰ্থনা আদিৰ স্বাধীনতা আৰু সামাজিক স্থান আৰু সুযোগৰ ক্ষেত্ৰত সমতা বিচৰাৰ অধিকাৰ ভাৰতৰ সকলো নাগৰিকৰ আছে। কিন্তু দেশৰ অৱহেলিত, নিষ্পেষিত মহিলাসকলৰ ক্ষেত্ৰত সংবিধান প্ৰদত্ত কিছুমান অধিকাৰ অৰ্থহীন হৈ আছে, সবলীকৰণে সেই মহিলা সকলকো সংবিধান প্ৰদত্ত অধিকাৰ অনুসৰি সুযোগ-সুবিধা পোৱাত সহায় কৰিব।

মহিলা সবলীকৰণৰ বাবে আমাৰ দেশত লোৱা ব্যৱস্থাসমূহ ঃ-

উচ্চ শিক্ষা লৈ পুৰুষৰ সৈতে সমান কৃতিত্বৰে বিভিন্ন বিভাগত সেৱা আগবঢ়োৱা ভাৰতীয় মহিলাৰ সংখ্যা সময়ৰ লগে লগে বাঢ়িছে সঁচা, কিন্তু এতিয়াও ভাৰতৰ বহু নাৰী নিষ্পেষিত অৱস্থাত আছে। নানা নিৰ্যাতন ভোগী, অন্ন-বস্ত্ৰৰ সমস্যাত জুৰুলা হৈ দৰিদ্ৰ সীমাৰেখাৰ তলত বাস কৰা ভাৰতীয় বহু নাৰীৰ কল্যাণৰ বাবে কৰিবলগীয়া ভালেমান কাম আছে।

ভাৰতৰ সংবিধানে নাৰীক স্বাধীনতা আৰু পুৰুষৰ লগত সমতাৰ অধিকাৰ দিছে। শিক্ষা আৰু নিয়োগৰ ক্ষেত্ৰত আৰু সামাজিক, আৰ্থিক আৰু ৰাজনৈতিক সা-সুবিধা পোৱাৰ ক্ষেত্ৰত নাৰী আৰু পুৰুষৰ অধিকাৰ সমান বুলি সংবিধানত উল্লেখ আছে। কিন্তু পুৰুষৰ প্ৰধান ভাৰতীয় সমাজত নাৰীৰ ন্যায্য প্ৰাপ্তিৰ বাবে কেৱল সাংবিধানিক ব্যৱস্থাই যথেষ্ট নহয়। সংবিধান গ্ৰহণ কৰা ৬২ বছৰ পাৰ হ'ল যদিও এইক্ষেত্ৰত পৰিস্থিতিৰ কোনো উল্লেখযোগ্য পৰিবৰ্তন হোৱা নাই। সকলো বিষয়তে নাৰীয়ে পুৰুষৰ লগত সমানে সা-সুবিধা পোৱাটো নাৰীৰ বাবে অগ্ৰাহ্য কৰিব নোৱাৰা মানৱ অধিকাৰ বুলি মানি লৈ আৰু দেশখনৰ প্ৰগতিৰ বাবে নাৰীয়ে আগবঢ়াব পৰা অৱদানৰ কথা বিবেচনা কৰি নাৰীৰ প্ৰতি যুগ যুগ ধৰি পুৰুষে গ্ৰহণ কৰি অহা মনোভাবৰ পৰিবৰ্তন হ'ব লাগিব।

স্বাধীনতা লাভৰ পিছত ১৯৫২ চনত "Community Development Progarmme" আৰম্ভ কৰি নাৰীৰ অৱস্থান উন্নতি সাধনৰ প্ৰথম প্ৰচেষ্টা হাতত লোৱা হৈছিল।

১৯৪৭ চনত "Commission on the status of women in India" ই দিয়া প্ৰতিবেদনত নাৰীৰ দুৰ্গত অৱস্থাৰ উন্নতিৰ অৰ্থে নাৰীক পুৰুষে পোৱাৰ দৰে সকলো সা-সুবিধা দিয়াৰ পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা হৈছে।

দেশৰ ঘাই সুঁতিৰ প্ৰজেক্ট আৰু কাৰ্যসূচীবোৰত মহিলাক বিশেষকৈ সুবিধা দিব লাগে বুলি পৰামৰ্শ সন্নিবিষ্ট কৰি ১৯৮৮ চনত ভাৰত চৰকাৰে "National Perspective Plan for Women" (NPPW) প্ৰস্তুত কৰিছিল। "National Commission for Women" গঠন কৰা হৈছে ১৯৯২ চনৰ জানুৱাৰী মাহত।

২০০১ চনত মহিলা সবলীকৰণৰ বাবে ৰাষ্ট্ৰীয় নীতি ঘোষণা হোৱাৰ পিছত নাৰী আৰু শিশু বিকাশ, নাৰীৰ নিয়োগ আৰু আয়ৰ পথৰ ব্যৱস্থা কৰা, সা-সুবিধা লাভৰ ক্ষেত্ৰত নাৰী আৰু পুৰুষৰ মাজত পাৰ্থক্য হ্ৰাস কৰা আদি নাৰীৰ কল্যাণৰ বাবে কৰিবলগীয়া কাম হাতত লৈছে।

ঘৰুৱা পৰিবেশত পুৰুষে কৰা উৎপীড়নৰ পৰা নাৰীক মুক্ত কৰাৰ উদ্দেশ্যে ২০০৫ চনৰ ২৩ জুন তাৰিখে লোকসভাত এখন বিধেয়ক "Protection of Women from Domestic Violence Bill-2005 চনৰ পাছত হৈছে।

মহিলাৰ কল্যাণ বা সবলীকৰণৰ বাবে এইদৰে ভালেমান ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰা হৈছে যদিও আমাৰ দেশৰ দৰিদ্ৰ সীমাৰেখাৰ তলত বাস কৰা লোকৰ সৰহভাগেই মহিলা। নিৰক্ষৰতা আৰু বহিঃ জগতৰ বা-বাতৰিৰ লগত সম্পৰ্ক ৰাখিব নোৱাৰাই ইয়াৰ মূল কাৰণ। বৰ্তমান ৰূপায়ণ কৰি থকা সৰ্বশিক্ষা অভিযানে মহিলাৰ সাক্ষৰতাৰ ওপৰত বিশেষকৈ গ্ৰাম্যাঞ্চলৰ মহিলাৰ সাক্ষৰতাৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰিছে। এই কাৰ্যসূচী যদি সফল হয় আৰু মহিলাসকলক ব্যৱহাৰিক সাক্ষৰতা (Functional Literacy) প্ৰদান কৰা হয়, তেওঁলোকৰ কল্যাণ হ'ব আৰু সবলীকৰণ আঁচনিৰ কামো আগবাঢ়িব। ❑❑

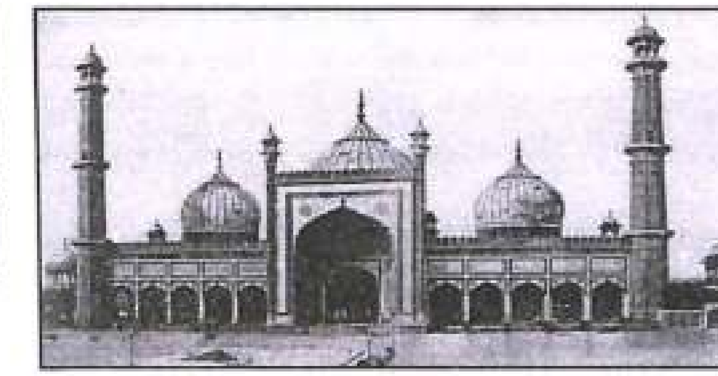

ভাৰতৰ কিছুমান ঐতিহ্য

কৰিশ্মা বেগম
স্নাতক দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক

সমগ্ৰ বিশ্বতে প্ৰকৃতি সৃষ্ট বা মানৱ নিৰ্মিত বহু সম্পদ আছে যিবোৰ মানুহৰ বাবে বিস্ময়। এইবোৰক একো একোটা ঐতিহ্য বুলি ক'ব পাৰি। ধৰ্মীয়, তীৰ্থস্থান, দুৰ্গ, অৰণ্য, উদ্যান, স্থাপত্য, ভাস্কৰ্য্য, সু-উচ্চ পৰ্বতমালা, অট্টালিকা, সমাধিক্ষেত্ৰ আদিয়ে বিশ্বত ঐতিহ্য সমৃদ্ধশালী কৰিছে। মই ইয়াত মুছলমান আৰু হিন্দুৰ দুটা বিশেষ তীৰ্থস্থান আৰু আমাৰ জাতিৰ পিতা মহাত্মা গান্ধীৰ সমাধি ক্ষেত্ৰৰ বিশেষ কিছু কথা উল্লেখ কৰিছো। এইবোৰ আমাৰ ভাৰতৰ ঐতিহ্য বহন কৰি আছে।

> *হিন্দুৰ ৫১ শক্তি পীঠৰ অন্যতম এই মন্দিৰ। হিন্দুসকলে এই পবিত্ৰ পীঠত কামাখ্যা দেৱীৰ আৰাধনা কৰে। উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ প্ৰৱেশদ্বাৰ প্ৰধান চহৰ গুৱাহাটীত এই কামাখ্যা মন্দিৰ অৱস্থিত। মন্দিৰত নিত্য পূজা কাৰ্য চলে (অম্বুবাচীৰ কেইদিনৰ বাহিৰে)। দৈত্যৰাজ নৰকাসুৰে নিৰ্মাণ কৰা মূল মন্দিৰটো ১৫৬৪ চনৰ কালাপাহাৰৰ হাতত বিনষ্ট হয়।*

জুম্মা মছজিদ দিল্লী ঃ- দিল্লীত আছে ভাৰতৰ বৃহত্তম মছজিদ জুম্মা মছজিদ (জামা মছজিদ নামেৰেও সৰ্বাধিক পৰিচিত)। মোগল সম্ৰাট শ্বাজাহানে গঢ়া এই মছজিদটোৰ নিৰ্মাণ কাৰ্য আৰম্ভ হয় ১৬৫১ চনত। পাঁচ বছৰৰ পাচত ১৬৫৬ চনত ই সম্পূৰ্ণ হৈ উঠে। আগ্ৰাৰ বিখ্যাত মতি মছজিদৰ আৰ্হিত সজা জুম্মা মছজিদৰ নিৰ্মাণ খৰচ হয় প্ৰায় ১০ কোটি টকা। শ্বাজাহানৰ শিল্পপ্ৰীতিৰ পৰিচায়ক স্থাপত্য ভাস্কৰ্য্যৰ নিদৰ্শনবোৰৰ ভিতৰত এইটোৱেই তেওঁৰ সৰ্বশেষ কীৰ্তি। মছজিদটোৰ মুঠ ক্ষেত্ৰফল ২৬,০০০ বৰ্গ ফুট। মছজিদটোত আজান দিবৰ বাবে শ্বেক পাথৰৰ দুটা স্তম্ভ বা মিনাৰ আছে। ইয়াৰ প্ৰতিটোৰে উচ্চতা প্ৰায় ৪০ মিটাৰ (১৩০ ফুট)। মছজিদটোৰ ১, ০৭৬ বৰ্গ ফুট এলেকাৰ চোতালখনত একেলগে ২৫,০০০ লোকে উপাসনা কৰা, কক্ষটো ২০১×১২০ ফুটৰ, উচ্চতা ১৩৫ ফুট। উপাসনা কক্ষটো ৰঙা শিল আৰু বগা মাৰ্বলৰ সমন্বয়ত মনোগ্ৰাহীকৈ সজা হৈছে। পাঁচ হাজাৰ শ্ৰমিকৰ শ্ৰমেৰে গঢ়ি উঠা জুম্মা মছজিদ সংৰক্ষিত হৈ আছে হজৰত মহম্মদৰ দাড়িৰ একাংশ, পাদুকা, কোৰাণৰ এটা অধ্যায় হজৰত মহম্মদৰ সমাধি সৌধৰ চাদৰ, শিলত সংকিত হজৰত মহম্মদৰ পদচিহ্ন। শ্বাহজাহানে নিয়োগ কৰি যোৱা ইমান পৰিয়ালৰ বংশধৰেই জুম্মা মছজিদৰ ইমাম পদটিত কাৰ্যনিৰ্বাহ কৰি আহিছে।

কামাখ্যা মন্দিৰ ঃ- গুৱাহাটী মহানগৰৰ পশ্চিমে নীলাচল পাহাৰত সমুদ্ৰ পৃষ্ঠৰ পৰা ২৬০ মিটাৰ উচ্চতাত অৱস্থিত কামাখ্যা মন্দিৰ

হিন্দুসকলৰ এক পবিত্ৰ তীৰ্থস্থান। জনবিশ্বাসমতে দক্ষ-যজ্ঞত পতিনিন্দা সহিব নোৱাৰি দেহ ত্যাগ কৰা সতীৰ মৃতদেহ শিৱই কান্ধত লৈ অহাৰ পাছত বিষ্ণু চক্ৰৰে খণ্ডিত সতীৰ দেহৰ যোনি অংশ ইয়াতে পৰিছিল। হিন্দুৰ ৫১ শক্তি পীঠৰ অন্যতম এই মন্দিৰ। হিন্দুসকলে এই পবিত্ৰ পীঠত কামাখ্যা দেৱীৰ আৰাধনা কৰে। উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ প্ৰৱেশদ্বাৰ প্ৰধান চহৰ গুৱাহাটীত এই কামাখ্যা মন্দিৰ অৱস্থিত। মন্দিৰত নিত্য পূজা কাৰ্য চলে (অম্বুবাচীৰ কেইদিনৰ বাহিৰে)। দৈত্যৰাজ নৰকাসুৰে নিৰ্মাণ কৰা মূল মন্দিৰটো ১৫৬৪ চনৰ কালাপাহাৰৰ হাতত বিনষ্ট হয়। ১৫৬৫ চনত কোচ ৰজা নৰনাৰায়ণে এই মন্দিৰ পুণনিৰ্মাণ কৰে। মন্দিৰৰ বেৰত খোদিত বিষ্ণুৰ বিভিন্ন অৱতাৰ, নানান দেৱ-দেৱীৰ মূৰ্তিবোৰ প্ৰাচীন অসমৰ ঐশ্বৰ্যশালী ভাস্কৰ্যকলাৰ অনুপম উদাহৰণ। কোচ ৰজাৰ পৃষ্ঠপোষকতাত নিৰ্মিত এইবোৰ ভাস্কৰ্যৰ স্বকীয় বৈশিষ্ট্য লক্ষণীয়। কামাখ্যা দৰ্শন, স্পৰ্শ আৰু চৰণামৃত পানৰ ফলত মোক্ষ লাভ হোৱাৰ লগতে দেৱঋণ, পিতৃঋণ, মাতৃঋণৰ পৰাও মুক্তি পোৱা যায় বুলি বিশ্বাস প্ৰচলিত। যোনীৰ প্ৰতীক হিচাপে গুহাৰ ভিতৰত পানী নিজৰি থকা এছটা শিলত পূজা কৰা হয়। ধৰ্মীয় মনোকামনা পূৰণৰ অৰ্থে ইয়াত ম'হ, ছাগলী, পাৰ বলি দিয়া কাৰ্য অতীতৰ পৰা প্ৰচলন হৈ আছে। মন্দিৰটোৰ কাষতে আছে কালী, তাৰা, ছিন্নমতা, কৌটিলিংগ, ভৈৰৱী, আম্ৰাতকেশ্বৰ আদিৰ মন্দিৰ। হিন্দুসকলে জাগ্ৰত বুলি বিশ্বাস কৰা এই মন্দিৰৰ সন্মুখতে আছে সৌভাগ্যকুণ্ড। কামাখ্যা মন্দিৰৰ নাতিদূৰত আছে ভুবনেশ্বৰী মন্দিৰ। কামাখ্যা মন্দিৰক কেন্দ্ৰ কৰি তাত এখন নগৰ গঢ় লৈ উঠিছে। যোগীসকলৰ তন্ত্ৰ বিদ্যা সাধনাৰ কেন্দ্ৰ হিচাপেও কামাখ্যা প্ৰখ্যাত। কামাখ্যাত কেইবাটাও উৎসৱ পালন কৰা হয়। তাৰ ভিতৰত অম্বুবাচী মেলা উল্লেখযোগ্য।

নগাঁও জিলাৰ শিলঘাটতো এটা কামাখ্যা মন্দিৰ আছে। স্বৰ্গদেউ প্ৰমত্ত সিংহই সন্তান লাভৰ আশাত ১৪৪৫-৪৬ চনত এই মন্দিৰটো নিৰ্মাণ কৰোৱা'ইছিল বুলি জনা যায়।

ৰাজঘাট ঃ- জাতিৰ পিতা মহামানৱ মহাত্মা গান্ধীৰ সমাধিস্থল ৰাজঘাট। মহাত্মা গান্ধীৰ মৃত্যুৰ পাছদিনা ১৯৪৮ চনৰ ৩১ জানুৱাৰীত দিল্লীৰ যমুনা নদীৰ পাৰৰ ৰাজঘাটতে তেওঁৰ শেষকৃত্য সমাপন কৰা হয়। ইয়াৰ স্মাৰক ৰূপে ৰাজঘাটত আছে কলা মাৰ্বলেৰে নিৰ্মিত বৰ্গকাৰ সমাধি বেদী। সমাধি বেদীত খোদিত কৰা হৈছে মহাত্মাৰ শেষ উক্তি 'হে ৰাম'। দেশী বিদেশী বহু পৰ্যটকে জাতিৰ পিতাক শ্ৰদ্ধা নিবেদন কৰাৰ অৰ্থে ইয়ালৈ আহে। একেদৰে ভাৰতলৈ অহা বিদেশী পৰ্যটকসকলে গান্ধীৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধা নিবেদন কৰিবলৈ ইয়াত পুষ্পমাল্য অৰ্পণ কৰে। সমাধিৰ কাষতে অনিৰ্বান অগ্নিশিখা জ্বলাই ৰখাৰো ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। গান্ধীৰ প্ৰতি সন্মান প্ৰদৰ্শন কৰি এই সমাধি বেদীত জোতা-চেণ্ডেল খুলি প্ৰবেশ কৰাৰ নিয়ম। গান্ধীৰ সমাধি ক্ষেত্ৰৰ ওচৰতে আছে গান্ধী স্মাৰক সংগ্ৰহালয়। প্ৰতি শুক্ৰবাৰে (মহাত্মা গান্ধীৰ মৃত দিন) ৰাজঘাটত স্মৃতি সভা অনুষ্ঠিত হয়। একেদৰে গান্ধীৰ জন্ম আৰু মৃত্যুৰ তিথিত ইয়াত আয়োজিত হয় উপাসনা সভা।

ৰাজঘাটৰ ওচৰতে আছে ভাৰতৰ কেইবাজনো নেতাৰ সমাধিস্থল। সেই সমাধিস্থলবোৰ হৈছে শান্তিবন (জৱাহৰলাল নেহৰুৰ সমাধি)। ইয়াৰ কাষতে নেহৰুৰ নাতি, ইন্দিৰা গান্ধীৰ পুত্ৰ সঞ্জয় গান্ধীৰ সমাধি, বিজয় ঘাট (লাল বাহাদুৰ শাস্ত্ৰীৰ সমাধি), শক্তি স্থল (ইন্দিৰা গান্ধীৰ সমাধি), সমতা স্থল (জগজীৱন ৰামৰ সমাধি), কৃষাণ ঘাট (চৌধুৰী চৰণ সিঙৰ সমাধি), বীৰ ভূমি (ৰাজীৱ গান্ধীৰ সমাধি) আৰু একতা স্থল (জ্ঞানী জাইল সিঙৰ সমাধি)। ❑❑

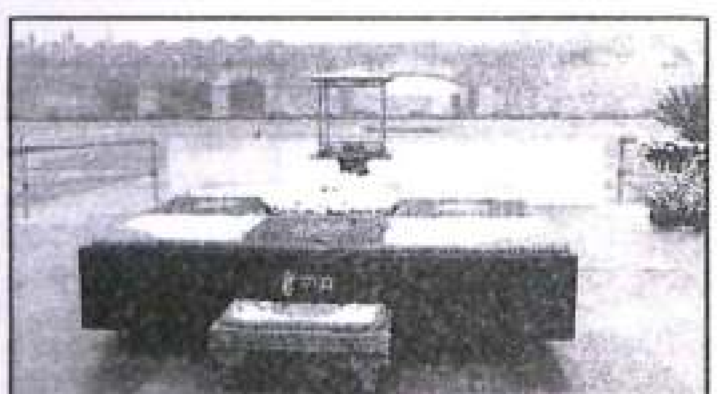

গোলকীয় উত্তাপ আৰু আমাৰ পৃথিৱী

বেনজিৰ আফতাৰ আহমেদ
স্নাতক দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক

পৃথিৱীখন হৈছে জীৱৰ আশ্ৰয়ৰ স্থল। বৰ্তমান এই জীৱই পৃথিৱীখনৰ ধ্বংসৰ মূল কাৰণ হৈ পৰিছে। মানুহৰ কু-কাৰ্যৰ দ্বাৰা বৰ্তমান এই পৃথিৱীখন প্ৰদূষিত হৈছে। বিভিন্ন প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ বহুল প্ৰয়োগৰ ফলত এফালে মানুহৰ জীৱন ধাৰণৰ মানদণ্ড উন্নত হৈছে আনফালে বিভিন্ন সমস্যাই আগুৰি ধৰিছে। মানুহৰ বিভিন্ন ধৰণৰ মৌলিক সমস্যাৰ লগত সংযুক্ত হৈছে আন এক ধৰণৰ জটিল সমস্যা। যেনে- গোলকীয় উত্তাপ। এই জটিল সমস্যাটোৱে সমগ্ৰ জীৱ জগতক তীব্ৰ গতিত ধ্বংসৰ মুখলৈ ঠেলি পঠিয়াইছে।

বৰ্তমান অৱস্থাত বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ উন্নতিৰ ফলত মানুহে প্ৰাকৃতিক পৰিবেশৰ ওপৰত অনিষ্ট কৰিবলৈ ধৰিছে। মানুহৰ এই অনিষ্টৰ মূল ফলাফলটো হৈছে গোলকীয় উত্তাপ বৃদ্ধি। বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ উন্নতিৰ ফলত বিভিন্ন ঠাইত বিভিন্ন ধৰণৰ উদ্যোগ কাৰখানাৰ নিৰ্মাণ হৈছে। এই উদ্যোগ কাৰখানাৰ পৰা ওলোৱা বিভিন্ন ধৰণৰ বিষাক্ত গেচে গোলকীয় উত্তাপ বৃদ্ধিত আটাইতকৈ বেছি অৰিহণা যোগাইছে। বিভিন্ন ধৰণৰ সৰু-ডাঙৰ উদ্যোগৰ পৰা ওলোৱা কাৰ্বন মিশ্ৰিত ক'লা ধুৱাই উদ্যোগৰ ওচৰত থকা সেউজীয়া গছৰ বৰণ ক'লা কৰি পেলোৱাও দেখা যায়। ইয়ে সালোক সংশ্লেষণ প্ৰক্ৰিয়াত বাধা দিছে। ফলত বায়ুমণ্ডলত অক্সিজেনৰ পৰিমাণ কমি আহিছে। গতিকে এনেবোৰ প্ৰক্ৰিয়াই গোলকীয় উত্তাপ বৃদ্ধিত যথেষ্ট ৰূপে প্ৰভাৱ পেলাইছে।

গোলকীয় উত্তাপ বৃদ্ধিয়ে আমাৰ পৃথিৱীত বিভিন্ন সমস্যাৰ সৃষ্টি কৰি পৃথিৱীখনক ধ্বংসৰ পথলৈ ঠেলি পঠিয়াইছে আৰু এই ধ্বংসৰ পথলৈ ঠেলি পঠিওৱাত বিশেষভাৱে অৰিহণা যোগাইছে মানৱ জাতিয়ে। ফলস্বৰূপে আমাৰ দৈনন্দিন জীৱনত ব্যৱহাৰ কৰা ৰেফ্ৰিজেৰেটৰ, শীত-তাপ নিয়ন্ত্ৰিত যন্ত্ৰ আদিৰ ফলত উৎপন্ন হোৱা ক্ল'ৰো'ফ্লুৰ কাৰ্বনে বায়ুমণ্ডলৰ ষ্ট্ৰেটস্ফিয়াৰতে অজন গেছৰ স্তৰত কিছুমান বিদ্ধাৰ সৃষ্টি কৰিছে। যাৰ ফলত সূৰ্যৰ অতি বেঙুনীয়া ৰশ্মি কিছু পৰিমাণে পৃথিৱীত প্ৰৱেশ কৰিছে। সেইবোৰ মানুহৰ শৰীৰত বিভিন্ন ধৰণৰ বেমাৰে

দেখা দিছে। দূষিত বায়ুৰ ক্ষতিকাৰক গেছে মানুহৰ শৰীৰত প্ৰৱেশ কৰি কৰ্কট ৰোগ, হাঁও-ফাঁও ৰোগ, যক্ষ্মা ৰোগ আদি ৰোগৰ সৃষ্টি কৰিছে। এই বিভিন্ন ধৰণৰ ৰোগে শৰীৰৰ ওপৰত কু-প্ৰভাৱ পেলাইছে।

দৈনন্দিন জীৱনত ব্যৱহৃত হোৱা গাড়ী, মটৰ আৰু তাৰ পৰা নিৰ্গত হোৱা ধোৱাই বায়ু প্ৰদূষিত কৰে। বিষাক্ত বায়ুয়ে মানুহৰ শৰীৰত প্ৰৱেশ কৰি নানান বেমাৰ-আজাৰৰ সৃষ্টি কৰিছে।

এই সমস্যাসমূহৰ এনেদৰে চলি থাকিলে পৃথিৱীৰ তাপ মাত্ৰাকে আদি কৰি অন্যান্য সমস্যাসমূহে এক ভয়াবহ ৰূপ ধাৰণ কৰিব। এই সমস্যাসমূহৰ পৰা পৰিত্ৰাণ পাবলৈ হ'লে আমি কিছুমান কথাৰ প্ৰতি চকু দিয়াটো অতিকৈ দৰকাৰ আৰু এই সমস্যাসমূহক যিমান পাৰি কমাবলৈ চেষ্টা কৰিব লাগিব।

গোলকীয় উত্তাপ ৰোধ কৰিবলৈ আমি কিছুমান উপায় অৱলম্বন কৰাটো উচিত। যেনে—

১) ক্ল'ৰ'ফ্লুৰ কাৰ্বন যুক্ত জীৱাশ্ম ইন্ধনৰ প্ৰয়োগ পৰাপক্ষত কমাব লাগিব।

২) গছ-গছনি কটা বন্ধ কৰি যিমান পাৰি গছ ৰুবলৈ চেষ্টা কৰিব লাগিব।

৩) শক্তিৰ কু-ব্যৱহাৰ বাদ দি তাৰ সঠিক ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিব লাগিব।

৪) য'তে-ত'তে জাবৰ-জোথৰ পেলোৱা বন্ধ কৰি এইবোৰক এঠাইত গাত খান্দি জ্বলাই দিব লাগিব।

৫) গোলকীয় উত্তাপ ৰোধৰ সম্পৰ্কে শিক্ষা দি জনসাধাৰণক সজাগ কৰি তুলিব লাগিব। ❑❑

দামিনীৰ মৃত্যুৰ পাছত ভাৰত চৰকাৰে নাৰী সুৰক্ষাৰ বাবে কেইবাখনো আঁচনি হাতত লৈছিল। কিন্তু ইমানখিনি কাৰ্য কৰাৰ পাছতো ভাৰতীয় নাৰী আজি সুৰক্ষিত হয়নে? ৰাজধানী চহৰ দিল্লী নহয় সমগ্ৰ ভাৰতবৰ্ষতে বহু নাৰী ধৰ্ষিতা হৈ আহিছে। ইয়াৰে কোনোবাই হয়তো মৃত্যুবৰণ কৰিছে আৰু আন কোনোবাই সেই কলংক লৈয়েই জীয়াই আছে।

দিল্লীৰ এক ক'লা অধ্যায়

শ্ৰী দিম্পী ভূঞা
স্নাতক দ্বিতীয় যান্মাসিক

কি হ'ব পাৰে? যেতিয়া মানুহৰ বিবেকে কাম নকৰা হয়? যেতিয়া মানুহৰ বিবেকে কোনটো ভাল কোনটো বেয়া তাক বিচাৰ কৰিব নোবাৰে? কয় যে মানুহ দেৱতাৰ তুল্য। কিন্তু কি হয় যেতিয়া এই দেৱতা তুল্য মানুহৰ মনত এক ভয়ংকৰ দানৱৰ সৃষ্টি হয়? ইয়াৰ উদাহৰণ বহুতো আছে। কিন্তু মানুহৰ গাৰ নোম শিয়ৰি উঠা উদাহৰণটো হৈছে ২০১২ চনৰ ১৬ ডিচেম্বৰত ঘটা দিল্লীৰ বলাৎকাৰৰ ঘটনাটো। য'ত বলি লৈছিল এগৰাকী ২২ বছৰীয়া নিৰ্দোষ তথা অবোধ বালিকা দামিনী।

এই ঘটনাই সমগ্ৰ দিল্লী চহৰক আৰু লজ্জিত কৰিছিল ভাৰতবৰ্ষকো। সূচনা হৈছিল দিল্লীৰ এক ক'লা অধ্যায়ৰ। যাক হয়তো আজি পৰ্যন্ত কোনো ভাৰতবাসীয়ে পাহৰিব পৰা নাই। এই ঘটনাৰ পাছত সমগ্ৰ বিশ্ববাসীয়ে ভাৰতৰ পুৰুষ জাতিক ঘৃণাৰ চকুৰে চাইছিল আৰু সমালোচনা কৰিছিল দিল্লীৰ চৰকাৰক। দিল্লীৰ এটা সৰু পৰিয়ালত জন্ম গ্ৰহণ কৰা দামিনীৰ দেউতাক আছিল এজন ব্যৱসায়ী। দেউতাকৰ ইচ্ছা আছিল একমাত্ৰ জীয়েকক এগৰাকী চিকিৎসক কৰোৱা। দেউতাকৰ এই ইচ্ছা পূৰণ কৰিবলৈ তাই আপ্ৰাণ চেষ্টা কৰিছিল। কেইদিনমানৰ পূৰ্বে ডেৰাডুনলৈ গৈ ফিজিঅ'থেৰাপী শিক্ষা গ্ৰহণ কৰি আহি দিল্লীৰে এখন চিকিৎসালয়ত কৰ্ম জীৱনৰ পাতনি মেলিছিল। কিন্তু ১৬ ডিচেম্বৰৰ নিশা যেন সকলো শেষ হৈ গ'ল। শেষ হৈ গ'ল যেন কাৰোবাৰ আশা, কাৰোবাৰ আদৰ্শ আৰু আন কাৰোবাৰ সপোন। সেইদিনা দামিনী বন্ধু এজনৰ লগত চিনেমা চাবলৈ গৈছিল। আহোতে পলম হোৱাত তেওঁলোকে কোনো অট' নোপোৱাত এখন প্ৰাইভেট বাছেৰে ঘৰলৈ অহাৰ সিদ্ধান্ত লৈছিল। বাছখনত আছিল বাছ ড্ৰাইভাৰৰ লগতে আন পাঁচজন অচিনাক্ত লোক। তেওঁলোকে প্ৰথমে দামিনীৰ প্ৰতি অভদ্ৰ আচৰণ কৰিছিল। তেতিয়া দামিনীৰ বন্ধুজনে বাধা দিয়াত তেওঁলোকে বন্ধুজনক মাৰ-ধৰ কৰি হাত-ভৰি বান্ধি পেলাই থৈছিল। তাৰ পিছত দামিনীক সম্পূৰ্ণ ৪৫ মিনিট দলবদ্ধভাৱে বলাৎকাৰ কৰিছিল। সেই ৪৫ মিনিট বাছখনে দিল্লীৰ ৰাজপথত এজন মুক্ত অপৰাধীৰ দৰে ঘূৰি ফুৰিছিল। এনেদৰে ঘূৰি থাকোতে বাছখন কেইবাটাও পুলিচ চকীৰ সন্মুখীন হৈছিল কিন্তু পুলিচ নথকাৰ বাবে তেওঁলোকক কোনেও বাধা দিব পৰা নাছিল। তেতিয়াই ফাদিল হৈছিল দিল্লী পুলিচৰ লগতে দিল্লী চৰকাৰৰ অকৰ্মন্যতা। ৪৫ মিনিট ধৰি দামিনীৰ ওপৰত চলা জঘন্যকাণ্ডৰ পাছত সিহঁত দুয়োকে দিল্লীৰ এটা ৰাস্তাৰ দাঁতিত দলিয়াই দিছিল। বহু সময় ধৰি সিহঁত দুয়ো তাতে পৰি থাকিল। কিছুসময়ৰ পাছত দামিনীৰ বন্ধুজনৰ জ্ঞান ঘূৰি অহাত তেওঁ সহায় বিচাৰি ৰাস্তাৰে পাৰ হৈ যোৱা মানুহক হাতযোৰ কৰিছিল। কিন্তু কোনেও সহায়ৰ হাত আগবঢ়োৱা নাছিল। এয়াই আছিল নেকি জীৱশ্ৰেষ্ঠ মানুহৰ মানৱীয়তা? কিন্তু পাৰিজানো মানুহৰ মানৱীয়তাক ইমান সোনকালে মাৰি পেলাব? হয়তো নোৱাৰি। যাৰ বাবে দামিনী আৰু তাইৰ বন্ধুজনক এনেকৈ ৰাস্তাত পৰি থকা দেখি দুজন মানুহে তেওঁলোকক সহায়ৰ হাত আগবঢ়াইছিল। তেওঁলোকে তৎক্ষণাত এম্বুলেঞ্চৰ যোগাৰ কৰিছিল আৰু দিল্লীৰ এখন চিকিৎসালয়ত দুয়োকে ভৰ্তি কৰাইছিল। সিহঁত দুয়োটাৰে চিকিৎসা তৎক্ষণাতে আৰম্ভ কৰি দিছিল। দামিনীৰ বন্ধুজনৰ ভৰি আৰু হাত এখন ভঙাৰ লগতে শৰীৰৰ কিছু অংশত সামান্য পৰিমাণে দুখ পাইছিল। কিন্তু দামিনী? চিকিৎসকে তেওঁক চিকিৎসা কৰি ক'বলৈ বাধ্য হৈছিল যে তেওঁ নিজৰ ডাক্তৰী জীৱনত এনে জঘন্য কাণ্ড কেতিয়াও দেখা নাই। কিছু সময় পাছত দামিনীৰ পৰিয়াল আহি চিকিৎসালয়ত উপস্থিত হৈছিল। তেওঁলোকে দামিনীৰ এনে অৱস্থা দেখি শোকত ভাগি পৰিছিল। কোনেও তেওঁলোকক সান্ত্বনা দিবলৈ ভাষা বিচাৰি পোৱা নাছিল।

ইতিমধ্যে এই ঘটনাই বাতৰিৰ শিৰোনামা দখল কৰিছিল। এই ভয়ংকৰ আৰু লজ্জিত কাণ্ডৰ পাছত ভাৰতৰ জনতা ক্ষোভত জ্বলি উঠিছিল। দিল্লীৰ ৰাজপথলৈ ওলাই আহিছিল জনতা আৰু প্ৰতিবাদ কৰিছিল দিল্লীৰ চৰকাৰৰ বিৰুদ্ধে। সকলোৰে মুখত মাথো এটাই শব্দ "We want justice" আমাক ন্যায় লাগে। দামিনীক কোনেও চিনি নোপোৱা এই ছোৱালীজনী তেতিয়া কাৰোবাৰ বাবে বায়েক আৰু কাৰোবাৰ বাবে ভনীয়েক আৰু আন কাৰোবাৰ বাবে নিজৰ জীয়েক হৈ পৰিছিল। প্ৰত্যেকজন ভাৰতীয়ই বাতি হাতত মমলৈ ভগৱানৰ ওচৰত দামিনীৰ জীৱনৰ বাবে প্ৰাৰ্থনা কৰিছিল।

কিন্তু পাছলৈ দামিনীৰ অৱস্থা আৰু বেয়া হোৱাত এই ঘটনাৰ ৯ম দিনা ছিংগাপুৰলৈ লৈ যোৱা হৈছিল। ইফালে ভাৰতীয় জনতা আৰু আৰক্ষীৰ লগত সংঘৰ্ষ চলি আছিল। সেই সময়ত সমগ্ৰ বিশ্ববাসীয়ে দেখিছিল ভাৰতীয় জনতাৰ একতা। তেওঁলোকৰ এই প্ৰতিবাদৰ ফলস্বৰূপেই আৰক্ষীয়ে সেই ছয়জন অপৰাধীক আটক কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল। কিন্তু দামিনী? ছিংগাপুৰত মৃত্যুৰ সৈতে যুঁজা ১০ দিনীয়া সংগ্ৰামৰ শেষত মৃত্যুৰ ওচৰত পৰাজয় বৰণ কৰি পৃথিৱীৰ পৰা চিৰবিদায় লৈছিল দামিনীয়ে। দামিনীৰ মৃত্যুত সম্পূৰ্ণৰূপে ভাগি পৰিছিল তাইৰ মাতৃ। ভাগি পৰিছিল ভাৰতীয় জনতাও।

এই ঘটনাৰ পাছত হয়তো কোনেও ৩১ ডিচেম্বৰ বা ১ জানুৱাৰীত কোনো লোকেই ২০১২ চনক বিদায় দি ২০১৩ চনক আদৰাৰ কথা ভাবিব পৰা নাছিল। যি সময়ত সমগ্ৰ বিশ্বই নৱবৰ্ষক উলহ-মালহেৰে আদৰণি জনাইছিল সেই সময়ত ভাৰতৰ লোকে হাতত মমলৈ দিল্লীৰ ৰাজপথত একমাত্ৰ দামিনীৰ আত্মাৰ চিৰশান্তিৰ কাৰণে মৌন যাত্ৰা আৰম্ভ কৰিছিল আৰু অপৰাধী কেইজনক উপযুক্ত শাস্তি প্ৰদানৰ বাবে। ভাৰতৰ জনতাৰ এনে কাৰ্যত দিল্লীৰ চৰকাৰৰ চকু মেল খাইছিল।

দামিনীৰ মৃত্যুৰ ৯ মাহৰ পাছত দিল্লীৰ উচ্চ ন্যায়ালয়ে সেই চাৰিজন অপৰাধীক ফাঁচিৰ হুকুম দিয়ে। ছয়জন লোকৰ এজনে জেলত থকা অৱস্থাতে আত্মহত্যা কৰিছিল আৰু আনজন নাবালক হোৱাৰ বাবে তাক ৩ বছৰৰ বাবে জেললৈ প্ৰেৰণ কৰা হৈছিল।

দামিনীৰ মৃত্যুৰ পাছত ভাৰত চৰকাৰে নাৰী সুৰক্ষাৰ বাবে কেইবাখনো আঁচনি হাতত লৈছিল। কিন্তু ইমানখিনি কাৰ্য কৰাৰ পাছতো ভাৰতীয় নাৰী আজি সুৰক্ষিত হয়নে? ৰাজধানী চহৰ দিল্লী নহয় সমগ্ৰ ভাৰতবৰ্ষতে বহু নাৰী ধৰ্ষিতা হৈ আহিছে। ইয়াৰে কোনোবাই হয়তো মৃত্যুবৰণ কৰিছে আৰু আন কোনোবাই সেই কলংক লৈয়েই জীয়াই আছে।

মুঠতে এনেদৰে আৰু কিমানজনী দামিনী জন্ম হ'ব আৰু কিমানৰ মৃত্যু হ'ব? আমাৰ মানৱ সমাজত নাৰীৰ কোনো অধিকাৰ নাই নেকি? যদি আমাৰ দেশে নাৰীক জীয়াই থকাৰ অধিকাৰ দিব নোৱাৰে তেন্তে আমাৰ দেশক এখন অহিংসাৰ দেশ বুলি কোৱাৰ অধিকাৰ থাকিব নোৱাৰে। ☐☐

অ	অ	আ	ই	ঈ	উ	ঊ	ঋ	এ	ঐ	ও	ঔ
ô	o	a	i	i	u	u	ri	ê/e	ôi	û	ôu
[ɔ]	[o]	[a]	[i]	[i]	[u]	[u]	[ri]	[ɛ/e]	[ɔj]	[ʊ]	[ɔw]
ক	ক	কা	কি	কী	কু	কূ	কৃ	কে	কৈ	কো	কৌ
kô	ko	ka	ki	ki	ku	ku	kri	kê/ke	kôi	kû	kôu

কোনো এটা ভাষাৰ গঠন প্ৰণালীটোক তন্ন তন্নকৈ দেখুৱাবলৈ হ'লে ব্যাকৰণ শিক্ষাৰ যথোচিত প্ৰয়োজন আছে । কোনো এটা ভাষা গঠনৰ দিশবোৰ দেখুৱাই দিবলৈ হ'লে ব্যাকৰণৰ ব্যাপক জ্ঞানৰ প্ৰয়োজন হয়। ইয়াৰ দ্বাৰা বাক্যৰ স্পষ্ট অৰ্থ বুজাত সহায় হয়। ব্যাকৰণৰ জ্ঞানে ভাষাক বৈজ্ঞানিক দৃষ্টিৰ কোনো ৰূপক আন ৰূপৰ লগত সংযোগ সম্পৰ্কে আৰু ৰূপবোৰৰ বাক্যত স্থান আদিৰ বিচাৰৰ দ্বাৰা সংজ্ঞা নিৰূপণ কৰে।

মাতৃভাষাৰ ক্ষেত্ৰত ব্যাকৰণ শিক্ষাৰ প্ৰয়োজনীয়তা

অনুৰাগ শৰ্মা
স্নাতক দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক

ভাষা মানুহৰ অন্যতম আপুৰুগীয়া সম্পদ। এই সম্পদটিৰ বাবেই মানুহ বিশ্ব প্ৰকৃতিৰ অন্যান্য জীৱতকৈ পৃথক হ'ব পাৰিছে। ধ্বনি প্ৰতীকৰ সহায়েৰে মনৰ ভাব ব্যক্ত কৰিব পৰা এই ভাষা মানুহৰ সৰ্বোত্তম অধিকাৰ। সাধাৰণভাৱে ইয়াক মানৱ সমাজৰ পাৰস্পৰিক ভাব বিনিময়ৰ সৰ্বোৎকৃষ্ট মাধ্যম ৰূপে অভিহিত কৰা হয় যদিও প্ৰকৃতি প্ৰদত্ত এই অপূৰ্ব সম্পদটিৰ কাম তাতেই সীমাবদ্ধ নহয়। ইয়াৰ বুকুত নিহিত হৈ আছে সৃষ্টিৰ অনন্ত সম্ভাবনা। ভাষাৰ মাধ্যমেৰে সৃষ্টিশীল মানৱ মনে অপাৰ সৌন্দৰ্যৰ বুকুত অৱগাহন কৰিব পাৰিছে সসীমৰ সীমা এৰি কল্পনাৰ ডেউকা মেলি অসীমৰ বুকুলৈ উৰা মাৰিছে। কিন্তু এই ভাষাসমূহ বা কোনো এটা শুদ্ধকৈ শিকিবলৈ ব্যাকৰণৰ জ্ঞানৰ প্ৰয়োজন অৱশ্যে মাতৃভাষা শিক্ষনৰ জ্ঞান আহৰণৰ ক্ষেত্ৰত ব্যক্তি, বিদ্যালয় বা শিক্ষক অবিহনেও শিশুৱে আয়ত্ব কৰিব পাৰে। এনেক্ষেত্ৰত নিজে শিকা কথাবোৰ স্বীকৃত নহয় যেন লাগে। উল্লেখযোগ্য যে সাধাৰণ কথিত ভাষাত ব্যাকৰণৰ গুৰুত্ব সৰ্বাত্মকভাৱে উপলব্ধি কৰা নহয়। যিটো মান্য বা লিখিত ভাষাৰ বাবে অপৰিহাৰ্য বুলি বিবেচনা কৰা হয়। শিক্ষাৰ্থীয়ে শ্ৰেণীকোঠাৰ বাহিৰত যদিও কথিত ভাষা ব্যৱহাৰ কৰে কিন্তু লিখনৰ ক্ষেত্ৰত মান্য ভাষা প্ৰয়োগ কৰিব লাগিব। তদুপৰি ভাষা বা সাহিত্যত ব্যুৎপত্তি লাভ কৰাৰ বাবে ব্যাকৰণ শিক্ষাৰ জ্ঞান অপৰিহাৰ্য বুলি ক'ব পাৰি।

সাধাৰণতে প্ৰশ্ন কৰা হয় যে শিশুৱেতো মাতৃভাষা পৰিৱেশ বা মাতৃৰ পৰা শিকিছেই, তেন্তে কিয় ব্যাকৰণ শিকিব লাগে? তাৰ সমিধানত ক'ব পাৰি যে কোনো ব্যক্তিয়ে আমাৰ গুচৰত নিশিকাকৈয়ে বা বিদ্যালয়লৈ নোযোৱাকৈয়ো মাতৃভাষা শিকিব পাৰে। কিন্তু তেওঁৰ ভাষা ভুল বা শুদ্ধ ক'ত তেওঁ দেখুৱাই দিব নোৱাৰে। উল্লেখযোগ্য যে ব্যাকৰণৰ অধিক সম্পৰ্কে লিখাৰ লগতহে, কথিত ভাষাৰ লগত নহয় তথাপিও পৰিৱেশ পৰিস্থিতিত ভাষাৰ পৰিবৰ্তনৰ ক্ষেত্ৰত ব্যাকৰণৰ দ্বাৰাহে ভাষাৰ স্থায়িত্ব আৰু সৌন্দৰ্য দান কৰা হয়।

প্ৰাচীন ভাৰতত বেদৰ পাঠ বিশুদ্ধ ৰূপত সংৰক্ষণ কৰাৰ উদ্দেশ্যে ব্যাকৰণ শাস্ত্ৰৰ উদ্ভৱ হৈছিল। ভাষা শুদ্ধতা নিৰ্দেশ কৰাই আছিল এই শাস্ত্ৰৰ উদ্দেশ্য। যি কি নহওঁক ব্যাকৰণ শিক্ষাৰ প্ৰয়োজনীয়তা সম্পৰ্কে কিছু দিশ তলত আলোচনা কৰিব পাৰি।

১) <u>শুদ্ধতা আৰু সাৱলীলতা</u> ঃ- ভাষা শুদ্ধতা আৰু সাৱলীলতাৰ ক্ষেত্ৰত ব্যাকৰণৰ প্ৰয়োজন সাৱলীলৰ বাবে অভ্যাস গুণৰ প্ৰয়োজন। কিন্তু ব্যাকৰণ জ্ঞান নাথাকিলেও ভাষা শুদ্ধ নহয়। গতিকে শুদ্ধতা আহৰণৰ বাবে ব্যাকাৰণৰ জ্ঞান থকাৰ প্ৰয়োজন

পঢ়ি বুজা আৰু আনে বুজি পোৱাকৈ নিৰ্ভুল সঠিক আৰু সাৱলীলভাৱে লিখাৰ বাবেও ব্যাকৰণৰ নিয়মবোৰ প্ৰয়োগ কৰাৰ আৱশ্যক।

২) <u>যথাৰ্থ শব্দৰ প্ৰয়োগ</u> ঃ- ব্যাকৰণে ভাষাক উশৃংখলতা তথা অপপ্ৰয়োগৰ পৰা ৰক্ষা কৰে। সেয়েহে ভাষাৰ স্বৰূপ শুদ্ধ ৰখা, বিকৃতাৱস্থা হোৱাৰ পৰা সুৰক্ষা আৰু প্ৰভাৱশালী শব্দাৱলী ৰচনাৰ বাবে ব্যাকৰণৰ শিক্ষা অতি প্ৰয়োজন। শব্দ ভড়ালক তাৰ নিৰ্দিষ্ট স্থানত যথাৰ্থ প্ৰয়োগৰ বাবে ব্যাকৰণ লিখা অতি আৱশ্যক। কোনো ব্যক্তিয়ে কোনো ভাষাৰ শব্দ জানিলেই নহয় তাক যথাৰ্থ স্থানত প্ৰয়োগ কৰিব পাৰিব লাগিব। তেনেক্ষেত্ৰত ব্যাকৰণৰ জ্ঞানেহে ব্যক্তিক সহায় কৰিব।

৩) <u>লিখিত ক্ষেত্ৰত শুদ্ধতা প্ৰদান</u> ঃ- প্ৰত্যেক ভাষাৰ নিজস্ব ধ্বনি বিচাৰ; শব্দ বিচাৰ আৰু অৰ্থ বিচাৰ থাকে। ইয়াৰ অবিহনে ভাষাৰ পূৰ্ণতা লাভ কৰিব পৰা নাযায়। তাৰ জ্ঞান ব্যাকৰণৰ সহায়তহে হয়। ব্যাকৰণৰ জ্ঞান থাকিলে বানান শুদ্ধ হয়। ব্যাকৰণৰ জ্ঞানৰ অবিহনে বৰ্ণাশুদ্ধিৰ আশংকা থাকে। বিশেষকৈ নত্ব বিধি; ষত্ব বিধি; সন্ধি; প্ৰত্যয়; সমাস আদিৰ জ্ঞানৰ অভাৱে শুদ্ধ বানানৰ ক্ষেত্ৰত বাধাৰ সৃষ্টি কৰে। ব্যাকৰণৰ জ্ঞানে বাক্য উচ্চাৰণৰ ক্ষেত্ৰতো সহায় কৰে আৰু কথন ভাষা শুৱলা আৰু আকৰ্ষণীয় হয়।

৪) <u>আন ভাষা শিক্ষাত</u> ঃ- মাতৃভাষাৰ ব্যাকৰণ শিক্ষণে অন্যান্য ভাষা শিক্ষণৰ জ্ঞান আহৰণত পৰোক্ষভাৱে সহায় কৰে। যদিও পৃথিৱীৰ বিভিন্ন ভাষাসমূহৰ ঠাঁচ, গঠন, প্ৰকৃতি, উপাদান, বেলেগ বেলেগ তথাপিও সাধাৰণ কিছুমান দিশত সাদৃশ্য থাকে আৰু এই সাদৃশ্যতাৰ দিশৰ বাবেই অন্য ভাষাৰ জ্ঞান আহৰণ কৰাত সহায়ক হয়। যিজন ব্যক্তিৰ বা শিক্ষাৰ্থীৰ নিজ ভাষাৰ ব্যাকৰণৰ ওপৰত দখল নাথাকে তেনে ব্যক্তিয়ে অন্য ভাষা শিকোতে অসুবিধা পাব পাৰে। সেয়ে কোৱা হয় মাতৃভাষাৰ আবেদন হৃদয়ত আৰু বিদেশী ভাষাৰ আবেদন বুদ্ধিত।

৫) <u>ভাষাৰ বৈজ্ঞানিক বিশ্লেষণ</u> ঃ- কোনো এটা ভাষাৰ গঠন প্ৰণালীটোক তন্ন তন্নকৈ দেখুৱাবলৈ হ'লে ব্যাকৰণ শিক্ষাৰ যথোচিত প্ৰয়োজন আছে। কোনো এটা ভাষা গঠনৰ দিশবোৰ দেখুৱাই দিবলৈ হ'লে ব্যাকৰণৰ ব্যাপক জ্ঞানৰ প্ৰয়োজন হয়। ইয়াৰ দ্বাৰা বাক্যৰ স্পষ্ট অৰ্থ বুজাত সহায় হয়। ব্যাকৰণৰ জ্ঞানে ভাষাক বৈজ্ঞানিক দৃষ্টিৰ কোনো ৰূপক আন ৰূপৰ লগত সংযোগ সম্পৰ্কে আৰু ৰূপবোৰৰ বাক্যত স্থান আদিৰ বিচাৰৰ দ্বাৰা সংজ্ঞা নিৰূপণ কৰে।

৬) <u>আত্ম প্ৰত্যেয় বা দৃঢ়তাৰ দিশত</u> ঃ- কোনো এক বিশেষ অঞ্চলত প্ৰচলিত ভাষাৰ ৰূপটোৱেই স্বাভাৱিকতে এই অঞ্চলৰ লোকে আয়ত্ব কৰে। স্বাভাৱিকতে ভাষাৰ মান্য ৰূপটোৰ ব্যাকৰণৰ সৈতে এনে অঞ্চল বিশেষ প্ৰচলিত ভাষাটোৰ ৰূপৰ ব্যাকৰণৰ কিছু অমিল থকা দেখা যায়। বিদ্যালয়ত যিহেতু মান্য ভাষাত শিক্ষা দিয়া হয় আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে বিভিন্ন বিষয় মান্য ভাষাতেই পঢ়িব লাগে, সেয়েহে ব্যাকৰণ অনুযায়ী শিক্ষাদান আৱশ্যক হৈ পৰে।

আনহাতে ভাষাৰ স্থানীয় ৰূপ দান কৰাৰ ক্ষেত্ৰতো ব্যাকৰণৰ জ্ঞান অতি প্ৰয়োজন। ব্যাকৰণৰ অবিহনে যদিও ভাষা হ'ব পাৰে তথাপি ব্যাকৰণৰ অবিহনে যথাৰ্থভাৱে প্ৰয়োগ কৰিব নোৱাৰি। ব্যাকৰণ ভাষাৰ প্ৰকৃতি আৰু বৈশিষ্ট্য জানি দিয়ে সেয়েহে ব্যাকৰণৰ অবিহনে ভাষাৰ চিনাকী দুৰ্বল। ❐❐

শিশুৰ বিকাশত পিতৃ-মাতৃ, শিক্ষক আৰু সমাজৰ ভূমিকা

শ্ৰী নিকুমণি বৰা
স্নাতক ষষ্ঠ বাণ্মাসিক

পৃথিৱীৰ সকলো সম্পদৰ ভিতৰত মানৱ সম্পদেই সকলোতকৈ বেছি মূল্যবান। এই সম্পদসমূহৰ ভিতৰত সমাজৰ বাবে শিশুসকল আটাইতকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ সম্পদ। একোজন শিশুৰ মাজতেই লুকাই থাকে ভৱিষ্যতৰ অপাৰ সম্ভাৱনা। একোজন শিশুৱে একোখন সমাজলৈ, দেশলৈ বহুতো সম্মান গৌৰৱ কঢ়িয়াই আনিব পাৰে। শিশুৰ মন এটুকুৰা নিলিখা কাগজৰ দৰে। বিকাশৰ গতিত আগবাঢ়ি গৈ শিশুৱে লাভ কৰা অভিজ্ঞতাৰ সাঁচ এই উকা মানসিক কাগজখনত মুদ্ৰিত হয়। শিশুৰ মানসিক বিকাশৰ এই সময়ছোৱাত সামাজিক ৰীতি-নীতি, সাংস্কৃতিক পৰম্পৰা, প্ৰচলিত কৃষ্টি, সভ্যতা, সামাজিক আদৰ্শ আদিয়ে গুৰুত্বপূৰ্ণ প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰে। শৈশৱ কালছোৱাত শিশুক শিক্ষা দিওঁতে পিতৃ-মাতৃয়ে বিশেষ সৰ্তকতা অৱলম্বন কৰাৰ প্ৰয়োজন। কিয়নো শিশুৰ এই কালছোৱা অত্যন্ত গুৰুত্বপূৰ্ণ। কুমলীয়া বাঁহক যেনে ইচ্ছা তেনেদৰে ভাঁজ দিব পৰাৰ দৰেই কুমলীয়া শিশুটিক এই সময়ছোৱাৰ ভিতৰতেই উপযুক্ত কৰি গঢ়ি তুলিবলৈ যত্ন কৰিব লাগিব। গতিকে এটি শিশুৰ জীৱনটো সুন্দৰকৈ গঢ় দিয়াৰ ক্ষেত্ৰত পিতৃ-মাতৃ, পৰিয়াল আৰু শিক্ষকৰ ভূমিকা অপৰিসীম।

এটি শিশুক সমাজৰ একজন ব্যক্তি হিচাপে গঢ়ি তোলাত পিতৃ-মাতৃৰ গুৰুত্ব যিদৰে অপৰিসীম, তেনেকৈ পৰিয়াল, বিদ্যালয় আৰু শিক্ষকৰ

শিশুৰ ব্যক্তিত্ব বিকাশত পিতৃ-মাতৃৰ আচৰণ, ব্যক্তিত্ব, চিন্তা-চৰ্চা আদিৰ প্ৰভাৱ পৰিলক্ষিত হয়। পিতৃ-মাতৃৰ মৰম, স্নেহ, সঙ্গ, আদৰ, যত্নই শিশুৰ আবেগিক প্ৰয়োজনীয়তা পূৰণ কৰে। ইয়াৰ উপৰিও শিশুৱে জীৱনৰ নিৰাপত্তা, দেহ আৰু মনৰ নিৰাপত্তা আদি পিতৃ-মাতৃৰ আদৰ যত্ন আৰু সঙ্গৰ পৰাই লাভ কৰে। এটি শিশুৱে আন এটি শিশুৰ লগত বন্ধুত্বৰ বুজাবুজি আৰু মিলা-প্ৰীতিৰ ভাব গঢ়ি তোলাত পিতৃ-মাতৃয়ে সহায় কৰে। পিতৃ-মাতৃৰ লগত এটি শিশুৰ প্ৰাণ, মন, ভাব, অনুভূতি, আনন্দ, বেজাৰ, হাঁহি-কান্দোনৰ সম্বন্ধ আছে। গতিকে পিতৃ-মাতৃৰ উৎকৃষ্ট চিন্তাৰাজিয়ে শৃংখলাবদ্ধ জ্ঞানে শিশুসকলৰ সৃজনীশীল ক্ষমতা আৰু ব্যক্তিত্ব বিকাশত সহায় কৰে। নৈতিক চৰিত্ৰ গঠন আৰু আধ্যাত্মিক উৎকৰ্ষ সাধনত পিতৃ-মাতৃয়ে শিশুক সহায় কৰিব লাগে। নিজে চৰিত্ৰবান হ'লেহে শিশু এটিক সৎ চৰিত্ৰবান কৰি গঢ়ি তোলাটো সম্ভৱ হয়। ইয়াৰ উপৰিও পিতৃ-মাতৃৰ নিজ দেশৰ প্ৰতি থকা ভালপোৱাৰ মনোভাৱ, ভাষা-সংস্কৃতিৰ প্ৰতি থকা আস্থাই এটি শিশুক সৎ নাগৰিক হোৱাত আৰু জাতীয়তাবোধ জাগ্ৰত কৰাত সহায় কৰে। গতিকে পিতৃ-মাতৃয়ে শিশুসকলক সজ জীৱনৰ সন্ধান দি মৰম চেনেহৰ বান্ধোনেৰে বান্ধি ৰাখি শিশুক উপযুক্ত কৰি গঢ়ি তুলিবলৈ চেষ্টা কৰিব লাগে। পিতৃ-মাতৃয়ে শিশুসকলক অনাদৰ অৱহেলা নকৰি, ভাল আদৰ্শ, সজ আচৰণ আদি সিহঁতৰ আগত দাঙি ধৰি সুপথে পৰিচালিত কৰিবলৈ যত্ন কৰিব লাগে।

শিশুৰ ব্যক্তিত্ব বিকাশত পৰিয়ালৰ ভূমিকা অনন্য। সমাজ বিজ্ঞানীসকলৰ মতে মানুহৰ সভ্যতাৰ পাতনি গৃহ বা পৰিয়ালৰ

মাজতেই হৈছিল। শিশু এটিৰ জন্মৰ লগে লগেই ঘৰখন উৎসৱ মুখৰ হৈ পৰে। শিশুটিক সজাই-পৰাই কেনেকৈ সমাজত উপযুক্ত কৰি গঢ় দিব পাৰি পিতৃ-মাতৃৰ লগতে পৰিয়ালৰ সকলো সদস্যাৰে সেই চিন্তা থকা উচিত। কিয়নো এটি শিশুৰ ভৱিষ্যত শিক্ষাৰ ভেটি, ব্যক্তিত্বৰ ভেটি, চৰিত্ৰৰ ভেটি পৰিয়ালতেই গঢ় লয়। পৰিয়ালতেই এটি শিশুৰ সংঘবদ্ধ জীৱনৰ প্ৰথম পাঠ, সংঘবদ্ধ কৰ্ম প্ৰক্ৰিয়াৰ প্ৰথম পাঠ, সহযোগিতাৰে কাম কৰা প্ৰথম শিক্ষা পৰিয়ালতেই গ্ৰহণ কৰে। সেইবাবেই ঘৰখনেই শিশুৰ শিক্ষাৰ থাই কঠীয়াতলী বুলি কোৱা হয়। এটি শিশুক আকাংক্ষিতভাৱে গঢ়ি তুলিবলৈ হ'লে কেইটামান কথাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখিব লাগিব। শিশুৰ শাৰীৰিক আৰু মানসিক বিকাশৰ বাবে উপযুক্ত পৰিৱেশৰ সৃষ্টি কৰিব লাগিব। সু-অভ্যাস গঠনত গুৰুত্ব দি কু-অভ্যাস আঁতৰ কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিব লাগিব। ঘৰৰ সামাজিক আৰু ধৰ্মীয় অনুষ্ঠানবোৰত অংশ গ্ৰহণ কৰি ধৰ্মপৰায়ণ হ'বলৈ আত্ম নিৰ্ভৰশীল হ'বলৈও শিক্ষা দিব লাগে। দয়া, ক্ষমা, সহানুভূতিশীল হোৱাৰ শিক্ষা, সমাজৰ প্ৰতি দায়িত্ব পালনৰ শিক্ষাও শিশুক দিয়াৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰথম ভূমিকা পৰিয়ালেই পালন কৰা উচিত।

শিশুসকলক শিক্ষিত কৰি গঢ়ি তোলাৰ ক্ষেত্ৰত শিক্ষকৰ ভূমিকাও অপৰিসীম। শিশুৰ মন কল্পনা বিলাসী। শিশুৰ বিকাশত কল্পনাৰ প্ৰয়োজন অপৰিহাৰ্য। নিচেই শৈশৱ অৱস্থাৰপৰা খাপে খাপে মানসিক বিকাশত অগ্ৰসৰ হোৱাৰ ক্ষেত্ৰত কল্পনা শক্তিয়ে শিশুক বিশেষভাৱে অৰিহণা যোগায়। শিশুৰ মন অতি সংবেদনশীল। এই সংবেদনশীল মনক শিক্ষা দিওতে শিক্ষকসকল সচেতন হোৱা দৰকাৰ। শিশুৰ জীৱনত প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰা শক্তিশালী মাধ্যম হ'ল মৰম আৰু ভালপোৱা। বিদ্যালয়লৈ প্ৰৱেশ কৰা প্ৰথম স্তৰত শিশুৱে শিক্ষকৰ পৰা পিতৃ-মাতৃৰ অনুৰূপ মৰম আশা কৰে। তাকে পালে সিহঁত আকৃষ্ট হয়। শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত মৰম, স্নেহ, ভালপোৱাৰ যি অনুভূতি সেই অনুভূতিৰ প্ৰভাৱ অতিশয় গভীৰ। ইয়াৰ সুস্থ বিকাশে শিশুৰ মানসিক বিকাশত অপৰিসীম সহায় আগবঢ়ায়। শিক্ষকসকল শিশুসকলৰ প্ৰতি সহানুভূতিশীল হ'ব লাগে। শিক্ষকসকলে শিশুসকলৰ আগত দয়াহীন একোজন কঠোৰ ব্যক্তিৰ ৰূপত থিয় নিদি হৃদয়বান ব্যক্তি হিচাপে সিহঁতৰ কাষ চাপিব লাগে। শ্ৰেণীকোঠাত এক সুন্দৰ নিৰ্মল প্ৰেমময় পৰিৱেশ সৃষ্টি কৰিবলৈ যত্ন কৰিব লাগে। একজন শিক্ষকে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সন্মুখত নিজকে আদৰ্শবান ব্যক্তিৰূপে থিয় কৰিবলৈ হ'লে নিজৰ পাৰদৰ্শিতা আৰু চাতুৰ্যপূৰ্ণ কৌশল প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। শ্ৰেণীকোঠাত যাতে উৎসাহ পূৰ্ণ পৰিৱেশ অটুত থাকে তাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখিব লাগে। শ্ৰেণী পৰিচালনা কৰা দক্ষতাৰ বলতেই একজন শিক্ষকে পাঠদান কাৰ্যত সাফল্য অৰ্জন কৰিব পাৰে। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সৰু সুৰা অকৃতকাৰ্যতাৰ কাৰণে শাস্তি প্ৰদান প্ৰথা পৰিহাৰ কৰি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মাজত সুস্থ প্ৰতিযোগিতাৰ মনোভাৱ সৃষ্টি কৰিবলৈ যত্ন কৰিব লাগে। প্ৰশংসা আৰু পুৰস্কাৰে শিশুসকলৰ মনত পাঠ গ্ৰহণৰ স্পৃহা বৃদ্ধি কৰে।

যিটো অনুষ্ঠানত শিশুৱে শিক্ষাৰ পাতনি মেলি জীৱনক সুন্দৰ ৰূপত গঢ় দিবলৈ চেষ্টা কৰে, সেইটো অনুষ্ঠানেই হৈছে বিদ্যালয়। গতিকে শিশুৰ বিকাশত শিক্ষকৰ লগত বিদ্যালয়ৰ পৰিৱেশেও শিশুক সুস্থ নাগৰিক ৰূপে গঢ় দিয়াৰ ক্ষেত্ৰত বিশেষ অৱদান আগবঢ়াব পাৰে। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ ভৱিষ্যত জীৱনৰ সৌভাগ্য গঢ়ি উঠে বিদ্যালয়ৰ শ্ৰেণীকোঠাসমূহৰ ভিতৰত। শ্ৰেণীকোঠাৰ ভিতৰতেই ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ শাৰীৰিক, মানসিক, বৌদ্ধিক, নৈতিকতাবোধ আৰু শৃংখলাবোধকে আদি কৰি মানৱীয় প্ৰমূল্যসমূহৰ বিকাশ সাধন হয়। এক কথাত ক'বলৈ গ'লে সুস্থ ব্যক্তিত্ব গঢ় দিয়াৰ কমাৰশাল হ'ল বিদ্যালয়সমূহ। গতিকে বিদ্যালয়ৰ কৰ্তৃপক্ষই বিদ্যালয়ৰ শৈক্ষিক পৰিৱেশ কলুষমুক্ত কৰি ৰাখিবলৈ চোকা দৃষ্টি দিয়া প্ৰয়োজন। এনে কৰিলে একোখন বিদ্যালয়ে দেশক সুন্দৰ নাগৰিক জন্ম দি কালৈলেকে নিজৰ খ্যাতি অটুত ৰাখিব পাৰিব।

শিশুৰ শাৰীৰিক আৰু মানসিক শক্তিৰ বিকাশ সাধনত সমাজেও গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰে। আদিম অৱস্থাত খাদ্যৰ কাৰণে যেতিয়া মানুহে এঠাইৰ পৰা আন এখন ঠাইলৈ ঘূৰি ফুৰিব লগা হৈছিল, তেতিয়াও শিশুসকলে সংঘবদ্ধ জীৱনৰ অভিজ্ঞতা, মিলা-প্ৰীতিৰ ভাব, সকলো বস্তু ভগাই লোৱাৰ জ্ঞান লাভ কৰিছিল। একোখন সমাজৰ মানৱীয় প্ৰমূল্যই শিশুসকলক সুন্দৰ জীৱন-যাপনৰ বাবে আগবঢ়াই নিয়াত সহায় কৰে। সমাজৰ পৰা শিশুসকলে পাৰস্পৰিক আচৰণ, ব্যক্তি স্বাধীনতা আৰু সামাজিক স্বাধীনতাৰ বিষয়ে জ্ঞান লাভ কৰে। ন্যায্য মূল্য উপলব্ধি কৰাত শিশুসকলক সামাজিক পৰিৱেশে সহায় কৰে। গতিকে শিশুৰ সামাজিক আচৰণৰ পৰাই সেইখন সমাজ কিমান সংস্কৃতিবান সেই কথা জানিব পৰা যায়।

গতিকে দেখা যায় যে শিশুৰ ভৱিষ্যত জীৱনটো সুন্দৰকৈ গঢ়ি মানসিক দৃষ্টিভংগীৰ প্ৰসাৰতা বৃদ্ধি কৰি একজন ব্যক্তিত্বপূৰ্ণ নাগৰিক হিচাপে গঢ় দিয়াৰ ক্ষেত্ৰত সমগ্ৰ সমাজখনৰেই দায়িত্ব আছে।

সামৰণিত আমি ক'ব পাৰো যে এটি শিশুক সমাজৰ একজন ব্যক্তি হিচাপে গঢ়ি তোলাত পিতৃ-মাতৃৰ গুৰুত্ব যিদৰে অপৰিসীম, তেনেকৈ পৰিয়াল, বিদ্যালয় আৰু শিক্ষকৰ ভূমিকাও অনন্য আৰু অসাধাৰণ। ☐☐

থাউকতে খাগৰিজান মহাবিদ্যালয়
২০১৪-১৫ বৰ্ষ

মঃ বিদ্যালয়ৰ মুঠ মাটি-কালি-

৯ বিঘা, ৩ কঠা, ৮ লোচা

মঃ বিদ্যালয় পৰিচালনা সমিতি -

ড° বাদল চন্দ্ৰ ঘোষ	- সভাপতি
ড° সাগৰ বৰুৱা	- অধ্যক্ষ ও সম্পাদক
অধ্যাপিকা মামণি ভূঞা	- উপাধ্যক্ষ
শ্ৰীযুত উপেন্দ্ৰ বৰকটকী	- বিশ্ববিদ্যালয় প্ৰতিনিধি
শ্ৰীযুত নগেন নাথ	- বিশ্ববিদ্যালয় প্ৰতিনিধি
শ্ৰীযুত ৰাখাল চন্দ্ৰ দাস	- চৰকাৰী প্ৰতিনিধি
শ্ৰীযুত তৰুণ চন্দ্ৰ শইকীয়া	- চৰকাৰী প্ৰতিনিধি
অধ্যাপক স্বপন জ্যোতি নাথ	- শিক্ষক প্ৰতিনিধি
অধ্যাপক মাইনুল হক আকন্দ	- শিক্ষক প্ৰতিনিধি
শ্ৰীযুত দিগেন চন্দ্ৰ বৰা	- কাৰ্যালয় মুখ্য সহায়ক

মঃ বিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ -

ড° সাগৰ বৰুৱা, এম.এ, পি.এইচ.ডি

বিভাগীয় অধ্যাপক-অধ্যাপিকা

<u>ইংৰাজী বিভাগ</u>
অধ্যাপিকা জয়শ্ৰী চৌধুৰী
অধ্যাপক আশ্ৰাফুল আলম চৌধুৰী
অধ্যাপিকা কবিতা ভূঞা
অধ্যাপিকা তেজস্বী ষ্টেলনী ছহেইন (ফাংচনেল ইংলিছ)

<u>অৰ্থনীতি বিভাগ</u>
অধ্যাপক আব্দুল ছালাম
অধ্যাপিকা চেলিমা চুলতানা খণ্ডকাৰ
অধ্যাপিকা উম্মে চালমা

<u>অসমীয়া বিভাগ</u>
অধ্যাপিকা কবিতা গোস্বামী
ড° জোনাৰাম নাথ
অধ্যাপক স্বপন জ্যোতি নাথ
অধ্যাপিকা ধৰিত্ৰী দাস
অধ্যাপিকা মুনমী বৰা
অধ্যাপিকা শিখামণি বৰা

<u>কম্পিউটাৰ বিভাগ</u>
শ্ৰী চুমি বৰা

<u>দৰ্শন বিভাগ</u>
অধ্যাপিকা ৰূপশ্ৰী দেৱী
অধ্যাপক মনোৰঞ্জন দাস

<u>বাংলা বিভাগ</u>
অধ্যাপিকা তাপসী সাহা

<u>বুৰঞ্জী বিভাগ</u>
অধ্যাপক ৰাইহানুল আহমেদ
অধ্যাপক ৰামেশ্বৰ কুৰ্মী

<u>ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগ</u>
অধ্যাপিকা নিভা শইকীয়া
অধ্যাপক মাইনুল হক আকন্দ
অধ্যাপক ৰেব কুমাৰ দাস
অধ্যাপিকা অলী বৰা

<u>শিক্ষা বিভাগ</u>
অধ্যাপিকা মামণি ভূঞা
অধ্যাপিকা অজন্তা বৰা খাৰঘৰীয়া
অধ্যাপক দীপক কুমাৰ সৰকাৰ

কাৰ্যালয়

শ্ৰীযুত দিগেন চন্দ্ৰ বৰা (মুখ্য সহায়ক)
শ্ৰীযুত দিলীপ কুমাৰ ঘোষ
শ্ৰীযুত বিনোদ কুমাৰ শইকীয়া
চান মহম্মদ

<u>চতুৰ্থ বৰ্গ সহায়ক</u>
শ্ৰীযুত ৰত্নেশ্বৰ শইকীয়া
শ্ৰীযুত উমেশ কুমাৰ ৰাম
শ্ৰীযুত দুদুমণি দাস
শ্ৰীযুত দিপ্তী দে
শ্ৰীযুত বিশ্বজিৎ দে

গ্ৰন্থাগাৰ

শ্ৰীযুত দীপক কুমাৰ নাথ (গ্ৰন্থাগাৰিক)
শ্ৰীযুতা কণ্ঠমালা শইকীয়া (সহকাৰী গ্ৰন্থাগাৰিক)
শ্ৰীযুতা শিৱানী অধিকাৰী (সহায়িকা)
শ্ৰীযুত দুলাল সুত্ৰধৰ (চতুৰ্থবৰ্গ)

সম্পাদনা সমিতি, অমৃতধাৰা

ড° সাগৰ বৰুৱা, অধ্যক্ষ - সভাপতি
স্বপনজ্যোতি নাথ - তত্বাৱধায়ক
সুস্মিতা সুত - আলোচনী সম্পাদিকা
অধ্যাপিকা কবিতা গোস্বামী - সদস্যা
অধ্যাপিকা জয়শ্ৰী চৌধুৰী - সদস্যা
অধ্যাপিকা তাপসী সাহা - সদস্যা

You cannot change your future, but you can change your habits, and surely your habits will change your future.

A.P.J. Abdul Kalam

জয়তু
খাগৰিজান মহাবিদ্যালয়

কৰ্মৰত অৱস্থাত অধ্যক্ষ

আলোচনী 'অমৃতধাৰা'ৰ সম্পাদনা সমিতি

অধ্যক্ষৰ সৈতে শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীসকল

অধ্যক্ষৰ সৈতে কৰ্মচাৰী বৃন্দ

মহাবিদ্যালয়ত অনুষ্ঠিত বিভিন্ন অনুষ্ঠান উপভোগ কৰাৰ দৃশ্য

ছাত্ৰ একতা সভাৰ বিষয়ববীয়াসকল

সাধাৰণ সম্পাদকৰ সৈতে
আলোচনী সম্পাদিকা

স্বাস্থ্য পৰীক্ষা শিবিৰৰ এটি মুহূৰ্ত

নগাঁও-মৰিগাঁও মণ্ডলৰ অসম কলেজ
শিক্ষা সন্থাৰ উদ্বোধনী অনুষ্ঠান

অধ্যক্ষৰ সৈতে মহাবিদ্যালয় সমূহৰ পৰিদৰ্শক

শিক্ষক দিৱস অনুষ্ঠান

ৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্য্যায়ৰ আলোচনা চক্ৰৰ
আলোক চিত্ৰ

শিক্ষক দিৱস উপলক্ষে নিৰ্দ্দিষ্ট বক্তা
অধ্যাপক বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ দাসৰ সম্বৰ্ধনা অনুষ্ঠান

মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰীৰ ৰক্তদানৰ দৃশ্য

ৰক্তদান অনুষ্ঠানৰ দৃশ্য

স্নাতকোত্তৰ অসমীয়া বিভাগৰ প্ৰথমবৰ্ষৰ
ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সৈতে শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীসকল

উপাধ্যক্ষ লুতফুৰ ৰহমানৰ
বিদায় সম্বৰ্ধনা

ৰক্তদান উপলক্ষে আয়োজিত
উচ্চ ৰক্তচাপ নিৰ্ণয় কৰাৰ মুহূৰ্তত

মহাবিদ্যালয়ত অনুষ্ঠিত বিভিন্ন কৰ্মসূচীত অংশ লোৱা ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আৰু ভক্ত বৈষ্ণৱসকল